

ΕΚΛΟΓΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνδος	Σ. 'Αναστασιάδου	23
'Αλεξίπτωτιστής... για διασκέδασι	Phyl Weir	31
Χειρουργική με... γυαλόχαρτο	J. A. Clark	34
'Αραβες και 'Ισραήλ	Adlai Stevenson	51
'Ο κήπος με τὰ μαρούλια	N. Μάτσας	58
Συριστικά	P. Corder	63
Προσευχή επάνω στην 'Ακρόπολι	E. Ρενάν	66
Ρομπινς	Dr Miriez	71
Τους λέμε τρελλούς κι' όμως δέν είναι	G. Hanoteau	75
Μάτα Χάρι	A. Huxley	80
Πόλεμος και κοινωνική εξέλιξις	Μαρίνα	86
Καινούριος άφοβος κόσμος	Μαρίνα	90
Καλοί τρόποι		97
'Απλότης, γραμμή, άρμονία		101

«Δημοσιογραφικός διαγωνισμός» 41, «Μωσαϊκό της ζωής» 57, «Κουίζ» 89,
«Τί έννοείτε όταν λέτε;» 102, «Ποιός θα βοηθ τὰ περισσότερα;» 106.

Η ΜΙΚΡΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ τής «Εκλογής»
με 32 σελίδες εκτός κειμένου.

Το εξώφυλλό μας: Σχέδιο του 'Αγγλου ζωγράφου Illingworth, που δημοσιεύ-
τηκε την εποχή του πολέμου.

'Απαγορεύεται ή αναδημοσίευσις άρθρων και εικόνων τής «Εκλογής»
χωρίς την άδειαν τών συγγραφέων και τών εκδοτών.

«Εκλογή»

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΕΛΕΝΗ Γ. ΒΛΑΧΟΥ, Μουρούζη 1
Υπεύθυνος τυπογραφείου : Κ. ΖΑΓΟΡΙΑΝΙΤΗΣ, Νεοπολέμου 14

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΖΗΝΩΝΟΣ 4, ΑΘΗΝΑΙ. ΤΗΛ. 54.873

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Εσωτ. Έτησ. 60.000
Εσωτ. Έξαμ. 30.000

Έξωτ. Έτησ. \$ 4
Έξωτ. Έτησ. £ 1.10.0

ΑΘΗΝΑΪΚΑ

ΘΕΑΤΡΑ

ΕΘΝΙΚΟ

Αγ. Κωνσταντίνου
Τηλ. 53.242

Συνεχίζει
το έργο

«Ο Βασιλιάς και ο σκύλος»

Του Σπύρου Μελέ

Παίζουν: Στέλιος Βόκοβιτς, Ν. Χατζίσκος, Αλ. Αλεξανδράκης, Ι. Αποστολίδης, Χρ. Εύθυμιού, Καλογιάννης, Μιράντα, Άλκα Κατσέλη, Κάκια Παναγιώτου, Άννα Ραυτοπούλου και τα λοιπά στελέχη του θιάσου. Σκηνοθεσία: Δημ. Ροντήρη. Σκηνογραφίες: Κλώνη.

ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ

Πανεπιστημίου 48
Τηλ. 21.492

Συνεχίζει
το έργο

Απογ. 7—Βραδινή 9.30 «Δεύτερη γυναίκα»

Του Πινέρο

Παίζουν: Δ. Μυράτ, Χρ. Τσαγανέας, Βύρων Πάλλης, Άννα Συνοδινού, Τζόλη Γαρμπή, Άννα Κυριακού και τα λοιπά στελέχη του θιάσου.

Μετάφρασις, σκηνοθεσία: Δ. Μυράτ. Σκηνικά, κοστούμια: Γιώργου Άνεμογιάννη.

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ίπποκράτους 7
Τηλ. 23.723

Συνεχίζει
το έργο

«Φυλακές χωρίς σίδερα»

Δράμα
Της Τζίνας Κάους

Παίζουν: Γιώργος Φούντας, Ε. Δενδρινός, Ρένα Μάργαρη, Ειρήνη Κεμναριανού και τα άλλα στελέχη του θιάσου.

Σκηνοθεσία: Χρ. Αποστόλου.

ΚΥΒΕΛΗΣ

Πλ. Συντάγματος
Τηλ. 34.491

το έργο
Συνεχίζει

Απογ. 6.30 — Βραδινή 9.30 «Οι τρεις άγγελοι»

Του Άλμπέρ Ύσσον

Παίζουν: Γ. Παππάς, Δ. Χόρν, Έλλη Λαμπέτη, Απ. Αύδης, Λυκ. Καλλέργης, Γ. Μιχαλόπουλος, Άν. Ζησιμάτος, Έλ. Ζαφειρίου, Μ. Λαλοπούλου και τα άλλα στελέχη του θιάσου.

Σκηνοθεσία: Γιώργου Παππά. Σκηνικά και κοστούμια: Μαρίλένας Άραβαντινού.

ΜΟΥΣΟΥΡΗ

Πλ. Καρότση
Τηλ. 27.248

Συνεχίζει
το έργο

Απογ. 6 — Βραδινή 9 «Λουίζα Μίλλερ»

Του Σίλλερ

Παίζουν: Βάσω Μανωλίδου, Έλένη Χατζηπαργύρη, Άθηνά Μιχαηλίδου, Κ. Μουσαύρης, Γιάννης Αργύρης, Στ. Ξενίδης και τα λοιπά στελέχη του θιάσου.

Σκηνοθεσία: Κ. Γιαννόπουλου. Σκηνικά και κοστούμια: Γιάννη Στεφάνη.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Τηλ. 41.351

Συνεχίζει
το έργο

Απογ. 6 — Βραδινή 9

«Οι τρεις σωματοφύλακες»

Μουσική κωμωδία

Παίζουν: Άννα και Μαρία Καλουτά, Μιμης Κοκκίνης, Μ. Σταυρίδης, Κυρ. Μαυρίας, Ν. Βασταρδής, Νανά Γκάτσι, Φ. Ντάβου, Τζ. Τσακίρη, Μ. Λωράνς και τα λοιπά στελέχη του θιάσου.

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ

Πλ. Κολοκοτρώνη
Τηλ. 21.559Συνεχίζει
το έργο

Άπογ. 6.30 — Βραδινή 9.30

«Τὰ λεονταράκια»

Κωμωδία

Τών Γιαννακόπουλου—Σακελλάριου

Παίζουν: Β. Λογοθετίδης, Ίλινα Λιδουκού, Θ. Τζενεράλης, Γ. Καρέττας, Ε. Πρωτοπαπᾶς, Ν. Κάξης, Σπάρω Στεφανίδου, Μπεμπη Μωραϊτοπούλου, Άννα Ρούσου, Χάρις Καμίλλη, Ντίνα Σταβάτου, Πόπη Δεληγιάννη και τὰ ἄλλα στελ-ξη τοῦ θιάσου. Σκηνικά: Ι. Σίμ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Θέατρον «Κυβέλης»
Ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου

«Ὁ μικρὸς λόρδος»

Μὲ τοὺς: Λυκ Καλλέργη, Μιχαλόπου-
λον, Παναγιώττον, Ἑλλη Ξανθάκη καὶ ὁ
μικρὸς Νίκος Πιλάδιος.

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΚΕΝΤΡΙΚΟ

(Συναυλίες συνδρομητῶν καὶ ἑκτακτές συ-
ναυλίες ὅργανα ὡμῆς ἀπὸ τὸ Καλλιτεχνικὸ
Γραφεῖο Ἀθηνῶν)

13 Νοεμβρίου: (2α συναυλία συνδρομη-
τῶν): Ρεσιτάλ πιάνου τῆς Ἑλληνίδος πια-
νίστας Βάσως Δεβετζή.

16 Νοεμβρίου: Ρεσιτάλ πιάνου τοῦ Ἑλ-
ληνος πιανίστα Γεωργ. Δασκούλη.

18 Νοεμβρίου: (3η συναυλία συνδρο-
μητῶν): Ρεσιτάλ βιολιού τοῦ Γιουγκοσλά-
δου Βλαδ. Μάρκοβιτς.

25 καὶ 27 Νοεμβρίου: Ἡ Κάμμερ Ὀρ-
κεστρ Ἀουγκσμπουργκ τοῦ Μονάχου μὲ
24 ἐκτελεστὰς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὁσλ-
τερ Εὐγεν. Ντὼιλε καὶ μὲ σολίστ τὴν πια-
νίστα Βάσω Δεβετζή.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

4 Νοεμβρίου, 7 μ.μ.: Ρεσιτάλ βιολιού
τοῦ κ. Μπλῆς Καλᾶμ, πρῶτο δραβείο Ὁ-
δεῖον Βρυξελλῶν, στὸ πιάνο ὁ κ. Πόνος
(Ἑλληνογαλλικὸς Σύνδεσμος).

5 Νοεμβρίου, 7 μ.μ.: Ρεσιτάλ τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ κουαρτέτου τυφλῶν ὑπὸ τὴν διέυ-
θυνσιν τοῦ κ. Κουρῆ μὲ μουσικὴ δωμάτιου.

8 Νοεμβρίου, 11 π.μ.: Ρεσιτάλ βιολιού
τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ὁδεῖου Θεσσαλονίκης
κ. Αἰμ. Λαγοπούλου.

11 Νοεμβρίου, 7 μ.μ.: Ἐκτελέσεις ἔρ-
γων τοῦ καθηγητοῦ Πλάτωνος τῆς ἐγγενεῖς
συμπράξει τῆς κ. Νουνοῦκας Φραγκιά—
Σπηλιοπούλου (τραγουδῖ), τοῦ κ. Βύρω-
νος Κολάση (βιολί) καὶ τοῦ κ. Σωτ. Τρα-
χιᾶτῃ (διολοντσέλλο). (Ἑλληνογαλλικὸς
Σύνδεσμος).

25 Νοεμβρίου, 7 μ.μ.: Συναυλία τῆς

ὀρχήστρας ἐγχόρδων τῆς Καλλιτεχνικῆς
Ἑταιρίας Ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν διεύθυν-
σιν τοῦ κ. Κ. Κυδωνιάτῃ, μὲ σολίστ τοῦ
κ. Τάτση Ἀποστολίδῃ (βιολί), (Ἑλληνο-
γαλλικὸς Σύνδεσμος).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ξενοδοχεῖον «ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ»

1—30 Νοεμβρίου: Ἐκθέσεις ζωγραφικῆς
τῶν ἔργων τοῦ κ. Μυταράκη.

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

(Μεγάλῃ Αἴθουσᾳ)

Στὶς 4 Νοεμβρίου ἀνοίγει ἡ ἑκθεσις
Μακεδόνων ζωγράφων, ἡ ὁποία ὄργανώθηκε
μὲ πρωτοβουλία τοῦ Συνδέσμου Ἀποφαι-
τῶν τῆς Σχολῆς Βαλαγιάννη καὶ θὰ πε-
ριλαμβάνῃ ἔργα δώδεκα περίπου καλλιτε-
χῶν μακεδονικῆς καταγωγῆς.

24 Νοεμβρίου—8 Δεκεμβρίου: Ἐκθέσεις
ἔργων ζωγραφικῆς τοῦ κ. Κων. Φάρσου.
(Μικρῇ Αἴθουσᾳ)

15—30 Νοεμβρίου: Ἐκθέσεις ἔργων ζω-
γραφικῆς τοῦ κ. Σαφ. Χρήστου (ἀναπή-
ρου πολέμου).

ΖΑΧΑΡΙΟΥ

Μὲ μεγάλη ἐπιτυχία συνεχίζεται (ἕως
8 Νοεμβρίου) ἡ ἑκθεσις ζωγραφικῆς τῆς κ.
Παρασκευαΐδου—Λαζαρίδου.

9—30 Νοεμβρίου: Ἐκθέσεις ζωγραφι-
κῆς τοῦ κ. Θετταλοῦ μὲ 60 περίπου ἔργα
ἀπὸ τὸ Πήλιο καὶ ὅλην τὴν Θεσσαλία.

ΑἸΘΥΣΙΑ «ΒΗΜΑΤΟΣ»

3—25 Νοεμβρίου: Ἐκθέσεις ζωγραφι-
κῆς τοῦ κ. Ὁρστέη Κανέλλη μὲ 40 περί-
που ἐλασιγραφίες (τοπίαι, νὰτὺρ μόντ, φι-
γοῦρες κλπ.).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
(Πανεπιστημίου 39, μέγαρον Πεσματζόγλου)

Συνεχίζεται διαρκῶς ἀνανεουμένη ἡ μᾶ-
νη Ἐκθέσεις τῆς Ἑλληνικῆς Φωτογρα-
φικῆς Ἑταιρείας.

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

(Πλατ. Κολωνακίου)

3 Νοεμβρίου: Διάλεξις τοῦ κ. Φράνσις
Κίνγκ μὲ θέμα «Γουάρντγουερθ» (ἀγγλι-
στί).

10 Νοεμβρίου: Διάλεξις τοῦ ἐφόρου ὀρ-
χαιστήριον κ. Ι. Παπαδημητρίου.

13 Νοεμβρίου: Δεύτερο μᾶθημα τῆς σει-
ρᾶς διαλέξεων «Ἡ διάρθρωσις τῆς συγχρό-
νου ἀγγλικῆς γλώσσης» μὲ ὁμιλητὴ τὸν
κ. Ο.Ι. Μπαλλ. (ἀγγλιστί).

17 Νοεμβρίου: Διάλεξις τοῦ καθηγητοῦ
κ. Ἀντ. Μπλάτ, διευθυντοῦ τοῦ Ἰνστι-
τούτου Κόρτυλντ τῆς Ἱστορίας τῆς Τέχνης
τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου, μὲ θέμα
«Ἄγγλοι Προσωπογράφοι» (ἀγγλιστί).

24 Νοεμβρίου: Διάλεξις περὶ τῆς παλ-
αῖς ἀγγλικῆς μουσικῆς (ἀγγλιστί). Θὰ ἀ-
κολούθησιν ρεσιτάλ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ
κ. Φράνκ Τάρνερ, διευθυντοῦ τοῦ Βρεταν-
νικοῦ Ἰνστιτούτου Θεσσαλονίκης.

27 Νοεμβρίου: Ρεσιτάλ μὲ δίσκους
γραμμαφῶν, θὰ παιχθοῦν ἔργα τοῦ Μπεν-
ζονμίν Μπρίττεν.

30 Νοεμβρίου, 1 και 2 Δεκεμβρίου: Παραστάσεις του έργου του Τ.Σ. Έλιοτ «Ο οικογενειακή συγκέντρωση».

ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

2 Νοεμβρίου: Διάλεξις της Έθνικης 'Οργανώσεως Έλληνίδων με όμιλητριά την κ. Π. Βουγιουκλάκη.

7 Νοεμβρίου: Διάλεξις με όμιλητή τον καθηγητή κ. Χόνδρο, με θέμα: «Η χρησιμότης της φωτογραφίας στην επιστήμη», οργανωμένη από την Έλληνική Φωτογραφική Έταιρεία.

8 Νοεμβρίου, 6 μ.μ.: Διάλεξις οργανωμένη από την εφημερίδα «Κυκλαδικόν Φώς» με όμιλητάς τους Ι. Τερζόπουλο και Άντ. Σάχο και με θέμα: «Τό έργον του Γιαννούλη Χαλεπά».

9 Νοεμβρίου, 7 μ.μ.: Διάλεξις της κ. Αλίκης Νικολαΐδου για τα αρχαία αιγυπτιακά ποιήματα.

17 Νοεμβρίου: Διάλεξις της Θεοδοφικής Έταρείας με όμιλητή τον κ. Κ. Μελισσαρόπουλο, επί τη 78η επέτειώ από της ιδρύσεως της Θεοδοφικής Έταρείας εν Ελλάδι.

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«ΑΘΗΝΑΙΟΝ»

(Λεωφόρος 'Αμαλίας 38)

Η νέα σειρά τακτικών μαθημάτων για την περίοδο 1953-54 καθωρίσθηκε ως εξής:

Δευτέρα, 6¼—7¼ μ.μ.: Γ. Άμπωτ: Το Ήλιακό Σύστημα μέσα στο Σύμπαν.

7¼—8¼ μ.μ.: Κ. Τσάτσος: Στοιχεία αμερικανικού πολιτισμού.

Τρίτη 6¼—7¼ μ.μ.: Μ. Χατζηδάκης: Η Ζάκυνθος κέντρο καλλιτεχνικό.

7¼—8¼ μ.μ.: Χ. Ι. Καραύζος: Η εξέλιξις της Αρχαίας Έλληνικής Τέχνης.

Τετάρτη 6¼—7¼ μ.μ.: Όλγα Κακριδή: Ομήρου Όδυσσεια.

7¼—8¼ μ.μ.: Ι. Γ. Παπαϊωάννου: Σουμπερτ.

Πέμπτη 6¼—7¼ μ.μ.: Δ. Σ. Λουκάτος: Περιοδικά λατρευτικά θεία.

7¼—8¼ μ.μ.: Ε. Π. Παπανούτσος: Γνωσιολογία.

Παρασκευή 6¼—7¼ μ.μ.: Γιάννης Γιαννόπουλος: Ραδιοφωνία.

7¼—8¼ μ.μ.: Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος: Ο Νεοελληνικός Ρομαντισμός.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

10 Νοεμβρίου, 5—8 μ.μ.: Κινηματογραφική προβολή οργανωμένη από την Όλλανδική Πρεσβεία.

12, 13 και 14 Νοεμβρίου: Κινηματογραφικές προβολές από τον κ. Μαστροστεφάνη, καθηγητή της Κινηματογραφικής Έταρείας της Ρώμης.

ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

(Λεωφόρος 'Αμαλίας)

Ο Μορφωτικός Σύλλογος «Αθηναίων» ίδρυσε με τη συνεργασία ψυχιάτρων ειδικών ψυχολόγων και παιδαγωγικών τμήμα ιατροπαιδαγωγικών εξετάσεων και συμβού-

λών για παιδιά που παρουσιάζουν δυσκολίες στην ανατροφή τους.

Όρες και ώρες λειτουργίας του Σταθμού: Τετάρτη και Πέμπτη 10 π.μ.—12 μεσ. Για περισσότερες πληροφορίες στα γραφεία του «Αθηναίου», (Λεωφόρος 'Αμαλίας 38).

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

Το αθλητικό πρόγραμμα του Νοεμβρίου έχει ως εξής:

1)11: Γήπεδον ΠΑΟ: Έλλάς—Ισραήλ για το κύπελλο Μεσογείου.

8)11: Οι πρώτοι αγώνες για τα ποδοσφαιρικά πρωταθλήματα α' κατηγορίας Αθηνών και Πειραιώς, καθώς και αγώνες για το κύπελλο Ελλάδος.

8)11: Στάδιο: Πα.ελλήνιον πρωτάθλημα πεντάθλου ανδρών και εφήβων.

14—15)11: Πα.ελλήνιο πρωτάθλημα δεκάθλου ανδρών και εφήβων.

15)11: Αγώνες ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων και κυπέλλου Ελλάδος.

21—22: Στάδιον: Πανελλήνιο πρωτάθλημα σκυταλοδρομιών.

22)11: Αγώνες ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων και κυπέλλου Ελλάδος.

29)11: Αγώνες ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων και κυπέλλου Ελλάδος.

Εντός του μηνός: Αγώνες πρωταθλήματος μπάσκετ μπάλ γ' κατηγορίας.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΕΣ

Ίπποδρομιακές ημέρες Νοεμβρίου 1953 (Όρα έναρξεως 2 μ.μ.)

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 Νοεμβρίου

ΤΕΤΑΡΤΗ 4 »

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 »

Έπαθλον «Σαιντ Λεζέρ» (δρχ. 80 έ. κατ.). Απόστασις 1.800 μέτρα. Συμμετέχουν καθαρόαιμοι φορβάδες 3 ετών. Θα λειτουργήσει και λαχείον «Σουίπσταϊκ».

ΤΕΤΑΡΤΗ 11 Νοεμβρίου

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 »

ΤΕΤΑΡΤΗ 18 »

ΚΥΡΙΑΚΗ 22 »

ΤΕΤΑΡΤΗ 25 »

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 »

Έπαθλον 'Ακροπόλεως (δρχ. 150 έ. κατ.). Απόστασις 2.400 μέτρων. Συμμετέχουν καθαρόαιμοι φορβάδες 3 ετών.

Α' θέσις: 25.000 (ανδρών)

15.000 (γυναικών)

Β' θέσις: 15.000 (ανδρών)

5.000 (γυναικών)

Αθλητικό Περίπτερο (υόνον μελη):

30.000 (ανδρών)

20.000 (γυναικών)

ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Φ.Ο.Σ.

(Ακαδημία 58 — Τηλ. 23.871)

1)11: α) Έργα 'Αγ. Θωμά—Λιάτανα. 6) Καλύδια — Πανί — Σπηλιά Κερατέας.

8)11: Χειμερινή ορειβατική εξόρμησις στην Πάρνηθα.

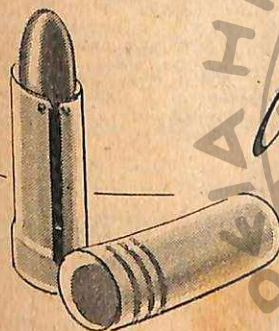
14—15)11: Ολίγυρτος (ορειβατική).

15)11: α) Χάνι Καμπόλη — Κοκκίνη

ΑΛΕΚΤΩΡ

✧ Χρυσή μεγάλη δέκη
✧ Υπέροχα άρωματισμένο
✧ Μοντέρνες αποχρώσεις
✧ Μεγάλη διάρκεια
✧ Άπαλό ... σαν χάδι...

Red Spot
THE WONDER LIPSTICK

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. Π. ΣΕΤΤΑΣ
ΝΙΚΙΟΥ 8 — ΤΗΛ. 21.654

—Κρώρα. 6) Μονή Κλειστών — Σπήλαιο Πανός.

22)11: α) Μάζι — "Όσιος Μελέτιος.
6) Βίλλια Κιθαϊρών (όρειδ. τουριστική).
29)11: 3η έπετειος του Φ.Ο.Σ.: Ευλοκέρια.

ΕΛΛΗΝ. ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
(Τμήμα 'Αθηνών)

(Χαρ. Τρικούπη 4 — Τηλ. 29.111)

1)11: Πατέρας.

7—8)11: Φάρμακας.

15)11: Πάρης.

22)11: Πεντέλη.

28—29)11: 'Αρτεμίσιον.

ΕΛΛΗΝ. ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

(Λωφ. 'Αμαλίας 28 — Τηλ. 22.494)

Σαββατοκύριακο 6—7)11: 1) Ευλόκαστρο — Κιάτο — Λουτράκι. 2) Λειβάδια — Μ. Δαμάστας.

Κυριακή 7)11: 1) Πάρνης. 2) Δερβανάκια — Νεμέα. 3) Λουτράκι — 'Αγία Τριάς. 4) 'Αγ. Μερκούριος — Κιορκα. 5) Βαρνάβα — Καπαδρίτι. 6) Σούνιο. 7) Διόνυσος — Γύρος 'Ικαρίου 'Όρους. 8) Λίμνη Μαραθώνος. 9) Κάλαμος. 10) Ντράφι — Πικέρμι.

Σαββατοκύριακο 14—15)11: 1) Ναύπλιο — Π. 'Επίδαυρος. 2) Λαμία — 'Αταλάντη.

Κυριακή 15)11: 1) Πάρνης. 2) 'Αγ. Σωτήρα — Παλαιοκούτρου. 3) Μ. Πεύκο — Πέραμα Μεγάρων — Φανερωμένη. 4) Κινέτα. 5) Πλάκα — Καμάριζα — Σούνιο. 6) Διόνυσος — Ραπεντόξα — Σπανός. 7) Κάλαμος — 'Αμφιάρειο. 8) Ζούγκλα. 9) 'Αγ. Μερκούριος. 10) Λίμνη Μαραθώνος.

Σαββατοκύριακο 21—22)11: 1) Γύρος Παρνασσού. 2) Ευλόκαστρο — Τρίκαλα Κορινθίας.

Κυριακή 22)11: 1) Πάρνης. 2) Κιάτο — Μεγάλη Βάλτζα. 3) Πόρτο Ράφτη — Μονή 'Ιερουσαλήμ. 4) Πικέρμι — 'Ετόσι — Ραφίνα. 5) Κατσιμίδι — Ράχες Νταβέλη — 'Αγ. Μερκούριος. 6) Γύρος Περαιάς. 7) Μάζι — Καπαδρίτι. 8) Λίμνη Μαραθώνος. 9) 'Αγ. Μερκούριος. 10) Παλ. Κόρινθος — Ευλόκαστρο.

Σαββατοκύριακο 28—29)11: 1) Τρίπολις (α πακινιτάμας).

Κυριακή 29)11: 1) Δαφνί — Φρούριο 'Ελευθερών — Βίλλια. 2) Πάρνης. 3) Μονή Κλειστών — Φρούριο Φυλής. 4) Πεντέλη — Καλήσια. 5) 'Αγ. Μερκούριος. 6) Διόνυσος — Νέα Μάκρη. 7) Μαρκόπουλο — Σκάλα Ωρωπού. 8) 'Ανάβυστος. 9) Γεράνεια. 10) Λουτράκι. 11) Παληοκούτρου — Χάνι Καραούλι.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΚΔΡΟΜΩΝ
ΣΩΜΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΚΔΡΟΜΩΝ

'Η Ο.Ε.Σ.Ε., άνακονοί για τον Νοέμβριο έ.έ. τις κάτωθι εκδρομές των εν 'Αθηναις και Πειραιεί εκδρομικών Σωματείων της:

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΤΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Κοραή 3 — Τηλ. 34.511)

1)11: α) 'Αγ. 'Ιωάννης Βιστίστης —

'Αγ. Τριάς — 'Αγ. 'Ασώματοι — Πέργαρι — Διόνυσος Βιδίστης.

6) Σπηλιάς Κουτούκι.

7—8)11: Μονή Λέχοδας.

8)11: Ευλοκέρια.

15)11: 'Αγ. Παρασκευή — Γεράνεια.

22)11: Πάρνης — 'Αγ. Μερκούριος.

29)11: Πεντέλη.

ΕΝΩΣΙΣ ΑΡΜΕΝΙΩΝ
ΟΡΕΙΒΑΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΩΝ

(Κριεζή 10)

1)11: 'Αγ. Μερκούριος.

8)11: Καπανδρήτι — Καλνέντζι — 'Εργα Μαραθώνος.

15)11: Πάρνης.

22)11: Χασιά — Μονή Κλειστών — Φρούριον Φυλής — 'Αγία Παρασκευή.

29)11: Κιορκα — Κορυφή — Μπελέτσι.

ΕΝΩΣΙΣ
ΟΡΕΙΒΑΤΩΝ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΩΝ

(Κολοκοτρώνη 29 — Τηλ. 28.437)

1)11: Χειμερινή εξόρμησις στα βουνά της 'Αττικής.

8)11: 'Απογευματινός περίπατος στο Δαφνί.

15)11: Πάρνης.

22)11: α) Κόρινθος — 'Ακροκόρινθος.

6) 'Υμηττός — 'Αστέρι — Χαλιδού.

29)11: α) 'Αγ. Μερκούριος — Καμάριζα — Μπελέτσι. 6) Μονή Κερατέας — Σπηλιά Κερατέας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ
ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ

(Πλατ. 'Αγ. Γεωργίου Καρύτση 2
Τηλ. 32.842)

1)11: Πάρνης.

7—8)11: Κόρινθος — Νεμέα — Δερβανάκια.

15)11: 'Αγ. Μερκούριος.

22)11: 'Αλιάρτος — ΓΛΑ — Μονή Σκριπτός — 'Ορχομενός — Λεβάδια.

29)11: Μέγαρο — Παγαί.

ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΑΚΤΗΣ

('Αριστοτέλους 57 — Τηλ. 51.150)

1)11: α) Κιορκα — 'Αγ. Τριάς — Μπελέτσι. 6) Δελφοί.

8)11: α) Συμμετοχή στα ΣΤ 'Κοντέρια'. 6) Σαλαμίς.

15)11: α) 'Όσιος 'Ιερόθεος. 6) Γεράνεια.

22)11: α) Βίλλια. 6) Κιθαίων.

29)11: Μάζι — 'Όσιος Μελέτιος.

ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΩΝ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

(Λωφ. 'Αμαλίας 4 — Τηλ. 33.086)

1)11: α) Λουτράκι — Περαιάρα — 'Ηραϊόν. 6) Λουτράκι — Μπίσια — Παληοβούνα.

8)11: Μάζι — 'Όσιος Μελέτιος.

15)11: Πεντέλη.

22)11: Πάρνης.

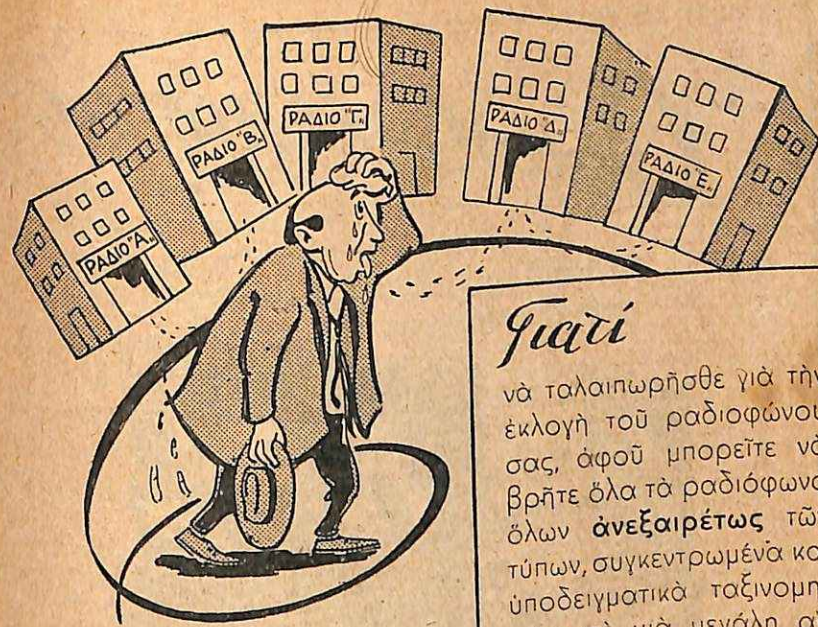
29)11: Μαλακάσα — Μήλεσι — 'Ωρωπός — Σικαμινό — 'Αγ. 'Ελεούσα — Κακοσάλεσι.

ΟΜΙΛΟΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΩΝ

(Χαρ. Τρικούπη 4 — Τηλ. 24.544)

1)11: Πάρνης.

7—8)11: α) 'Αρτεμίσιον. 6) 'Αργος — Μυκήναι.

Γιατί

νά ταλαιπωρήσθε για την
έκλογή του ραδιοφώνου
σας, αφού μπορείτε να
βρήτε όλα τα ραδιόφωνα
όλων **ανεξαιρέτως** των
τύπων, συγκεντρωμένα και
υποδειγματικά ταξινομη-
μένα σε μια μεγάλη αί-
θουσα;

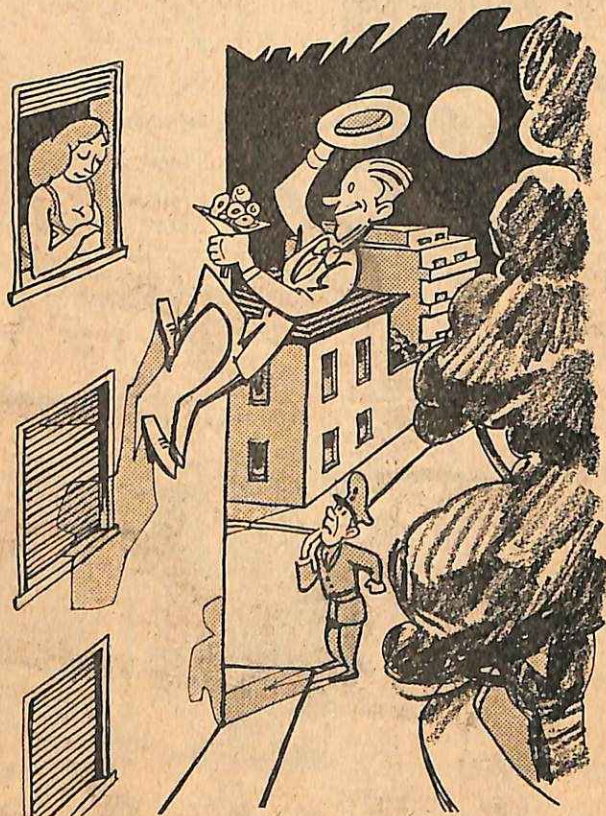
ΚΑΛΟ ΕΙΝΑΙ ΒΕΒΑΙΑ
ΕΝΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ....

Είσαάτε όμως με δεμένα
τα χέρια, αν δεν έχετε
μερικούς δίσκους (μα-
κράς διάρκειας — long
play) και ένα ηλεκτρικό
γραμμόφωνο.

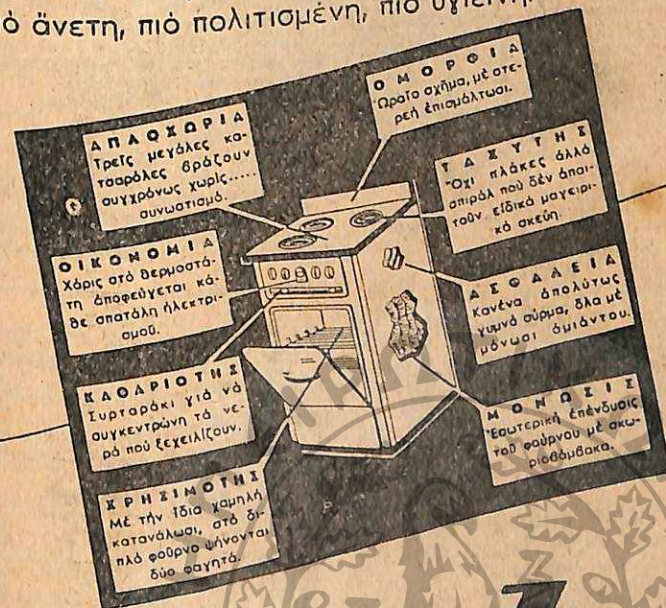

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΤΑ ΝΕΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ
ΡΑΔΙΟ - ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΥΤΣΗ - ΤΗΛ. ΚΕΝΤΡΟΝ 23-213 - ΑΘΗΝΑΙ

"Οδώς ο Έρωτας

δίνει υπερφυσικές ικανότητες στον κάθε Ρωμαίο, για να επισκεφθή την Ίουλιέττα του, έτσι και η Έλληνική Βιομηχανία ΙΖΟΛΑ κατώρθωσε να συγκεντρώση στις ηλεκτρικές συσκευές της κάθε τι τὸ καλύτερο. Γιατί η ΙΖΟΛΑ έχει μελετήσει ειδικά τις ανάγκες τοῦ Ἑλληνικοῦ Νοικοκυριοῦ καὶ πέτυχε νὰ κατασκευάσῃ ἀριστοτεχνικά θαύματα ἀντοχῆς, πού κάνουν τὴν ζωὴ τῆς Νοικοκυρᾶς πιὸ ἄνετη, πιὸ πολιτισμένη, πιὸ ὑγιεινὴ.

Ιζολα

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

- 15)11: Διόνυσος — Κουκουνάρι —
Κηπευτού — Σταμάτα — Δροσιά.
22)11: Κόρινθος — Αρχαία Κόρινθος
— Ακροκόρινθος — Ιουστράκι.
29)11: α) Κιθαιρών. 6) Βίλλια —
Φρούριον — Έλευθερών.

«ΚΝΩΣΣΟΣ»

Σύλλογος 'Ηρακλειωτών
(Όμηρου 12)

- 1)11: Μάζι — Όσιος Μελέτιος.
15)11: Όρωπός — Αλιόβρι.
«ΥΠΑΙΘΡΙΟΣ ΖΩΗ»
(Καραγ. Σερβίας 8 — Τηλ. 28.454)
1)11: α) Πάρνης. 6) Ανάβυσσος —
Προφήτης 'Ηλίας.
8)11: α) Γεράνεια. 6) Όσιος 'Ιερό-
θεος.
15)11: α) Γραμματικό — Άγία Μαρί-
να — Ραμνούντα — Σούλι. 6) Χαλκίς —
Μπούρτζι.
22)11: α) Πάρνης. 6) Ύμηττός.
29)11: α) Όσιος Μελέτιος — Πόρτες
Ζωοδόχου Πηγής. 6) Κριακούκι. γ) Κάλα-
μος.

«ΦΟΙΒΟΣ»

(Πλατ. Κολωνακίου 16 — Τηλ. 34.258)

- 1)11: Λίμνη Μαραθώνος — Καλέντζι.
8)11: Πεντέλη — Καλήστια — Νταού.
15)11: Κιούρκια — Προφ. 'Ηλίας.
22)11: Μάζι — Όσιος Μελέτιος.
29)11: Μαλακάσα — Μηλέσι.

«ΧΑΡΑΥΓΗ»

(Μητροπόλεως 32)

- 1)11: Χασιά — Μονή Κλειστών.
8)11: Πάρνης.
22)11: Σφεδάλη — Άγ. Μερκούριος.
15)11: Γεράνεια.
29)11: Μέγαρο.

«ΠΑΝ»

(Κοραή 3 — Τηλ. 20.291)

- 1)11: α) Σπηλιά Κουτούκι. 6) Όσιος
'Ιερόθεος.
8)11: α) Πάρνης. 6) Φράγμα Μαραθώ-
νος — Καλέντζι.
15)11: α) Άγ. Γεώργιος — Βρανάς.
6) Όρωπός — Χαλκοίσι.
22)11: α) Πάρνης. 6) Τρίκερι — Με-
λετάκι.
29)11: α) Κορωπί — Προφήτης 'Η-
λίας — Σχιστό. 6) Άγ. Μερκούριος —
Βρόκοι.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

(Φειδίου 8α — Τηλ. 21.148)

- 1)11: Άγιος Μερκούριος.
8)11: Λεγριανά.
15)11: Ανάβυσσος.
22)11: Όρωπός.
29)11: Ναύπλιον — Επίδαυρος — Μυ-
κήναι.

«ΖΕΦΥΡΟΣ» (Καλλιθέας)

(Έλ. Βενιζέλου 110 — Τηλ. 968.083)

- 1)11: Πετέλη.
8)11: Μαλακάσα.
15)11: Λίμνη Μαραθώνος.
22)11: Πάρνης.
28)11: Δελφοί.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ Ε- ΤΑΙΡΕΙΑ

Με την έναρξιν της χειμερινής περιόδου
ξανάρχισαν οι εβδομαδιαίες συγκεντρώσεις
των μελών της 'Ελληνικής Φωτογραφικής
'Εταιρείας στα έντευκτρία της, οδός Πα-
νεπιστημίου 39 (μέγαρον Πεσματζόγλου).
Συγχρόνως άανεώνεται και πλουτίζεται
συνεχώς η Διάρκης 'Εκθεσις της Ε.Φ.Ε.
με νέες φωτογραφίες. Περιλαμβάνει τελευ-
ταίως και έγχρωμες.

Για τόν μήνα Νοέμβριον ή Γραμματεία
της Ε.Φ.Ε. άνεκοίνωσε τόν ακόλουθον πρό-
γραμμα:

Σάββατο 7)11 7 μ.μ.: 'Η άναρκτήριος
της διδασκαλίας της φωτογραφικής τέχνης
μέ όμιλητή τόν καθηγητή τού Πανεπιστη-
μίου κ. Χόνδρο στην αίθουσα τού «Παρ-
νασσού». 'Εκλήθησαν να παραστούν αι άρ-
χαί και οι έδιαφερόμενες όργανώσεις. Θέ-
μα: «'Η χρησιμότης της φωτογραφίας εις
την έπιστήμην κλπ.».

Κυριακή 15)11: 'Ημερησία έκδρομή
στούς καταρράκτες 'Υλικής και Χαλκίδα.
Πληροφορίες στα γραφεία της Ε.Φ.Ε.

Τρίτη 17)11, 8 μ.μ.: 'Από την σειρά
διδασκαλίας για την φωτογραφική τέχνη,
μέ θέμα: «Φώς και Φίλτρα», μέ όμιλητή
τόν καθηγητή κ. Παραπαντάκη.

Τετάρτη 25)11, 8 μ.μ.: Προβολή έγ-
χρώμων φωτογραφιών.

'Η σειρά της διδασκαλίας της Ε.Φ.Ε.
για την φωτογραφική τέχνη περιλαμβάνει
25 περίπου μαθήματα για άρχαριους και
προχωρημένους, τα όποια θα διδάξουν διά-
φοροι ειδικοί σε κάθε θέμα καλλιτέχνες
τού φακού μέλη της Ε.Φ.Ε., έντελώς δω-
ρεάν για τά μέλη της.

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΚΔΡΟΜΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒ. ΟΜ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ

(Παλαμηδίου 23 — Τηλ. 492.897)

- 1)11: Πάρνης.
8)11: α) Συμμετοχή στα ΣΤ' «Κοντέ-
ρεια». 6) Σαλαμίς.
14—15)11: Τ.θαρέα — Β.λίτσα.
15)11: Άγ. Παρασκευή — Τύμβος Μα-
ραθώνος.

- 22)11: Φράγμα Μαραθώνος.
29)11: Πεντέλη — Π.ργαρι.

(ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ)

(Τζαβέλλα 10, Πειραιεύς — Τηλ. 44.317)

- 1)11: Νταού — Πεντέλη.
8)11: Παληκούντουρα — Πατέρας.
15)11: Ύμηττός.
22)11: Μονή Κλειστών.
29)11: α) Κορωπί — Χριστός. 6)
Σούρμεια — Σταυρός — Προφ. 'Ηλίας —
Χριστός.

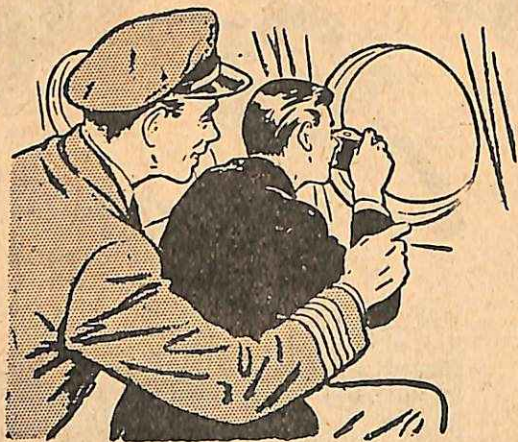
«ΠΕΖΟΠΟΡΟΣ»

(Άρτεμησίου 62, Πειρ. — Τηλ. 492.563)

- 1)11: Πάρνης.
8)11: «Κο.τερεια».
15)11: Άγ. Μερκούριος.
22)11: Κιούρκια — Μπελέσι.
29)11: Πεντέλη (όρειοβατική).

'Εκατομμύρια έρασιτεχνών εις όλον τόν κόσμον θαυ-
μάζουν τις έξαιρετικές φωτογραφίες παρμένες μέ ΦΩ-
ΤΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΓΦΑ.
Λόγω της τεχνικής τελειοποιήσεως των, είναι άπλού-
στατες εις τόν χειρισμόν.
Με την καλήν μηχανήν ΑΓΦΑ ταιριάζει τό καλό φίλμ
ΑΓΦΑ ΙΖΟΠΑΝ.

Διατί ἀπολαμβάνετε τὸ Ταξεῖδι σας μετὴν **TWA**

Εἴτε προτιμήσετε τὰ πολυτελῆ κλινοαεροσκάφη TWA «AMBASADOR» ἢ τὰς ἐξαιρετικὰς πτήσεις TWA SKY TOURIST, πού τὴν οἰκονομίαν σὰς παρέχουν, θὰ ἀπολαύσετε τὸ ταξεῖδι σας μετὴν TWA πρὸς καὶ ἐντὸς τῶν Ἡ. Π. Ἀμερικής.

Ἡ φιλοξενία τῆς TWA εἶναι παροιμιώδης... ἡ ἀνεσὶς σας πάντοτε προέχει. Ταξιδεύετε ἀναπαυτικά μετὰ τὰ παγκοσμίως παραδε-

δεγμένα CONSTELLATION τῆς TWA Φθάνετε ξεκούραστοι, καὶ φυσικά, ἐγκαιρῶς. Καὶ καθ' ὅλον τὸ ἐκ 32.000 μιλίων μήκος τοῦ παγκοσμίου αεροπορικοῦ δικτύου τῆς TWA τὸ προσωπικόν της θὰ σὰς ἐξυπηρετήσῃ προθύμως.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΘΕ ΤΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΟΝ ΣΑΣ ΠΡΑΚΤΟΡΑ
ἢ ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ Εἰς τὴν TWA ΤΗΛ. 30.093 20.661

ΤΑΞΙΔΕΥΕΤΕ ΜΕΤΗΝ **TWA**
TRANS WORLD AIRLINES

Ἡ. Π. Α. ΕΥΡΩΠΗΝ · ΑΦΡΙΚΗΝ · ΑΣΙΑΝ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΙΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

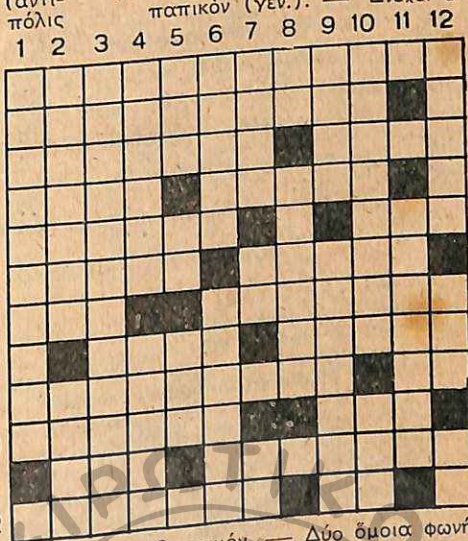
- Εἶναι σημεῖα διὰ παραλείψεις εὐκόλως ἐννοουμένων.
- Ὁ σύζυγός της εἶναι ἐκκλησιαστικός λειτουργός.
- Εὐρωπαϊκὸν κράτος. — Πρόθεσις.
- Ἰταλικῆς προελεύσεως λέξεις διὰ τὴν πορείαν τοῦ πλοίου (ἀντιστρόφως). — Ἀρχαία πόλις καὶ λιμὴν πλησίον τῆς Ρώμης.
- Καθαριότητα ἢ ἐντριβὴς θὰ ἀφορᾷ (ξεν.). — Ἀσθρὸν.
- Ψυχικαὶ ὁδὺναι (αιτιατική). — Νόστιμα θαλασσινα.
- Νωχελὴς προστακτική. — Τὰ μεταχειρίζονται σὲ ὁδοστρώσεις.
- Εἶναι τὰ νερά πολλῶν λιμνῶν. — Χριστιανισμὸς ῥήμα (ἀντιστρόφως).
- Τεντωμένον (δημ.). — Ἀντιστροφή νότας ἢ νομὸς γαλλικός.
- Ἡ μόνη ἀπάτη πού δὲν τιμωρεῖται. — Παραπτώματος τοῦ Σῶν, διαρρέων τὴν Μπεζανσόν.
- Ἀρχαῖος δῆμος τῆς Ἀττικῆς (αἰτ.). — Εἶναι καὶ αὕτη μία συλλαβή.
- Ὄνομα πολλῶν ἀρχαίων πόλεων καὶ πολλῶν Βασιλείσων τοῦ οἴκου τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου. — Γράμματα... ἀκριβολογίας.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

- Τέτοιο πνεῦμα δὲν συμβιβάζεται μετὰ συμβιβάσεις.
- Ἐχει πολλοὺς ὁ Συναγερομένος (αἰτ.). — Μετὰ αὐτὰ ἀσχολοῦνται εἰδικοί συντάκται στὶς ἐφημερίδες (ξεν.).
- Μία δημοτικὴ ὀνομασία διὰ τὸν πλανήτη Ἀφροδίτη ὅταν ἐμφανίζεται μετὰ τὴν δύσιν τοῦ Ἡλίου (ἐνᾶσθως).
- Πλεούμενον σ' αὐτὰ, ναυπηγεῖται

ταὶ ἤδη. — Θηλ. ἀναφορικὴ ἀντωνυμία (δοτ.).

- Ἐνα ἄνθος. — Στρατάρχης τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. — Πρόσωπον τοῦ «Τὸμ Σῶγιερ» τοῦ Μάρκ Τουαῖν.
- Ψώνεια (γεν.). — Ἐνα τέτοιο κάθισμα εἶναι τὸ σκαμνί.
- Ἰσπανικὸν γυναικεῖον ὄνομα... παπικὸν (γεν.). — Ἐνέχει ἐν-

δοισμὸν. — Δύο ὁμοία φωνήεντα.

- Γενικὴ ἀναφορ. ἀντωνυμία. — Ναύσταθμος τῆς Γαλλίας.
- Ἀφένημα. — Ἐνα τέτοιο ὄν εἶναι ὁ ἄνθρωπος.
- Τέτοια νερά ἔχουν θεραπευτικὲς ιδιότητες. — Ὅργανον αἰσθήσεως.
- Ὁ πατὴρ τοῦ Θησέως (ἐνάρθως).
- Θὰ τὸν βοήτε ἐκβάλλοντα εἰς τὸν Θερμαϊκὸν Κόλπον (αἰτ.). — Καὶ αὐτὸν πηγάζοντα εἰς τὸ Καντόνιον τῆς Βέρνης. — Ἐπιφώνημα.

Ι. Χ.

(Λύσεις στὴ σελίδα 110)

«ΖΗΝΩΝ»

(Μπουμπουλίνας 33, Πειρ.—Τηλ. 47.810)
 1)11: Χασιά — Μονή Κλειστών —
 Φρούριον Φυλής — Άγ. Παρασκευή.
 8)11: α) ΣΤ' Έτήσιοι αγώνες βάδην
 «Κοιτέριον». 6) Κακή Βίγλα Σαλαμ.
 14—15)11: α) Τρίκαλα — Ζήρεια. 6)
 "Αγ. Νικόλαος Σαλαμίνος.
 22)11: α) "Όσιος Μελέτιος. 6) Πα-
 ληκούντουρα — Πατέρας.
 29)11: α) Πεντέλη (δρσι6. εξόρμησις).
 6) Νέα Μάκρη — Ευλοκέρια.

ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Οί ώρες εργασίας για τὰ έμπορικά κα-
 ταστήματα: Από 16ης Οκτωβρίου έως
 31ης Μαρτίου: 8.30—1 μ.μ. και 3.30—
 7 μ.μ.

Τò Σάββατο και τες παραμονές των έ-
 ορτών, κατά τες οποίες τὰ καταστήματα
 παραμένουν κλειστά, τò έσπερινό κλείσιμο
 παρατείνεται μισή ώρα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

Οί ώρες ελευθέρας εισόδου στα διάφορα
 Υπουργεία για τò κοινό είναι οί έξης:
 ΓΕΩΡΓΙΑΣ: Δευτέρα — Τετάρτη — Πα-
 ρασκευή 12½—2.

ΔΗΜ. ΤΑΞΕΩΣ: Τρίτη — Πέμπτη —
 Σάββατον 12½—2.
 ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ: Δευτέρα — Τετάρτη —
 Παρασκευή 12½—2.
 ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ: Δευτέρα — Τετάρτη —
 Παρασκευή 12½—2.
 ΕΜΠΟΡΙΟΥ: Τρίτη — Πέμπτη — Σάβ-
 βατον 12½—2.
 ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ: Τρίτη — Πέμπτη —
 Σάββατον 12½—2.
 ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ: Δευτέρα — Τετάρτη —
 Παρασκευή 12½—2.
 ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Τρίτη — Πέμπτη — Σάβ-
 βατον 12½—2.
 ΕΜΠΟΡ. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ: Τρίτη — Πέμπτη —
 Σάββατον 12½—2.
 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: Τρίτη — Πέμπτη —
 Σάββατον 12½—2.
 ΠΑΙΔΕΙΑΣ και ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ: Δευ-
 τέρα — Τετάρτη — Παρασκευή 12½—
 2.
 ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ: Δευτέρα — Τετάρτη —
 Παρασκευή 12½—2.
 ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ: Δευτέρα — Τετάρτη —
 Παρασκευή 12½—2.
 ΚΟΙΝ. ΠΡΟΝΟΙΑΣ: Τρίτη — Πέμπτη —
 Σάββατον 12½—2.
 ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ: Τρίτη — Πέμ-
 πτη — Σάββατον 12½—2.

Ραδιοφωνικοί Σταθμοί Ελλάδος

	Μήκ. κύμ. Μέτρα
*Αθηνών (μεσαίων)	412
» »	451
» (βραχέων)	19,53—25,6—31,23—41,09—48,55
» (*Ενόπλων Δυνάμεων, μεσαίων)	230,7
» (» » βραχέων)	47,39—80,86
» (Πανεπιστημίου, μεσαίων)	400
Βόλου (μεσαίων)	202
Θεσσαλονίκης (μεσαίων)	287,6
» (Φωνή *Αμερικής, μεσαίων)	379
» (*Ενόπλων Δυνάμεων, μεσαίων)	298,21
» (*Ενόπλων Δυνάμεων, βραχέων)	42,86
*Ιωαννίνων (» » »)	42,1
Καβάλας (» » »)	39,3
Κοζάνης (» » »)	37,74
Λαρίσης (» » »)	44,43
Μακρονήσου (» » »)	42,25
Καρπενήσου (*Εθνικού *Ιδρύματος, βραχέων)	46
Χανίων (μεσαίων)	198,2
Πατρών (μεσαίων)	198,5
Τριπόλεως (*Ενόπλων Δυνάμεων, βραχέων)	47,85
Χανίων (βραχέων)	44,92

Τὰ πιο κομψά και περιποιημένα Άμπαζούρ, τὰ έκλεκτότερα Γυαλικά, τες
 καλλίτερες Προσελάνες
 στο γνωστό κατάστημα

Ε. Β. Νάιος

Περικλέους 10

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΕΡΓΚΑΔΗ

Ζητείτε μόνον τες εκδόσεις ΜΠΕΡΓΚΑΔΗ. Οί πιο κα-
 λες μεταφράσεις των καλύτερων έργων. Οί μόνες καλλιτεχνι-
 κες εκδόσεις, που στο κορυφωμά τους, στα έργα «Για ποιόν
 κτυπά ή καρμπάντα» του Hemingway και ή «Μαγγελάνος» του Zweig
 ανεβάζουν ψηλότερα τò καλοισθητικό και πνευματικό επίπεδο
 του αναγνώστη.

Είδοποιούμε τò αναγνωστικό μας κοινό ότι εκδίδονται σε έ-
 βδομαδιαία τεύχη τὰ περίφημα έργα «Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΑΝ ΓΚΟΓΚ»
 και «Ο ΧΙΤΩΝ». Τò πρώτο τεύχος δίδεται δωρεάν και με τò τε-
 λευταίο τεύχος θά δοθ ή χρυσοπανάδετο κάλυμμα ΔΩΡΕΑΝ.

*Εκδοσις πολυτελής, σελίδες 52, Δραχμές 6.000.
 Την 1ην Νοεμβρίου εκυκλοφόρησε τò 5ον τεύχος κάθε έργου. Τὰ
 έργα ολοκληρώνονται στο 11ο τεύχος. Σπεύσατε διότι τὰ δύο
 πρώτα θά άποσυρθούν.

Οί έξ επαρχιών αναγνώστες μας θά πάρουν από τὰ πρακτορεία
 ΑΘΗΝΑ·ΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ τὰ καλύμματα. Οί έξ Άθηνών από τους
 πλασιέ μας ή από τὰ Γραφεία μας όδός Σοφοκλέους 47, όπου θά
 λάβουν σε χαμηλή τιμή χρυσοπανάδετο τò μνημειώδες έργο του
 Βασιλίου «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ».

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ NOBEL

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΜΩΡΙΑΚ ΤΕΡΕΖΑ ΝΤΕΚΕΡΟΥ

Δραχμ. 20.000

ΓΚΑΛΣΓΟΥΡΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΩΜΩΔΙΑ

δεμένη Δραχμ. 120.000

ΜΠΕΡΝΑΡΤ ΣΩ ΑΓΙΑ ΙΩΑΝΝΑ

Δραχμ. 30.000

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΕΡΓΚΑΔΗ

Σοφοκλέους 47 Γραφείον 82

Αυτό είναι το
αεριόφημο βαμβούκι

DOP

DOP

DOP

DOP

ΠΟΥ: Κάνει ωραία μαλλιά σαν μεταξί.

Δίνει ζωή στα πιο άτροφικά και αρρωστημένα μαλλιά χάρις
στα θαυμάσια υλικά που περιέχει, μεταξύ των οποίων και τα
ουστατικά του αυγού.

Καθαρίζει τα μαλλιά σε ένα λεπτό και **έξαφανίζει την
πυτίδα** στο πρώτο λούσιμο

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ "LOREAL,, ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 42 τηλ. 23-234

"ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΝΕΑ"

150ήμερος ναυτική έφημερίς

Γραφεία: Εuryπίδου 4. Τηλ. 21.923

Ανταποκριταί: Λονδίνο, Ν. Υόρκη, Αμβέρσα, Ρότερνταμ.
Αντικειμενική παρακολούθησις των ελληνικών ναυτιλιακών και
ναυτεργατικών ζητημάτων.— Δίκτυον συνεργατών έφ' όλων των
ελληνικών πλοίων.— Έθνική διαπαιδαγώγησις των πληρωμά-
των.— Έκλεκταί συνεργασίαι.

"ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΑ ΝΕΑ"

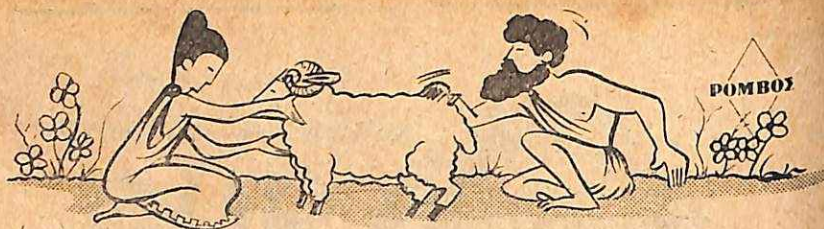
Ανεξάρτητος Ναυτική Έφημερίς

Ε. Σερβίου

ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 7 - ΤΗΛ. 35.864
ΑΘΗΝΑΙ

ΤΟ ΣΗΜΑ ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΑΔΙΑΒΡΟΧΩΝ

ΑΥΤΟ ΤΟ ΘΑΥΜΑ, ΠΟΥ ΛΕΓΕΤΑΙ ΜΑΛΛΙ

Της
HELLEN RHOMB

«...ἐν Μεγαρεῦσιν ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, τοὺς δὲ παῖδας γυμνόποδας, ἔφη, λυσιτελέστερον ἔστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἷόν...»

(Διογένης ὁ Λαέρτιος)

Τὸ πρωτόγονο δέρμα τῶν ζώων, πού χρησιμοποιοῦσε ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ προστατευθῇ ἀπὸ τὸ κρύο, τὸ ἀντικατέστησε πολὺ ἑνωρὶς μὲ τὸ μαλλὶ τῶν προβάτων. Τὸ βῆμα αὐτὸ τῆς προόδου στὴν πορεία τοῦ πολιτισμοῦ ἦταν τόσο ἀξιόλογο, ὥστε μέχρι σήμερα, ὕστερα δηλαδὴ ἀπὸ χιλιάδες χρόνια, νὰ μὴ μπορεῖ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸ παλαιότατο μαλλὶ μὲ κατὰ καινούργιο.

Ἡ παραγωγὴ μαλλιῦ εἶχε προαχθῇ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα σὲ μεγάλη τέχνη. Τὸ πρόβατο ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησί του, καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ σχετικὸ καθάρισμά του, τὸ ἐτύλιγαν σ' ἓνα δερμάτινο κάλυμμα, τὴν «Διφθέρα», ὅπως ἐλέγετο, καὶ ἀπὸ τὴν στιγμή ἐκείνῃ τὸ ἔφερε πάντοτε γύρω ἀπὸ τὸ σῶμα του. Ἔτσι ἐπροστάτευαν τὸ μαλλὶ τοῦ ἀπὸ κάθε βλάβη, ξέσχισμα ἢ ἀκαθαρσία. Τὰ πρόβατα αὐτὰ παραγωγῆς μαλλιῦ ἐλέγοντο «ὑποδίφθεροι

ποιμναί». Ἐπὶ πλέον τὰ ἐπεριποιούντο σὲ βαθμὸ ἀπίστουτο. Τὰ ἔβοσκαν σὲ μέρη ἀνοικτά, ὅπου δὲν ὑπῆρχον βράχοι καὶ ἀκανθώτοι θάμνοι, οἱ στάνες τοὺς δὲ ἦταν ὁλοκάθαρες καὶ ἡ τροφὴ τοὺς ἐκλεκτὴ. Τρεῖς φορές τὸ χρόνο ἀφαιροῦσαν ἀπὸ τὰ πρόβατα τὰ καλύμματα, ἐκαθάριζαν τὸ μαλλὶ τοὺς μὲ κρασί καὶ λάδι, τὰ ἐκτένιζαν καὶ ἂν ὁ καιρὸς τὸ ἐπέτρεπε τὰ ἔκαναν λουτρό. Ἦταν πολὺ καλομαθημένα, δὲν μπορούσαν νὰ ὑποφέρουν τὸ κρύο ἢ τὴ ζέστη, ἐνῶ μὲ τὴν παραμικρὴ ἀμέλεια στὴν περιποίησί τοὺς ἐφοφούσαν.

Γιὰ τὶς ὑπερβολικὲς αὐτὲς περιποιήσεις μεγάλη φήμη εἶχε τὴν ἐποχὴ ἐκείνῃ ἡ περιφέρειὰ τῶν Μεγάρων, ὅστε ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος ἔγραψε μὲ πολὺ χιούμορ, ὅταν εἶδε τὰ πρόβατα σκεπασμένα μὲ καλύμματα καὶ τὰ παιδιὰ ξυπόλυτα, ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα νὰ εἶναι κανεῖς κριάρι ἐνὸς

Μεγαρέως, παρὰ γιὸς του.

Τὰ μαλλιά πού ἔδιναν τὰ πρόβατα αὐτὰ ἦταν, ὅπως εἶναι φυσικὸ, ἐξαιρετικῆς ποιότητος, πολὺ πολὺ λεπτὰ, ἀπαλὰ καὶ ἀπολύτως καθαρὰ. Ἡ τιμὴ τοὺς δὲ ἔφθανε σὲ δυσθεώρητα ὕψη.

Σήμερα τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικά. Χωρὶς νὰ χαλᾷ ἡ ποιότητά τοὺς —ἀντιθέτως μάλιστα πού μὲ τὶς νέες ράτσες προβάτων, ὅπως τὰ Μερινὸς καὶ τὰ Λέστερ, ἡ ποιότητά τοὺς βελτιώθηκε ἀκόμη πιὸ πολὺ χάρις στὴν ἐπιμελημένη ἐπεξεργασία τοῦ μαλλιῦ καὶ τὰ σύγχρονα μηχανικὰ μέσα — τὰ μαλλιά εἶναι προσιτὰ σὲ ὅλα τὰ θαλάσσια. Καὶ ὁ πιὸ πτωχὸς διαπαιτιστὴς μπορεῖ νὰ φορῇ μάλλινα ρούχα ἢ ἓνα μάλλινο πλεκτὸ σὲ καλὴ ποιότητα καὶ σὲ ὅποιο χρώματι-σμο ἐπιθυμεῖ.

Ὑστερα ἡ παραγωγὴ μαλλιῦ —ἐννοοῦμε πάντοτε τοῦ ζωικοῦ καὶ ὄχι τοῦ τεχνητοῦ ἢ τοῦ φυτικοῦ μαλλιῦ— δὲν γίνεται μόνο ἀπὸ πρόβατα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα ζῶα, ὅπως ἀπὸ τὶς κατσίκες τῆς Κασεμῖρης (τὸ Καζμίρ) ἢ ἀπὸ τὶς κατσίκες τῆς Ἀγκύρας, τὰ κουνεῖλια μὲ τὴ μοναδικὴ ἀφ' ἧς τριχας τῶν (ἀγκορά) καὶ ἄλλα.

Μαλλιά ὑπάρχουν καὶ σὲ δευτερότερες ποιότητες, πού χρησιμοποιοῦνται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ στὴν ὕφαντουργία γιὰ τὴν κατασκευὴ πικνῶν ὕφασμάτων, ὅπως κουβερτῶν, φέτρ κλπ. Στὸ πλέξιμο ὁμως χρησιμοποιοῦνται κυρίως μαλλιά καλῆς ποιότητος. Γιατὶ τότε μόνον, ὅπως ξέρουμε ὅλοι ἀπὸ τὴν προσωπικὴ μας πείρα, τὸ πλεκτὸ

στρώνει, εἶναι ἀπαλὸ, ἐλαφρὸ καὶ εὐχάριστο.

Μαλλιά πλεξίματος κάθε εἶδους καὶ προτιμήσεως, ἀπὸ τὶς καλύτερες ποιότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀκόμη καὶ φθινὰ γιὰ ὅλες τὶς ἀπαιτήσεις τῆς κατανάλωσης, παράγονται στὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἴδια προσοχὴ καὶ ἐπιμέλεια, ὅπως καὶ στὰ εὐρωπαϊκὰ ἐργοστάσια. Εἶναι ἓνας κλάδος κι' αὐτὸς τῆς βιομηχανίας μας πού τιμᾷ πολὺ τὴν ἐλληνικὴ δραστηριότητα καὶ τὰ ἐλληνικά ἐργατικά χέρια πού συμμετέχουν εἰς αὐτήν.

Στὰ καταστήματα γίνεται μιὰ εὐγενικὴ καὶ ἀθόρυβος ὁμιλία μεταξὺ τῶν ἐλληνικῶν καὶ εὐρωπαϊκῶν μαλλιῶν χειροπλεκτικῆς. Ἡ ἐπανεπιλημμένη δὲ διαπίστωση τῶν πολυπληθῶν καταναλωτῶν, ὅτι τὰ μαλλιά χειροπλεκτικῆς Μολοκότου μποροῦν νὰ συγκριθοῦν ἀπὸ καθὲ πλευρὰ μὲ τὰ καλύτερα εὐρωπαϊκά, φέρει σὲ δυσκολὴ θέσιν τοὺς προμηθευομένους ἀκόμη εὐρωπαϊκὰ μαλλιά. Ἐφέτος ἔχει πλουτισθῇ ἡ ἀγορὰ μὲ νέες παραλαβὲς τῶν μαλλιῶν αὐτῶν, πού θὰ ἐξυπηρετήσουν καὶ θὰ ἱκανοποιήσουν καὶ τὸν ἀπαιτητικώτερο πελάτη.

Κυττάζοντας τὴν πλοῦσια συλλογὴ μαλλιῶν Μολοκότου μετεφέρθηκα σ' ἓνα χαρούμενο κόσμον χρωμάτων καὶ νοιώθοντας στὰ δάκτυλά μου τὴν ἀπαλότητα, τὴν ἐλαστικότητα καὶ τὴ ζεστασίά τοὺς, δὲν μπόρεσα νὰ μὴ ἀναφωνήσω:

«Εἶναι πραγματικὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ τὸ θαῦμα αὐτό, πού λέγεται Μαλλί».

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "ΠΕΡΣΕΣ,,

Μὰ ἡ νύχτα προχωρεῖ, κ' οἱ Ἕλληνες κονφὸ δρόμο
 ν' ἀνοίξουν ἀπὸ πονθενὰ δὲ δοκιμάζουν·
 "Οἱαν ὅμως μὲ ἰάσπρα ἰάτια τῆς ἡ μέρα
 φωτοπλημμύριστη ἄπλωσε ὁ ὅλο τὸν κόσμο,
 μιὰ πρῶτ' ἀκούστηκε ἀπ' τὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων
 βοή τραγουδιστὰ μὲ ἦχο φαιδρὸ νὰ θγαίνει
 καὶ δυνατὰ ἀντιβοῦν ἄνδρες μὰζι κ' οἱ θράχοι
 τοῦ νησιοῦ γύρω, ἐνῶ τρομάρα τοὺς θαρδάρους
 ἔπιασεν ὅλους· πὺν ἔβλεπαν πὼς γελαστήκαν.
 Γιατὶ δὲν ἦσαν γιὰ φεγγιδὸ πὺν ἔβαλλαν τότε
 σεμνὸν παιάνα οἱ Ἕλληνες, μὰ σὰν νὰ ὥρμουσαν
 μ' ὀλόφυξη καρδιὰ σιῇ μάχη, ἐνῶ ὅλη ὥς πέρα
 τῇ γραμμῇ τῶν τῆς σάλπιγγας φλόγιζε ὁ ἦχος·
 κ' ἄμέσως τὰ πλαταγιστὰ μὲ μιᾶς κοντιὰ τους
 χτυποῦνε μὲ τὸ πρόσταγμα τὴν θαθειὰν ἄρμη
 καὶ δὲν ἀργοῦνε νὰ φανοῦν ὅλοι μπροστὰ μας.
 Τὸ δεξιὸ πρῶτο, σὲ γραμμῇ, κέρας ἐρχόνταν
 μ' ὅλη τὴν τάξη, κ' ἔπειτα κ' ὁ ἄλλος ὁ σιόλος
 ἀπὸ πίσω ἀκλουθᾷ καὶ τότε ἦσαν ν' ἀκούσης
 φωνὴ μεγάλη ἀπὸ κοντά: «Ἐμπρός, τῶν Ἑλλήνων
 γενναῖα παιδιά! νὰ ἐλευθερώσῃτε πατρίδα,
 τέκνα, γυναῖκες καὶ τῶν πατριῶν θεῶν σας
 νὰ ἐλευθερώσῃτε τὰ ἱερὰ καὶ τῶν προγόνων
 τοὺς τάφους· τώρα γιὰ ὅλα νὰ πολεμάτε».

Μετάφραση Ἰωάννη Γρυπάρη

Ἐκλογὴ

'Απὸ τὰ καλύτερα δημοσιεύματα ὅλου τοῦ κόσμου

Τὸ Σύμβολο ἐνὸς Ἀγῶνος

ΠΙΝΔΟΣ

Τῆς

ΣΟΦΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

Τὸ ἄρθρο αὐτὸ πρωτοδημοσιεύτηκε στὴ Ν. Ἑστία στίς 15 Ἰανουαρίου 1941. Ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὸν στόμφο τῶν πανηγυρικῶν, ὑποβάλλει τὸ κλίμα τῆς ἀνθρώπινης λεβεντιάς καὶ δίνει τὸ νόημα μιᾶς ἐποχῆς ἐθνικῆς ἀνατάσεως. Ἡ Πίνδος, πὺν ἀγκάλιασε τοὺς ἥρωες τῆς Τουρκοκρατίας, ἔγινε τὸ σύμβολο καὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1940

Ὁ "Ἅγιος Κοσμάς πέρασε κ' ἀπ' τὸ δ'κό μας τὸ χωρ'ὸ. Σ'ὰν εἶδε τὰ θουνά μας, τὰ εὐλόγησε καὶ εἶπε:—«Εὐλογημένες νᾶναι τοῦτες οἱ ράχες. Θὰ σώσουνε μ'ὰ μέρα πολλὰς ψυχές».

(Παράδοσι κοινὴ στὰ περισσότερα χωρ'ὰ τῆς Πίνδου).

Ἡ ὁροσειρὰ τῆς Πίνδου, τραβῶν-
 τας ἀπὸ τὰ ΒΔ. πρὸς τὰ ΝΑ.
 συνεχίζει καὶ κατεβάξει ἀπὸ τὴν Ἀλ-
 βανία τὴς Δειναρικές Ἀλπεῖς ἴσαμε
 τὰ θουνά τῆς Νότιας Ρούμελης.

"Ἄν τ' ἄλλα ἐλληνικὰ θουνά εἶναι
 μιὰ μονωδία, ἡ Πίνδος εἶναι μιὰ συμ-
 φωνία θουνῶν. Ἐνὰ μακρὺ τεῖχος
 μὲ ἀναρίθμητες ἐπάλξεις, ἕνα τεῖχος
 πολὺπτυχο καὶ ἀδιαπέραστο. Κατε-
 βαίνει ἀπ' τὸ Βοριά πρὸς τὸ Νότο
 καὶ χωρίζει τὴν Ἑλλάδα πέρα γιὰ
 πέρα στὰ δυό: πρὸς τὴ Δύσι, ἡ Ἡ-
 πείρος καὶ ἡ Αἰτωλοακαρνανία. Ἀ-
 νατολικά ἡ Δυτικὴ Μακεδονία, ἡ
 Θεσσαλία, ἡ Ἀνατολικὴ Ρούμελη.

Ἡ Πίνδος εἶναι ἡ ραχοκοκαλιά
 τῆς Ἑλλάδας.

"Οταν κινῆστε γιὰ τὴν Πίνδο, ξε-
 χάστε τὸν κάμπο καὶ ἀποχαιρετῇ-
 στε τὴ θάλασσα. Γιατὶ ἡ Πίνδος ἔ-
 στε δικό της νόμο: ἀγνοεῖ ὅτιδὴποτε
 χεὶ δικό της νόμο: ἀγνοεῖ ὅτιδὴποτε
 δὲν εἶναι ὁ ἑαυτὸς τῆς. Πραγματικὸ
 βασίλειο θουνῶν, ἀγνοεῖ ὅτιδὴποτε
 δὲν εἶναι θουνά. Ἄν δὲν κάνετε δι-
 κό σας τὸ νόμο τῆς, ἡ Πίνδος θὰ
 σᾶς πνίξη. Ἄν δὲν ἀφομοιωθῇτε ὅ-
 πόλυτα μαζί της, ἡ φωνὴ τῆς θὰ
 σᾶς προσπεράσῃ, μὰ δὲ θὰ σᾶς ἀγ-
 γίξῃ.

Ἰσως γι' αὐτὸ θάταν ἀπαραίτη-
 το, ξεκινώντας, νὰ περάσετε πρῶτα

ἀπ' τὸ Σμόλικα. Ἀνάμεσα στὶς δυὸ ψηλότερες ἀπὸ τὶς τρεῖς κορυφές του σχηματίζεται μιὰ χούνη, πού κρατᾷ τὸ χιόνι της καὶ τὸν Αὐγουστο ἀκόμα. Τῇ λένε Βαθύλακκο κι' ἔχει τὴν ἱστορία της. Σὲ παλιὰ χρόνια ἐδῶ ρίχνανε οἱ Βλάχοι τοὺς ἐχθροὺς πού τύχαινε νὰ σκοτώσουν: ὁ πεθαμένος «δενότανε» καὶ δὲ μπορούσε νὰ κυνηγήσῃ τὸ ζωντανό.

Ρίξτε στὸ Βαθύλακκο ὅ,τι σὰς δίνει ἀκόμα μὲ τὸν κόσμο, πού πετάξετε πίσω ἀπ' τὴν πλάτη σας: βαλίτσες, συντρόφους ἢ—ἂν τύχει νάχετε—σκοπούς. Ἐπειτα κυττάξετε αὐτὴ τὴ θάλασσα τῶν βουνῶν, πού διτοῖς τὸν οὐρανὸ μὲ κορυφές μεστὲς ἀπὸ τὴ γνῶσι τῆς γήινης ἀδύσσου. Σὰς τριγυρίζει γεμάτη μυστήριον καί, λέτε, δὲν τελειώνει πουθενά...

Μὴ σὰς δειλιάσει ἡ φοβέρα της. Οἱ κίνδυνοι της εἶναι ξεκάθαροι. Δὲν ἔχετε νὰ φυλαχτήτε πιά ἀπὸ πολλὰ πράματα σὰν μάθετε νὰ φέρεστε στὰ τοσμπανόσκυλα, νὰ χαμογελάτε στοὺς γκρεμνοὺς, νὰ κάνετε βαθεῖς ὑποκλίσεις μπαλλαρίνας σ' αὐτὰ τὰ πεισματικά κλαδιά, πού ἐπιμένουνε καὶ καλά νὰ σὰς πλουτίσουνε μὲ τὴ συγκίνησι τοῦ Ἀβέσσालωμ. Ἄν διαθέτετε ἀκόμα ἐμπιστοσύνη, προσφέρετε τὴν ἀπόλυτα στὸ Βουνό. Ἐκεῖ πάνω φυσάει ἄλλος ἄερας. Ἡ ἀποκλειστικότητα καὶ ἡ πίστι δὲν καταλογίζονται πράξεις ἀξιόποινες. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπο, τὸ νὰ μὴν ἔχῃς δρόμο δὲ θεωρεῖται κοινωνικὴ ἀπρέπεια. Νὰ τὸν χάνης, εἶναι καλὴ πράξι. Τὸ Βουνό ἀνταμείβει πάντα τὰ παραστρατήματα: τότε ἴσα-ἴσα θὰ σκηνοθετήσῃ τὴς ἀποκαλύψεις του. Γι' αὐτὸ μὴν πῆτε «ὄχι» στὴ φαντασία σας, μὴν ἀκολουθεῖτε ὠρισμένους ἀπὸ πρὶν δρομολόγιο. Μὰ καὶ νὰ θέλετε — ποῖος θὰ σὰς τὸ χαράξῃ; Εἶναι δὲν εἶναι πέντε - δέκα ὅλοι μαζί οἱ περιγηγῆτες καὶ οἱ ἐπιστήμονες πού πέρασαν κάποτε ἀπὸ ὠρισμένες μόνον περιοχὲς τῆς Πίνδου. Τί νὰ σὰς κάνουν;

Πηγαίνετε νὰ τὴν ἀνακαλύψετε μόνος σας, στὴν τύχη. Πηγαίνετε — καὶ μιὰ φορὰ — νὰ ἀγαπήσετε κάτι πού ἀξίζει τὸν κόπο...

Καλύτερα, σπάστε τὸ ρολόι σας. Πάψτε νὰ μετράτε μέρες καὶ βδομάδες. Μῆνες νὰ περπατᾶτε δὲ θὰ τὴν ἐξαντλήσετε ποτέ. Δὲ θὰ χρειαστῇ νὰ περάσετε δυὸ φορὲς ἀπὸ τὸ ἴδιο μέρος. Εἶναι ἀφάνταστο τὸ συγκοινωνιακὸ δίκτυ πού διαθέτει, γιὰ τὸ δικό της κέφι, αὐτὴ ἡ ὁρσειρὰ πού γιὰ τὴν ἐπικοινωνία τῶν κάμπων πού χωρίζει μόλις καταδέχεται, τελευταίαν, νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ στενὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν κόμπο τοῦ Μετσόβου. Αὐτὸ τὸ δίκτυ, λαβύρινθος ἀπὸ μονοπάτια, γιδόστρατες καὶ «σύρματα», τῇ δίνει μὲ τὶς μεγάλες πόρτες —Καρδίτσα, Τρίκαλα, Γρεβενά, Γιάννινα, Καρθασσάρ— ἀπὸ ὅπου θὰ κάνει τὶς λίγες εἰσαγωγὰς της ἢ θὰ στείλῃ τοὺς κτηνοτρόφους στὰ χειμαδιά, καὶ καθὼς διακλαδίζεται μὲ τοὺς πῖο ἀπίθανους τρόπους ἀπὸ ράχη σὲ ράχη, ἀπὸ διάσελο σὲ διάσελο, ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό, σφιχτοδένει τὶς ἀρθρώσεις της καὶ τοὺς δίνει μοναδικὴ συνέχεια καὶ τέλεια ἐνότητα. Ἀπ' τὰ Κάτω Ἄγραφα θὰ φτάσετε στὴν Β. Ἡπειρο, περπατώντας ράχη μὲ ράχη, χωρίς νὰ πατήσετε τὸ πόδι σας σὲ κάμπο. Στυλοβάτης του, ἡ Πίνδος ἀρνιέται τὴ βοήθειά του. Γι' αὐτὸ σχίστε καλύτερα τοὺς χάρτες: θὰ σὰς παραπλανήσουν. Οἱ συνηθισμένοι δὲ λένε τίποτα. Οἱ ἀνάγλυφοι σὲ ἀποθαρρύνουν. Σηκώνουν ἴσα μὲ πάνω τὰ βουνὰ καὶ σοὺ λένε: δὲν ἔχει πέρασμα. Εἶναι περίεργο ὅτι συμφωνοῦν μαζί τους κι' οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι τῆς Πίνδου. Θαυμαστοὶ γνώστες καὶ τῆς παραμικρότερης λεπτομέρειας τοῦ ἐδάφους στὴν περιοχή τους, δὲν ἔχουν παρὰ ἀμυδρὴ ἀντίληψι γιὰ τὶς γενικώτερες συγκοινωνιακὰς τοὺς δυνατότητες. Εἰσαι σι; Ἄγραφα καὶ ζητᾷς νὰ γυῖς στὸ Μέτσοβο;—Θὰ σὲ στείλουν νὰ περάσῃς ἀπ' τὰ Τρίκαλα. Ἀπ' τὸν Ἀσπροπόταμο θέλεις νὰ πᾶς στὰ Ζαγοροχώρια;—Θὰ σοὺ δείξουν τὴ Γιάννινα. Κατρακυλᾷς ἀπ' τὴ Βασίλισσα κι' ἀποζητᾷς τὰ στενὰ τοῦ πρώτου;—Θὰ σοὺ ποὺν πὼς πρέπει. Οἱ ἄλλοι;—Θὰ σοὺ ποὺν πὼς πρέπει. Κι' αὖτως, ὑπάρχει πάντα πέρασμα πού κόβει μέσα ἀπ' τὰ βουνὰ, ὑπάρχει πάντα διέξοδος, ἀπ' ὅπουδήποτε γιὰ

ὅπουδήποτε. Μὰ θὰ πρέπει νὰ σκοντάψετε πάνω του γιὰ νὰ τὸ μάθετε καὶ κατὰ κανόνα οἱ κτηνοτρόφοι οἱ ἀποτραβηγμένοι στὶς βουνοκορφές εἶναι αὐτοὶ πού θὰ σὰς δείξουν τοὺς κρυφοὺς δρόμους — γιὰτί ἴσα-ἴσα ἡ ἀνάγκη τῶν κοπαδιῶν εἶναι κείνη πού τοὺς δημιουργεῖ. Ἰσως δὲν εἶναι αὐτὸ πού καθιερώθηκε νὰ λέγεται δρόμος ἢ καὶ μονοπάτι. Μὰ εἶναι ἡ δυνατότητά του. Τὴν ἄνοιξε περνώνας ἀπ' τὴ σάρα μιὰ γίδα. Τὴ χάραξε, τσσκίζοντας τὰ κλαδιά στὸν κατήφορό του, ἕνας χείμαρρος. Τὴ σημάδεψε πάνω στὸ ζυγὸ ἡ βία ἀνάστα τοῦ ἀέρα. Καὶ στὴν ἀνάγκη, ἐκεῖ πάνω τὰ ποτάμια εἶναι δρόμοι —δρόμοι πού περπατᾶνε. Ὁ πωσδὴποτε θὰ φτάσετε — ἂν τ' ἀποφασίσετε. Ἰσως δέβαινα θὰ χρειαστῇ νὰ περάσετε ὡς ἐμπόλυντος μέσ' ἀπ' τὸ νερό, νὰ συρθῇτε μὲ τὰ τέσσαρα δίπλα στὸ χάος, νὰ κρεμασθῇτε ἀπ' τὰ ἔλατα, νὰ ξεσχισθῇτε ἀπ' τὰ παλιούρια. Ὅμως ἔτσι, ἀκονισμένη ἀπ' τὸν κίνδυνο πού ξεπεράστηκε, ἡ εὐαισθησία ἀξιώνεται νὰ δεχτῇ τὴν ἀποκάλυψι τῆς ὁμορφίας.

Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ κτηνοτρόφοι τῶν κορυφῶν θὰ σὰς μιλήσουν γιὰ τὸ θαυμαστὸ μονοπάτι πού ξεκινᾷ ἀπ' τὴν καρδιά τῆς Ρούμελης καὶ φτάνει στὰ σύνορα, δένοντας τὴ μιὰ ράχη μὲ τὴν ἄλλη. Θὰ κουνήσουν τὸ κεφάλι — ἂν πῆτε στοὺς σαρακατσαναίους τῆς Καραβάς πὼς κάνατε εἴκοσι τόσες μέρες νὰ φτάσετε ἀπ' τὸ Καρπενήσι στὰ κονάκια τους. — «Εἴκοσι μέρες!... Τί χαλεμεῖς, παιδί μου, στὰ χωριά!... Τί πᾶς καὶ κλώθεις στὶς λαγκαδιές;... Τοῦ χρόνου, μόλις περάσεις τὴ Μεγδοβα, χτύπα τὸ ζυγὸ καὶ μὴν ἀφήσῃς δῆμα τὸ μονοπάτι πού πάει ράχη-ράχη: σὲ τρεῖς μέρες θὲ νᾶς» ἐδῶ. Ἀπὸ δῶ σὲ δέκα μέρες θὲ γυῖς στὸ Μέτσοβο. Τὴ νύχτα θὰ σὲ φιλεύουν στὰ κονάκια. Ἀπὸ κονάκι σὲ κονάκι θὰ σοὺ δείξουν τὸ δρόμο.

...Τί χαλεμεῖς στὰ χωριά. Τί πᾶς καὶ κλώθεις στὶς λαγκαδιές;... Τὶς ψηλὲς κορυφὲς ἀγνοοῦν καὶ τὶς ἴδιες τοὺς τὶς λαγκαδιές, καὶ τὰ ἴδια τοὺς τὰ χωριά. Ἀφοῦ ξεπέρασαν τὴν πάλιν πού τὶς δημιουργεῖ,

μὲ ἡμερες, καθαρὲς γραμμὲς, σηκώνουν πρὸς τὸν οὐρανὸ, μυστικὸ σύνδεσμό τους, τὸ μονοπάτι τοῦ θρύλου.

Πάνω ἀπ' τὰ δογγητὰ τῶν ἀδύσων καὶ τὰ ξεσχίσματα τῶν ἀνθρώπων — τὸ μονοπάτι τῶν ζυγῶν... Ἐκεῖ πάνω σὰς ταξιδεύει στὴν ἀγκαλιά του ὁ ἀέρας. Οἱ χούφτες σας γεμίζουν ἥλιο. Ἡ νύχτα σὰς ντύνει μὲ ἀστέρια. Καὶ τὰ βαθειὰ χαράματα, τὰ σύννεφα πού κουρασθήκανε θὰ γύρουνε νὰ ξεποστᾶσουν στὸ πλευρὸ σας...

Σ' ὅλο τὸ μάκρος καὶ τὴν ἔκτασι τῆς ὁροσειρᾶς, κρυμμένα καὶ στὶς πῖο ἀπομακρυσμένες πτυχὲς της, θὰ τὰ συναντήσετε τὰ χωριά μὲ τὶς γκριζὲς πέτρινες σκεπές.

Εἰστε ἕνας περαστικός ἀπὸ τοῦτα τὰ μέρη. Ἐχετε κιόλας ξεχάσει τί σὰς πέταξε ἐδῶ πάνω κι' ἀνέκτη ὁλόκληρος σ' αὐτὸ τὸν ἀγνωστὸ κόσμον τῶν βουνῶν. Τὰ μάτια σας κατὰπληκτα ἀνακαλύπτουν πάνω στὴ γῆ τὸ βασίλειον τοῦ παραμυθιοῦ καὶ τοῦ ὀνείρου. Ὡστόσο προσπερνᾶτε τὴν ὁμορφίαν καὶ γαντζώνεστε ἀπ' τὸ ἀγνωστὸ μονοπάτι πού θὰ σὰς πᾶν πέρα πέρα, ὁλοένα παραπέρα. Λέτε, τάχα, σηκώνοντας τοὺς ἄμους:— Αὐτὰ πού μὲ προσμένουν θάνατι τὰ καλύτερα. Μὰ στὸ δάσος ξέρετε πὼς δὲν τολμάτε νὰ σταθῆτε, τρέμετε μήπως ἡ νύχτα ξεφανώσει γύρω σας δυὸ φορὲς τὸν ἴδιον ὀρίζοντα. Καὶ σκέφτεστε: πὼς αὐτὰ τὰ χωριά θρῆκαν τὸ δρόμο, ἦρθαν καὶ στάθηκαν καὶ ἔχσαν ἐδῶ ἑπάνω;

Ἡ προφορικὴ τους παράδοσι — γιὰτί πολλὲς γραπτὲς μαρτυρίες δὲν ὑπάρχουν — ἀνεβάζει συνήθως τὴν ἵδρυσιν τῶν σημερινῶν χωριῶν γύρω ἀπὸ τὸ 160 καὶ 170 αἰῶνα. Ἡ ἴδια προφορικὴ παράδοσι μᾶς μαθαίνει πὼς τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ δημιουργήθηκαν ἀπ' τὴ συνένωσι μιμικρῶν καὶ τόπων συνοικισμῶν κτηνοτρόφων. Ἀπ' τοὺς παλιούς αὐτοὺς συνοικισμοὺς δὲ θὰ βοήθῃ τὶς περισσότερες φορὲς παρὰ τὸ τοπωνυμιο, τὰ χαλάσματα μιᾶς ἐκκλησίας, τὴν ἀνάμνησι μιᾶς ἐρύσης, τὸν κορμὸ ἐνὸς ἡμεροῦ δέντρου. Σημάδι οἱ

Εβαλες στο σάκκο μου και τη μηχανή με το τηγανάκι; Θέλω να ψήσουμε κανένα ψαράκι απ' αυτά που θα πιάσω.
—Ναί, χρυσέ μου. Σου έβαλα και ένα κουτί σαρδέλλες, ένα - δυο φριγανιές και τυράκι.

P. M.

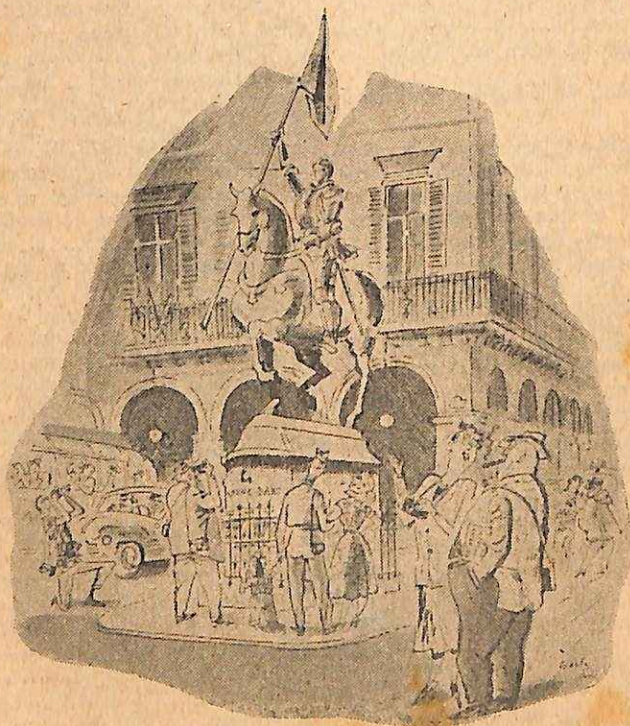
☆

Ενας 'Αμερικανός και ένας Σκωτσέζος κουδέντιαζαν για το κρύο.
—Σαν τον δικό μας χειμώνα, λέει ο 'Αμερικανός, δεν υπάρχει άλλος στον κόσμο. Θυμούμαι, μιὰ φορά, ένα πρόβατο πήγε να πηδήξει από μιὰ μάντρα και βρέ, παιδί μου, από το κρύο πάγωσε και έμεινε εκεί δα στον άέρα!

—Μά, καλέ μου άνθρωπε, λέει άγανακτημένος ο Σκωτσέζος, και ο νόμος της βαρύτητας που πήγε;
—Το ξέρω αυτό, άπαντά ο 'Αμερικανός. Μά είχε παγώσει κι' αυτός!

Tatler

Ο ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ...

— Κύτταξε, Τζό! Το άγαλμα της "Ινγκριντ Μπέργκμαν στην καρδιά του Παρισιού!

Το σπόρ του μέλλοντος;

'Αλεξιπτωτιστής... για διασκέδασι

Του

PHYL WEIR

Το πέσιμο με άλεξιπτωτο με τρομάζει. Δεν το άρνούμαι. Πριν άπό τρία χρόνια είχα δει στη Νότιο Γαλλία τον Βαλαντέν, τον περίφημο άλεξιπτωτιστή, να πέφτη άπό ύψος 1.500 μέτρων και άπό τον τρόπο μου, είχε κοπή ή άναπνοή. "Ημουν ήδη πιλότος, άν και όχι πολύ έμπειρος, και ο άέρας δεν μου ήταν στοιχείο ολότελα άγνωστο.

Άλλά το να πέσω άπό χίλια τόσα μέτρα, με ταχύτητα 120 μίλλια την ώρα, μέσα στην άπεραντώσνη του διαστήματος, έντελως άπομονωμένος άπό τους ανθρώπους και τά άντικείμενα, μου δημιουργούσε ένα πρόβλημα που ούδέποτε είχα κατορθώσει να λύσω: Πώς να κατανικήσω το άίσθημα της μονώσεως που με πλημμύριζε καθώς και την ιδέα ότι είμαι ένα παιχνιδάκι στα χέρια των άριθμών;

"Όταν τέλος το άποφάσισα, και το άεροπλάνο, ο πιλότος και το άλεξιπτωτο ήταν έτοιμα στο άεροδρόμιο, άρχισα να διερωτώμαι πώς είχα μπλεχθή έτσι και τί πηγαινα να κάνω. "Ο ταγματάρχης Γουίλλανς—ο πιο πεπειραμένος Βρεταννός άλεξιπτωτιστής—που είχε την καλωσύνη να χάση πολλές ώρες για να μου κάνει τη σχετική διδασκαλία, ήρθε μαζί μου στο άεροπλάνο για να μου δώση κουράγιο.

Ανυψωθήκαμε στα 500 μέτρα και ή καρδιά μου χτυπούσε τόσο δυνατά, που σχεδόν σκέπαζε το θόρυβο της μηχανής. Σύρθηκα έξω, πάνω στο φτερό, συνειδητοποιώντας την ιδέα ότι έπρεπε να πηδήσω, έστω και άπλως και μόνο για να άποδείξω στον έαυτό μου ότι μπορούσα να νικήσω το φόβο που μου προκαλούσε ή τρομακτική αυτή πράξι μου. Καθισμένος τώρα άδέσποτα στο φτε-

ρό, κύτταζα από ψηλά τη μικροσκοπική καντίνα του αεροδρομίου... πώς θα θέλα να θρυσκόμουν εκεί...

Ποτέ δεν θα μπορέσω να εξηγήσω πώς κατάφερα να ξεκολλήσω τον έαυτό μου από το αεροπλάνο. (Τό έδαφος φαινόταν τόσο μακριά!...) Παρ' όλ' αυτά, πήδησα και οι στιγμές που ακολούθησαν ήταν τόσο τερπνές, τόσο έντατικές, τόσο... χωρίς ανάσα, που δεν κατάρθωσα ν' άνησυχήσω για τ' άν θ' άνοιγε τ' άλεξιπτωτό μου. Τό μόνο που έβλεπα ήταν τ' έδαφος που ώρμούσε ακάθεκτο προς έμένα, ύστερα τόν ουρανό που έφευγε, ύστερα πάλι τ' έδαφος. Κρατούσα σφιχτά τόν σπάγγο και δεν μοδ έκανε καρδιά να τόν τραθήξω. "Ηθέλα να έξακολουθήσω να πέφτω!

"Όταν πέφτης με άλεξιπτωτο, όχι μόνο δεν σκοτίζεται τ' μυαλό σου, αλλά αντίθετα, τ' νοιώθεις να λειτουργή θαυμάσια. "Όταν τράβηξα τόν σπάγγο, μοδ φάνηκε ότι όλα άλλαζαν στη στιγμή. Σάν να με άρπαζε ένα άόρατο χέρι που, άγνοώντας τόν νόμο της βαρύτητος, προσπαθούσε να με ξανατραθήξει πίσω στο αεροπλάνο. Τό μικρό λευκό βοηθητικό άλεξιπτωτο πρόβαλε κάπου κοντά στα πόδια μου και τ' τοπίο ξανοίχτηκε με μίας στα μάτια μου. Θυμάμαι ότι συλλογίστηκα ποιόν δρόμο άραγε ν' ακολουθοῦσα...

"Από κείνη τήν ώρα ή γαλήνη μου ήταν άπόλυτη. Κατέβαινα σιωπηλά προς τη γή και στ' αλήθεια ποτέ δεν είχα νιώσει τόση εὔτυχια όση στις λίγες στιγμές που ακολούθησαν τ' άνοιγμα του άλεξιπτώτου. Καμμιά ταχύτης, κανένα τράνταγμα, κανένας θόρυβος. "Υστερα, ή γή

ξανάρχισε να έρχεται προς τ' μέρος μου. "Εβλεπα ανθρώπους να τρέχουν προς τ' σημείο όπου έπρόκειτο να προσγειωθῶ.

"Η προσγειώσεις είναι πράγμα πολύ... πονηρό και σκεπτόμουν άν σε λίγα δευτερόλεπτα δεν θα θρυσκόμουν με κανένα αστραγάλο σπασμένο. "Υστερα αισθάνθηκα ένα τράνταγμα που σίγουρα σκέφθηκα— θα συγκλόνιζε κάθε άντικείμενο που θρυσκόταν στην περιοχή μου, και... αυτό ήταν. "Όλα είχαν τελειώσει αίσίως.

Πολλοί έχουν τήν εντύπωση ότι ή προσγείωσης μοιάζει με πήδημα από ψηλό τοίχο. "Ισως αυτό να είναι σωστό, με τη διαφορά ότι υπάρχουν πολλές πηχαιότητες να πέση κανείς μαλακότερα με τ' άλεξιπτωτο. Αυτό έξαρτάται από τ' θάρος του άλεξιπτωτιστή, από τόν τύπο του άλεξιπτώτου και κυρίως από τήν ταχύτητα του άνέμου. Είναι πολλή επικίνδυνη ή πτώσις όταν φυσή δυνατός άνεμος.

"Η ταχύτης με τήν όποία πέφτει ό άλεξιπτωτιστής είναι στο πρώτο δευτερόλεπτο μόνο μερικά πόδια. "Από τ' δωδέκατο λεπτό σταθεροποιείται στα 120 μίλλια τήν ώρα και με τόσα φθάνει στη γή ό άλεξιπτωτιστής. Δηλαδή από τ' δωδέκατο λεπτό αρχίζει να χάνη ύψος 5 μέτρα στο δευτερόλεπτο.

"Ο κόσμος νομίζει ότι πέσιμο με άλεξιπτωτο σημαίνει απλώς και μόνο να πηδήσεις από ψηλά, κρατώντας τήν άναπνοή σου. Και όμως, είναι κάτι πολύ περισσότερο. "Ισως ή πρώτη ή οι πρώτες πτώσεις να προσφέρουν συγκίνησι και μιá ζωηρή ψυχολογική εντύπωση. "Αλλά, για μένα τούλάχιστον, σήμερα, που έχω πέσει με άλεξιπτωτο καμμιά σαρανταριά φορές, δεν σημαίνει μό-

νον αυτό. "Η τέχνη του άλεξιπτωτιστή χρειάζεται αρκετή μελέτη και πολλές γνώσεις. Τό πιο γοητευτικό μέρος της πτώσεως είναι τ' έλεύθερο πέσιμο, όταν τ' άλεξιπτωτο δεν έχει ακόμη άνοιξει. Τότε εκατοντάδες πόδια ύψος χάνονται στο δευτερόλεπτο. Και άν πέση κανείς χωρίς προσπάθεια να κυβερνήση τ' σώμα του μπορεί να σχηματιστούν δι-νες με πολύ δυσάρεστα άποτελέσματα.

Τό έλεύθερο πέσιμο είναι ένας κλάδος που ακόμη δεν έχει περάσει τ' στάδιο τών μελετών. Οι άλεξιπτωτιστές που τ' μελετούν πέφτουν από πολύ μεγάλα ύψη και είναι έφωδιασμένοι με συσκευές όξυγόνου, με θαρόμετρα, χρονόμετρα και ύψόμετρα. "Εχουν επίσης ένα σημειωματάριο δεμένο στο γόνατό τους και εκεί σημειώνουν τις παρατηρήσεις που κάνουν πάνω στον ίδιο τόν έαυτό τους.

Πρόκειται άραγε για τ' σπόρ του μέλλοντος; Μόνο που ένα άλεξιπτωτο κοστίζει στην "Αγγλία 120 λίρες και μιá κακότεχνη προσγειώσι μπορεί να τ' καταστρέψη. Για να ξαναδιπλωθή στο εργοστάσιο χρειάζεται άλλες 2 λίρες.

Πολλά μπορούν να ειπωθούν υπέρ του γοητευτικού αυτού σπόρ, χωρίς να είναι λίγα και τ'ά κατά. "Ωστόσο, ό Γέρενς Χόρσλεϋ, στο βιβλίο του για τ' σκι, λέει: "Η μόνη μου άνησυχία είναι πώς άν τ' βιβλίο μου έξη επιτυχία, θα οδηγήση πολλόν κόσμο σε μέρη που κάποτε άποτελοῦσαν βασίλειο πολύ λίγων ανθρώπων». Τό ίδιο μπορεί να λεχθῇ και για τ' άλεξιπτωτο. Και είμαι θέβαιος ότι θα έρθη μιá μέρα που τ' άλεξιπτωτο θα άναγνωρισθῇ σαν σπόρ, όπως άναγνωρίστηκε τ' σκι και τ' αεροπλάνο.

Ο διοικητής μιās άγγλικής άποικίας θέλοντας να δοκιμάση τήν τιμιότητα ενός ίθαγενοῦς υπηρέτη του, άφησε πάνω στο τραπέζι ένα χαρτονόμισμα της μιās λίρας. Τό παιδί θρήκε τή λίρα και τή γύρισε στον κύριό του. —Κράτησέ την, τού είπε τότε εκείνος, για να θυμάσαι πώς είσαι τίμιος.

"Η δοκιμή ξανάγινε πολλές φορές και ό υπηρέτης ξαναγύριζε πάντα τή λίρα και ό κύριός του τού έλεγε κάθε φορά να τήν κρατήση για να θυμάται πώς είναι τίμιος.

Μιá μέρα όμως ό κύριος άφηρημένος έξεχασε ολόκληρο τ' πορτοφόλι του, με αρκετά χρήματα. Τό πορτοφόλι έξαφανίστηκε και ό υπηρέτης δεν έβγαλε μιλιá.

—Μήπως τ' είδες, τόν ρώτησε ό κύριός του.

—Μάλιστα.

—"Ε, και που είναι;

—Τό κράτησα για να θυμάμαι πώς είμαι τίμιος, απάντησε ό υπηρέτης.

U. N. World

Ἡ ἀσχήμια θὰ χαθῇ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΜΕ... ΓΥΑΛΟΧΑΡΤΟ

Τοῦ

J. A. CLARK

Ἡμέρα πού οἱ πλαστικοὶ χειρουργοὶ χρησιμοποίησαν τὸ κοινὸ γυαλόχαρτο σὰν χειρουργικὸ ἐργαλεῖο, ὑπῆρξε ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς καινούργιας ζωῆς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους πού τὰ πρόσωπά τους εἶναι σηματοδεδειμένα ἀπὸ εὐλογιά, ἀπὸ ἀκμὴ ἢ ἀπὸ ἀντισθητικὰς φακίδες. Οἱ χειρουργοὶ μποροῦν σήμερα νὰ ἐξαλείψουν ὅλες αὐτὲς τὶς κηλίδες πού ἀσχημίζουν τὸ πρόσωπο.

Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἀνθρώπινο δέριμα θὰ ἦταν δυνατόν νὰ ξυστῇ σὰν τὸ ξύλο ἐνὸς τραπεζιοῦ φάνηκε στὴν ἀρχὴ στοὺς χειρουργοὺς τόσο ἀπίθανο, ὅσο φαίνεται σήμερα στὸν περισσότερο κόσμο. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὅμως, ἡ μέθοδος τῆς αἰσθητικῆς ἐγχειρήσεως με γυαλόχαρτο ἐφαρμόζεται σὲ ὅλα τὰ μεγάλα κέντρα πλαστικῆς χειρουργικῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ σὲ νοσοκομεῖα τῶν μικροτέρων πόλεων.

Γιὰ τοὺς περισσότερους ἀσθενεῖς, ἡ ἐγχείρησις σημαίνει ριζικὴ ἀλλαγὴ τῆς ζωῆς τους. Μιὰ κοπέλλα ἦταν γεμάτη σημάδια ἀπὸ εὐλογιά πού εἶχε πάθει ὅταν ἦταν παιδί. Τὸ πρόσωπό της τῆς εἶχε δημιουργήσει μιὰ ψυχι-

κὴ ἀνωμαλία πού συνεχῶς μεγάλωνε. Προσελήφθη σὲ μιὰ δουλειά, μὰ τόσο ντροπώταν γιὰ τὴν ἐμφάνισί της, ὥστε ἀπέφευγε συστηματικὰ κάθε προαγωγή πού θὰ τὴν ἔφερνε σὲ ἐπαφὴ με τὸ κοινό. Ὁ προϊστάμενός της σχημάτισε στὸ τέλος τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τῆς ἔλειπε κάθε φιλοδοξία καὶ διάθεσι γιὰ προκοπὴ.

Μιὰ μέρα, ἡ νέα διάβασε σ' ἓνα ἱατρικὸ περιοδικὸ τὴν καινούργια μέθοδο τῆς ἐγχειρήσεως με γυαλόχαρτο.

Χωρὶς νὰ ἐμπιστευθῇ σὲ κανένα τὰ σχέδιά της ζήτησε ἄδεια ἐξὶ ἐβδομάδων καὶ μπῆκε στὸ νοσοκομεῖο.

Ὅταν ξαναγύρισε, οἱ συνάδελφοί της ἔμειναν κατάπληκτοι ἀπὸ τὴν ἐμφάνισί της. Στὴ θέσι τοῦ δειλοῦ κοριτσιοῦ πού εἶχαν γνωρίσει, ἀντίκρυσαν μιὰ εὐτυχισμένη νεαρὴ γυναῖκα γεμάτη ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτὴ της, πού στὸ πρόσωπό της δὲν ὑπῆρχε οὐδὲ ἓν ἴχνος ἀπὸ τὰ παλιὰ σημάδια. Σὲ ἐλάχιστο διάστημα ἡ κοπέλλα δέχθηκε τὴν πρότασιν τοῦ προϊσταμένου της γιὰ μιὰ ἐργασία πού ἀνταποκρινόταν περισσότερο πρὸς τὶς ἱκανότητές της καὶ πού τὴν ἔθεσε σὲ διαρκὴ ἐπαφὴ με τὸ κοινό.

Ο ΕΦΕΥΡΕΤΗΣ
ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Ὁ ἄνθρωπος πού εἰσήγαγε τὸ γυαλόχαρτο στὴ χειρουργικὴ εἶναι ὁ δρ Πρέστον Ἀϊβερσον ἀπὸ τὴν Φιλαδέλφεια. Τὸ 1942 ἦταν στρατιωτικὸς γιατρός, ἀπεσπασμένος στὸ τμήμα πλαστικῆς χειρουργικῆς τοῦ νοσοκομείου Γουὼλτερ Ρήντ τῆς Οὐάσιγκτον. Ἀνάμεσα στοὺς τραυματίες πού ἔφθαναν ἐκεῖ, ὑπῆρχαν πολλοὶ πληγωμένοι ἀπὸ νάρκες καὶ ὅληματα πυροβολικοῦ, πού τὰ πρόσωπά τους ἦταν γεμάτα σ' ἐκείνην τὴν ἀσχήμια. Ἡ ψυχολογικὴ ἐπίδρασις τῶν σημαδιῶν ἦταν τόσο σοβαρὴ, ὥστε θεωρήθηκε ἀπαραίτητο νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ μέθοδος τῆς μεταμοσεύσεως νέου δέρματος στὸ πρόσωπο τῶν τραυματιῶν. Ἡ ἰδέα ὅμως ἐγκαταλείφθηκε γιὰτὶ ἡ θεραπεία ἀπαιτοῦσε πάρα πολλοὺς μῆνες νοσηλείας. Ἐκτὸς αὐτοῦ, τὸ χρῶμα καὶ ἡ ὕψις τοῦ νέου δέρματος πολὺ συχνὰ διαφέρει ἀπὸ τὸ χρῶμα καὶ τὴν ὕψις τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου.

Οἱ συζητήσεις καὶ τὰ ἱατρικὰ συμβουλίαι πού ἔγιναν πάνω στὸ θέμα αὐτὸ δώγησαν τὸν δρ Ἀϊβερσον στὸν σωστὸ δρόμο. Ἀρχισε νὰ ἐξετάζῃ με ποῖον τρόπο ἀνανεωνόταν τὸ μέρος τοῦ σώματος τοῦ ἀρρώστου ἀπὸ ὅπου ἀφαιροῦσαν τὸ δέριμα πού μεταμοσχεύαν. Τότε εἶδε ὅτι ἐπειδὴ ἀφαιρεῖται μόνο τὸ μισὸ τοῦ πάχους τοῦ δέρματος καὶ ἡ θάσις του διατηρεῖται, τὸ δέριμα κατορθώνει νὰ ἀνανεώνεται καὶ νὰ φθάνῃ σὲ πλήρη ἐπούλωση. Δὲν θὰ μπορούσε ἀραγε, σκέφθηκε ὁ δρ Ἀϊβερσον, νὰ ἀνανεωθῇ καὶ τὸ δέριμα τοῦ προσώπου, ἀν ἀφαιρεῖτο μόνο τὸ μισὸ τοῦ ὅλου πάχους του; Καὶ δὲν θὰ ἐξαφανίζονταν τὰ σημάδια ὅ-

ταν θὰ ἐβγαίνει τὸ νέο δέριμα;

Γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ δώσουν τὴν ἀπάντησιν στὸ ἐρώτημα αὐτό, οἱ πλαστικοὶ χειρουργοὶ ἀφαίρεσαν μικρὰ κομμάτια δέρματος ἀπὸ τὰ πρόσωπα μερικῶν στρατιωτῶν καὶ τὰ ἐξέτασαν με τὸ μικροσκόπιο. Ἐξακρίβωσαν τότε ὅτι σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις τὰ μόρια πού σχηματίζουν τὰ σημάδια ἔφθαναν περὶπου στὸ μισὸ τοῦ πάχους τοῦ δέρματος.

Πῶς ὅμως θὰ κατάρθωναν νὰ ἀφαιρέσουν τὸ δέριμα τοῦ προσώπου στὸ σωστὸ ἀκριβῶς θάθος; Τὰ ἐργαλεῖα γιὰ τὴν ἀφαίρεσις δέρματος γιὰ μεταμοσχεύσεις μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν μόνο σὲ ἐπιφάνειες ἐπίπεδες, ὅπως οἱ μηροὶ καὶ ἡ πλάτη, ἐνῶ τὸ πρόσωπο εἶναι ὅλο καμπυλόγητο. Ἐπρεπε νὰ βρεθῇ κάποιος τρόπος ὥστε νὰ μπορῇ νὰ ἀφαιρηθῇ καὶ τὸ δέριμα τοῦ προσώπου. Τότε ὁ δρ Ἀϊβερσον σκέφθηκε τὸ γυαλόχαρτο. Ἡ λύσις φαινόταν μάλλον ἀπλοϊκὴ, ἀλλὰ αὐτὸ πού χρειαζόταν δὲν ἦταν μιὰ ἀπλὴ ἀπόξεσις; Ἀκολούθησε ἓνα διάστημα δοκιμαστικῶν ἀποξέσεων σὲ πολλὰ μικρὰ τμήματα τοῦ προσώπου. Τὰ ἀποτελέσματα ἦταν ἐνθαρρυντικά. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ δρ Ἀϊβερσον μετετέθη στὸ στρατιωτικὸ νοσοκομεῖο Πέρσυ Τζόνς, ὅπου τὸ 1943 τελείωσε τὰ πειράματα καὶ ἀποφάσισε γιὰ πρώτη φορὰ τὴν ἀπόξεσιν ἐνὸς ὁλόκληρου προσώπου. Ὁ κλῆρος ἔπεσε σ' ἓνα νεαρὸ στρατιώτη 22 χρόνων πού στὸ πρόσωπό του εἶχαν ἔντονα ἀποτυπωτὰ ἡ ἰχνη τῶν θραυσμάτων μιᾶς βόιδας. Μεγάλῃ ἦταν ἡ συγκίνησις τῶν ἄλλων τραυματιῶν τοῦ θαλάμου τὴν ἡμέρα πού ἀφαιρέθηκαν οἱ ἐπίδεσμοι τοῦ συναδέλφου τους. Τὸ πρόσωπό του εἶχε ἓνα ὑπέρυθρο χρῶμα, κατὰ

τά άλλα όμως ήταν φυσιολογικό. Η χειρουργική με γυαλόχαρτο ήταν πια πραγματικότητα.

Από το 1944 η μέθοδος της αποξέσεως με γυαλόχαρτο εφαρμόστηκε με επιτυχία και για τα σημάδια από άκμή. Τα σχετικά πειράματα είχαν αποδείξει ότι η έγχειρσις στις περιπτώσεις αυτές μπορούσε να επιφέρει θελτιώσι κατά 50%.

Όμως, ο ασθενής που θέλει να υποστηρίξει επέμβαση για την εξάλειψη των ουλών του, πρέπει πρώτα να εξετασθεί από δερματολόγο. Καμμιά φορά τα σημάδια προχωρούν τόσο βαθιά μέσα στο δέρμα, ώστε το γυαλόχαρτο δεν μπορεί να τα φθάσει. Στις περιπτώσεις αυτές ο χειρουργός κάνει πρώτα την απόξεση και ύστερα αφαιρεί τα σημάδια που υπάρχουν ακόμη, ράβοντας τις μικρές τομές με μια μόνο θελονιά, με λεπτή άσπρη μεταξωτή ή νάυλον κλωστή. Όταν βγίη το καινούργιο δέρμα, πολύ δύσκολα μπορεί να διακρίνη κανείς τη θέση των σημαδιών, ακόμη και με μεγεθυντικό φακό.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΦΑΚΙΔΕΣ

Οι φακίδες για τον περισσότερο κόσμο δεν αποτελούν δυσάρεστο θέαμα. Όταν όμως ξεπερνούν το συνηθισμένο μέτρο, αυτός που τις έχει — αν μάλιστα είναι γυναίκα — συχνά δεν αισθάνεται ευχάριστα.

Μια νοσοκόμος ήταν τόσο απελπισμένη από τις φακίδες που σκέπαζαν το πρόσωπο, τον θώρακο, τους ώμους, την πλάτη και τα χέρια της, ώστε κατέφυγε στους αισθητικούς χειρουργούς του νοσοκομείου της. Η ειδική αυτή περίπτωση έπρεπε να αντιμετωπισθεί με πολλές έγχειρ-

σεις, γιατί οι φακίδες κατελάμβαναν περίπου τα 40% της επιφάνειας του δέρματός της. Για μερικές εβδομάδες μετά την τελευταία επέμβαση, η νοσοκόμος είχε το αφύσικο υπέρυθρο δέρμα που έπακολουθει για λίγο διάστημα αυτήν την έγχειρση. Όταν όμως το νέο δέρμα στέγνωσε, η νέα όχι μόνον γλύτωσε από τις φακίδες της, αλλά απέκτησε ένα θαυμάσιο απαλό δέρμα.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΕΓΧΕΙΡΗΣΙΣ

Η χειρουργική με γυαλόχαρτο είναι απόλυτα ασφαλής. Ο μέσος χρόνος παραμονής του αρρώστου στο νοσοκομείο είναι τέσσερις ημέρες.

Ο χειρουργός ναρκώνει τον ασθενή. Δίπλα του έχει κάμποσα πακέτα γάζες και μερικές λουρίδες αποστειρωμένο γυαλόχαρτο. Πρώτα ξύνει ένα μικρό τμήμα του δέρματος και σιγά - σιγά απλώνεται έως ότου καλύψη όλη τη σημαδεμένη επιφάνεια. Στους μεγάλους μπορεί να αφαιρέσει τα δύο τρίτα του όλου πάχους του δέρματος. Το ένα τρίτο που απομένει πρέπει όπωσδήποτε να 'αφείνη ανέπαφο. Έτσι εξασφαλίζονται οι ιδρωτοποιοί αδένες και οι ρίζες των τριχών, ώστε τα γένεια των ανδρών να εξακολουθήσουν να φυτρώνουν μέσα από το καινούργιο δέρμα τους. Όταν η έγχειρσις τελειώσει, η αποξυσμένη επιφάνεια σκεπάζεται συνήθως με αλοιφή και μαντάρεται με τέτοιο τρόπο, ώστε ο επίδεσμος να μη την πιέζει.

Τις πρώτες 24 ώρες περίπου ο ασθενής αισθάνεται σαν να έχει ένα ήλιοκαμμα, αν και ποτέ το συναίσθημα αυτό δεν του γίνεται πολύ ενοχλητικό. Όταν ο χειρουργός αφαιρέσει τους επι-

δέσμους — κανονικά μεταξύ την έβδομη ή την δέκατη ημέρα — το νέο δέρμα είναι ακόμη υπέρυθρο, το δυσάρεστο όμως αυτό χρώμα εξαφανίζεται σε έξι εβδομάδες περίπου. Οι γυναίκες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα συνηθισμένα καλλυντικά τους τρεις εβδομάδες μετά την έγχειρση και οι άνδρες μπορούν να ξυριστούν (με ηλεκτρική μηχανή) την επόμενη της αφαιρέσεως των επιδέσμων.

Η χειρουργική με γυαλόχαρτο χρησιμοποιήθηκε επίσης για την εξάλειψη ώρισμένων λεκέδων

του δέρματος που προκαλούνται από δυστυχήματα σε εργοστάσια. Επίσης, σε περιωρισμένους όμως αριθμό, εφαρμόστηκε για την εξάλειψη ώρισμένων τύπων έκ γενετής σημαδιών σε μεγάλους και σε παιδιά. Η αξία της νέας μεθόδου στις περιπτώσεις αυτές δεν έχει ακόμη εκτιμηθεί. Ωστόσο, η εκπληκτική αυτή χειρουργική μέθοδος πρόσφερε στους χειρουργούς ένα νέο όπλο για την αντιμετώπιση ενός από τα αρχαιότερα και πιο βασανιστικά προβλήματα της ανθρωπότητας.

Ενας μπαίνει στο κουρείο, κάθεται στην καρέκλα και λέει κοφτά στον κουρέα:
— Ξύρισμα. "Οχι κόψιμο, όχι λούσιμο, όχι μασάζ, όχι μανικιούρ...
μόνον ξύρισμα!
— Με κρέμα; ρωτάει ο κουρέας υποχρεωτικά.

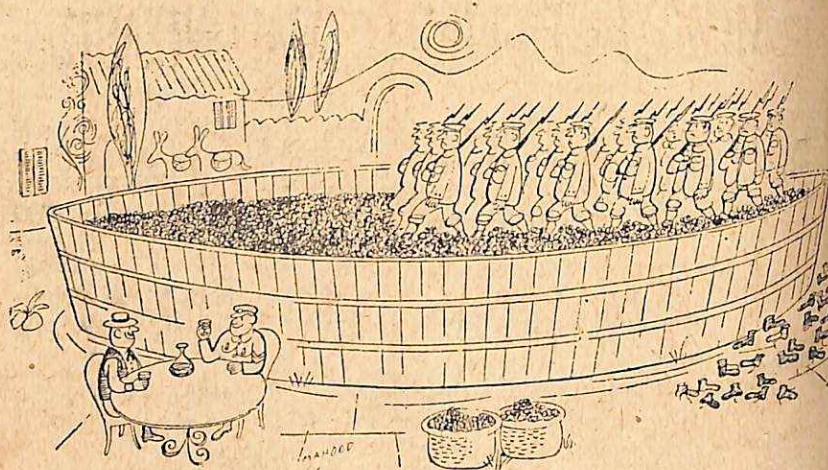
Coronet

Ο κύριος: Δέ μου λές, Μαρία, γιατί είπες στην κυρία σου τί ώρα γύρισα χθες το βράδυ; Δεν σου είχα πη να μην πής τίποτα;
"Η υπηρέτρια: Μά δεν είπα, κύριε. Όταν με ρώτησε τί ώρα γυρίσατε, της απάντησα πως εκείνη την στιγμή δεν μπορούσα να κυττάω το ρολόι επειδή ετοιμάζα το πρωινό.

Constellation

Ο πελάτης του ξενοδοχείου (έξω φρεϊών): Κυττάτε εδώ χάλια. Το νερό της βροχής τρέχει μέσα στο δωμάτιό μου.
"Ο ξενοδόχος: Μά το λέμε καθαρά, κύριε, στην διαφήμισή μας ότι σε κάθε δωμάτιο υπάρχει τρεχούμενο νερό!

Taller

Σοβιετικό πατητήριο

☆

Κάποτε επισκέφθηκε τον γνωστό Σκωτσέζο μυθιστοριογράφο Μπάρρη νεαρός, ο οποίος είχε γράψει ένα μυθιστόρημα και δεν μπορούσε να του βρή τίτλο.

- Υπάρχουν τούμπανα στο βιβλίο σας; ρώτησε ο Μπάρρη τον νεαρό.
- Όχι.
- Υπάρχουν τρουμπέτες;
- Ούτε τρουμπέτες, απάντησε πάλι ο νεαρός.
- Ε, τότε να το πής «Ούτε τούμπανα, ούτε τρουμπέτες».

☆

Μια μέρα ο Κριστιάν Ντιόρ, μπαίνοντας στο ατελιέ του, βρήκε ένα άνθρωπο, ο οποίος ψαχούλευε με μανία τα διάφορα μοντέλα. "Εξω φρενών τρέχει να φωνάξη την αστυνομία. Τότε ο άγνωστος γυρίζει και του λέει:

- Γιατί θέλετε να φωνάξετε την αστυνομία;
- Γιατί μου κλέβεις τα μοντέλα μου!
- Όχι, κύριε Ντιόρ. Δεν κλέβω τα μοντέλα σας. Άπλως είμαι πορτοφολάς και θέλω να ξέρω πού έχετε τις τσέπες εφέτος.

☆

Μου λές πώς το πιοτό με κάνει να φαίνωμαι ωραιότερη. "Ε, λοιπόν, σού λέω ότι δεν έχω πιή τίποτα.

—Το ξέρω. Εγώ έχω πιή.

Evening News

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Προκηρύσσοντας η «Εκλογή» τον Ε' Δημοσιογραφικό Διαγωνισμό δίνει στους αναγνώστες της την ευκαιρία να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους στη δημοσιογραφία και να γίνουν συνεργάτες της. "Ας φανταστούν πώς ο άρχισυντάκτης τους —στην περίπτωση αυτή η «Εκλογή»— τους έδωσε την έντολη να γράφουν 4—5 σελίδες πάνω στο θέμα :

‘ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ,,

Δέσχη ιών φτωχών ή καταφύγιο της ιεμπελιάς; Το καφε-νεϊο σάν επιχειρήσεις και κοινωνικός παράγων. Τα υπέρ και τα κατά.

‘Ο άρχισυντάκτης τους θα τους ζητούσε το άρθρο μέσα σε 2—3 ώρες. Η «Εκλογή» τους δίνει μεγαλύτερο χρονικό περιθώριο :

Μέχρι της 10ης Νοεμβρίου.

Η ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΣ, Η ΤΑΧΥΤΗΣ, Η ΣΥΝΤΟΜΙΑ

είναι πράγματα που δεν πρέπει να ξεχνά ο δημοσιογράφος, ο οποίος συχνά έχει να αντιμετωπίσει και τις δυσκολίες του ταχυδρομείου. Οί φάκελλοι που θα φθάσουν μετά την 10η του μηνός δεν θα ανοίγωνται, ούτε θα επιστρέφονται, δεδομένου ότι δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τον επόμενο μήνα, για τον οποίο θα δοθή άλλο θέμα. Αναπτύξτε το θέμα σας με ακρίβεια, με πρωτοτυπία και κέφι, έτσι ώστε να διαβάζεται ευχάριστα από το πολύ κοινό μιας εφημερίδας.

☆

‘Η καλύτερη συνεργασία θα δημοσιευθή στην «Εκλογή» του Δεκεμβρίου με την υπογραφή και μια σύντομη βιογραφία του γράφοντος και θα πληρωθή με την τρέχουσα τιμή συνεργασίας, δηλαδή 30.000 δρχ. κατά τυπωμένη σελίδα «Εκλογής».

ΣΤΕΙΛΑΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΑΣ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΕΚΛΟΓΗΣ»

‘Οδός Ζήνωνος 4.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ἡ «Ἐκλογή» συνεχίζει τὴν σειρά «Κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀναγνώστων», ἡ ὁποία ἐσημείωσε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ εὐχαριστεῖ ὅλους τοὺς φίλους τῆς ποῦ τῆς ἔγραψαν.

Κάθε μῆνα στὴ σειρά «Κατ' ἐκλογὴν τῶν ἀναγνώστων» θὰ δημοσιεύεται ἓνα ἀπὸ τὰ κομμάτια ποῦ μᾶς ζητοῦν οἱ ἀναγνώσται μας.

Στείλτε μας τὴ σελίδα αὐτὴ συμπληρωμένη, δίνοντας ὅσο περισσότερα στοιχεῖα μπορεῖτε. Ἔτσι διευκολύνετε τὴν ἐρευνά μας.

ΟΝΟΜΑ ἀποστολέως

ΕΠΩΝΥΜΟ ἀποστολέως

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ἀποστολέως

ΘΕΛΩ ΝΑ ΔΩ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΟ ΣΤΗΝ «ΕΚΛΟΓΗ» ΤΟ ΑΡΘΡΟ
ΤΟΥ, ΤΗΣ (ὄνομα συγγραφέως)

ΜΕ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ

ΠΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΗΚΕ ΣΤΟ, ΣΤΗΝ (ὄνομα ἐφημερίδος, περιοδικοῦ ἢ βιβλίου)

ΤΗΣ (ἡμέρας, ἂν εἶναι ἐφημερίδα)

ΤΟΥ (μηνός, ἂν εἶναι ἐφημερίδα ἢ περιοδικό)

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Δ' ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Ἡ «Ἐκλογή» εὐχαριστεῖ καὶ πάλι τοὺς ἀναγνώστες τῆς γιὰ τὴν προθυμία, μὲ τὴν ὁποία ἐξακολοθοῦν νὰ παίρνουν μέρος στοὺς δημοσιογραφικοὺς διαγωνισμοὺς τῆς. Ἀπὸ τὰ πάρα πολλὰ ἄρθρα ποῦ λάβαμε, καλύτερο χοίτηξε τῆς δίδος Λουίζας Μαντρεπῆλια, τὸ ὁποῖο καὶ δημοσιεύεται.

ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Τῆς

ΛΟΥΙΖΑΣ ΜΑΝΤΡΕΠΗΛΙΑ

Τὸ ραδιόφωνο κατέχει σήμερα μιὰ σημαντικὴ θέσι στὴν καθημερινή μας ζωὴ. Εἴτε τὸ θέλουμε εἴτε ὄχι, βρίσκεται ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ δίπλα μας, στὸ σπίτι μας, ἀπαραίτητη —καὶ καμμιά φορά μοναδική— συντροφιά μας.

Πρὶν καλὰ-καλὰ ξυπνήσουμε τὸ πρῶτ', ἀπλώνουμε τὸ χέρι μας στὸ κουμπὶ καὶ ἔχουμε ὅ,τι θέλουμε: τὶς τελευταῖες εἰδήσεις, τὴν ἀκριβῆ ὥρα, τὴν γυμναστικὴ μας, εὐχάριστη μουσική(;) γιὰ νὰ πάη καλὰ ἡ μέρα μας(!!!)

Γυρίζουμε σπίτι τὸ μεσημέρι καί... ἀπολαμβάνουμε ὅ,τι μᾶς προσφέρει, τὴν ὥρα «ποῦ τὸ τραπέζι μᾶς περιμένει». «Δὲν θὰ πάμε πουθενά σήμερα τὸ ἀπόγευμα;»

«Δὲν πειράζει! ἔχουμε τὸ ραδιόφωνο... χρυσὴ συντροφιά!!!»

Καὶ τὰ βράδια, κουρασμένοι, ξεθεωμένοι κάποτε, ξαπλώνουμε στὴν πολυθρόνα μας, δίπλα στὸ «μαγικὸ κουτί» καὶ ἀρχίζουμε τὴν ἀναζήτησι, γεμάτοι... προσημονή καὶ ἐλπίδες(!)

Τὸ ραδιόφωνο εἶναι ἡ παρέα μας στὶς μέρες τῆς ἀρρώστειας μας —ὁ σολίστας ποῦ ἔρχεται ἀπ' τὴν μακρινὴ σάλα τῆς συναυλίας γιὰ νὰ μᾶς προσφέρει τὸ κοντσέρτο του—ὁ πρόθυμος ὁμιλητὴς ποῦ θὰ μᾶς ἀναπτύξη τὰ θέματα ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρουν, ἐδῶ, πλάι μας, χωρὶς νὰ τὸ κουνήσουμε ἀπ' τὸ δωμάτιό μας. Εἶναι αὐτὸς ποῦ θὰ μᾶς ἐνημερώσῃ πάνω στὶς τελευταῖες ἐξελίξεις τῆς ἐπιστήμης —αὐτὸς ποῦ θὰ κρατήσῃ συντροφιά στὰ μεγάλα καὶ μικρὰ παιδιὰ μας— εἶναι ὁ δάσκαλος ποῦ θὰ τὰ πάρῃ μαζί του στὸ μορφικὸ περίπατο —εἶναι τὸ περιοδικό μας— ἡ ἐφημερίδα μας. Εἶναι ἡ «φωνή» ποῦ βρίσκεται ἐδῶ, στὸ κέντρο τῆς πρωτεύουσας καὶ συγχρόνως στὸ τελευταῖο, στὸ πῶ ἀπομακρυσμένο χωριὸ τοῦ τόπου μας. Εἶναι ἀκόμα...

Δηλαδή... γιὰ νὰ τὰ θάλομε τὰ πράγματα στὴ θέσι τους, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ἀλλὰ δὲν εἶναι τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ.

Ὅταν προσφέρῃ συμφωνικὴ συναυλία τὴν ὥρα ποῦ τὰ 90%

των άκροατών βρίσκονται στόν κινηματογράφο τους, όταν την ώρα που αυτά, τὰ 90%, βρίσκονται σπίτι τους, τὰ υποχρεώνη να παρακολουθήσουν τις τιμές των «έσωρούχων», «καλλυντικών» και των «ηλεκτρικών σκουπών», όταν σερβίρη μουσική χορού... τὸ κατακάλοκαιρο στίς πέντε τὸ ἀπόγευμα καὶ όταν —τὸ θράδου πιὰ— τὴν ώρα που ἐλπίζει κανεὶς νὰ ἀκούσῃ μουσική, τὸν πληροφορεῖ πῶς: «...τὸ σημερινὸ μας πρόγραμμα ἐτελειώσε» καὶ τοῦ εὐχεται καὶ «καλὴ του νύχτα»... τότε δὲν εἶναι οὔτε μὀρφῶσι οὔτε ψυχγωγία.

Καὶ μένει μόνο... «ἐνόχλησις». Ἴσως οἱ εἰδικοί μᾶς ἀντικρούουν. Καὶ μᾶς προσκαλέσουν νὰ θαυμάσουμε τὰ νέα κτίρια, τίς ἐγκαταστάσεις, τὰ συστήματα καὶ τὴν πληθώρα των ὑπαλλήλων...

Ὅμως τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι ραδιόφωνο. Ραδιόφωνο πρῶτα ἀπὸ ὅλα εἶναι: τὸ πρόγραμμα. Αὐτὸ ἔχει νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ κάθε σταθμός.

Τὸ πρόγραμμα εἶναι πού ξεπερνᾷ τὰ σύνορα καὶ φτάνει —χωρὶς διάβατήρια καὶ διατυπώσεις— πέρα ἀπ' αὐτά.

☆

Πολλές εἶναι οἱ αἰτίες πού δὲν ἔχουμε ραδιόφωνο. Ἄν ἐξετάσουμε —ἔστω καὶ πρόχειρα— τὰ πράγματα, θὰ δοῦμε πῶς ἡ κυριώτερη εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ κατάλληλου ὕλικου. Τοῦ ξμψυχου καὶ τοῦ ἄψυχου ὕλικου.

Ἡ ἐπιλογὴ τῶν προσώπων εἶναι κάτι πού ἐλάχιστα ἀπασχόλησε τοὺς ἰθύνοντας. Ὁ «νεαρός», πού ἀσχολεῖται μὲ χίλια-δυὸ (κι' ἔχει πᾶρεργο τὸ ραδιόφωνο), ἡ «κοπελλίτσα», πού

διορίζεται γιὰ νὰ βολέψῃ προσωρινὰ μιὰ κατάστασι, ὁ συνταξιούχος πού θέλει νὰ ἔχῃ μιὰ δευτέρη δουλειὰ καὶ ὁ «τύπος» πού τὰ καταφέρνει νὰ βρίσκεται παντοῦ (καὶ φυσικὰ καὶ στὸ ραδιόφωνο), ὅλοι αὐτοί, δὲν εἶναι τὰ κατάλληλα πρόσωπα.

Στίς τράπεζες γίνονται ἐξετάσεις γιὰ νὰ μπῇ κανεὶς πού, τέλος πάντων —ἄς μὲ συγχωρήσουν οἱ κ.κ. τραπεζιτικοί— δὲν χάθηκε ὁ κόσμος ἂν ὑπάρχουν καὶ ἕνας καὶ δυὸ ὑπάλληλοι ὅχι καὶ πολὺ κατάλληλοι.

Καὶ στὸ ραδιόφωνο, ὅπου κατ' ἐξοχὴν δὲν ἔπρεπε, μπαίνει ὅποιος θέλει. Ἡ μᾶλλον, ὅποιος μπορεῖ.

Ἀλλὰ μήπως μποροῦν νὰ γίνουν ἐξετάσεις; Βέβαια ὅχι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν σχολές.

Οἱ σχολές ραδιοφωνίας πού ὑπάρχουν στὴν Ἑλλάδα εἶναι μόνον «τεχνικές». Καὶ δὲν εἶναι ὁ «τεχνικός» πού λείπει. Λείπει ὁ ὑπάλληλος τοῦ προγράμματος. Ὁ κατάλληλος ὑπάλληλος, δηλαδή, ὁ «εἰδικός», πού θὰ κἀνῃ «ἐργοῦ» τὸ ραδιόφωνο, πού σκοπὸ του θὰ ἔχῃ νὰ «κἀνῃ ραδιόφωνο», ὅπως αὐτὸς πού πάει γιὰ θέατρο, «κἀνῃ θέατρο» καὶ αὐτὸς πού πάει γιὰ μουσική, «κἀνῃ μουσική».

Γιατὶ —δὲν πρέπει νὰ μᾶς φανῇ τολμηρὸ— τὸ ραδιόφωνο εἶναι τέχνη. Ἡ «ὄγδοη» ἢ «ἐνάτη», δὲν ἔχει νὰ κἀνῃ ὁ ἀριθμός. Τὸ ραδιόφωνο εἶναι τέχνη.

Αὐτὸ τὸ ξέρουν στὸ ἐξωτερικό. Καὶ ἔχουν εἰδικές ραδιοφωνικές σχολές: γιὰ σκηνοθέτες, γιὰ ἡθοποιούς, γιὰ συγγραφεῖς, γιὰ Soundmen. Καὶ γιὰ τὴν ἀπόκτησιν ἑνὸς κοινοῦ διπλώματος ραδιοφωνίας πρέπει κανεὶς νὰ παρακολουθήσῃ ὀρισμένα μαθήματα:

ἐκφώνησι, συγγραφὴ ὁμιλιῶν, παρουσίαι προγραμμάτων, διαφήμισι, σύνταξι δελτίου εἰδήσεων, σύνθεσι προγράμματος, ἱστορία τῆς ραδιοφωνίας. Ὅμως στὴν Ἑλλάδα σχολές δὲν ὑπάρχουν. Καὶ ὁ μόνος δάσκαλος πού μπορεῖ νὰ ληφθῇ σοβαρὰ ὑπ' ὄψιν εἶναι ἡ πείρα.

Ὅταν ὅμως ἔρθῃ ἡ νέα διέθυνσις καὶ τὸν ὑπάλληλο αὐτό, πού ἡ πείρα τὸν ἔκανε «the right man» σὲ ἕνα τμήμα, τὸν στείλῃ νὰ θυάξῃ ἀποδείξεις, τότε κι' αὐτὸν τὸν ζημιώνει καὶ τὸ ραδιόφωνο τὸ στέλνει ἕνα θηματάκι πρὸς τὰ πίσω. Σκεφθῆτε πιά, ὅταν συμβαίῃ τὸ ἀντιθέτο: νὰ ἔρθῃ ἡ νέα διέθυνσις καὶ νὰ ἀναθέσῃ σ' αὐτὸν πού ὡς χθὲς ἔθγαξε ἀποδείξεις τὸ πρόγραμμα τοῦ μετατεθέντος!!

Ἄν ὁ ὑπάλληλος ζημιώσῃ μιὰ φορά, ὁ ταλαιῶρος ὁ ἀκροατὴς θὰ ζημιώσῃ δέκα. Γιατὶ στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἕνα παράδοξο «ὄν» πού δὲν βρίσκεται σὲ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου: «ὁ ταλαιπωρημένος ἀκροατὴς».

Σ' ὅλους τοὺς ἄλλους τόπους ζῇ καὶ βασιλεύει ἡ Α.Μ. ὁ ἀκροατὴς. (Μὰ αὐτὰ συμβαίνουν ἄλλου, ὅπου οἱ σταθμοὶ δὲν φοβοῦνται νὰ μιλήσουν μὲ κέφι καὶ μὲ ὀρεξί καὶ δὲν φοβοῦνται νὰ σπάσουν ὅταν πρέπει).

Ἡ ἐπιλογὴ λοιπὸν τῶν προσώπων καὶ ἡ εἰδίκευσί τους εἶναι ἀπὸ τίς πιὸ ἐπιβεβλημένες λύσεις τοῦ προβλήματος: «πρόγραμμα». Καὶ ὅταν βρεθοῦν αὐτοὶ καὶ τοποθετηθοῦν στίς κατάλληλες θέσεις, τότε τὸ ραδιόφωνο πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Γιατὶ διαφορετικὰ θὰ ἔχουν νὰ διαλέξουν ἀνάμεσα στὰ δυὸ: ἢ νὰ ζήσουν μὲ τὸν ἐλάχιστο μισθὸ τῆς

ραδιοφωνίας ἢ νὰ δουλέψουν κι' ἄλλου.

«Αὐτὸ συμβαίνει συχνὰ στὸν τόπο μας», μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς. Ναι! Ἀλλὰ γιὰ τὸν ὑπάλληλο τῆς ραδιοφωνίας δὲν πρέπει νὰ συμβαίνει. Εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐπάγγελμα, πού πρέπει νὰ τοῦ εἶναι κανεὶς ὀλότελα ἀφωσιωμένος.

Ὅσο γιὰ τὰ ὑπόλοιπα, κι' αὐτὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὸ πλατὺ μυαλὸ καὶ τὴν κατανόησιν τῶν ἀνθρώπων πού κάνουν ραδιόφωνο.

Ἀρκεῖ νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους ὅτι ὁ ἀκροατὴς θέλει κάθε φορά καὶ κάτι καινούργιο, ὅτι δὲν εἶναι μόνον οἱ εἰδήσεις πού χρειάζονται, ὅτι δὲν εἶναι πολυτέλεια ὁ μεγάλος πιανίστας πού θὰ δώσῃ ρεσιτάλ ἀπὸ τὸ σταθμὸ (ἀφοῦ ὁ πᾶρ χ ο υ ν οἱ δισκοὶ του), ὅτι ἡ οἰκονομία δὲν εἶναι ὁ ὀρθὸς δρόμος γιὰ τὴν αὐξήσει τῶν ἀκροατῶν, ὅτι δὲν φθάνει μόνον νὰ εἶναι καλὸ τὸ περιεχόμενον μιᾶς ἐκπομπῆς, ὅτι πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ μὴ εἶναι βαρετὴ καὶ ὅτι τὸ πιὸ ἀπίθανο θέμα πρέπει νὰ δοθῇ μὲ τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ γίνῃ εὐχάριστο καὶ καταληπτὸ στὴ μεγάλη μάζα. Καὶ ἡ περιφημότερη σαμπάνια χάνει ἀπὸ τὴ γεύσι τῆς, ὅταν μᾶς τὴν σερβίρουν... σὲ βαθὺ πιάτο μὲ κουτάλι τῆς σουπας!

Ἀκόμα, ἄς μὴ ξεχνοῦν οἱ ἀρμόδιοι ὅτι δὲν ὑπάρχουν μόνον αὐτοὶ πού θ ἐ λ ο ῦ ν ν' ἀκούσουν ραδιόφωνο, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι —ἴσως οἱ περισσότεροι— πού δὲν θ ἐ λ ο ῦ ν ν' ἀκούσουν.

Ἡ ραδιοφωνία εἶναι...θηλυκοῦ γένους. Καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀρκετὴ πονηρία ὥστε αὐτὸς ἀκριβῶς νὰ κατακτήσῃ.

Ραδιόφωνο θὰ πῇ νὰ ἔχῃς λογαρίασαι νὰ πᾶς στὸ θέατρο ἢ

στο καμπαρέ (ανάλογα με την διάθεσί του) και να μην πās, και να καθήσης στο σπίτι σου να παρκαλουμε την έκπομπή «Χ».

“ΟΛ’ αυτά, γι’ αυτούς που «κάνουν ραδιόφωνο». Αλλά υπάρχει και κάποιος που δεν «κάνει ραδιόφωνο» κι’ όμως μπορεί να βοηθήσει: Είναι «ή Α.Μ. ο άκροατής», αυτός που γυρίζει στο σπίτι του και θέλει το «παξιμάδι βρεγμένο». Παίρνει το Έθνικό Πρόγραμμα = διαφημίσεις. Γυρίζει το κουμπι (τό...δπλο του) στο Δεύτερο Πρόγραμμα = Πεντάλεπτο... Και μεταθέτει μονίμως τη θελόνια στο... Μόντε Κάρλο, κι’ ούτε πιά σκοτίζεται αν ύφίσταται ελληνικό ραδιόφωνο.

Τί έκανε όμως για να ξεχρη τη μουσική που θέλει αύριο, στην ώρα που θέλει αύριο; «Συζήτησε» με το ραδιόφωνο; Είπε τις απόψεις του; Έδωσε τη γνώμη του; Η έμεινε στην άψ’ ύψηλου κριτικής του;

Όταν στο ραδιοπρόγραμμα δημοσιεύθηκε τελευταία το έρω-

τηματολόγιο, ύψηξαν πολλοί που ένθουσιάστηκαν—σαν Έλληνες. Και άμέλγησαν ν’ απαντήσουν—σαν Έλληνες.

“Άλλοι είπαν «δεν θα ριέσαι που θα φτιάξει ο σταθμός!» και φυσικά δ’ έ’ν απάντησαν. Και δεν σκέφτηκαν πώς ή ευθύνη τους—ή ευθύνη μας—είναι μεγάλη απέναντι σε μās τους ίδιους.

Πρέπει, αν μπορούμε, να το βοηθήσουμε και μείς, οί απ’ έξω, στην άποστολή του. “Αν δεν βοηθήσει «ο οργανωτής» και ο «άκροατής» δεν θα έχουμε για πολύ καιρό ακόμα «ραδιόφωνο».

Γιατί—ας μη γελοιάστε!—Η προσπάθεια και το κέφι πέντε δέκα ανθρώπων, δεν μπορεί να φτιάξει το ραδιόφωνο, που στην Έλλάδα είναι τυχαίο.

Είναι ντροπή να το ομολογήσουμε, αλλά λείπει από τον τόπο μας, ο πιο σημαντικός κι’ ο πιο προσιτός εκπολιτιστικός παράγων του λαού μας, το «ραδιόφωνο».

ΙΔΕΕΣ, ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από τις ενδιαφέρουσες συνεργασίες, που μās έστειλαν οί αναγνώστες μας

«...Ο χρόνος είναι τόσο λίγος και τα ενδιαφέροντα τόσα πολλά!... Γι’ αυτό πρέπει να λειτουργή κι’ εδώ ένα καλό τμήμα στατιστικής. Ένα είδος ‘Ινστιτούτου Γκάλοπ, που να έρευνά και να διαπιστώνει κατά καιρούς τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις των άκροατών και να τελή σε συνεχή επαφή με το κοινό. Να διαπιστώνει το επίπεδο, μέχρι του οποίου φθάνει έκαστος ή «ραδιοφωνική συνείδηση», αν μās επιτρέπεται ο όρος, του άκροατικού κοινού. Γιατί και αυτό το έρωδος ή συνείδηση είναι δείκτης του επιπέδου του πολιτισμού ενός λαού...»

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΗΣ
Κηφισιά

«...Είπε κάποιος, χαρακτηριστικά, πώς το ραδιόφωνο αντικαθιστά πλήρως την έφημερίδα, με μόνη τη διαφορά πώς δεν μπορείς μ’ αυτό να τυλίξεις πακέτα. Η αλήθεια όμως είναι πώς υπάρχουν κι’ άλλες διαφορές. Την έφημερίδα να π.χ., που διαβάσει ο γείτονάς σου, δεν είσαι υποχρεωμένος καταναγκαστικά να την διαβάσεις και σύ συγχρόνως, ενώ από τον έποχή που έπαισε ο άκροατής του ραδιοφώνου να φορά άκουστικά, και συμπληρώθηκε ή συσκευή με το σατανικό μηχανήμα που λέγεται μεγάφωνο, είσαι συνήθως αναγκασμένος ν’ άκους ραδιόφωνο όταν άκούη ο διπλάνος σου. Και αντίστροφως...»

Α. Α. ΠΕΤΥΧΑΚΗΣ

Ιεράπετρα

«...Το πρόγραμμα πρέπει ν’ άγκαλιάζει τους πόθους και τα ενδιαφέροντα του μεγαλύτερου μέρους των άκροατών. Το κυριώτερο στοιχείο του ένα είναι: Ένδιαφέρον. Απτό θέμα είναι οί είδησεις πολιτικού περιεχομένου. Έκτρα άντικειμενικότης σε κάθε είδηση και όλοσχερής άπουσία φατριασμού. Το τελευταίο άρκετά δύσκολο...»

ΤΑΣΟΣ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ

Αθήνα

«...Το δικό μας ραδιοφωνικό σύστημα, που παραμένει κρατικό από την ίδρυσί του (1930), εν αντιθέσει με τους ιδιωτικούς σταθμούς του έξωτερικού, έχ’ άρξει τώρα τελευταίως να καλυτερεύει και αυτό τα προγράμματα των εκπαιδευτικών και να δίνει ανάλογη προσοχή στις ύποδείξεις του κοινού. Τα καλλιτεχνικά προγράμματα και πρό παντός τα ραδιοσκέτες, μπορούν να συναγωνισθούν με έπιτυχία τις ανάλογες έκπομπές των ξένων σταθμών. Μπορεί ακόμα και στα άλλα προγράμματα να σταθί άφοβα στην ίδια μοίρα με τους άλλους σταθμούς, αλλά υπάρχουν, όπως είπαμε, οί διάφορες τεχνικές και κυρίως ούσαστικές έλλείψεις, μιά από τις οποίες είναι ή μονομερής χρησιμοποίησις και διοικήσις του ραδιοφώνου από την έκαστοτε Κυβέρνησιν. Όντως το θέμα της έλευθερίας του ραδιοφώνου άπασχολεί τους πολιτικούς και πνευματικούς κύκλους της χώρας και ή έπίλυσις του προβλήματος αυτό είναι προϋπόθις για την όλη καλυτέρεσις της ελληνικής ραδιοφωνίας και την ούσιαστική εκπλήρωσις της τόσο σημαντικής άποστολής του. Αλλά, καθώς φαίνεται, ή έπίλυσις του προβλήματος αυτού δεν πρόκειται να έρθη πολύ σύντομα. Μήπως λίπουν οί προϋποθέσεις ώριμάσεως για την έλευθερη χρησιμοποίησις του ραδιοφώνου...»

ΟΡ. ΡΩΜΑΙΟΣ

Αθήνα

«...Πομπός και δέκτης, ραδιοφωνικό ίδρυμα και άκροατής βρίσκονται άντιμέτωποι, με ισχυρότερο από τους δύο τον άκροατή, ο οποίος, κρατώντας το πανίσχυρο όπλο του —το κουμπι του ραδιοφώνου— μπορεί να διακόψει την έκπομπή στο πρώτο δευτερόλεπτο που θά το θέλησι. “Αν σκεφθούμε ότι δεν έχουμε να κάνουμε με ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, αλλά με χιλιάδες άτομα, που άνήκουν σε όλ’ τις κατηγορίες όλων των μορφών (εργάτες, υπάλληλοι, επαγγελματίες, διοτέχνες, έπιστήμονες, μαθηταί, νοικοκυρές, αγρότες, ευδιάθετοι, δύσθυμοι, μεσήλικες, υπ’ρρήλικες, νέοι κλπ.) και ότι όλοι αυτοί συγχρόνως πρέπει να ικανοποιηθούν από την ίδια έκπομπή, θά συμπεράνουμε ότι πρέπει να βρεθί κοινό σημείο μεταξύ όλων αυτών των τόσο διαφορετικών κατηγοριών και αυτό άκριβώς να... έκμεταλλευθί το ραδιόφωνο για να μās ικανοποιήσι. “Υπάρχει τέτοιο κοινό σημείο; Ασφαλώς ναί! Είναι ή διάθεσις που κινεί όλον αυτόν τον κόσμο να άνοίξη το ραδιόφωνό του. Κι’ αν εξαίρεσουμε τις περιπτώσεις που άνοίγουμε το ραδιόφωνο για να άκούσμε είδησεις, όλοι μās, σ’ όλες τις άλλες ώρες, εκείνο που ζητούμε είναι ή ψυχαγωγία. “Ο άκροατής, λοιπόν, ζητά από το ραδιόφωνο ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ. Φυσικά διαφορετική ψυχαγωγία ο κάθε άκροατής, και σε διαφορετικές ώρες, αλλά πάντως ψυχαγωγία. Τί είναι εκείνο

που λσιπεί από την 'Ελληνική Ραδιοφωνία για να γίνει τέλεια; Τò πρώτο και σπουδαιότερο είναι κάτι, για τò όποιο κανείς δεν φταίει. Είναι ή πείρα. Τò ραδιόφωνο, όσο ελάχιστες δουλειές, είναι: Πείρα. Και ή 'Ελληνική Ραδιοφωνία δεν την έχ'ι ακόμη. 'Η Ραδιοφωνία, σέ σχέση με την ώριμότητα των 'Ελλήνων ακροατών, βρίσκεται πολύ πίσω...»

ΜΙΚΕΣ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ
Θεσσαλονίκη

«...Ένα μοναδικό άφεντη άναγνωρίζουν αυτά τὰ πανίσχυρα μαγικά κουτιά. Αυτός όρίζει τί θα πούν, τί θα τραγουδήσουν, πότε άρχίζουν, πότε σταματούν Τò 'Εθνικό 'Ιδρυμα Ραδιοφωνίας. Είναι ίσως τò μόνο 'Ιδρυμα στη χώρα μας που συναγωνίστηκε με κάποια έπιτυχία τόν Ο.Τ.Ε., στην έκταση τών συζητήσεων, που προκάλεσε, στη δριμύτητα τών κατηγοριών που φορτώθηκε στους ώμους του, στη σφοδρότητα και στο πλήθος τών επιστολών που δημοσιεύτηκαν σχετικά στις έφημερίδες. Και ό τίτλος δεν είναι καθόλου εύκαταφρόνητος...»

Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ
'Αθήνα

«...'Ακόμη και τò λεξιλόγιό μας έχει πλουτισθ'ι ένα σωρό...ραδιολέξεις, που πρέπει να είσαι άναχωρητής για να μη τις ξέρεις: Ραδιοσταθμός, ραδιοπρόγραμμα, ραδιοσκέτς. 'Ακούς ραδιόσυνταγές μαγειρικής, ραδιοάνέκδοτα και τρώ πάντων ραδιοτράγουδα, τὰ όποια, άντιστάσεως μη ούσης, μποε'ι να είναι και παρατράγουδα, άφου δεν βρέθηκε ακόμη ό τρόπος να μπορη'ι να τά...ραδιοσφυρίξης!...»

Κ. Κ. ΧΗΡΑΣ
Πειραιεύς

«...'Από άπόψεως έκπομπών, προγραμμάτων και τέλος πάντων κάποιας όργανώσεως τής Ραδιοφωνίας μας, είμαστε πολύ καθυστερημένοι. 'Υπάρχει δέβαια τò 'Ιδρυμα Ραδιοφωνίας, αλλά φαίνεται ότι ή μόνη ύπηρεσία, στην όποία δίνει σημασία, είναι ή τής Διδάξεως Λαθρακουστών! Γιατί συμβαίνει τούτο. 'Από τη στιγμή που θα αγοράσης ραδιόφωνο, είσαι συνδρομητής (τί έπιτυχημένη λέξης!) στο 'Ιδρυμα. Θα δηλώσης τη συσκευή σου (άλλοίμονό σου άν προσπαθήσης να τò άποφύγης!) και θα καταβάλλης τακτικά τη συνδρομή σου. Μά έγω δεν άκουσα καθόλου τὰ προγράμματα τού σταθμού! "Άς τὰ άκουγες. "Αντε μετά να τούς εξηγήσης ότι για να άκούσης τò σταθμό έκατò μόλις χιλιόμετρα έξω από την 'Αθήνα πρέπει τò λιγώτερο να είσαι...φακίρης!...»

ΣΤΑΘΗΣ ΑΣΒΕΣΤΑΣ
Β.Σ.Τ. 901

«...'Ο Σταθμός τών 'Αθηνών δεν άκούγεται, όχι μονάχα έξω από τὰ εθνικά σύνορα, άλλ'ι ούτ: και σέ πολλά σημεία, μέσα σ' αυτά. 'Ενώ από τ' άλλο μέρος κατακλύζουν τριγύρω μας όλα τὰ κύματα, με τούς ισχυρούς σταθμούς τους, οί γείτονες, μά και οί πιό μακρινοί ακόμη ξένοι. Διαδίδουν σέ όλες τις γλώσσες τις ιδέες τους και την εθνική τους μουσική. Και προσελκύουν τούς ξένους ακροατάς με ποικίλα προγράμματα, δοσμένα στις ιδιαίτερες γλώσσες τών ακροατών τους. Δημιουργούν διαθέσεις για να κάνουν και την προπαγάνδα τους. 'Ενώ έμεις χανόμαστε έξω από μιá περιωρισμένη άκτίνα...»

Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ
Ναύπλιο

Επίσης ευχαριστούμε για τις ενδιαφέρουσες συνεργασίες τούς:

'Αντ. Κουντάκη (Ν. 'Ελβετία), Σ. Παύλου ('Ενταύθα), Καίτην Λάσκαρη ('Ενταύθα), Διον. Κανελλακόπουλον ('Ανω Βούλα), Σταύρον Κυλλεκίδην (Ν. Σύμρ-

νη), Γεώργ. Σιώρη (Ένταύθα), 'Αρ. 'Αθανασίου (Καλλιθέα), Εύαγγ. 'Ανυριανόν (Καστόρειον), Σάσ. Μαλλιάρη ('Ενταύθα), Γ. Γιαννούσην (Τρίκαλα — Θεσσαλίας), Σ. Τραϊφόρον (Πειραιεύς), Βασ. Χριστόπουλον ('Ασίνη), Δημ. Καγιάν (Πειραιεύς), 'Αγ. Φαράκον ('Ενταύθα), Κοσμ. Λιναρδάτον ('Ενταύθα), 'Ελενην Κόλμαν ('Ενταύθα), 'Αλ. Μαρουλάκη ('Ενταύθα), Γ. 'Αναστασίου (Αλεξην Κόλμαν ('Ενταύθα), Γ. Χαλκίδην, Βασ. Παπαδάκη (Ρέθυμνον), 'Αντ. Κομνηνόν ('Ενταύθα), 'Ανδρ. Θεολόγον ('Ενταύθα), 'Αγγ. Στεργίου ('Ενταύθα), Κ. Σταμπουλήν ('Ενταύθα), Α. Μάστοραν Β.Τ.Σ. 902, Μαρ. 'Αρναουτάκη ('Ηράκλειον—Κρήτης) και όλους τούς άλλους που έλαβαν μέρος στον διαγωνισμό, με λιγώτερη όμως έπιτυχία από κείνους που αναφέρουμε όνομαστικά.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Σ τò Χάυντ Πάρκ τού Λονδίνου και στο πλέον πολυσύχναστο σημείο του μπορεί ό καθένας να μιλήση δημοσίως και να πη ό,τι θέλει, άρκεί να μην διαταράξη την κοινή ησυχία. Περνούσε λοιπόν κάποιος με τò αυτοκίνητό του από εκεί και άκουσε τόν ρήτορα να μιλά με πάθος εναντίον τής 'Αστυνομίας τού Λονδίνου, την όποιαν άποκαλούσε μεταξύ άλλων «Βάναυση και διεφθαρμένη!» Σταμάτησε λοιπόν για να παρακολουθήση την συνέχεια, χωρίς όμως και να σθήση τη μηχανή του αυτοκινήτου. Τότε ένας άνθρωπος κολοσσός, ένας αστυφύλαξ, μέλος φυσικά τής «βαναύσου και διεφθαρμένης» έξουσίας, πλησίασε τόν οδηγό και τού είπε ευγενικά: —Παρακαλώ, να σθήσετε τη μηχανή. Με τόν θόρυβο που κάνει, ό κόσμος δεν μπορεί να άκούση τί λέει ό ρήτορας!

Βουλευτής sir Ar. Salter

1

2

3

4

5

6

7

8

Πολλές φορές τυχαίνει να κολακεύεται κανείς χαμογελώντας μπροστά σε ένα έργο του Πικασσό: «Είδατε ποτέ σας τέτοιον άνθρωπο; Πέστε μου». Και τραβώντας μια καρικατούρα, λέει ένθουσιασμένος: «Όρίστε ένας Πικασσό».

Λάθος. Λάθος φρικτό. Η διαφορά από την τζίφρα αυτή ως το έργο του Πικασσό είναι όση ή διαφορά από τη μέρα στη νύχτα.

Πολλές κατηγορίες εκτοξεύουν κατά της μοντέρνας τέχνης και η πρώτη είναι πως ούτε οι ίδιοι οι ζωγράφοι δεν την καταλαβαίνουν.

Η δεύτερη κατηγορία είναι πως οι μοντέρνοι ζωγράφοι δεν ξέρουν να ζωγραφίζουν. Δεν έχουν ούτε το ταλέντο, ούτε την τεχνική κατάρτιση για να ζωγραφίσουν ένα πορταίτο ή ένα τοπίο, έτσι ώστε να το αναγνωρίσει κανείς. Τεμπελιά, λένε, προχειρότης, επιζήτησι του έντυπωσιακού, εμπορικότης, είναι τα κίνητρα των μοντέρνων ζωγράφων.

Πικασσό

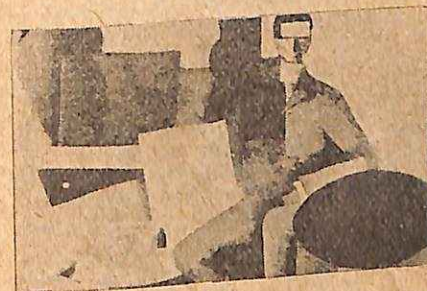
Μπράκ

Ρουώ

Βιγιόν

Λά Φρεναι

Μοντιλλιάνι

Ματίς

Νταλί

Τεμπελιά; Μα ό Πικασσό για να φτιάξη μία λιθογραφία του φαινομενικά εύκολη, κάθεται ώρες ολόκληρες μπρος στο έργο του, διορθώνοντας και α-πλοποιώντας το.

Προχειρότης; Για να κάνει ένα πορταίτο ό Σεζαν, χρειάζεται το μον-τέλο να του ποζάρη εκατό φορές.

Επιζήτησι του έντυπωσιακού; Αυτό δεν ισχύει πιά. Οι σουρεαλιστικοί πίνακες δεν αφήνουν πιά εμβρόντητο κανένα.

Εμπορικότης; Ό Μοντιλλιάνι, ένας από τους πιο φημισμένους οπαδούς της αφηρημένης τέχνης, πέθανε στη μεγαλύτερη φτώχεια.

Όλοι αυτοί οι μοντέρνοι μεγάλοι ζωγράφοι χρειάστηκαν πολλά χρόνια για να μάθουν την τέχνη τους. Από τα έργα που δημοσιεύονται φαίνεται

πολύ καθαρά πώς ξέρουν να σχεδιάζουν και πρόσωπα και πράγματα και τοπία τόσο καλά, όσο και οι κλασικοί ζωγράφοι.

Στη μία σελίδα υπάρχουν τα «ακαδημαϊκά» έργα, με το τέλει σχέδιο και στην άλλη τα έργα τα κυβιστικά, τα σουρρεαλιστικά, τα έργα της αφηρημένης τέχνης των ίδιων ζωγράφων.

ΛΑ ΦΡΕΝΑΙ (1885 - 1925). Έξακολούθησε να δουλεύει ως τα 1911 υπό την επίδραση του Γκωγκέν και του Σεζάν. Μετά τράπηκε προς τον κυβισμό μέχρι τα 1920, όποτε τον εγκατέλειψε για χάρη του ρεαλισμού.

ΜΟΝΤΙΛΛΙΑΝΙ: (1883 - 1920). Έμπρεσιονιστής στην αρχή υπό την επίδραση του Σεζάν, κατέληξε σιγά-σιγά σε μία δική του τεχνοτροπία.

ΜΑΤΙΣ: (1869 -). Έδωσε στο κίνημα των φαδιστών τις πρώτες του βάσεις για να εξελιχθεί αργότερα σε ένα μεγάλο ανεξάρτητο.

ΜΠΡΑΚ: (1882 -). Φαδιστής στην αρχή, ακολούθησε το 1908 τον κυβισμό μαζί με τον Πικασσό. Έξακολουθεί να είναι ο πιο αδιάλλακτος Γάλλος κυβιστής. Το 1948 πήρε το Grand Prix International στο Bienale.

ΒΙΓΙΟΝ: (1875 -). Αρχιτέκτων, γελοιογράφος και ακολούθως ζωγράφος προ-Ιμπρεσιονιστής. Υπέστη την επίδραση των κυβιστών και έχει ζωγραφίσει πλήθος από «Nature Morte».

ΡΟΥΩ: (1871 -). Αφού σπούδασε ζωγραφική με τον Γκουστάβ Μορώ, αφιερώθηκε στην τέχνη της υαλογραφίας. Οι τύποι του θυμίζουν Γκόγια. Αργότερα τρέπεται προς τον μυστικισμό και εκτελεί τις υαλογραφίες της εκκλησίας του Assy.

ΣΑΛΒΑΝΤΟΡ ΝΤΑΛΙ: (1904 -). Πολύ νέος μπήκε στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Μαδρίτης. Από τον Ιμπρεσιονισμό πέρασε στον κυβισμό, για να καταλήξει στον σουρρεαλισμό και να γίνει ο πιο γνωστός του πρόσωπος.

ΠΑΜΠΛΟ ΠΙΚΑΣΣΟ: (1881 -). Από 14 χρόνων μπήκε στη Σχολή Καλών Τεχνών της Βαρκελώνης, όπου ο πατέρας του δίδασκε σχέδιο. Από τον ρεαλισμό πέρασε σε ένα μυστικιστικό ιδεαλισμό. Από πολύ νωρίς κατέπληξε τους δασκάλους και τους συναδέλφους του με το σχέδιό του. Η συμπάθειά του προς το γεωμετρικό σχέδιο τον οδηγεί στον κυβισμό. Έχθηκε θρὸς τῆς φαινομενολογίας, ζητεῖ νὰ ὑπερ-πνευματώσῃ τὴν τέχνη του καὶ φθάνει στὴν ἀφηρημένη ἢ μεταμορφωτικὴ ζωγραφικὴ.

Καὶ γιὰ νὰ πεισθῇτε ὅτι οἱ μεγάλοι μοντέρνοι ζωγράφοι ξέρουν νὰ ζωγραφίζουν, συγκρίνετε τὰ πιὸ τελευταῖα ἔργα μὲ τὰ παλιότερά τους. Ἄν δὲν μπορεῖτε νὰ ἀνακαλύψετε μόνοι σας τίνος εἶναι τὰ «ακαδημαϊκά» ἔργα, γυρίστε στὴ σελίδα 110.

Ο διάσημος γλύπτης Τζάκομπ Επσταϊν εκμυστηρευόταν τον πόνο του: Χρησιμοποιῶ τέσσερα ζευγάρια γυαλιά—ένα γιὰ νὰ διαβάσω, ἓνα γιὰ μακριά, ἓνα γιὰ τὸ δρόμο καὶ ἓνα...γιὰ νὰ βρίσκω τὰ ἄλλα τρία.

P. M.

Δυὸ κόσμοι ποὺ μισοῦνται μέχρι θανάτου

ΑΡΑΒΕΣ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛ

Τοῦ

ADLAI STEVENSON

Ἡ Μέση Ἀνατολή ξύπνησε πιά ἐντελῶς ἀπὸ τὸν βαθύ της ὕπνο. Σπᾶει σήμερα τὰ ἀποικιακὰ δεσμά της καὶ ἀναταράζεται ὁλόκληρη ἀπὸ ὄργη. Αὐτὸ δὲν γίνεται συχνὰ ἀντιληπτὸ στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ὅπου ὑπάρχει ἡ τάσις νὰ στρέφουμε τὴν προσοχή μας περισσότερο πρὸς τὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀπὼ Ἀνατολή.

Ταξίδεψα τρεῖς ἐβδομάδες σ' αὐτὸ τὸ σταυροδρόμι Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ἀπὸ τὸ βασίλειο τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας ὡς τὴν ἐπαναστατημένη Αἴγυπτο καὶ ἀπὸ τὸν Λιβάνο, τὴ Συρία καὶ τὴν Ἰορδανία ὡς τὸ νεαρὸ κράτος τοῦ Ἰσραήλ, ὅπου τὶς νύχτες ἀκούγονται ἀκόμη πυροβολισμοὶ κατὰ μῆκος τῶν ἀμφισθητουμένων συνόρων...

ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ Τὸ πρῶτο σημεῖο ἐπαφῆς μου μὲ τὸν ἀραβικὸν κόσμον ἦταν τὸ Νταχράν τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, αὐτὸ τὸ μοντέρνο ἀμερικανικὸ πετρελαιοπαραγωγικὸ κέντρο ποὺ ὑψώνεται πάνω στὴν ἄδενδρη ἄμμο καὶ τῇ γυμνῇ πέτρα. Ἐδῶ ἡ Ἀραβοαμερικανικὴ Ἐταιρεία Πετρελαίων ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πε-

Ποῖν ἀπὸ λίγους μῆνες ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Δημοκρατικοῦ Κόμματος τῶν Ἡν. Πολιτεῶν μεταξὺ πολλῶν ἄλλων χωρῶν ἐπισκέφθηκε καὶ τὴ Μέση Ἀνατολή καὶ ἔλαβε ἀμεση ἀντίληψιν τῶν προβλημάτων ποὺ δὲν τὴν ἀφήνουν νὰ εἰρηνεύσῃ.

τρελαιοπηγῶν τῆς ἀπέραντης χώρας τοῦ Βασιλιᾶ Ἴμπν Σαούντ, ποὺ περιλαμβάνει τὰ ἱερὰ τοῦ Ἰσλάμ, τὶς ἀπαγορευμένες πόλεις τῆς Μέκκας καὶ τῆς Μεδίνας.

Τὸ Νταχράν εἶναι ἓνα ζωντανὸ δείγμα προοδευτικῆς διομηχα-

νικῆς πολιτικῆς. Μαζί μὲ τὴ σύγχρονη τεχνικὴ, ἡ Ἐταιρεία ἔφερε καὶ σχολεῖα, ἐπαγγελματικὰ ἐκπαιδευτήρια, νοσοκομεῖα, καὶ μοντέρνες κατοικίες γιὰ τὶς 25.000 ὑπαλλήλους της, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι Βεδουῖνοι μὲ μακριὰ μαλλιά ποὺ δὲν εἶχαν δὴ αὐτοκίνητο ἢ ἀεροπλάνο ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθαν—συχνὰ ἀπὸ 1.000 μίλλια μακριὰ—νὰ δουλέψουν γιὰ τὴν Ἀραβοαμερικανικὴ. Τώρα, καινούργιοι δρόμοι αὐλακώνουν τὴν ἔρημο. Ἀραβες ἐπιχειρηματίες ἀνοίγουν ἐπιχειρήσεις, ταξιδεύουν στὸ ἔξωτερικόν, μαθαίνουν. Μία μεσαία τάξις πρὸβᾶλλει μέσα ἀπὸ τὴν ἄμμο τοῦς φεουδαρχικῆς Ἀραβίας. «Τὸ πετρέλαιο ἔκανε νὰ περάσῃ μιά χιλιετηρίδα μέσα σὲ εἰκοσι χρόνια» καὶ ἔμπασε τὴν περὶ αὐτοῦ τοῦ παλιοῦ ἀραβικοῦ κόσμου στὸν 20ὸν αἰῶνα.

Ἀπὸ τὸ Νταχράν πήγαμε στὸ Ριγιάντ, τὴν πρωτεύουσα τοῦ με-

γάλου Βασιλιά "Ιμπν Σαούντ, με τις καμήλες και τις «Καντιλάκ», με τις μοντέρνες πισίνες και τους νομάδες. Ο Βασιλιάς με κάλεσε σέ γεύμα, στο όποιο παρακάθησαν οι ύπουργοί του, ο διάδοχος και μερικοί από τους 36 γιούς του. (Οι κόρες δεν λογαριάζονται). "Ηθελα να συζητήσω μαζί του τα προβλήματα της Μέσης. Ανατολής και τη θέσι της Δύσεως απέναντι στη Σαουδική Αραβία. Αλλά το θέμα που κυριάρχησε στη συνομιλία μας ήταν η θάσις του Μπαρεμί που βρίσκεται κάπου στα νοτιοανατολικά σύνορα του βασιλείου. Άλλοτε —πριν ανακαλυφθῇ τὸ πετρέλαιο— τὰ σύνορα αὐτὰ εἶχαν πολὺ μικρὴ σημασία γιὰ τοὺς νομάδες τῆς Ἀραβικῆς χερσονήσου. Σήμερα ὅμως, ὁ "Ιμπν Σαούντ διεκδικεῖ τὸ Μπαρεμί. Τὸ διεκδικοῦν ἐπίσης δυὸ Σεΐχηδες τῆς περιοχῆς με βρετανικὴ ὑποστήριξι. Ὁ Βασιλιάς εἶναι ἔξω φρενῶν με τοὺς Ἀγγλους καὶ ζητεῖ τὴν ἀμερικανικὴ βοήθεια. Συλλογίστηκα ὅλες τὶς διεθνεῖς σκοτοῦρες μας, ἀπὸ τὸ Βερολίνο ὡς τὴν Κορέα, καὶ τοῦ ὁμολόγησα με κάθε εὐλικρίνεια ὅτι ἀγνοοῦσα πού θρῖσκόταν τὸ Μπαρεμί!

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Αλλά τὸ ἀντιβρετανικὸ ρεῦμα εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερο στὴν Αἴγυπτο. Δυὸ φλέγοντα ζητήματα ὑποδαυλίζουν τὰ πάθη στὴ Μέση Ἀνατολή: Ἡ μεγάλη στρατιωτικὴ θάσις κατὰ μῆκος τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ ἡ μικρὴ προκλητικὴ ἐδαφικὴ λωρίδα τοῦ Ἰσραήλ, σπηνωμένη μέσα στὸν ἐχθρικό μουσουλμανικὸ κόσμο. Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ προβλήματα κρατοῦν σέ συγκίνησι ὁλόκληρῃ τὴν περιοχὴ καὶ ἐπι-

δροῦν ἄσχημα στὴν σταθερότητα καὶ τὴν πρόοδο τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Δὲν εἶναι ὑπερβολικὸ αὐτὸ πού λέω. Ἀρκεῖ νὰ ρίξῃ κανεὶς μιὰ ματιά στὸ χάρτη, νὰ σκεφθῇ τὸ πετρέλαιο καὶ νὰ ὑπολογίσῃ ὅτι ἐκεῖ μόνον ὑπάρχουν 40 ἑκατομμύρια Ἀραβες.

Ξυπνώντας σήμερα ἀπὸ ὕπνο αἰώνων, καὶ ἀνεξάρτητα γιὰ πρώτη φορὰ στὴ νεώτερη ἱστορία, τὰ ἀραβικὰ κράτη ἀντιμετωπίζουν τὰ ἴδια δυσχερῆ κοινωνικά, πολιτικά καὶ οἰκονομικά προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει καὶ ἡ σύγχρονη Ἀσία: Ἀμορφωσίαι, φτώχεια, ἀναταραχὴ, φεουδαρχία, ἀστάθεια. Αὐτὰ εἶναι τὰ πραγματικὰ προβλήματα παρ' ὅλο πού ὁ «ἱμπεριαλισμός» καὶ ἡ «ἀδικία» ἀποτελοῦν τὴν ἐπίσημὴ ἀπασχόλησι. Ὁ κομμουνισμός εἶναι ἴσως τὸ θέμα τῆς αὔριου. Ἀλλὰ τὸ Σουέζ καὶ τὸ Ἰσραήλ εἶναι τὰ ζητήματα τῆς ἡμέρας.

Ἐπισκέφθηκα τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου, με τὰ 20 ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων τῆς, καὶ εἶδα τὴν φτώχεια καὶ τὴ θρωμιά στὴν πῶ ἀφελή μορφή τους. Εἶδα χωριά ὁλόκληρα μολυσμένα ἀπὸ τίς μυῖγες. Ἐκεῖνο ὅμως πού ἄκουσα παντοῦ, ἦταν ἡ κραυγὴ «Σουέζ!». Τὴν ἄκουσα ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Μωχάμετ Νεγκίμπ, τὸν ἀπλό, μεγαλοφυῆ καὶ γλυκομίλητο ἀρχηγό, πού κατέλαβε πρὸ ἑτὸς τὴν ἀρχή. Τὴν ἄκουσα ἀπὸ τὸν συνταγματάρχην Ἀμπντέλ Νασσέρ καὶ τοὺς νεαροὺς, ἄπειρους, ἀλλὰ ἀφωσιωμένους ἀξιωματικούς τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀπὸ τὸν σοφὸ ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν Μαχμουτ Φαουζὶ καὶ ἀπὸ πάρα πολλοὺς ἄλλους Αἰγύπτιους, ἀδιακρίτως κοινωνικῆς θέσεως.

Οἱ ἄνθρωποι πού διοικοῦν σή-

μερα τὴν Αἴγυπτο δὲν εἶναι στρατιωτικοὶ δικτάτορες με τὴν κλασικὴ σημασία τῆς λέξεως. Μοῦ ἔδωσαν τὴν ἐντύπωσι ἀνθρώπων εὐλακρινῶν, ρεαλιστῶν, χωρὶς αὐταίριες γιὰ τὸ τεράστιο θάρος τοῦ ἔργου πού ἐπωμίσθηκαν. Δὲν ἰσχυρίζονται ὅτι θὰ λύσουν ὅλα τὰ πολὺπλοκα κοινωνικά καὶ οἰκονομικά προβλήματα τῆς Αἰγύπτου. Ξέρουν ὅμως τίς ἀνάγκες τοῦ αἰγυπτιακοῦ λαοῦ. Ἡ εὐπρέπεια, ἡ ἀπλότης, οἱ ρωμαλέες ἀγροτικὲς μεταρρυθμίσεις, τὰ ἀδιάκοπα πλήγματα κατὰ τῆς διαφθορᾶς, ἡ πολιτικὴ ἐξυγιάνσις καὶ οἱ κοινωνικὲς βελτιώσεις ἔδωσαν στὸν Νεγκίμπ τὴν ὑποστήριξι τοῦ λαοῦ καὶ στὴν Αἴγυπτο ἓνα καινούργιο αἶσθημα ἐθνικῆς ὑπερηφάνειας.

Ἀλλὰ τὸ σημερινὸ ὕγιες καὶ ἐλπιδοφόρο κίνημα θὰ μπορέσῃ νὰ σταθεροποιηθῇ πᾶνω σ' αὐτὲς τίς θέσεις ἢ θὰ ἐκφυλισθῇ σὲ μιὰ συνηθισμένη δικτατορία; Ὁ Νεγκίμπ καὶ οἱ συνεργάτες του πιστεύουν ὅτι καμμιά αἰγυπτιακὴ Κυβέρνησις δὲν μπορεῖ νὰ ἐπιζήσῃ ἐφ' ὅσον δὲν ἐξαλειφθῇ καὶ τὸ τελευταῖο ἶχνος τῆς μακροχρόνιης βρετανικῆς κατοχῆς. Μοῦ ἔδωσε νὰ τὸ καταλάβω μ' αὐτὲς τίς λέξεις: «Δὲν πρόκειται νὰ ἐξακολουθήσουμε νὰ εἴμαστε θυρωροὶ στοῦ σπιτί μας». Καὶ μοῦ διηγήθηκε ἓνα ἀραβικὸ μῦθο, σύμφωνα με τὸν ὁποῖο κάποιος παραχώρησε ὁλόκληρο τὸ σπίτι του κρατώντας γιὰ τὸν ἑαυτοῦ μόνο ἓνα καρφί. Κάθε τὸσο πήγαινε νὰ δῇ ἂν τὸ καρφί ἦταν στὴ θέσι του καὶ νὰ τὸ γυαλίσῃ. Στὸ τέλος κρέμασε στοῦ καρφί του μιὰ φόβια γάτα καὶ οἱ παρείσακτοι ἀναγκάσθηκαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ σπίτι. Καὶ ὁ Νεγκίμπ συμπληρώνει: «Δὲν θέ-

λουμε οὔτε ἓνα ἀγγλικὸ καρφί στοῦ σπιτί μας».

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους, εἶναι καὶ τὸ Ἰσραήλ. Τὸ Ἰσραήλ θρῖσκεται σήμερα, ἂν ὄχι πολιορκημένο, τοῦλάχιστον περικυκλωμένο ἀπὸ τοὺς γείτονές του Ἀραβες. Ἀπὸ χρόνια τώρα δὲν ἔχει στάξει οὔτε μιὰ σταγόνα πετρέλαιο τοῦ Ἰράκ στὸν πετρελαιοαγωγὸ πού καταλήγει στοῦ ἑβραϊκοῦ διύλιστήριου τῆς Χαίφας. Καὶ τὸ Ἰσραήλ, πού ἔχει μεγάλες ποσότητες πετρελαίου δυὸ θήματα ἀπὸ τὰ σύνορά του, ἀναγκάζεται νὰ εἰσάγῃ καύσιμη ὕλη ἀπὸ τὴ Βενεζουέλα. Οὔτε τρόφιμα, οὔτε πρῶτες ὕλες δίνει ἡ Μέση Ἀνατολὴ στοῦ Ἰσραήλ γιὰ νὰ θρέψῃ τὸν πληθυσμὸ του καὶ νὰ κινήσῃ τίς χωλαίνουσες βιομηχανίες του. Περιηγηταὶ πού τὸ διαβατήριό τους ἔχει θεωρηθῇ ἀπὸ τὸ Ἰσραήλ δὲν μποροῦν νὰ μοῦν στίς ἀραβικὲς χώρες. Δεῖν ὑπάρχει ταχυδρομικὴ ἢ τηλεγραφικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ τοῦ Ἰσραήλ καὶ τῶν γειτόνων του. Οἱ στρατιωτικὲς δυνάμεις εἶναι κι' ἀπὸ τίς δυὸ πλευρὲς πολυάριθμες καὶ πολυέξοδες. Ὅλοι ὑποφέρουν.

Μίλησα με τοὺς ἀρχηγούς ὁλων τῶν ἀραβικῶν κρατῶν καὶ διαπίστωσα παντοῦ τὸν ἴδιο φόβο τῆς Ἰσραηλιτικῆς ἐπεκτάσεως καθὼς καὶ τὴν ὑποψία ὅτι ἡ ἐπαλιννόστησις τῶν Ἑβραίων ἐνθαρρύνεται ὥστε ἡ ἐδαφικὴ ἐπέκτασις νὰ γίνῃ ἀναγκαία. Παντοῦ ὑπάρχει ἡ τάσις τῆς συναδελφώσεως μεταξὺ τῶν Ἀράβων γιὰ τὴν ἀντιμετώπισι τοῦ κοινοῦ κινδύνου. Καὶ παντοῦ ἄκουσα ὑπαινιγμούς γιὰ τὴν ἐπύρροι τῶν Ἑβραίων στίς Ἠνωμένες Πολιτείες, γιὰ τὴ μεροληπτικότητά μας ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ καὶ γιὰ τὴν εὐθύνη μας γιὰ τίς ὁμότη-

τες που διαπράττονται εις θάρος των Αράβων. "Ακουσα όμως έπίσης ότι οι "Αραβες καιροφυλακτούν και περιμένουν την κατάλληλη στιγμή για να έπιτεθούν κατά των Έθραίων και να τους πετάξουν στη θάλασσα όπως ο Σαλαντίν τους Σταυροφόρους πριν από 800 χρόνια.

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΚΑΙ ΙΣΡΑΗΛ

Την τελευταία ή-μέρα μου κοντά στον άραβικό κόσμο την πέρασα μεταξυ Βηθλεέμ και Παλαιάς Ιερουσαλήμ. Στην Ιερουσαλήμ, καθώς περπατούσα ανάμεσα στο τέμενος του Όμάρ, στους έβραϊκούς ναούς και στο «Τείχος των Θρήνων», ακόμη και στην πολυσύχναστη αγορά, στην Via Dolorosa, προς τον Πανάγιο Τάφο, έφθασαν στ' αυτιά μου λέξεις γεμάτες μίσος, μέσα σ' αυτή την πόλι που είναι ιερή τόσο για τους Χριστιανούς, όσο και για τους Ιουδαίους και τους Μουσουλμάνους. Στιγμές εύλαβικές διακόπτονταν από το θέαμα των έρειπίων του πολέμου και τις διηγήσεις για τις ώμότητες που έγιναν. Θυμήθηκα ότι έξω από την Πύλη της Δαμασκού, 23 "Αραβες σκοτώθηκαν τον Απρίλιο από σφαίρες που ρίχθηκαν από την στέγη ενός γειτονικού μοναστηριού στο έδαφος του Ισραήλ...

Αποχαιρέτησα τον "Αραβά δικηγόρο της Παλαιάς Πόλεως και περνώντας ανάμεσα από τὰ άγκαθωτά συρματοπλέγματα της πύλης Μαντελμπάουμ, θρέθηκα στη Νέα Ιερουσαλήμ —στο Ισραήλ.

Όταν μπής στο έδαφος του Ισραήλ μετά από ταξίδι πολλών μηνών στη Μέση Ανατολή, το πρώτο πράγμα που σου κάνει

έντύπωση είναι ή ριζική διαφορά των συνθηκών διαβιώσεως. Δεν βλέπεις ούτε ξυπόλητους, ούτε κουρελήδες. "Υστερα παρατηρείς πως ή Νέα Ιερουσαλήμ έχει την όψι μοντέρνας ευρωπαϊκής πόλεως, βλέπεις τον κόσμο που κινείται θιαστικός και γεμάτος ζωή, βλέπεις τον όργανισμό της άνοιξοδομήσεως. Κι' όλα αυτά γιατί οι Έβραίοι θέλουν να μεταφέρουν την πρωτεύουσά τους στην Ιερουσαλήμ, παρά τις συζητήσεις περί διεθνοποιήσεως της και παρά την διαίρεσι και την τοποθεσία της πόλεως. Κάποιοι Έβραϊοί μου είπε: «Αυτό που σημαίνει για μäs ή Ιερουσαλήμ κανένας είδωλολάτρης δεν μπορεί να το καταλάβη».

Κατά το ταξίδι μου στο κράτος του Ισραήλ είδα παντού κέντρα για τους πολίτες που παλιννοστούν, νέα χωριά, κολλεκτιβιστικά άγροκτήματα, καινούργια σπίτια, σχολεία και εργοστάσια. Όλα αυτά ήταν πολύ περισσότερα από όσα φανταζόμουν.

Παρ' όλα αυτά όμως, ό δρόμος που έχει να διανύση το Ισραήλ είναι τόσο δύσβατος όσο και το έδαφός του. Οι εισαγωγές είναι 5 φορές περισσότερες από τις εξαγωγές. Τά έσοδά του τον περασμένο χρόνο μόλις που κάλυψαν το 20% των εξόδων του. Ό προϋπολογισμός ίσοσκελίσθηκε μόνο με τις επενδύσεις, τὰ δάνεια και τις δωρεές από το έξωτερικό, τις περισσότερες από Έβραίους των Ηνωμένων Πολιτειών και από την άμερικανική Κυβέρνησι. Η γεωργική παραγωγή είναι χαμηλή, και κοστίζει άκριθά, οι πλουτοπαραγωγικές πηγές είναι ελάχιστα και ή βιομηχανική παραγωγή πέφτει συνεχώς λόγω της έλλειψως ξένου συναλλάγματος και πρώτων

ύλων. Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι το Ισραήλ μόνο το 30% των άναγκών του σε τρόφιμα μπορεί να καλύψη με δικά του μέσα.

Δύο παράγοντες όμως είναι πιθανόν να βελτιώσουν την κατάσταση: Η παλιννόστησι από 25.000 άτομα τον μήνα στην άρχή της συστάσεως του κράτους, έπεσε πέρυσι σε 900 τον χρόνο. Έξ άλλου ή Γερμανία δέχθηκε να καταβάλει «ήθικες έπανορθώσεις» στο Ισραήλ υπό μορφήν έμπορευμάτων άξίας 750 εκατομμυρίων δολλαρίων στα προσεχή 12 χρόνια.

Ό πρωθυπουργός Δαυίδ Μπέν Γκούριον, δραστήριος και συμπαθής άνθρωπος και άκαμπτος άγωνιστής που είδε το σιωνικό όνειρό του να γίνεται πραγματικότητα, μου είπε: «Θέλουμε να ζήσουμε σε φιλική συνεργασία με τους "Αραβες γείτονές μας. Σκοπός μας είναι ή ειρήνη». Έπειτα τον ρώτησα για τις άραβικές διεκδικήσεις. Δεν είπε τίποτα, αλλά την άπάντησι την έδωσε ό Μοσέ Σαρέτ, ύπουργός των Έξωτερικών: «Η Ιερουσαλήμ θα διεθνοποιηθί μόνον πάνω στα πώματά μας. Όσο για τον έπαναπατρισμό, δεν πρόκειται να δεχθούμε έστω κι' έναν "Αραβά στη γή μας».

Συχνά ό ξένοι άπορούν για τι οι Έβραίοι έπιμένουν να κάνουν πρωτεύουσά τους την Ιερουσαλήμ, μιά πόλι χωρισμένη στα δυο και χτισμένη πάνω σε μιά στενή προεξοχή του εδάφους. Ό Μπέν Γκούριον μου το έξηγησε: «Είμαστε έτοιμοι να δεχθούμε την Ιερουσαλήμ όπως άκριθώς είναι, και δεν έχουμε αντίρρηση για την διεθνή έποπτεία των Αγίων Τόπων. Αλλά το

Ισραήλ χωρίς την Ιερουσαλήμ σημαίνει σιωνισμός χωρίς την Σιών».

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΙΣΡΑΗΛ

Σ τις συνοριακές διαρρυθμίσεις που ζητούν οι "Αραβες, ή θέσις του Ισραήλ είναι αυτή: «Δεν καταλάβαμε εδάφη κανενός άραβικού κράτους κατά τον πόλεμο. Δεν έχουμε συνοριακές διαφορές με τον Λίβανο. Θα συζητήσουμε και θα τακτοποιήσουμε το ζήτημα της μικρής λωρίδας που ζητεί ή Συρία. Θα παραχωρήσουμε στην Αίγυπτο ένα διάδρομο στο νότιο άκρο του εδάφους μας, αν μäs παρασχεθούν έγγυήσεις. Θα συμβιβασθούμε με την Ιορδανία πάνω στο ζήτημα των λιμενικών διευκολύνσεων που ζητάει. Με την Ιορδανία σχεδόν καταλήξαμε πέρυσι σε συμφωνία για την διαρρύθμισι των σημεινών μεθοριακών έξωφρενιμών. Αλλά να ξαναγυρίσουμε στην άρχική μεθόριο που καθώρισε ό Όργανισμός Ηνωμένων Έθνών—ποτέ!»

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Και οι "Αραβες πρόσφυγες; Υάρχουν σήμερα 160 χιλιάδες "Αραβες που δεν έγκατέλειψαν τις έστίες τους κατά τον πόλεμο και ζούν ακόμη σήμερα στο Ισραήλ. Έκτός απ' αυτούς, μπηκαν στο Ισραήλ και μερικές χιλιάδες ακόμη, μέλη των οικογενειών τους. Η έπιστροφή μεγάλου αριθμού προσφύγων δεν θα άφηνε πολλόν χώρο για τὰ 2½ εκατομμύρια των Έθραίων που ζούν στο Σιδηρούν Παραπέτασμα και οι όποιοι, όπως λέει ό Μπέν Γκούριον, θα ήταν εύπρόσδεκτοι στο Ισραήλ.

ΠΩΣ ΘΑ ΛΥΘΗ
ΤΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Η προσωπική μου γνώμη είναι ότι επιμονή του 'Ισραήλ σε μεγαλύτερης εκτάσεως συνοριακή διαρρύθμισι δεν είναι ρεαλιστική. Και για την 'Ιερουσαλήμ, είναι πολύ δύσκολο να πη κανείς πώς θα μπορούσε να σταθί και να προσδεύση μια πόλις χωρισμένη σε δύο έχθρικά μεταξύ τους τμήματα, χωρίς ν' αναφέρουμε και τις θρησκευτικές διαφορές.

Το πιο άκανθωδες απ' όλα είναι το πρόβλημα των προσφύγων. Είναι το πρόβλημα που ζητάει επιτακτικά άμεση λύσι. Σωστή και δίκαιη είναι η απαίτησι να δοθή αποζημιώσεις στους ανθρώπους που έχασαν τις ιδιοκτησίες τους. "Οσόν άφορᾷ όμως τὸν ἐπαναπατρισμό, ἀμφιβάλλω ἂν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς "Αραβες πρόσφυγες θὰ μπορούσαν

νὰ ζήσουν σὰν Ἑβραῖοι πολῖτες κάτω ἀπὸ τὶς συνθήκες καὶ μέσα σ' ἓνα περιβάλλον ἐντελῶς διαφορετικὸ ἀπὸ αὐτὸ πὺ θυμοῦνται.

Πάντως τὰ ἀραβικὰ κράτη πρέπει νὰ ξέρουν ὅτι ἡ φιλία τῆς Ἀμερικῆς πρὸς τὸ Ἰσραήλ δὲν ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ «ἀντιαραβισμού» ἢ τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ ἀραβικοῦ παράγοντος.

"Ισως θὰ ἦταν πάρα πολὺ νὰ πιστεύουμε ὅτι ἡ λύσις μπορεῖ νὰ προκύψῃ ἀπὸ κατ' εὐθείαν διαπραγματεύσεις μεταξύ Ἑβραίων καὶ Ἀράβων. Καὶ τὰ δύο μέρη ὅμως θὰ δέχονταν εὐχαρίστως μιὰ λογικὴ λύσι πὺ θὰ ἐπιβαλλόταν ἀπὸ τρίτους.

"Αν ἡ ἄποψι αὐτὴ φαίνεται κάπως ὀκληρῇ, θὰ ὑπενθυμίσω τὴ φράσι ἑνὸς γέρου Μωαμεθανοῦ «καὶντ»: «Δυὸ ἄρρωστοὶ χρειάζονται τὸν γιατρό τους».

Πολιτικός είναι ὁ ἄνθρωπος πὺ ἀντιμετωπίζει ὅλα τὰ ζητήματα μὲ ἀνοιχτὸ στόμα.

☆

Adlai Stevenson

Ο γνωστός πολιτικός τῆς Ἀμερικῆς Κόρντελ Χάλ ἀπέφυγε νὰ δίνη ἄμεση ἀπάντησι σὲ ὁ,τιδήποτε. "Όταν κάποτε κάποιος, πὺ ἔβαλε στοίχημα ὅτι θὰ ὑποχρέωση τὸν Χάλ νὰ δώσῃ... ἀνεπιφύλακτα μιὰ θετικὴ ἀπάντησι, τὸν ρώτησε:

—Τί ὥρα εἶναι;

Ἄ "Αμερικανὸς πολιτικός, ἀφοῦ κύτταξε τὸ ρολοῖ του, ρώτησε τὸν ξένο:

—Τὸ δικό σας, τί λέει;

Up.

ΜΩΣΑΪΚΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ενας κύριος πλησιάζει ἓνα γέρο Σαντορινιὸ ἐργάτη πὺ καθόταν ἔξω ἀπὸ ἓνα ξυλουργικὸ ἐργοστάσι καὶ τοῦ λέει:

—Σὲ παρακαλῶ, πηγαίνεις μέσα νὰ φωνάξῃς τὴν διεύθυνσι;

Ἄ γέρο ἐργάτης σηκώνεται πρόθυμα, μπαίνει μέσα, ἀνεβαίνει στὸ πρῶτο πάτωμα, καὶ βγαίνοντας στὸ παράθυρο, φωνάζει στὸν ἐκπληκτὸ κύριο:

—Ὁδὸς Ἰππώνακτος 5!

Ἑλένη Ντάλλια

Ενας βουλευτὴς πὺ πέτυχε στὶς πρῶτες ἐκλογές, ἐπιχειρεῖ νέα προεκλογικὴ περιοδεία γιὰ τὶς δευτέρες. Ἐνῶ λοιπὸν μιλάει πρὸς τοὺς χωρικοὺς, τὴ στιγμὴ πὺ θρίσκειται στὸ ζενιθ τοῦ λόγου του, κάποιος ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον τὸν διακόπτει:

—Κύριε βουλευτά, σὰς ζητοῦν στὸ τηλέφωνο.

Ἄ βουλευτὴς γυρίζει καταφουρκισμένος πὺ τὸν διέκοψαν:

—Ποιὸ τηλέφωνο; Πὺ εἶναι τὸ τηλέφωνο;

—Στὸ μέρος πὺ μᾶς εἴχατε ὑποσχεθῇ πέρυσι, κύριε βουλευτά!

Ε. Μ. Π.

Σὲ μιὰ φιλολογικὴ συναναστροφῇ, στὴν ὁποία παρευρισκόταν καὶ ὁ Μπάμπης "Αννινος, ἓνας νέος ἀπῆγγειλε ἓνα ποίημα ὡς δικό του, ἐνῶ δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ ἀντιγραφὴ ἑνὸς ποιήματος τοῦ Λαμαρτίνου. Ὡστόσο κανεὶς δὲν μίλησε.

Ἐπειδὴ ὅμως καὶ σὲ ἄλλη συναναστροφῇ, ὁ νεαρὸς ποιητὴς παρουσίασε καὶ ἄλλο ποίημα τοῦ Λα-

μαρτίνου, ὁ "Αννινος δὲν ἐδάσταξε καὶ τοῦ εἶπε:

—Τὸ δὶς... ἐκλαμαρτεῖ ν, παιδί μου, οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ.

Βρεττὸς Παναγιώτης

☆

Ενας ζητιάνος πὺ κοιμόταν στοῦ φιλοπάπου, γύριζε τὴν ἡμέρα στοὺς κεντρικοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν καὶ ζητιάνευε. Κάποτε τὸν ἔπιασε ἡ ἀστυνομία καὶ τὸν παρέπεμψε στὸ αὐτόφωρο. Τὸ δικαστήριο ἔβγαλε τὴν ἀπόφασί του καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ ἀνακοίνωσε:

—Κατηγοροῦμεν, καταδικάζεσαι εἰς ἐνὸς μηνὸς φυλάκισιν.

Τότε πετάγεται ὁ ζητιάνος καὶ τοῦ λέει:

—Ἄ, κύριε πρόεδρε, μόνον ἓνα μῆνα; Εἶμαι ἄστεγος, κύριε πρόεδρε! Βάλτε μου τουλάχιστον δύο!

Καὶ ὁ πρόεδρος ἀπαντᾷ ἐξωργισμένος:

—Σιωπῇ, νὰ μὴ σοῦ βάλῃ 15 μέρες!...

Χ. Μπ.

☆

Σὲ ἓναν ἐξοχικὸ δρόμο περπατοῦσε μιὰ ὥραία καὶ κομψὴ νέα. Πίσω τῆς πῆγαῖνε ἓνα αὐτοκίνητάκι, ἀπὸ τὰ πολὺ μικροσκοπικά. Σὲ μιὰ στιγμὴ τὴν πλησίασε, στάθηκε δίπλα τῆς, καὶ ὁ ὁδηγός, ἓνας νεαρὸς δανδῆς, ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ τῆς πρότεινε:

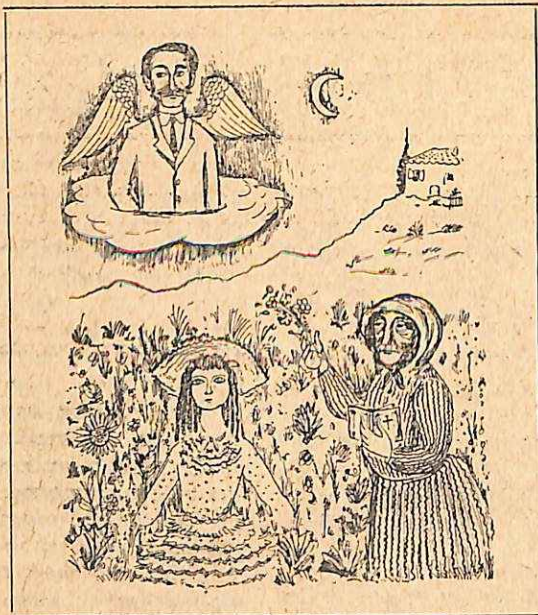
—Δεσποινίς, θὰ θέλατε νὰ κάνουμε ἓναν μικρὸ περίπατο;

—Ἐχετε δανζίνα, τὸν ρώτησε ἐκείνη πονηρά.

—Μάλιστα δεσποινίς.

—Ἐ, τότε βάλτε του καὶ μιὰ πέτρα καὶ κάνετε το... ἀναπτήρα.

Ἑλ. Ὁρ. Ἀν.

Ὁ κῆπος μετὰ μαρούλια

(Διήγημα)

Τοῦ

ΝΕΣΤΟΡΑ ΜΑΤΣΑ

Ἀπὸ τὴν συλλογὴ διηγημάτων «Ἀνθρωποὶ τῶν χαμένων παραδείσων»

Ἦταν ἓνα μικρὸ σπίτι μετὰ τρία δωμάτια κι' ἓνα διάδρομο. Ὁ πατέρας τὸ διάλεξε. Μᾶς εἶπε ὅτι θὰ εἴμαστε καλλίτερα ἐκεῖ στὴ μακρινὴ συνοικία μετὰ τὰ λίγα σπίτια. Συνοικία; Ἐξοχὴ σχεδόν. Λίγα μέτρα πρὶν πέρα ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἦταν τὸ βουνό.

Ὡ, στὴν ἀρχὴ πόσο μᾶς ἄρεζε τὸ βουνό! Μὰ δὲν ἦταν καὶ λίγο! Δυὸ βήματα ἀπὸ τὸ σπίτι νὰ ἔκανες θὰ βρισκόσουν ψηλότερα ἀπ' ὅλους, θὰ μπορούσες νὰ δεῖς στὰ πόδια σου ν' ἀπλώνεται ἡ πό-

λη, ν' ἀκούσεις, ἂν προσπαθοῦσες κομμάτι, ὅλους τῆς τοὺς θορύβους.

Ἀργότερα ὅμως ὁ ἐνθουσιασμός μας ἔσβυσε. Τὸ χειμῶνα εἶχε πολὺ κρύο, ἡ γιαγιά δὲ μπορούσε νὰ κάνει βῆμα κι' ὁ πατέρας, πού ἔπρεπε νὰ σηκωθεῖ πολὺ νωρὶς γιὰ νὰ πάει στὴ δουλειά του, ὑπόφερε καὶ τυλιγόταν στὸ μαῦρο του ξεφτισμένο παλτὸ μετὰ τὸ βελούδινο γιακά τῆς παλιάς μόδας καὶ φόραγε δυὸ κασκὸλ κι' ἓνα σκούφο στὸ κεφάλι καὶ

μάλλινες κάλτσες κι' ἓνα ζευγάρι μεγάλα στρατιωτικὰ γάντια.

Ἡ μητέρα δὲν εἶπε τίποτα γι' αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ σπιτιοῦ. Εἶχε συνηθίσει πιά νὰ μὴ φέρνει καμιὰν ἀντίρρηση. Ἐξ ἄλλου κατὰλαβε τοὺς λόγους. Ὁ πατέρας τὸ ἔκανε γιὰ οἰκονομία. Ὁ μιστός του δὲν ἔφθανε γιὰ νὰ πληρώνομε τὸ μεγάλο νοίκι τοῦ παλιοῦ σπιτιοῦ. Κι' εἶται τ' ἀφήσαμε τὸ «παλάτι» μας, καθὼς λέγαμε τὸ παλιό μας σκοτεινὸ σπίτι μετὰ τὴ μεγάλη ξύλινη σκάλα καὶ τὸν κήπο μετὰ τὶς γαζίες...

Ἡ γιαγιά μόνο στὴ μετακόμιση ἔβαλε τὰ κλάματα. Στὴν ἀρχὴ προσπάθησε νὰ συγκρατηθεῖ. Μόλις ὅμως εἶδε τὸ κρεβάτι τοῦ παποῦ, πού ἀπὸ χρόνια πολὺ τὴν ἄφησε γιὰ νὰ ξεκουραστεῖ, νὰ τὸ κουβαλοῦν οἱ ἄχθοφοροι στοὺς ὤμους τοὺς χωρὶς καμιὰ προσοχή, ξέσπασε σὲ λυγμούς. Σὲ σιγανούς λυγμούς πού ἀνατάραξαν τὸ γεροντικὸ στήθος κι' ἀνέβαιναν ὡς τὰ μάτια, γινόταν δάκρυα καὶ κυλοῦσαν στὰ ρυτιδωμένα μάγουλα. Γιὰ λίγο ὅμως. Ὅταν ἀντίκρουσε τὸν πατέρα νὰ τὴν κυττάζει παρακαλεστά, ἔβγαλε τὸ λευκὸ μαντήλι τῆς μετὰ τὴ νταντέλα καὶ σκούπισε τὰ μάτια τῆς.

—Θυμήσου, Ἀνδριανή, νὰ μετρίψεις τὸ βράδυ, εἶπε στὴ μητέρα. Ἐψὲς κρύωσα!

Στὸ καινούργιο μας σπίτι κάναμε κι' ἓναν κηπᾶκο, ἓνα μικρὸν κηπᾶκο πού φυτέψαμε τριανταφυλλίς κι' Ἀγιοδημητριάτικα.

Ἡ ἀδελφή μου ἡ Ἄννα ἤθελε πῶς καὶ τί νὰ γεμίσουμε τὸν κήπο μας μετὰ γαζίες. Τὸ χῶμα ὅμως δὲν ἦταν καλὸ κι' ὅσες φορές πήγε νὰ φυτέψει καμιὰ ρίζα, γρήγορα μαράθηκε καὶ τὴν ξεριζώσαμε ἡμεῖς γιὰ νὰ μὴν πιάνει χῶρο.

Σὲ μιὰ γωνίτσα τοῦ κήπου ὁ πατέρας φύτεψε κρομμύδια. Τ' ἀγαποῦσε πολὺ νὰ τὰ τρῶει φρέσκα μετὰ τὸ φαί του ἀλατίζοντάς τα λιγάκι γιὰ περισσότερη νοστιμιά. Ἡθελε μάλιστα νὰ φυτέψει καὶ μαρούλια. Οὔτε ἡ Ἄννα ὅμως, οὔτε ἡ γιαγιά τὸν ἄφησαν.

—Κι' οἱ τριανταφυλλίς μου; εἶπεν ἡ Ἄννα.

—Καὶ τ' Ἀγιοδημητριάτικα μου; εἶπεν ἡ γιαγιά.

Κι' ὁ πατέρας σῶπασε!

Τὶς μεγάλες γιορτὲς τοῦ χρόνου, τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Λαμπρῆς, ἡ μητέρα ἀνοίγε τὸ συρτάρι τῆς μεγάλης καρυδένας ντουλάπας κι' ἔβγαζε ἓνα χρυσοκέντητο τσαντάκι. Στὸ τσαντάκι αὐτὸ ἔκρυβε ὅλες τὶς οἰκονομίες πού μάζευε πεντάρα - πεντάρα ἀπὸ τὰ ψώνια τοῦ σπιτιοῦ. Ἦταν γιὰ τὰ δῶρα μας. Φτωχικά ἀλλὰ φανταχτερὰ γιὰ νὰ φαίνονται, γιὰ νὰ λέμε ὅτι γιορτάζουμε καὶ νὰ τὸ δείχνουμε ὅσο περισσότερο μπορούμε.

Τοῦ πατέρα τοῦ ἀγόραζε ἓνα πουκάμισο μεταξωτὸ λευκὸ, ἀπὸ τὰ φτηνὰ ὅμως. Τῆς γιαγιάς ἓνα μαντήλι γιὰ τὸ κεφάλι τῆς, νὰ τὸ φορᾷ ὅταν πηγαίνει στὴν ἐκκλησίᾳ ἢ ὅταν κάνει τὶς βίζιτς τῆς στὶς γερῶνες τῆς γειτονιάς γιὰ νὰ μιλήσουν γιὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τὸν «τριγμὸ τῶν δδόντων».

Στὴν Ἄννα ἀγόραζε κατὶ ἀκριβότερο, ἓνα ἑτοιμοὸν οργαντινέ-νιο φουστάνι, σοβαρὸ ὅμως, ἡ ἓνα ζευγάρι παπούτσια μετὰ λίγο τακούνι. Ἡ Ἄννα πῆγαινε ἀκόμα στὸ σχολεῖο καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ ντύνεται σὰ μεγάλη κυρία.

Μόνο τὸν ἑαυτὴ τῆς ἔχναγε ἡ μητέρα. Λίγες ἦταν οἱ οἰκονομίες καὶ μόλις ἔφταναν γιὰ τὰ δῶρα τῶν ἄλλων. Γιὰ τὸν ἑαυτὸ

της δέν ὑπῆρχε περιθώριο. Μπά-
λωνε καί ξαναμπάλωνε τὰ παλιά
ροῦχα της. Ἀλλά τίποτα, τίπο-
τα καινούργιο!

Στὸ οἰκογενειακὸ ἐορτολόγιο
πρῶτη θέση εἶχε ὁ Ἅγιος Ἀρ-
τέμης. Ἀρτέμη, βλέπετε, λέγαν
τὸν παποῦ κι' ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς
ἀγαπημένες συνήθειες τῆς για-
γιάς νὰ τὸν μνημονεύει κάνοντας
ἄρτους κάθε χρόνο στὴ μνήμη του,
γιατί, καθὼς ἔλεγε, κάθε τόσο
τὸν ἔβλεπε σ' ἓνα σύγνεφο στὸν
οὐρανὸ μὲ τὸ ἴδιο πάντα σοβαρὸ
ὕφος μὲ τὸ μουστάκι του καὶ μὲ
δυσὸ ἀγγελικὰ φτερά στοὺς ὤμους.

Ἀπὸ θραδὺς ἔπιανε τὴ μαγιά
καὶ πρῶτ-πρῶτ τοὺς ζύμωνε, πά-
ταγε στὴ μέση τὴ σφραγίδα μὲ
τὸν Παντοκράτορα στὸ θρόνο
καὶ τοὺς ἔστελνε στὸ φουρνο. Ὑ-
στερα τοὺς ἔκοβε σὲ μεγάλες φέ-
τες καὶ τὶς μοίραζε στὰ παιδάκια
τῆς γειτονιάς.

Καὶ ὄχι μόνον αὐτὸ. Ἐκοβε
καὶ λουλούδια ἀπὸ τὸν κῆπο μας,
—τ' Ἀγίου Ἀρτεμίου τ' Ἀγιοδη-
μητριάτικα εἶναι ἀνθισμένα— ἔ-
παιρνε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου καὶ
τὴν πῆγαινε στὴν ἐκκλησία γιὰ
νὰ προσκυνοῦν οἱ πιστοί.

Θυμοῦμαι —ὦ ναί, θυμοῦμαι
καλὰ— μιὰ φορὰ πού πῆγέ στὴν
ἐκκλησιά τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου,
εἶχε προλάβει μιὰ ἄλλη γρηοῦλα
καὶ ἄφησε στὸ προσκυνητάρι τὸ
κόνισμα τοῦ Ἀγίου Γερασίου,
πού ἐορτάζεται ἡ μνήμη του τὴν
ἴδια μέρα.

—Ἀκοὺς ἐκεῖ; ἔλεγε κάθε τό-
σο, καταθυμωμένη ἡ γιαγιά. Ἐ-
πρόλαβαν καὶ ἔβαλαν τὸν Ἀη
Γεράσιμο στὸ προσκυνητάρι καὶ
δὲν ἔμεινε χώρος γιὰ τὸ κόνισμα
τοῦ Ἀη Ἀρτέμη!

Ἡ μητέρα ἦταν πιὸ σοβαρὴ
ἀπ' ὅλους. Ψηλὴ καὶ ἀδύνατη μὲ

μεγάλα μαῦρα μάτια, περπατοῦ-
σε ἀργὰ καὶ ἐπίσημα.

Σπάνια θὰ τὴν ἔβλεπε κανεὶς
νὰ γελάσει. Κι' ὅμως παλιότερα
γελοῦσε ὁλοένα, τόσο πού ὁ πα-
τέρας ἀκόμα καὶ σήμερα τῆς
λέει:

—Θυμᾶσαι, Ἀνδριανή, πῶς γε-
λοῦσες τότε;

Ἀλλὰ ἡ μητέρα δὲν τοῦ ἀ-
παντάει. Κυττάζει μόνο σ' ἓναν
καθρέφτη τὸ πρόσωπό της, προ-
σπαθεῖ νὰ χαμογελάσει δυὸ-
τρεῖς φορές —ἄχ, θέ μου, πόσο
δύσκολο εἶναι νὰ γελάει κανεὶς,—
καὶ ὕστερα, λές κι' αὐτὸ τὸ κύτ-
ταγμα νὰ ἦταν παραστράτημα,
παίρνει μιὰ σοβαρὴ ἔκφραση καὶ
ἀπομακρύνεται θιαστικά. Γιὰ
πολλὴν ὥρα ἔπειτα τὸ πρόσω-
πό της εἶναι ἄσπαστο, τίποτα δὲν
προδίνει τὴ συγκίνησή της, μόνο
ἂν προσέξει κανεὶς πολὺ θὰ δεῖ
κάτι μικρές, ἀδιόρατες σχεδόν,
ρυτίδες στὸ μέτωπό της.

Τὴ μητέρα ὅλοι τὴ φοβόμαστε.
Κι' ὁ πατέρας ἀκόμα. Κάθε δε-
καπέντε πού θὰ πάρει τὸ μιστό
τοῦ ἀπὸ τὸ μαγαζί, τῆς τὸν δίνει.
Κι' ἐκεῖνη πιά κάνει κουμάντο.

Ἡ γιαγιά λέει ὅτι στὰ νιάτα
τῆς ἡ μητέρα ἦταν πολὺ ὁμορφῇ.
Τόσο ὁμορφῇ πού τὴν εἶχε ἀγα-
πήσει τρελλὰ ἓνας πλούσιος βιο-
μήχανος πού ἔφτιαχνε σαπούνια
—δυὸ ἐργοστάσια εἶχε στὸν Πει-
ραιᾶ κι' ἀντιπροσωπεῖες σ' ὅλες
τὶς ἐπαρχίες— καὶ ἤθελε νὰ τὴν
πάρει γυναικα του. Αὐτὴ ὅμως ἀ-
γαποῦσε τὸν πατέρα. Κι' ὅταν ὁ
βιομήχανος τὴ ζήτησε ἐπίσημα
ἀπὸ τὴ γιαγιά, αὐτὴ ἀρνήθηκε.

Κι' εἶν' ἡ ἀλήθεια ὅτι δὲν κα-
κοτέρωσε μὲ τὸν πατέρα, οὔτε
τώρα πού ἔχει γεράσει τὴν πα-
ραμελεῖ. Στὸ τραπέζι τὴν καθί-
ζει δίπλα του καὶ δὲ φεύγει τὸ
πρῶτ γιὰ τὴ δουλειά του ἂν δὲν
τὴ φιλήσει. Μιὰ φορὰ μόνον ἀπὸ

τὴ μέρα πού παντρεύτηκαν ξέχα-
σε αὐτὴ τὴ συνήθεια. Γύρισε ὅ-
μως ὕστερα ἀπὸ μισὴν ὥρα, τῆς
ζήτησε συγνώμην καὶ τὴ φίλησε.

—Μὲ συγχωρεῖς, Ἀνδριανή,
τῆς εἶπε. Ἦμουν πολὺ στενοχω-
ρημένος μὲ τὸν προϊστάμενόν μου.

Ὑστερα πῆγε πάλι στὴ δου-
λειά του καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὴν
πῆρε στὸν κινηματογράφον κι' εἶ-
δαν μιὰ ὥραία αἰσθηματικὴ ται-
νία καὶ τὴν κάθισε στὸ ζαχαρο-
πλαστεῖο καὶ φάγαν παγωτό.

Μὲ τὸν καιρὸ συνηθίσαμε στὸ
καινούργιο σπίτι. Κανεὶς μας ὅ-
μως δὲν τῷλεγε τοῦ ἄλλου ἀπὸ
φόβο μήπως φαινόταν ἡ ἀπιστία
πού ἔκανε στὸ «παλάτι» μας. Θὰ
ἦταν πολὺ σκληρὸ ν' ἀποκαλυ-
φτοῦμε ἔτσι—σκληρὸ πρὸ πάν-
των γιὰ μᾶς, γιὰ τὴν καρδιά μας,
γιὰ τὶς τρυφερὲς μνήμες πού ὁλο-
ένα μακραινουν καὶ γινόνταν συ-
νήθεια...

Κι' ἡ γιαγιά ἀκόμη. Ἴσως για-
τί ἐδῶ ἔρῃκε περισσότερες γρη-
οῦλες, ἀπλὲς σὰν κι' αὐτὴ, πού
διάβαζαν τὴν Ἀγία Ἐπιστολὴ
καὶ ἐξηγοῦσαν τὴν Ἀποκάλυψη.
Γιὰ ἀρκετὸν καιρὸ μάλιστα συ-
ναγωνίζονταν ἀναμεταξύ τους
ποιὰ θὰ διαβάσει περισσότερες
φορὲς τὴν Ἀγία Ἐπιστολὴ γιὰ
ἐνὰ μὴν καεὶ ἀπὸ πυρκαγιά, νὰ
μὴν πνιγεῖ ἀπὸ πλημμύρα καὶ νὰ
μὴν πεθάνει ἀπὸ κακὸ θάνατο.

Ὑστερα, τὴ γιαγιά τὴν ἀπα-
σχολοῦσαν πολὺ καὶ τὰ φιλα-
νθρωπικά ἔργα. Εἶχε ἰδρύσει μά-
λιστὰ μιὰ ἐπιτροπὴ κυριῶν καὶ
φιλαρέτων νεανίδων πού βοηθοῦ-
σαν μὲ πράξεις ἢ μὲ λόγια—κυ-
ρίως μὲ λόγια— τοὺς φτωχοὺς
τῆς γειτονιάς.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὅμως αὐτὴ δὲ βί-
σταξε γιὰ πολὺν καιρὸ. Ἀνακα-
λύφθηκε ὅτι κάποια ἀπὸ τὶς κυ-
ρίες πού τὴν ἀποτελοῦσαν κρα-

τοῦσε γιὰ λογαριασμὸ τῆς ὅσα
μάζευαν οἱ ἄλλες γιὰ τοὺς φτω-
χοὺς!...

Ἔτσι, ἡ γιαγιά ἀναγκάστηκε
νὰ τὴ διαλύσει καὶ περιορίστηκε
στὴν τακτικὴ ἀνάγνωση τῆς Ἀ-
γίας Ἐπιστολῆς καὶ στὴν ἔρμη-
νεία τῆς Ἀποκαλύψεως...

Τὴ γιαγιά τὴ χάσαμε πολὺ ξα-
φνικά. Μιὰ μέρα ἔνωσε κάτι
πόνους στὴν καρδιά. Δὲν εἶπε ὅ-
μως σὲ κανένα μας τίποτα, μόνον
πού καὶ πού ἀναστέναζε σιγὰ καὶ
μιζόκλαιγε.

Τὸ ἀπόγεμα ὅλοι μας ἐπήγα-
με στὸ σχολεῖο τῆς Ἄννας, πού
θὰ γινόταν μιὰ ἐορτὴ καὶ θὰ ἔ-
παιρνε κι' αὐτὴ μέρος· θὰ ἀπάγ-
γελνε ἓνα πατριωτικὸ ποίημα, τὸ
«Σὲ σέ, Πατρίδα», καὶ γι' αὐτὸ
τὸ σκοπὸ ἡ μητέρα τῆς εἶχε ρά-
ψει ἓνα ὀργαντίνιο λευκὸ φου-
στάνι, πού τὸ στόλισε στὸ λαιμὸ
καὶ στὴ μέση μὲ ροζ νταντέλλα.

Ὅταν γυρίσαμε τὸ θράδυ,
βρήκαμε τὴ γιαγιά στὸ κρεβάτι
τῆς πεθαμένης, ζεστὴ ἀκόμα, μὲ ἰ-
νοιχτὰ τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα.
Φαινόταν σὰ νὰ γελοῦσε καὶ τί-
ποτα δὲν ἔδειχνε ὅτι πρὶν πεθάνει
εἶχε ὑποφέρει. Κρατοῦσε μάλι-
στα στὸ χέρι της καὶ τὴν Ἀγία
Ἐπιστολὴ σὰ νάθελε νὰ τὴ θά-
ψουμε μ' αὐτήν...

Ὁ γιατρός τοῦ Δήμου εἶπε ὅ-
τι πέθανε ἀπὸ συγκοπὴ καρδίας.
Ἐμεῖς ὅμως δὲν τὸ πιστέψαμε.
Σκεφτήκαμε ὅτι ἡ γιαγιά—δὲν
εἶναι πολὺ πρὸ ἀπλῶ αὐτό:—κου-
ράστηκε νὰ ζεῖ κι' ἀποφάσισε ἡ-
συχὰ κι' ἀτάραχα νὰ πεθάνει...
Τὴν περίμενε ἄλλωστε ἀπὸ χρό-
νια ὁ παποῦς στὸ σύγνεφο καὶ δὲν
ἦταν διόλου εὐγενικὸ ἀπὸ μέ-
ρους της νὰ τὸν ἀφήσει κι' ἄλλο
μονάχο του...

Ἡ μητέρα τῆς σφάλισε τὰ μά-
τια. Ὁ πατέρας ἔδεσε ἓνα γύρω
στὸ κεφάλι ἓνα λευκὸ μαντήλι

για να της κλείσει το στόμα. "Υστερα τη ντύσαμε με τα καλά της ρούχα—μ' αυτά που φορούσε σαν πήγαινε στην εκκλησία— και της φορέσαμε τα καινούργια της παπούτσια, ένα ζευγάρι μαύρα μποτίνια που μας κόστισαν όταν της τ' αγοράσαμε το γλύκισμα πολλών ημερών.

Το βράδυ την ξενύχτησαν ή μητέρα, ο πατέρας και μερικές θειάδες που ειδοποιήθηκαν από την "Αννα και ήρθαν να την κλάψουν. Φορούσαν όλες σκούρα φουστάνια—όπως αρμόζει στην περίπτωση—κι' είχαν πάρει μια τυπική θλιμμένη έκφραση, που έσπαζε που και που από άφηρημάδα.

Την άλλη μέρα το απόγεμα τη θάψαμε.

"Υστερα από λίγον καιρό τ' "Αγιοδημητριάτικα μαράθηκαν στον κήπο...

"Ο θάνατος της γιαγιάς μας κόστισε πολύ. Γι' αρκετόν καιρό από την ημέρα που πέθανε κλαίγαμε όταν τη θυμόμαστε και κρατούσαμε στην καρδιά μας ζεστή την ανάμνησή της.

"Υστερα ήρθε η συνήθεια. Συνηθίσαμε να βλέπουμε το μεσημέρι άδεια την καρέκλα της στο τραπέζι, συνηθίσαμε να βλέπουμε το βράδυ άδεια την κουνιστή πολυθρόνα της, συνηθίσαμε τα μαρούλια στον κήπο, στη θέση που είχε η γιαγιά τ' "Αγιοδημητριάτικα της.

"Ισως μάλιστα αυτό το τελευταίο ήταν και πιο πρακτικό. Τ' "Αγιοδημητριάτικα ήθελαν καλό χῶμα που κόστιζε πολλά χρήματα και δε μας έδιναν τίποτ' άλλο από λουλούδια. Τα μαρούλια μεγάλωναν μόνα τους, χωρίς καμιά ιδιαίτερη περιποίηση, και μας εξασφάλιζαν γι' αρκετές μέρες

το καλοκαίρι τη φρέσκια σαλάτα μας.

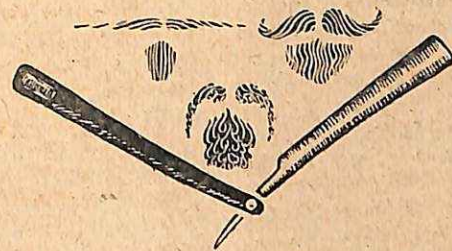
Περισσότερο από τους άλλους άργησε να συνηθίσει ή μητέρα. "Ισως γιατί από τη μέρα που γεννήθηκε δεν άποχωρίστηκε καθόλου τη γιαγιά, ίσως πάλι γιατί τώρα αισθανόταν στο εξοχικό σπίτι πιο μόνη και πιο φτωχή.

Μεμιάς το σπίτι αυτό μας φάνηκε πάλι σαν έχθρικό. "Η μητέρα μιλούσε διαρκώς για το «παλάτι» μας κι' ο πατέρας, ύστερα από τόσα χρόνια που μέναμε σ' αυτό, άρχισε να παραπονιέται ότι του πέφτει πολύ μακριά για τη δουλειά του. "Η "Αννα πάλι άφησε στην τύχη τους τις τριανταφυλλιές της, ώσπου μαράθηκαν σιγά-σιγά, κι' ή μόνη θλάση του κήπου ξμειναν τα μαρούλια κι' ένα μεγάλο αγιόκλημα που σκαρφάλωνε στο χαμηλό μαντρότοιχο της αυλής και έχυνόταν προς όλες τις μεριές.

Δεν ξέρω γιατί αυτό το αγιόκλημα μου θύμιζε κάθε φορά που το έβλεπα—και το έβλεπα αρκετές φορές την ημέρα—την οικογένειά μας.

"Αγωνιζόταν ν' απλώσει τους κλάδους του σε μεγάλη έκταση, να σκεπάσει όλο το μαντρότοιχο, να θεβαιώσει τους άλλους, αλλά πρό πάντων τον ίδιο τον εαυτό του, για τη δύναμή του. Για λίγον καιρό μάλιστα το κατόρθωσε. Είχε εξαπλωθεί πολύ και γέμισε τον αέρα με το λεπτό άρωμα των λουλουδιών του. "Υστερα όμως ο νοικοκύρης του σπιτιού γκρέμισε το μαντρότοιχο για να χτίσει στο διπλανό οικόπεδο ένα κανονούριο σπίτι. "Ετσι ξεριζώθηκε και το αγιόκλημα και στον κήπο ξμειναν μόνο τα μαρούλια. Πολλά μαρούλια που μας έδιναν γι' αρκετές μέρες το καλοκαίρι μια φρέσκια-φρέσκια σαλάτα.

ΕΥΡΙΣΤΙΚΑ

«Η αιώνια άδυναμία των «ίσχυρων»

Τού

PETER GORDER

Αυτό το ταλαιπωρημένο δν που λέγεται μέσος άνθρωπος ξοδεύει κάπου τέσσερεις μήνες της ζωής του ξυρίζοντας 456 εκατομμύρια ανεπιθύμητες τρίχες. "Η σκέψη αυτή είναι περισπούδαστη και όταν στέκεται κανείς θαρυστημένος μπροστά στον καθρέφτη του νιπτήρα του νοιώθει να τον θαραίνει ή ματαιότητα των ανθρώπινων πραγμάτων.

Το πότε και το γιατί άρχισε όλη αυτή ή ιστορία κανέναν δεν το ξέρει. Οί Αιγύπτιοι θέβαια ξυρίζονταν πριν από 5.000 χρόνια και οί αρχαιολόγοι έχουν τάσι να βλέπουν σε ώρισμένα νεολιθικά εργαλεία προϊστορικά ξυράφια. "Αλλωστε το βιβλίο της Γενέσεως αναφέρει πως ο "Ιακώβ ξυρίστηκε προτού εξηγήση τα όνειρα του Φαραώ.

Οί λόγοι που ώθησαν τους άνδρες στο ξύρισμα στάθηκαν τόσο ποικίλοι όσο και οί τρόποι του ξυρίσματος. Στο Περού την επο-

χή των "Ινκας τα γένεια ήταν κάτι παράνομο. "Ο Μέγας "Αλέξανδρος απαγόρευσε στους στρατιώτες του να έχουν γένεια με την δικαιολογία ότι ήταν πολύ βολική «λασθή» για τον έχθρό. Στη Ρωσία ο Μέγας Πέτρος έκανε ότι μπορούσε για να τα καταργήσει, φορολογώντας τα! Για τους αρχαίους "Ελληνες το ξύρισμα ήταν σημάδι ευγένειας και ο "Ιούλιος Καίσαρ σημείωσε ότι στη Βρεταννία τα γένεια ήταν σημάδι άριστοκρατικής καταγωγής.

Στο πέρασμα των αιώνων το ξύρισμα γινόταν πολλές φορές με τρόπο όδυνηρό. Στην Κίνα π.χ. συνηθίζουν ακόμη και σήμερα να θγάζουν τις τρίχες μία-μία. Λένε πως σε μια "Αφρικανική φυλή χρησιμοποιούν πυρώνμένες σιδήρενιες πλάκες και σε μια άλλη φυλή του Νοτίου Ειρηνικού καινε τα γένεια χτυπώντας τα ανάμεσα σε δυο τσακμακόπετρες. Σε άλλα μέρη του κόσμου οί

πρωτόγονοι λαοί χρησιμοποιούν για το ξύρισμα διάφορα έργα-
λεία, όπως δόντια καρχαρία,
κομμάτια μπαμπού, οστρακα και
σπασμένα γυαλιά.

Μια από τις χειρότερες μεθό-
δους θα ήταν ασφαλώς εκείνη που
χρησιμοποιούσε ο Σάμουελ Πέ-
πυς. Στις 2 Μαΐου 1662 έγραψε
στο ήμερολόγιό του: «Αυτή την
έβδομάδα ξυριζόμουν κάθε πρωί
με μια ελαφρόπετρα και την τέ-
χνη της την έμαθα από τον κ.
Μάρς την τελευταία φορά που ή-
μουνα στο Πόρτσμουθ. Νομίζω
πώς είναι ένας τρόπος πολύ εύ-
κολος, γρήγορος και καθαρός
και θα εξακολουθήσω να τον ε-
φαρμόζω»

Δυό χρόνια όμως αργότερα, με
ταλαιπωρημένα ασφαλώς μάγου-
λα είχε αλλάξει γνώμη. «Σήμερα
το πρωί άρχισα μια μέθοδο που
θα την συνεχίσω γιατί κερδί-
ζω και έξοδα και χρόνο: ξυρί-
στηκα με ξυράφι. Είναι πολύ εύ-
χάριστο.»

“Ένα από τα πιο συνηθισμένα
έργαλεία του ανθρώπου ήταν
πάντοτε κάποιο είδος λεπίδας. Τα
παισιότερα ξυράφια που έχουν
βρεθεί ως τώρα προέρχονται α-
πό το Περού, όπου τα χρησιμο-
ποιούσαν πριν από 3.000 χρόνια.
Από τον Τάμεσι έχουν ανασυρθεί
μπρεζύτζινα ξυράφια του 1.000
π.Χ. Τα ρωμαϊκά ξυράφια του
πρώτου αιώνα π.Χ. είχαν το σχή-
μα σπιγέτου. Το διπλό ξυράφι ε-
ρήθασε στην άκμή του τον 19ο αί-
ωνα, οπότε οι τεχνίτες μη μπορών-
τας να βελτιώσουν τη λεπίδα ε-
στράψαν την προσοχή τους στη
λαβή που τη στόλισαν με χίλια
δυό πολύπλοκα σκαλισμάτα.

Το 1851 τα βρετανικά μοντέλα
ήταν στολισμένα με το Κρυστάλ-

λινό Παλάτι που στέγαζε τότε τη
μεγάλη Διεθνή Έκθεση και οι
Γάλλοι αγόραζαν μια θήκη και
μια λαβή και έπτά λεπίδες, μια
για κάθε μέρα της εβδομάδας
και την καλύτερη για τις Κυρια-
κες.

Ο 19ος αιώνας έδωσε μια
πλούσια ποικιλία ξυριστικών έρ-
γαλείων. Ανάμεσά τους ήταν και
μια κυλινδρική μηχανή που έκι-
νείτο με μοχλό του ποδιού και
είχε ένα μικρό λέβητα που ο ά-
νθρωπος του μαλάκωνε τα γένεια.

Όσο το ξύρισμα μεταβλή-
θηκε σε μεγάλη βιομηχανία από
έναν Άμερικανό, Κίνγκ Κάμπ
Ζιλέττ, που του είχε κολλήσει η
ιδέα να εφεύρη κάτι που οι άν-
θρωποι να μπορούν «να το άγο-
ράζουν, να το χρησιμοποιούν, να
το πετούν και να το ξαναγορά-
ζουν». Καθώς ξυριζόταν ένα πρωί
του 1895 με ένα ξυράφι που ήθελε
άκονισμα, συνέλαβε τη μεγάλη ι-
δέα: φθινές λεπίδες με διπλή κό-
ψη από λεπτό άτσάλι που να εφάρ-
μόζουν σε μια θάσι με χέρι.

Οι πρώτες διαφημίσεις στηρί-
ζονταν στο σύνθημα «Ανδρες, ξυ-
ρίζεστε!» “Ένα τέτοιο κείμενο έ-
λεγε: «Αν ο χρόνος, το χρήμα,
η ενέργεια, και το μυαλό δεν σπα-
ταλιόταν στα κούρεϊα της Άμε-
ρικής, ή διώρυγα που Παναμά
θα μπορούσε να ανοίξει μέσα σε
τέσσερεις ώρες.» “Όσο μόνο
μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλε-
μο άρχισε να εξαφανίζεται από
την αγορά το παλιό ξυράφι. Το
1918 υπήρχαν ακόμη σε κυκλο-
φορία 340 είδη ξυραφιών.

Το ξύρισμα στάθηκε πάντα μια
πρόκληση για τους εφευρέτες. Το
1925 εμφανίστηκε ένα ξυράφι με
λεπίδα που μπορούσε να άκονιστεί
ανάμεσα σε δυό άκόνια τοποθετη-
μένα μέσα σε ένα κουτί και κι-
νούμενα με χερούλι. Το 1930 βγή-

κε ένα μοντέλο σαν ρολόι με ένα
ταλαντευόμενο τροχό κρυμμένο
στο χερούλι της λεπίδας.

Μετά ήρθε η επτάπλευρη λεπί-
δα, μια για κάθε μέρα της έβδο-
μάδος, και το 1936 εμφανίστηκε
ένα ξυράφι με ένα άκονισμένο με-
τάλλινο έλασμα που τυλιγόταν
στις δυό άκρες του ξυραφιού σε
δυό μασουράκια.

Το 1932, ένας Άμερικανός, ο
συνταγματάρχης Σίκ, εφεύρε την
ηλεκτρική ξυριστική μηχανή. “Ο
πρώτος της τύπος είχε μια μονή
ταλαντευόμενη λεπίδα. “Ο τελευ-
ταίος τύπος έχει μια μπαταρία
από έξι λεπίδες που η κάθε μια
κάνει 17.000 κινήσεις στο λεπτό
σε άπόστασι δυό χιλιοστών της
ίντσας από το δέρμα.

Το ξύρισμα έχει γίνει μια από-
λαυσι για τους στατιστικούς. Και
αναφέρουμε για παράδειγμα ότι
υπολογίστηκε στα σοβαρά πως
η δύναμη που εδεύει για το ξύ-
ρισμά του ένας άνδρας σε όλη
του τη ζωή, ισοδυναμεί με τη δύ-
ναμη που χρειάζεται για να άνέβη
764 σκαλοπάτια.

Φαίνεται πως μια στεγνή τρί-
χα είναι σκληρότερη από το άλου-
μίνιο, το μολύβι ή τον χαλκό και
ότι ένα κανονικό πρόσωπο έχει
«ξυριστική» επιφάνεια 40 τετρα-
γωνικών ίντσών με 25.000 τρίχες,
οι όποιες μεγαλώνουν τουλάχισ-
τον κατά ένα εκατοστό της ίν-
τσας κάθε 24 ώρες. “Αν μπορού-
σαμε να ενώσουμε όλες αυτές τις
τριχίτσες θα είχαμε μια τρίχα με
μήκος 6,25 μ. ! Μόνον έτσι εξηγεί-
ται η πρόδος της βιομηχανίας
ξυριστικών ειδών.

“Η καθημερινή ιεροτελεστία με

το σαπούνι, το ξυράφι και την
βούρτσα ελαφρώνει τον άνδρα α-
πό 5)100 της ούγγιας τρίχες. Το
συντέραςμα αυτό βγήκε ύστερα
από ένα πείραμα που έγινε στην
“Αμερική με 64 άνδρες, ηλικίας
από 25-105, έτών που ξυρίστηκαν
με ηλεκτρικές μηχανές. “Η «συγ-
κομιδή» κάθε άνδρος ζυγίστηκε
και το άποτέλεσμα έδειξε πως
την παράδο της ηλικίας. “Ένας
άνδρας 80 έτών ξυρίζει τα μισά
γένεια από ό,τι ένας 40 έτών.” “Αλ-
λες έρευνες έδειξαν ότι τα γένεια
μεγαλώνουν γρηγορότερα τις ω-
ρες της δουλειάς και το καλο-
καίρι.

Οι δυό τελευταίες εξελίξεις
της ξυριστικής επιστήμης άλλη-
λοσυγκρούονται. Λένε πως κατα-
σκευάστηκε ένα ξυράφακι, από
τιτάνιο, που δεν χαλάει ποτέ και
πως ένας Τσέχος έφτιαξε μια ξυ-
ριστική λοσιόν, σύμφωνα με μια
παλιά συνταγή άποτριχώσεως,
που ανακαλύφθηκε στη βιβλιοθή-
κη του Βατικανού. Με μια μόνη
επάλειψι του προσώπου η λοσιόν
αυτή εξαφανίζει κάθε ίχνος τρί-
χας. “Η εφεύρεσι θυμίζει το μύθο
του άθραυστου δίσκου γραμμο-
φώνου.” “Άλλωστε λένε πως τη συν-
ταγή της λοσιόν την αγόρασε μια
εταιρεία που δεν πρόκειται να
τη βγάλει στο έμποριο.

“Έτσι, φαίνεται πως οι άνδρες
θα πρέπει να εξακολουθήσουν να
παιδεύονται, να συλλογίζονται
πόσες δουλειές θα μπορούσαν να
κάνουν στις ώρες που χάνουν για
το ξύρισμα και να νοσταλγούν
την εξωστρακισμένη γενειάδα.

Όταν μια γυναίκα υποφέρει χωρίς να φωνάζει, είναι έπειδη βρίσκεται μό-
νη στο σπίτι.

Ladies' Home Journal

Προσευχὴ ἐσάνω στήν 'Ακρόπολιν

Τοῦ

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΠΕΝΑΝ

(1823 — 1892)

Ἡ ἐντύπωσι πού μοῦκαναν αἱ 'Αθῆναι εἶναι δυνατώτερη ἀπὸ ὅσες ἔχω ποτὲ αἰσθανθῇ. "Ενας εἶναι ὁ τόπος, ὅπου ὑπάρχει ἡ τελειότης· δὲν εἶναι δύο — αὐτὸς εἶναι αἱ 'Αθῆναι. Δὲν εἶχα φαντασθῇ τίποτε παρόμοιο.

Αὐτὸ πού εἶχα μπροστά μου ἦταν αὐτὸ τὸ ἰδεώδες κρυσταλλωμένο στὸ πεντελικὸ μάρμαρο. "Εως τότε ἐπίστευα ὅτι ἡ τελειότης δὲν εἶναι κάτι αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Μία μόνη ἀποκάλυψι μοῦ φάνηκε ὅτι μ' ἐπλησίωσε πρὸς τὸ ἀπόλυτο. Πρὸ καιροῦ δὲν πίστευα πιά στὸ θαῦμα μὲ τὴν καθαυτὴ σημασίαν τῆς λέξεως: ἐν τούτοις, ἡ μοναδικὴ μοῖρα τοῦ ἐβραϊκοῦ λαοῦ φαινότανε σὰν κάτι ὅλος διόλου ξεχωριστό. Νά, λοιπόν, πού δίπλα στὸ ἐβραϊκὸ θαῦμα ἐρχόταν νὰ σταθῇ μπροστά μου καὶ τὸ ἐλληνικόν· κάτι πού δὲν ὑπῆρξε παρὰ μία φορά, πού δὲν εἰδώθηκε ποτέ, πού δὲν θὰ ματαιωθῇ πιά, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐντύπωσι θὰ κρατήσῃ αἰώνια· θέλω νὰ πῶ ἕνας τύπος αἰώνιας ὁμορφιάς, χωρὶς κανένα χρῶμα, ἐπιτόπιο ἢ ἐθνικόν. "Η-ξερα καλὰ, πρὶν νὰ ταξιδέψω, ὅτι ἡ 'Ελλάς ὁρῆκε τὶς ἐπιστῆμες, τὴν τέχνη, τὴ φιλοσοφίαν, τὸν πολιτισμό, ἀλλὰ τὸ διάγραμμα μοῦ ἔλειπε. "Οταν εἶδα τὴν 'Ακρόπολιν, εἶχα τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ θείου, ὅπως τὴν εἶχα τὴν πρώτην φορά, πού ἐνίωσα νὰ

ζῶ τὸ Εὐαγγέλιον παρατηρώντας τὴν πεδιάδα τοῦ 'Ιορδάνου ἀπὸ τὰ ὑψώματα τῆς Γαλιλαίας.

"Ο κόσμος ὅλος τότε μοῦ φάνηκε βάρβαρος. "Η 'Ανατολή μὲ δυσανέστησε μὲ τὴ μεγαλοπρέπεια τῆς τῆς ἐπίδειξι, τὶς ἀπάτες τῆς. Οἱ Ρωμαῖοι δὲν ὑπῆρξαν παρὰ ἀγροῖκοι στρατιῶτες· τὸ μεγαλεῖο τοῦ ὠραιότερου Ρωμαίου, ἐνὸς Αὐτοκράτορος, ἐνὸς Τραϊανοῦ, δὲν ὑπῆρξε παρὰ πᾶσα κοντὰ στὴ χάρι, στὴν ἀπλή εὐγένεια τῶν ὑπερήφανων καὶ ἡσυχῶν αὐτῶν. Κέλτες, Γερμανοὶ, Σλαῦοι, μοῦ φάνηκαν σὰν εἶδη Σκυθῶν χρηστῶν μὲν, ἀλλὰ μόλις πολιτισμένων.

"Εβρισκα τὸν μεσαῖονά μας ἄχαρο καὶ ἄκομφο, μολυσμένο ἀπὸ ἀτοπή ὑπερηφάνεια καὶ σχολαστικισμό· οἱ ἵπποτες μας μοῦ φάνηκαν χοντράνθρωποι, γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ 'Αλκιβιάδης θὰ χαμογελοῦσαν.

"Υπῆρξε λαὸς ἀριστοκρατῶν· μία δημοκρατία, ἡ ὁποία εἶχε ἀντιληφθῇ παραλλαγὰς τῆς τέχνης τόσο λεπτεπίλετες, πού καὶ οἱ πιδὲ ἐκλεπτυσμένοι ἀπὸ μᾶς δύσκολα διακρίνουν. Ἦσαν λαὸς ἱκανὸς νὰ νιώσῃ τὴν ἐντύπωσιν πού δίνει ἡ καλλονὴ τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Παρθενῶνα. Αὐτὴ ἡ ἀποκάλυψις τοῦ ἀληθινοῦ καὶ ἀπλοῦ μεγαλείου μὲ κυρίεψε πολὺ βαθιά. "Ο,τι εἶχα γνωρίσει

τότε μοῦ φάνηκε ἀδέξια προσπάθεια μιᾶς τέχνης ἰησοῦτικῆς, ἕνα ροκοκό ἀποτελούμενο ἀπὸ ἀνόητη ἐπίδειξι, σαρλατανισμό καὶ γελιογραφία.

"Επᾶνω στὴν 'Ακρόπολιν κυρίως ἐνίωσα αὐτὰ τὰ αἰσθήματα. "Ενας ἔξοχος ἀρχιτέκτων μὲ τὸν ὅποιον εἶχαμε συνταξιδέψει, εἶχε τὴ συνήθειαν νὰ μοῦ λέῃ ὅτι γι' αὐτὸν τὸ ἀληθινὸ τῶν Θεῶν ἦταν ἀνάλογο πρὸς τὴν αἰώνια ὁμορφίαν πού γι' αὐτοὺς εἶχαν ἀνυψώσει. "Αν κριθῇ ἀπὸ τὸ σημείον αὐτὸ ὁ 'Αθηναῖος, θάναί ἀνώτερος κάθε ἀνταγωνισμοῦ. Αὐτὸ πού πράγματι μαγεύει εἶναι ὅτι τὸ καλὸ ἐδῶ δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀπόλυτη τιμιότης, ἡ δικαιοσύνη, ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν θεότητα. Τὰ ἀφανῆ μέρη τοῦ ναοῦ εἶναι μὲ τὴν ἴδια ἐπιμέλεια χτισμένα, ὅσο καὶ ἐκεῖνα πού φαίνονται. Κανένα ἀπὸ τὰ ξεγελάσματα πού στὶς ἐκκλησίες μας, ἀπόμερα, εἶναι σὰν μιὰ προσπάθεια νὰ ἐξαπατήσῃ τὴν θεότητα γιὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀφιερώματος. Αὐτὴ ἡ σοβαρότης, αὐτὴ ἡ εὐθύτης, μ' ἔκαμαν νὰ κοκκινίσω, γιὰτὶ πολλὰς φορὰς ἐθυσίασα σ' ἕνα εἰδωλὸ λιγώτερο ἄγνόν. Οἱ ὧρες πού περνοῦσα στὸν ἱερὸ λόφον ἦταν ὧρες προσευχῆς.

"Ὀλη μου ἡ ζωὴ ξαναπερνοῦσε σὰν μιὰ γενικὴ ἐξομολόγησι μπροστὰ στὰ μάτια μου. 'Αλλὰ τὸ παράξενο εἶναι πού ἐξομολογούμενος τὰ κρίματά μου, κατανοοῦσα νὰ τ' ἀγαπῶ.

"Ενα παλιὸ χαρτὶ πού ξαναβρίσκω ἀνάμεσα στὶς σημειώσεις τοῦ ταξιδιοῦ μου περιέχει αὐτὰ ἐδῶ:

Προσευχὴ πού ἔκαμα ἐπάνω στὴν 'Ακρόπολιν, ὅταν ἐφθάσα στὸ σημείον νὰ νιώσω τὸ ἀπολύτως ὠραῖόν.

"Ὡ εὐγένεια! ὦ κάλλος ἀπλὸ καὶ ἀληθινόν! Θεὰ τῆς ὁποίας ἡ λατρεία σημαίνει δικαιοσύνη καὶ φρόνησι, σύ, τῆς ὁποίας ὁ ναὸς εἶναι ἕνα μάθημα ἀθανάτου τῆς γνώσεως καὶ τῆς εὐφροσύνης, φθάνω ἀργὰ στὸ κατώφλι τῶν μυστηρίων σου· φέρνω στὸ δωμά σου πολλὴ μεταμέλεια. Γιὰ νὰ σ' εὐρῶ πού χρειαστήκανε ἀτελείωτες προσπάθειες. Τὴ μυσταγωγίαν πού δίνεις στὸν 'Αθηναῖον πού

γεννιέται ἀπὸ ἕνα χαμόγελο, ἐγὼ τὴν ἀπόχτησα ὕστερα ἀπὸ πολλὴ σκέψιν καὶ μεγάλαις προσπάθειαις.

Γεννήθηκα, γαλανόφθαλμη θεά, ἀπὸ γονεῖς βαρβάρους, κοντὰ στοὺς Κιμμέριους, καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, πού ζοῦν στὴν ὄχθη μιᾶς θάλασσας σκοτεινῆς, γεμάτης ἀπὸ βράχους, πάντοτε δαριᾶς ἀπὸ τὶς καταιγίδες. Μόλις ἐγνώρισαν τὸν ἥλιον· αὐτὴν ἔχουν τὰ φύκια καὶ τὰ χρωματιστὰ κοχύλια πού δρίσκει κανεὶς στὸ βάθος τῶν ἐρημικῶν μπαγαζίων. Τὰ σύννεφα φαίνονται ἄχρωμα καὶ αὐτὴ ἡ χαρὰ εἶναι κάπως θλιβερή· ἀλλ' ὅμως πίδασκες μὲ κρῖον νερὸ ἀναβλύζον ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ τὰ μάτια τῶν κοριτσιῶν· εἶναι σὰν αὐτὲς τὶς πράσινες δρυσοῦλες, πού στὶς κυματοειδεῖς πρασινάδες τοὺς καθρεφτίζεται ὁ οὐρανός. Οἱ γονεῖς μου εἶχαν ἐπιδοθῇ σὲ μακρινὰ ταξίδια στὶς θάλασσες πού οἱ 'Αργοναῦτες σου δὲν γνώρισαν. "Ακουσα, ὅταν ἦμουν νέος, τὰ τραγούδια τῶν ποικίλων ταξιδιωτῶν. Νανουρίστηκα μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν παγῶν πού ἐπιπλέουν, τῶν φουρτουνασμένων θαλασσῶν πού μοιάζουν μὲ γάλα, τῶν νησιῶν πού κατοικοῦνται ἀπὸ πουλιὰ πού κελαῖδουν καθεὶν ὥρα τοῦ καὶ πού πετώντας ὅλα μαζί σκοτεινιάζουν τὸν οὐρανόν.

Παπάδες μιὰ ξένης θρησκείας ἀπ' τὴν Παλαιστίνην ἀνέλαβαν νὰ με μορφώσουν. Οἱ Παπάδες αὐτοὶ ἦταν σοφοὶ καὶ ἅγιοι.

Μὲ δίδαξαν τὶς μακρινὲς ἱστορίες τοῦ Κρόνου πού ἐφάρξα τὸν κόσμον καὶ τοῦ γιου τοῦ πού λένε πῶς ἔκαμε ἕνα ταξίδι στὴ γῆ. Οἱ ναοὶ τοὺς εἶναι τρεῖς φορὰς ψηλότεροι ἀπὸ τὸν δικόν σου, ὁ Εὐρυθμία, καὶ μοιάζουνε μὲ δάση.

Μονάχα πού δὲν εἶναι στερεοί. Γίνονται ἐρείπια σὲ πέντε-ἕξι αἰῶνες. Εἶναι φαντασιεὶς βαρβάρων πού θαρροῦν πῶς μπορεῖ νὰ κάμουν κάτι καλὸ ἐξω ἀπὸ τοὺς κανόνες πού ἔχεις χαράξει στοὺς ἐμπνευσμένους σου, ὦ Φρόνησι.

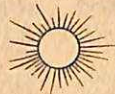
'Αλλὰ οἱ ναοὶ αὐτοὶ μ' εὐχαρίстоῦσαν· δὲν εἶχα μελετήσῃ τὴ θεὰ σου τέχνη· εὕρισκα σ' αὐτοὺς τὸ Θεόν. "Εψαλλαν ἐκεῖ ψαλμοὺς πού

Νά αὖ διασφήμιες πού μου ὑπαγορεύει τὸ πνεῦμα μου τὸ θαθεῖα διεφθαρμένο. Μιά φιλολογία, ἡ ποίησιν αὖ, ὅπως ἡ δική σου, θάταν ἐντελῶς ὑγιής δὲν ἐνέπνευε πιά τώρα παρὰ τὴν πληξί. Χαμογελάς γιὰ τὴν ἀφέλειά μου; Ναι τὴν πληξί; εἰσάστε διεφθαρμένοι, τί νὰ γίνῃ; Θεά πάω μακρύτερα, Θεά ὁρθόδοξος, θά σοῦ εἰπῶ τὴν ἐσώτατη διαφορά τῆς καρ-

διάς μου. Νούς κι' εὐθυκρισία δὲν ὑπάρχουν. Ὑπάρχει ποίησις στὸν ξάστερο Στρυμόνα καὶ στὴν μέθη τῆς Θράκης. Θάρθουν αἰῶνες κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ὁπαδοί σου θὰ θεωρηθοῦν ὁπαδοὶ τῆς ἐκπλήξεως. Ὁ κόσμος εἶναι μεγαλύτερος παρ' ὅσο πιστεύεις.

Ἐὰν εἶχες ἰδῇ τὰ χιόνια τῶν πόλων καὶ τὰ μυστήρια τοῦ μεσημβρινοῦ οὐρανοῦ, τὸ μέτωπό σου, ὦ θεά, τὸ πάντοτε ἤρεμο, δὲν θάταν τόσο γαλήνιο· ἡ κεφαλὴ σου, πλατύτερη, θὰ ἀγκάλιαζε διαφόρων λογίων ὁμορφιές. Εἶσαι ἀληθινή, ἀγνή, τέλεια. Τὸ μάρμαρό σου δὲν ἔχει κανένα ψεγάδι, ἀλλὰ ὁ ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ποῦναι στὸ Βυζάντιο γεννᾷ ἐπίσης μιὰ θεία ἐντύπωση μὲ τὰ ψηφιδωτά του. Εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ οὐράνιου θόλου. Θὰ γκρεμιστῶ.

Τὸ ἔργο αὐτὸ μᾶς τὸ ζήτησαν οἱ ἀναγνώστες μας Δημήτριος Παπαγαλάνης καὶ Ἀνδρέας Ἀναγνωστάτος.

Περιμένοντας νὰ διορθωθῇ τὸ αὐτοκίνητό του ἓνας ξένος ποὺ περνοῦσε ἀπὸ τὸ Τέξας, ἔπιασε κουθέντα μὲ τὸ παιδί τοῦ γκαράζ.
—Μεγάλη ξηρασία, εἶπε ὁ ξένος.
—Πάρα πολλή, ἀπάντησε τὸ παιδί.
—Ἀπὸ πότε ἔχει νὰ βρέξει;
—Μά, ἀπ' ὅσο θυμᾶμαι, 2—3 χρόνια.
—Αὐτὸ θὰ εἶναι φοβερό γιὰ τοὺς καλλιεργητάς, εἶπε μὲ συμπάθεια ὁ ξένος.
—Ὁ ἄλλος κούνησε τὸ κεφάλι.
—Δὲν ξέρουμε τί θὰ ἀπογίνουμε. Ξοδεύουμε ἑκατομμύρια γιὰ νὰ βροῦμε νερὸ καὶ τί βγαίνει; Πέτρελαίο!

Tatler

Ἄλλ' ἐὰν ἡ αἴθουσά σου ἦταν τόσο πλατειά γιὰ νὰ περιλάβῃ ἓνα πλῆθος θὰ γκρεμιζόταν κι' αὐτή. Ἐνας ἀπέραντος ποταμὸς λησμονίας μᾶς παρασύρει σὲ μιὰ ἄδυσο χωρὶς ὄνομα.

Ὡ, ἄδυσος, σὺ εἶσαι ὁ μόνος Θεός. Τὰ δάκρυα ὅλων τῶν λαῶν εἶναι τὰ ἀληθινὰ δάκρυα. Τὰ ὄνειρα ὅλων τῶν σοφῶν κλείνουνε μέσα τους ἓνα μέρος τῆς Ἀλήθειας. Τὰ πάντα δὲν εἶναι ἐδῶ κάτω παρὰ σύμβολο κι' ὄνειρο. Οἱ Θεοὶ περνοῦν σὰν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ δὲν θάταν καλὸ νάταν αἰῶνιοι. Ἡ πίστις ποὺ εἶχαν σ' αὐτοὺς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ γίνῃ ἀλυσίδα· εἶναι ἐξωφλημένη ἀπέναντί τους ὅταν τὴν ἐκύλισαν ἀπαλὰ στὸ πορφυρένιο τῆς σάβανου, ὅπου κοιμούνται οἱ νεκροὶ Θεοί.

Οἱ μεγάλοι ζωγράφοι

ΡΟΥΜΠΕΝΣ

Ροῦμπενς: «Τὸ πορτοῦτο μιᾶς γυναίκας»

Ἀνάμεσα στοὺς πολλοὺς Φλαμανδοὺς ζωγράφους ὑπάρχει ἓνας ποὺ ἡ ἐκτυφλωτικὴ λάμψη τοῦ ὀνόματός του σχεδὸν ἐξαφανίζει τοὺς ὑπόλοιπους: Ὁ Πέτρος—Παῦλος Ροῦμπενς. Τρία ἢ τέσσερα ὀνόματα σ' ὅλην τὴν ἱστορία τῆς Τέχνηςμποροῦν νὰ σταθοῦν τόσο ψηλά. Ψηλότερα κανένα. Εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ ἡ ἐξουσία του πάνω στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, πάνω στὰ ἀντικείμενα, πάνω στὴ φύσι, εἶναι ἀναμφισβήτητη. Εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ εἶχε τὴν μοναδική στὸν κόσμον ἰκανότητα νὰ ἀπεικονίζῃ τὴν ἀνθρώπινη φυσιογνωμία σὲ ὁποιαδήποτε στάσι καὶ ἑκφρασί. Εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ διηγήθηκε μὲ καταπληκτικὴ γλαφυρότητα τὴν ἱστορία τῶν προσώπων του σὲ πολὺπλοκες συνθέσεις, ὁ ἀνθρώπος ποὺ μπορεῖ νὰ συγκριθῇ ὄχι τόσο μὲ ἄλλους καλλιτέχνες τοῦ κλάδου του, ἀλλὰ μὲ τὸν μεγα-

λύτερο ἄρχοντα τοῦ Λόγου ποὺ γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος, τὸν Οὐίλλιαμ Σαίξπηρ.

Ὁ Πέτρος—Παῦλος Ροῦμπενς γεννήθηκε τὸ 1577 ἀπὸ γονεῖς ποὺ στὶς φλέβες τους ἔτρεχε γνήσιο φλαμανδικὸ αἷμα. Ὁ πατέρας του ἦταν νομικὸς καὶ ἡ μητέρα του ὑφάντρια. Τὸ παιδί, ὅταν πρωτάνοιξε τὰ μάτια, δὲν ἀντί-

κρυσσε τὴν πατρογονικὴ πόλιν τῆς Ἀμβέρσας. Ἀντίκρυσσε μιὰ μικρὴ πόλιν κοντὰ στὴν Κολωνία, ὅπου ἡ οἰκογένεια εἶχε καταφύγει περιμένοντας νὰ λύσῃ ὁ Δούκας τῆς Ἀλβας τὶς διαφορὰς του μὲ τὶς Κάτω Χώρες. Ὅταν οἱ Ροῦμπενς ξαναγύρισαν στὴν Ἀμβέρσα, ἡ καταστροφικὴ μαγιά τῶν Ἰσπανῶν εἶχε ἀφήσει παντοῦ βαθιὰ τὰ ἱχνη τῆς. Πολίτες ὁλόκληρες εἶχαν ξεθεμελιωθῇ καὶ ἀπειρά πλῆθη ἀνθρώπων εἶχαν σφαγῇ μὲ μιὰ θηριωδία πρωτάκουστη.

Παρ' όλην όμως την συμφορά και τὸ ρήμαγμα πού θρήκε στήν ἐπιστροφή της ἡ οἰκογένεια, ἡ μητέρα τοῦ Πέτρου - Παύλου, μιά σπουδαία γυναίκα, φρόντισε ὥστε ὁ γιός της νά μορφωθῇ καλά. Τὸ παιδί μιλοῦσε ἀπὸ μικρὸ γερμανικὰ καὶ φλαμανδικὰ, ὕστερα ἔμαθε λατινικὰ ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ ἀργότερα γαλλικὰ ὡς ἀκόλουθος κάποιας Πριγκίπισσας. Μιλοῦσε ἐν ὄλῳ ἑπτὰ γλώσσες.

Ἀρχισε νά ζωγραφίζη ἀπὸ παιδί στήν Κολωνία, ὅπου πέρασε τὰ πρῶτα του χρόνια, καὶ δεκατριῶν ἐτῶν δήλωσε ἐπίσημα στοὺς γονεῖς του ὅτι σκόπευε νά γίνῃ ζωγράφος. Μαθήτευσε κοντὰ σὲ τρεῖς Φλαμανδοὺς ζωγράφους καὶ στὰ εἰκοσιτρία του χρόνια ἦταν ἤδη ἓνας «μαίτρ», προικισμένος μὲ θαυμαστά φυσικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματα. Τότε ξεκίνησε ἔφιππος γιὰ τὴ Βενετία. Καλλιτέχνης μὲ τὴ χάρι ἐνὸς Πρίγκιπα καὶ τὴ διακριτικότητα ἐνὸς τζέντλεμαν, μπήκε ἀμέσως στήν ὑπηρεσία τοῦ Δουκὸς τῆς Μάντουας, γιὰ λογαριασμὸ τοῦ ὁποῖου, ἐκτός ἀπὸ τὰ συνηθισμένα καθήκοντα τοῦ αὐλικοῦ ζωγράφου, ταξίδεψε καὶ στήν Ἰσπανία μὲ διπλωματικὴ ἀποστολή. Ὑστερα ἀπὸ ἐννιά χρόνων συνεχῇ μελέτῃ καὶ ἀδιάκοπη δημιουργικῇ ἐργασίᾳ ξαναγύρισε στήν Ἀμβέρσα γιὰ νά δῇ γιὰ τελευταία φορά τὴ μητέρα του.

Ἡ φήμῃ του εἶχε ταξιδέψει πρὶν ἀπ' αὐτόν. Οἱ ἀρχές τῆς πόλεως τοῦ ἔκαμαν μεγάλη ὑποδοχὴ καὶ οἱ Ἀντιβασιλεῖς Ἀλβέρτος καὶ Ἰσαβέλλα τὸν δυνάμασαν ἀμέσως ἐπίσημο ζωγράφος τῆς Αὐλῆς τους. Τὰ πεδία τῆς τέχνης ξανοίγονταν μπροστά του ἀπέραντα, προσφέροντάς του ὅ,τι ἐπιθυμοῦσε. Ἐν τούτοις, πέρασαν

τρία χρόνια — χρόνια στὰ ὁποῖα, ὅπως ἔλεγε, «ζέσταινε τὸ αἷμα του στὴ φλαμανδικὴ ἐστία» — ὥσπου νά κατορθώσῃ νά ἀπαλλάξῃ τὴν τέχνην του ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ ἐπιρροή καὶ νά ἀνακαλύψῃ τὸν πραγματικὸ ἑαυτό του.

Στὸ μέγαρό του — σωστὸ πάλτι — στήν Ἀμβέρσα, μὲ τὶς πινακοθήκες του καὶ τοὺς θαυμάσιους κήπους του, σύχναζαν οἱ μεγαλύτερες προσωπικότητες τῆς Εὐρώπης. Καὶ τὸ ἐργαστήριό του ἔγινε τὸ καλλιτεχνικὸ κέντρο πού παρήγαγε κάτω ἀπὸ τὴν διεύθυνσί του περισσότερα ἀπὸ τρεῖς χιλιάδες ἔργα, μερικὰ φτιαγμένα ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ χέρι καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ ἄλλους καλλιτέχνες πάνω σὲ δικά του σχέδια. Παρὰ τὴν ἐντύπωσιν πού θά μπορούσε νά δημιουργηθῇ ἀπὸ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ γυμνοῦ στὰ ἔργα του, ὁ Ροῦμπενς ἦταν ἀνθρώπος μὲ αὐστηρὲς ἠθικὲς ἀρχές καὶ κανεὶς δὲν κατάρθωσε ποτὲ νά θρῇ τὸ παραμικρὸ εἰς θάρος του.

Ἡ πρώτη του γυναίκα ἦταν ἡ Ἰσαβέλλα Μπράντ, πού δὲν εἶχε πατήσῃ ἀκόμη τὰ δεκαοχτὼ, ὅταν τὴν παντρεύτηκε. Ἦταν γερὴ καὶ ὠραία γυναίκα. Στὰ δεκαπέντε χρόνια τῆς εὐτυχισμένης συζυγικῆς του ζωῆς, τὸ δημιουργικὸ τοῦ ἔργο εἶναι τεράστιο. Τὸ περίφημο «ἐργοστάσιον πινάκων» δούλευε ἐντατικὰ καὶ οἱ ἐκκλησίαι τῆς Φλάνδρας στολίζονταν ἀπὸ τὸ χέρι του μὲ ἀριστουργήματα. Τὰ μικρὰ ἔργα τὸν ἐκνευρίζανε. Ἐγράφε: «Δὲν ὑπάρχει ἔργο πού νά εἶναι πολὺ μεγάλο γιὰ τὸ πινέλο μου, ἀλλὰ καὶ δὲν μπορῶ νά ζωγραφίσω μικροπράγματα». Τὰ μικροπράγματα αὐτὰ — κοινὰ πορτραῖτα νεκρῶς φύσεως καὶ λοιπὰ — τὰ ἀνέθετε στοὺς βοηθοὺς του.

Γιὰ λογαριασμὸ τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων, κόρης ἐνὸς χοντροῦ Φλωρεντινοῦ τραπεζίτη, ἔκαμε τὶς διακοσμῆσεις πού βρίσκονται σήμερα στὸ Λοῦβρο: Δεκαοχτὼ μεγάλα φατνώματα (1.20 μ.Χ3 μ.), τρία σχέδια (4.50 μ.Χ7 μ.) καὶ ἀρκετὰ πορτραῖτα ὕψους 2.50 μ., μιά ἐργασία τεράστια, πού μαζί μὲ τὸν ναὸ τοῦ Τζιόττο στήν Πάδουα καὶ τὸ παρεκκλήσι τοῦ Πάπα Σίξτου τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου ἀποτελεῖ σταθμὸν στήν ἱστορίαν τῆς τοιχογραφίας. Ὅταν πέθανε ἡ γυναίκα του, «γιὰ ν' ἀπαλύνῃ τοὺς πόνους τῆς καρδιάς του», ὅπως ἔλεγε, ξεκίνησε ἔφιππος μέσα στήν καρδιά τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ διασχίζοντας θοῦνὰ πνιγμένα στὴ σκόνη πῆγε στήν Ἰσπανία μὲ διπλωματικὴ ἀποστολή. Ὅταν ἡ ἀποστολὴ τελείωσε, γύρισε πίσω μὲσ' Ἀγγλίας, ὅπου συνεργάστηκε στὴ διακόσμεισιν τῆς αἰθουσῶν τῶν τελετῶν τοῦ Χουάιτχολ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Καρόλου Α'.

Ἦταν πενηντατριῶν χρόνων ὅταν ξαναπαντρεύτηκε μὲ τὴν Ἐλένη Φοῦρμεντ, μιά μόλις δεκαεξάχρονη παιδοῦλα, τὴν πιδ μικρὴ καὶ τὴν πιδ ὠραία ἀπὸ ἑπτὰ ἀδελφές, ὅλες ξακουστὲς γιὰ τὴν ὁμορφίαν τους. Τότε ἡ δημιουργικὴ του δύναμις πῆρε νέα λάμψιν πού ποτὲ πρὶν δὲν εἶχε. Μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸ ἐργαζόταν, ὥστε κάποτε παρέδωσε σὲ μιά ἀποστολὴν στὸν Βασιλεῖα τῆς Ἰσπανίας 112 ζωγραφικὰς πινάκες!

★

Ὁ Ροῦμπενς εἶχε πιά κουραστῇ ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὸ μόνο πού ἐπιθυμοῦσε ἦταν ἡ γαλήνη. Ἀγόρασε τὸν πύργο τοῦ Στὴν δίνοντας ἓνα ποσὸ πού ἰσοδυναμεῖ μὲ 125.000 σημερινὰ δολλάρια καὶ ἐγκατεστημένος ἐκεῖ

τοὺς καλοκαίρινοὺς μῆνες ζωγράφιζε μερικὰ ἀπὸ τὰ πιδ γαλήνια καὶ μεγαλόπρεπα τοπία πού ἔγιναν ποτέ. Σὲ λίγο ὅμως ἡ ὑπεράνθρωπη δραστηριότητά του ἔφθασε στὸ τέλος της. Ὁ παλιὸς ἐχθρὸς του, ἡ ἀρθρίτις, ξαναγύρισε πιδ ἐντονὴ ἀπὸ ἄλλοτε κάνοντάς τον νά ὑποφέρει ἀφάνταστα. Στὰ 63 του χρόνια, ἡ καρδιά του δὲν ἀνθεξε ἄλλο καὶ οἱ ἐκκλησιαστικὲς ἀρχές τῆς Ἀμβέρσας ἔκαναν ἑπτακόσιες λειτουργίες γιὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῆς μεγάλης ψυχῆς του.

★

Περίφημος στὶς προσωπογραφίες, ὁ Ροῦμπενς ζωγράφιζε ἐκατοντάδες πρόσωπα, ἀνάμεσα σ' αὐτὰ Βασιλιάδες καὶ Δούκες, Βασίλισσες καὶ Πριγκίπισσες, τὶς γυναῖκες του καὶ τὰ ἐννιά παιδιά του, τοὺς γαμβροὺς καὶ τὶς νύφες του. Ἐνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μεγάλα πορτραῖτα του παρουσιάζει τὸν ἴδιον καὶ τὴ γυναίκα του Ἰσαβέλλα Μπράντ.

Ζωγράφιζε τὰ παιδιά του, μικρὰ καὶ μεγαλύτερα, καὶ τὰ παρέδωσε στοὺς μεταγενέστερους σὰν πρότυπα νεότητος καὶ τέχνης. Ὅλες οἱ γυναῖκες πού ζωγράφιζε ἔχουν κάτι ἀπὸ τὶς γυναῖκες του, εἴτε παριστάνουν γυναῖκες τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε Θεές τῆς μυθολογίας. Ἡ πρώτη του γυναίκα εἶναι ἡ Μαγδαληνὴ στήν «Ἀποκαθήλωση» καὶ ἡ δευτέρα, ἡ Ἐλένη, τὸ μοντέλο τῶν περιφημότερων γυνῶν του. «Δὲν ριφημότερον ὅταν ἐπαιρνα τὸ πινέλο μου», ἔλεγε. Καὶ ἔδειχνε στὸν κόσμον τὴν γυνὴν ὁμορφίαν τῆς ἰδίας μὲ θεὰ τοῦ Βορρᾶ, μεγαλόσωμη καὶ σαρκώδη, γεμάτη δύναμι καὶ ὑγεία. Μπορεῖ κανεὶς νά τὴν δῇ σὰν Ἀφροδίτην στὴν «Κρίσι τοῦ Πάρου» καὶ ὁ δὲ, στὸ Λονδίνο, ἡ σὰν μιά

από τις «Τρείς Χάριτες» της Μαδρίτης. Έχει γαλανά μάτια, κατάξανθα μαλλιά, ίσια μύτη, μικρό στόμα και ένα σώμα που θαυμάζουν οι καλλιτέχνες, μα που οι σημερινές γυναίκες δεν θα ζήλευαν καθόλου. Ο Ρομπενς αγαπούσε την γυναικότητα σαν κάτι φυσικό και αντιμετώπιζε την προκλητικότητα της χωρίς συγκίνηση, χωρίς ταραχή ή εξπρεσιονιστικές τάσεις. Τα γυναικεία του είναι τόσο άγνα και ύ-

γιη, όσο ήταν και οι γυναίκες του, που άλλωστε του χρησίμευαν συχνά για μοντέλα. Πουθενά δεν συναντά κανείς την παραμικρότερη υπερβολή. Γιατί ο κόσμος του είναι εύχυμος και θαλερός και μέσα του δεν υπάρχει χώρος για όντα ασθενικά και μαραμένα. Ένας άνθρωπος που ο ίδιος ξεχειλίζει από δύναμη και υγεία, άφησε χιλιάδες έργα για να ύμνουν τα τρία αυτά δώρα της ζωής.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες αναγνωστών: Έκείνοι που διαβάζοντας απολαμβάνουν χωρίς να κρίνουν. Έκείνοι που κρίνουν χωρίς να απολαμβάνουν και τέλος εκείνοι που απολαμβάνουν ενώ κρίνουν ή κρίνουν απολαμβάνοντας.

Γκαίτε

Είναι πολύ εύκολο να γεμίσετε μια συνηθισμένη όθονη κανονικού μεγέθους με το κεφάλι ενός ανθρώπου, ή ακόμη με τα κεφάλια ενός άνδρος και δύο τρίτα της όθονης άδεια. Το Χόλλυγουντ δοκιμάζει σήμερα δύο λύσεις: "Η να χρησιμοποίηση πολύ παχείς και κοντούς ήθοποιους, που πηγαίνουν καλύτερα στην όθονη του Δ3 κινηματογράφου ή να προβάλλει σκηνές στις οποίες οι ήθοποιοι παρουσιάζονται ξαπλωμένοι. Έτσι δεν αποκλείεται στο μέλλον να βλέπουμε τα αστέρια μας να μπαίνουν από κάποια πόρτα...μπουσουλάντας με την κοιλιά ή να τα βλέπουμε σε θαλάμους νοσοκομείων, όπου τα κρεβάτια δεν παρουσιάζουν πρόβλημα.

Στην πραγματικότητα δηλαδή ιδεώδης θα ήταν μια σκηνή μέσα σε ένα νοσοκομειακό θάλαμο, όπου ο γιατρός θα ήταν νάνος και θα είχε κοντά του ένα κοιτοπόδαρο σκυλάκι.

Everybody's

Η νεώτερη επιστήμη πρόχωρει με τολμηρά βήματα προς την εξαφάνισι μιάς από τις πιο παλιές πληγές της ανθρωπότητας

ΤΟΥΣ ΛΕΜΕ ΤΡΕΜΟΥΣ και όμως δεν είναι

Τού

Δόκτορος MIRIEZ

Η σκηνή έκτυλίσσεται στα 1923 μέσα σ' ένα παρισινό λεωφορείο. Ένας επιβάτης, γαλήνιος ως τη στιγμή αυτή, σηκώνεται ξαφνικά με παραλήρημα. Προτρέπει τους επιβάτες να σηκώσουν επάνασται, κραδαίνει την ομπρέλλα του και με το πρόσωπο καταϊδρωμένο, προφέρει λόγια ασυνάρτητα, που μαρτυρούν τρομακτικές παραισθήσεις. Δύο αστυφύλακες τον οδηγούν στο τμήμα, από όπου θα μεταφερθεί στο ψυχιατρείο. Ο άνθρωπος είναι ανίκανος να πη το όνομά του. Πέφτει σε κώμα.

Ένας γιατρός του κάνει μια ένεσι ζαχαρώδους όρρου. Και ύστερα από πέντε λεπτά είναι όρθιος, με ξάστερο το μυαλό, ολότελα θεραπευμένος. Δεν θυμάται το παραμικρό από το επεισόδιο. Διασάλευσις φρενών; Βέβαια, αλλά συνδεόμενη με μια απότομη πτώσι της αναλογίας του ζαχαρού στο αίμα και στα νευρικά κέντρα, ύστερα από ένεσι πολύ ισχυράς δόσεως ινσουλίνης, που είχε διαταχθή σ' αυτόν τον διαθετικό.

☆

Οι ψυχικές διαταράξεις υπήρχαν πάντοτε. Σε μια εποχή που

ήταν άγνωστες οι λειτουργίες του εγκεφάλου, κάθε διατάραξι των φρενών καταγράφονταν εις βάρος της ψυχής. Και ήταν η όργη μιάς κακής θεότητας εκείνου που καθιστούσε τον άνθρωπο επιληπτικό, που του έμφυσουσε την άγρια όργη, τις δαιμονοπληξίες, τις παραισθήσεις, τα παραλήρηματα, την τρέλλα.

Η πρόοδος της επιστήμης μάς έμαθε να θεωρούμε τον εγκεφαλο όργανο με πολλαπλές λειτουργίες. Ανάμεσα στις λειτουργίες αυτές οφείλουμε να συμπεριλάβουμε την όμιλία, τη σκέψι, τη διάνοια, την αισθητικότητα και τον χαρακτήρα. Κάθε βλάβη, κάθε αλλοίωσι οργανική του εγκεφάλου μπορεί να προσδιορίσι τις πνευματικές διαταράξεις. Έτσι το πλαίσιο των ψυχώσεων άγνωστης αιτιολογίας στενεύει.

ΟΙ ΜΟΛΥΣΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΘΕ ΜΟΛΥΝΣΙΣ ΜΠΟΡΕΙ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ να εντοπισθώ

στον εγκεφαλο ή στις μηνίγγες. Στη μεγάλη της επιδημία του 1920, η ληθαργική εγκεφαλίτις, εκτός από την ύπνη, τις όπτικές ανωμαλίες και το λόγι-κα, αλλοίωσε το χαρακτήρα και την κρίσι των θυμάτων της. Α-

φησε μοναδικά καμιά φορά ψυχολογικά κατάλοιπα και συγκεκριμένα διεστραμμένα ένστικτα σ' ένα παιδί που ως τότε ήταν υγιέστατο πνευματικά.

☆

“Ενας ενήλικος κατά την διάρκεια της εργασίας του καταλαμβάνεται από μανιακό παραλήρημα. Τον μεταφέρουν στο νοσοκομείο, στο θάλαμο των επικινδύνων. Πολύ σωστά ο γιατρός του κάνει παρακέντηση στην οσφυϊκή χώρα. Ο άρρωστος υποφέρει από έγκεφαλική φυματίωση. Χάριστη στρεπτομυκίνη που ανακαλύφθηκε εδώ και λίγα χρόνια, ο άρρωστος σώθηκε.

Από όλες τις μολυσματικές νόσους, η σύφιλις είναι εκείνη που προκαλεί τις περισσότερες ψυχικές διαταραχές. Αλλά επί γενιές ολόκληρες, οι ψυχίατροι είχαν παραγνωρίσει την προέλευση της «γενικής παραλύσεως», τελικό στάδιο της συφιλίδος, την πλήρη παραφροσύνη. Και σύμφωνα με ψυχιατρικές θεωρίες, η «γενική παράλυσις» ήταν μία παραφροσύνη ψυχικής προελεύσεως. Το 1877 και αυτός ακόμη ο μεγάλος Βιεννέζος γιατρός Ρίχαρντ Φον Κράφφτ “Εμπικ υ πέθετε ότι το αλκοόλ, ή έρωτική και ή νευρική υπερκόπωση και ο καπνός ήταν οι αιτίες της. Δεν σκέφθηκε πως ή εξέλιξη της συφιλίδος μπορούσε να είναι ή αιτία της «γενικής παραλύσεως». Μόλις το 1913 δυο βακτηριολόγοι, ο Ναγούτσι και ο Μούρ, ανακάλυψαν ότι ο έγκέφαλος ενός που είχε πάθει γενική παράλυση είχε δεχθή το μικρόβιο της συφιλίδος.

Η ανακάλυψη ήταν σπουδαιότητα. “Υστερα από τρία χρόνια, ο μεγάλος Βιεννέζος ψυχίατρος

Βάγνερ Γιάουρεγκ παρατήρησε ότι οι πάσχοντες από έλνοσσία σπανίως προσβάλλονταν από γενική παράλυση. Το ήρθε τότε ή ιδέα να κάμη ένεσι με το μικρόβιο της άρρώστειας σε θύματα της γενικής παραλύσεως, προκαλώντας έτσι έξαψι πυρετού πάνω από 40 βαθμούς, που άποστέρωνε τον έγκέφαλο του μελλοθανάτου. Απαλλαγμένος από τὰ μικρόβια, ο έγκέφαλος του άρρώστου, ξανάρχιζε για ένα διάστημα να λειτουργή κανονικά. Μία τεχνητή άρρώστεια είχε σκοτώσει μία άλλη, και δεν έμεινε παρά να θεραπευθή στον άρρωστο ή έλνοσσία.

Τώρα ή πενικιλίνη θεραπεύει τὰ 80% των θυμάτων της γενικής παραλύσεως.

ΟΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ Ο μολυσματικές ασθένειες και οι δηλητηριάσεις είναι αιτία ψυχικών νόσων.

—Σε πολλά παλιά διηγήματα γίνεται λόγος για μία τυπική προσωπικότητα, τον «τρελλό καπελλά». “Ε, λοιπόν, ακόμα και στις μέρες μας λίγοι γιατροί ξέρουν ότι αν στα διηγήματα αυτά δεν γίνεται λόγος για τρελλό φούρναρη ή μπακάλη είναι γιατί μία παράδοση ψυχική άρρώστεια πρόσβαλλε τότε, σαν επιδημία, τὰ γαλλικά και άγγλικά χωριά, που οι κάτοικοί τους ειδικούνταν στην πιλοποιία. Μιλούσαν για μαγανιές και για μάγια που γίνονταν εις βάρος ολόκληρων χωριών ή οικογενειών. Τὰ βλέφαρα, τὰ δάκτυλα και ή γλώσσα των εργατών άρχιζαν να τρέμουν. “Υστερα το τρεμούλιασμα άπλωνόταν στα χέρια και στα πόδια τους. Η όμιλία τους ήταν μπερδεμένη, αν όχι έντελώς άκατανόητη, και στο τελικό στάδιο του

κακού ο καπελλάς μπορούσε να χάσει και το λογικό του.

Πολλοί Γάλλοι ψυχίατροι της εποχής του Σαρκό έδιναν εξηγήσεις καθαρά ψυχολογικές για την άρρώστεια αυτή και διατείνονταν ότι επρόκειτο για όμαδική ύστερία. Αλλά οι νεώτερες έρευνες απέδειξαν ότι ή άρρώστεια αυτή δεν είχε καμιά σχέση, ούτε με την ύστερία, ούτε με την νευρώση. Πραγματικά, οι καπελλάδες χρησιμοποιούσαν άλλοτε νιτρικό ύδραργυρο για την επεξεργασία των πιλημάτων. Αυτό το προϊόν είναι ένα ισχυρό δηλητήριο που εισέδυσσε στον οργανισμό των καπελλάδων και τους έκανε σιγά-σιγά τρελλούς. Το ίδιο συνέβη λίγο αργότερα και με τους εργάτες που άσχολούνταν με την κατασκευή λαμπτήρων και άνεπνεαν άτμους ύδραργύρου. Από τότε που οι υγειονομικές υπηρεσίες άνεκάλυψαν τις τοξικές ιδιότητες του νιτρικού ύδραργύρου, ή χρήση του άπαγορεύθηκε και άβλαβείς ουσίες τον άντικατέστησαν. “Ετσι εξαφανίστηκε μία παράδοση άρρώστεια, θεωρούμενη «ψυχική» και εκατοντάδες ανθρώπινες ζωές σώθηκαν.

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ Όλες οι δηλητηριάσεις μπορούν να προσβάλουν τον έγκέφαλο και κατά πρώτο λόγο ο αλκοολισμός, που ή κυριώτερή του έκδηλωση είναι το «delirium tremens».

Οι αλλοιώσεις του νευρικού συστήματος, που προκαλούνται από το αλκοόλ, θεραπεύονται άποτελεσματικά με τη χορήγηση βιταμινών Β και πράγμα παράδοξο, με τις ίδιες βιταμίνες μπορεί να καταπολεμηθή και το πάθος για τὰ οίνοπνευματώδη ποτά. “Ετσι, ο αλκοολισμός θά μπο-

ρούσε να θεωρηθή όχι τόσο σαν μία διέξοδος ενός νευρωτικού πνεύματος, όσο σαν μία άπλη και καθαρή φυσική ανεπάρκεια.

Κάνοντας πειράματα με άρουραίους που τούς έδινε να πούν ποτέ καθαρό και ποτέ οίνοπνευματούχο νερό, ή να φάνε γλυκίσματα πλούσια σε βιταμίνες Β, ο δρ Ουίλλιαμς μπόρεσε ν' άποδείξη ότι ή έλλειψις βιταμινών μεταβάλλει τὰ ζωα αυτά σε μεγάλους αλκοολικούς. Η άναγκαία δόσις βιταμινών Β ποικίλλει σε κάθε άρουραίο και όλοι θεραπεύονται από το πάθος του αλκοόλ αν ο οργανισμός τους πάρη τις βιταμίνες Β που χρειάζεται.

Και οι άνθρωποι; Αυτούς δεν μπορείς να τους κλείσης στο κλουβί για να προσδιορίσης τις τάσεις τους προς τον αλκοολισμό και να κάμη πειράματα για την επίδραση των βιταμινών. Ωστόσο, τὰ πειράματα που έγιναν σε πολλούς ανθρώπους, απέδειξαν ότι, δίνοντας σε αλκοολικούς ισχυρές δόσεις βιταμινών, μπορεί κανείς να τους θεραπεύση σε πολλές περιπτώσεις ύστερα από προσπάθειες μινών.

ΤΑ ΑΝΑΙΣΘΗΤΙΚΑ Τὰ αναισθητικά φάρμακα που χρησιμοποιούν οι χειρουργοί προκαλούν κι' αυτά δηλητηρίαση στον έγκέφαλο. Πόσοι χειρουργημένοι ένα παραπροτο άποκοιμηθούν ένα παραλήρημα χαρούμενο με το «ίλαρό άέριο», το πρωτοξείδιο του άζώτου!

Πλάι στις δηλητηριάσεις αυτές, που όφείλονται στην εισαγωγή μιας ξένης τοξικής ουσίας στον οργανισμό, υπάρχουν δηλητηριάσεις που συνδέονται με τον ύπερμετρο σχηματισμό, μέσα στον ή-

διο των οργανισμών, ενός τοξικού προϊόντος αποσυνθέσεως. Υπάρχουν μορφές ουραιμίας, όπου η άφθονία ουρίας στους χυμούς μας επιφέρει τις πιο ποικίλες ψυχικές διαταραχές. Το ίδιο ή άκετόνη, που ο διαβητικός είναι άνικανός να καταστρέψει, γεννά το «δξυαιμικό κώμα», το περίφημο διαβητικό κώμα, που έξαρτάται από το υπογλυκαιμικό κώμα (άπό πληθώρα ινσουλίνης). Πόσα διαβητικά παιδιά δέν ζούν κάτω άπό την άπειλή αυτού του διπλού κινδύνου: όχι άρκετή ινσουλίνη (κώμα δξυαιμικό ή διαβητικό), πάρα πολύ ινσουλίνη (κώμα υπογλυκαιμικό).

ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ ΒΙΤΑΜΙΝΩΝ

Ορισμένες άνεπάρκειες σε βιταμίνες προκαλούν και αυτές άληθινές δηλητηριάσεις. Στην Ίταλία, στην Ούγγαρία και στη Ρουμανία μπαίνουν καμιά φορά στα νοσοκομεία άτομα προσβεβλημένα από νευρικές κρίσεις, καταθλίψεις, κόπωση. Καθώς πάσχουν από πνευματική σύγχυση, τα άτομα αυτά μπορούν να πέσουν σε παραλήρημα ή να φθάσουν και στην αυτοκτονία. Τέτοια θανάσιμα επικίνδυνη άβιταμίνωση είναι ή «πελλάγρος». Ός πριν από λίγα χρόνια έκλειναν τους δυστυχισμένους αυτούς στα άσπυα, γιατί έπικρατούσε ή αντίληψη ότι ή αίτία ήταν στον έγκεφαλο. Η άνακόλυψη των αίτιων της νόσου άνέτρεψε όλόκληρο το σύστημα της θεραπείας της. Η άνεπαρκής διατροφή και ιδιαίτερα ή άποκλειστική κατανάλωση καλαμποκιού, ή άπουσία βιταμίνης ΡΡ, που προέρχεται από το νικοτινικό όξύ, ήταν ή αίτία της πελλάγρος. Από το 1940 ή φύσι της άρρώστειας αυτής, που τη θεωρούσαν

πριν ψυχική, καθωρίσθηκε όριστικά. Τα χάπια από βιταμίνες ΡΡ σώζουν τους υποψηφίους αυτούς για την τρέλλα.

ΟΙ ΟΡΜΟΝΙΚΕΣ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ Υστερα από την έλλειψη βιταμινών, άς έρθουμε στις διαταράξεις των όρμονικών έκκρίσεων.

Οί όρμόνες που έκκρίνουν οί ένδοκρινείς αδένες φαίνονται, άπό χημική και βιολογική άποψη, πολύ συγγενείς με τις βιταμίνες. Οί σεξουαλικές όρμόνες άσκούν άποφασιστική επίδρασι πάνω στο χαρακτήρα και στη συμπεριφορά μας. Το ίδιο ισχύει και για την όρμόνη του θυρεοειδούς. Πλάι στην ήλιθιότητα που προκαλεί ή άνεπάρκεια της όρμόνης αυτής μπορεί να οδηγήση και σ' ένα είδος παραφροσύνης.

Η ΑΝΑΙΜΙΑ Το έγκεφαλικό κύτταρο μπορεί να προσβληθί έπίσης από έλλειψη άρθρεώσεως. Είναι σαν το φυτό που έπαψε να ποτίζεται με το άναγκαίο άρτηριακό αίμα. Σήμερα ξέρουμε ότι ή γεροντική άνοια, με την άπώλεια του λογικού, τις μανίες καταδιώξεως, την άνεπαρκή ευαισθησία, την έγωϊστική άδιαφορία, προκαλείται γενικά από μια άρτηριοσκληρώσι, μια σκλήρυνσι των έγκεφαλικών άρτηριών με διείδουσι χολεστερόλης, στην όποια θα μπορούσε κανείς ν' άντιδράση, προληπτικά, με μια δίαιτα πτωχή σε λιπαρές ουσίες. Άντιστροφή, όταν σ' ένα άτομο με καρδιακή άνεπάρκεια ή φλεβική κυκλοφορία έπιβραδύνεται και λιμνάζει μαύρο αίμα στις έλικες του έγκεφάλου, τότε μπορούν να έκδηλωθούν κάθε είδους ψυχικές διαταραχές.

Τό ανθρώπινο σώμα είναι ένα σύνολο. Άν ή ίσορροπία του έγ-

κεφάλου συμβάλλη στη φυσική ύγεια, βλέπουμε ότι πολλές μεταβολές στο σώμα μας έπηραάζουν βαθιά την ψυχική μας ύγεια. Και ή παλιά ιατρική, που χώριζε το σώμα από την ψυχή, παραχώρησε τη θέσι της σε μια καινούργια άντιληψη, σύμφωνα με την όποια για να θεραπεύσουμε είτε το σώμα, είτε το πνεύμα, πρέπει σχεδόν πάντοτε να καταπιανόμαστε και με τα δύο. Δυστυχώς, υπάρχουν νευρώσεις και ψυχώσεις που ή αίτία τους είναι άγνωστη και που στη θάσι τους κανείς δέν μόρρεσε άκόμα ν' άνιχνεύση όργανικές βλάβες.

Οί περισσότερες από τις παθήσεις που έθεωρούντο καθαρά ψυχικές, φαίνονται σήμερα να προέρχονται από μια άρρώστεια έντοπισμένη ή φωλιασμένη στον έγκεφαλο. Στην κατηγορία αυτή των ύπολειμματικών περιπτώσεων, με τις όποιες άσχολείται ή ψυχοθεραπεία και ή ψυχανάλυσις, κατατάσσονται και μερικές μεγάλες ψυχώσεις, ή παράνοια, με τη νοσηρή άλαζονεία και τον έγωκεντρισμό της, ή σχιζοφρένεια.

Η ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΕΙΑ Η σχιζοφρένεια, παρά τις πολυάριθμες ύποθέσεις, έξακολουθεί να παραμένει ένα μεγάλο μυστήριο. Προς αυτήν στρέφονται οί τολμηρές σύγχρονες θεραπευ-

τικές μέθοδοι, οί συχνά θάρβαρες και τυφλές, αλλά και κάπου-κάπου άποτελεσματικές. Θεραπευτικές μέθοδοι που ζητούν να άναστατώσουν την ίσορροπία του έγκεφάλου, να του προκαλέσουν ίσχυρό σοκ, για να τον ξαναφέρουν στην ίσορροπία. Ένα τέτοιο σοκ μπορεί να έπιτευχθί με την άφθονη χορήγηση ινσουλίνης με καρδιοζόλ και τέλος με ηλεκτρικό σοκ, του όποιου οί ένδείξεις είναι περιορισμένες, αλλά σαφώς καθωρισμένες. Τελευταίο καταφύγιο είναι το νυστέρι. Η λοβοτομία ή χειρουργικός άποχωρισμός των συνδέσεων άνάμεσα στο μεταπιαίο λοβό του έγκεφάλου και τα βαθιά κέντρα του υποθαλάμου, μεταβάλλει τελείως το χαρακτήρα και τη συναισθηματική συμπεριφορά του έγχειρουμένου, τον κάνει να χάνη την προηγούμενη προσωπικότητά του. Έτσι, ή ψυχοχειρουργική έχει στο ένεργητικό της μερικές θεαματικές έπιτυχίες. Οί τολμηρές αυτές θεραπευτικές μέθοδοι δέν έπιζητούν να διορθώσουν την αίτία της ψυχικής νόσου, αλλά άποδεικνύουν ότι ο έγκεφαλος είναι ένα σπλάχνο, όπως τα άλλα, που έκκρίνει τη σκέψη, όπως το σπλάχν έκκρίνει τη χολή. Ο νεώτερος σοφός τολμά να προσβάλη τους άνμυστικούς προμαχώνες της ανθρώπινης σκέψεως. Μεταχειρίζεται τον κεραυνό...

Ελα εδώ, παιδί μου, έίπε στον Τζών ο θεός του. Γιατί δέν προσπαθείς να βρής μια δουλειά; Έγώ στα χρόνια σου ξεθεωνόμουνα στη δουλειά για 10 σελλίνια την έβδομάδα, αλλά μέσα σε δέκα χρόνια απέκτησα όλόκληρο το μαγαζί!

—Αυτά τον παλιό καιρό, θείε μου. Σήμερα δέν γίνεται τίποτα! Οί μηχανές των Ταμείων χτυπάνε τα πάντα.

Tatler

A vintage advertisement for 'ATAPI' featuring a woman in a light-colored dress. The word 'ATAPI' is written in large, stylized letters on the left side of the image.

Toũ

Ενα χειμωνιάτικο πρωϊ, μιὰ γυναίκα ἦταν δεμένη σὲ ἕναν στύλο τοῦ φρουρίου Βενσέν. Δώδεκα στρατιῶτες μὲ μπλε στολὲς πυροβόλησαν μὲ μιὰς καταπαλὸς της. Ἦταν νεοσύλλεκτοι καὶ οἱ ἑννιά σφαῖρες δὲν θρῆκαν τὸν στόχο τους. Μόνον τρεῖς χτύπησαν τὴν κατάσκοπο, ἀλλὰ ἡ μιὰ τὴν θρῆκε στὴν καρδιά καὶ τὴν ἀφήσε νεκρή. Ἡ Μάτα Χάρι δὲν ὑπῆρχε πιά.

Τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἀνήκει περισσότερο στὴ λογοτεχνία παρά στὴν ἱστορία. Ἡ χορεύτρια Μάτα Χάρι δὲν ἤξερε νὰ χορεύῃ. Δὲν ἦταν ὥραια. Εἶχε λιπαρὸ δέρμα, ἀκανόνιστα δόντια καὶ μεγάλο στόμα. Μερικοὶ μά-

λιστα ισχυρίζονται πως ούτε καν
 υπήρξε κατάσκοπος ολκής. Παρ'
 όλα αυτά, όμως, το όνομά της
 δεν σκεπάστηκε από τη λήθη κι
 αυτό το χρωτάει στον τρόπο με
 τον οποίο πέρασε τη ζωή της,
 τον κλασικό τρόπο ζωής των
 μεγάλων τυχοδιωκτών του 1900,
 όπως τον φανταζόμαστε σήμερα

Η γυναίκα που έμελλε να γίνει η Μάτα Χάρι, πήγε για πρώτη φορά στο Παρίσι το 1904. Ο Έρνεστ Μολιέ, ιδρυτής του περίφημου τσίρκου, είδε μια μέρα μια μπαινή στο δωμάτιο του ξενοδοχείου του μια παράξενη κο-

πέλλα. Ήταν μαυριδερί, με χοντρά χαρακτηριστικά, αλλά είχε θαυμάσια μάτια και ωραίο σώμα. Αυτά όχι μόνον σκέπαζαν την ασχήμια του προσώπου αλλά της έδιναν και μια περιέργη γοητεία. Είχε ξεθρι να ζητήσει τη συμβουλή του Μολιέ και του διηγήθηκε μια φοβερή ιστορία:

Ἡ Μαργαρίτα Γερτρούδη Ζέλλε. Εἶχε γεννηθῇ στίς 7 Αὐγούστου τοῦ 1876 στὸ "Ἀμστερνταμ. Ὅλα ἐδειχναν πὼς ἦταν προσωρισμένη νὰ περάσῃ τὴν ἡσυχὴ ζωὴ τῆς μέσης Ὀλλανδῆς ἀστῆς, ὅταν τὴ ζήτησε σὲ γάμους ὁ Ὀλλανδὸς ταγματάρχης Μὰκ Λεόντ, τριάντα χρόνια μεγαλύ-τερός της. Ἐκεῖνὴ δέχτηκε καὶ μόλις παντρεύτηκαν, ὁ σύζυγός της τὴν πῆρε μαζί του στὴν Ἰάβα. Ἐκεῖ, μέσα στὸ ἀπαίσιο κλίμα καὶ στὸν ἐχθρικό πληθυσμό, ἄρχισε γι' αὐτὴν μιὰ ἐφιαλτικὴ ζωὴ. "Ἐνα πρωτὶ, θρῆκε τὸ παιδί της νεκρό. Ἡ γυναίκα ἐνὸς ἰθαγενοῦς στρατιωτῆ τοῦ εἶχε δηλητηριάσει. Μιὰ νύχτα, τρομερὲς κραυγὰς τὴν ἔκαναν νὰ πεταχθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι της. Τὸ ξύλινο σπίτι τους καίγοταν. Ὑστερα, ὁ ἄνδρας τῆς ἄρχισε νὰ πίνει. Νύχτες ὁλόκληρες τὴν ἔδερνε. Κρυβόμενος μέσα στὰ μπαμποῦ τοῦ κήπου, καὶ αὐτός, παραπατώντας καὶ τρεκλίζοντας, τὴν ἀναζητοῦσε μὲ τὸ πιστόλι στὸ χέρι. Στὸ τέλος, μὴ μπορώντας πιά νὰ ζήσει σ' αὐτὴ τὴν κόλαση, ἔφυγε κρυφὰ καὶ ἔθβασε στὸ Παρίσι, ὅπου ἤθελε νὰ γίνῃ ἱππεύτρια τοῦ τοίρκου γιὰ νὰ κερδίξῃ τὸ ψωμί της.

Ὁ Μολιέ δὲν συμφώνησε μέ-
την πρόθεσιν της. Τὴ συμβούλεψ-
νὰ γίνη μάλλον χορεύτρια ἐξω-
τικῶν χορῶν. Τὸ μελαψὸ της
χρῶμα ἀσφαλῶς θὰ τὴν βοή-
θοῦσε σ' αὐτό.

Ὑστερα ἀπὸ μερικὲς μέρες, τὸ Παρίσι ἀνακάλυπτε τὴν Μάτα Χάρι, ποὺ σημαίνει στὴ διάλεκτο τῆς Ἰάβας «Μάτι τῆς αὐγῆς». Χόρευε μισόγυμνη. Ψιθυρίζονταν πῶς εἶχε γεννηθῇ στὶς Ἰνδίες. Ἡ μητέρα της, μιὰ χορεύτρια, εἶχε πεθάνει ἐνῶ αὐτὴ γεννιόταν. Τὴν εἶχαν ἀναλάβει ὑπὸ τὴν προστασία τους ἱερεῖς, ποὺ τὴν εἶχαν ἀφιερῶσαι στὴ θεὰ Σίβα. Αὐτοὶ τῆς εἶχαν μάθει καὶ τοὺς ἱεροὺς χοροὺς.

Στην πραγματικότητα οί χοροί τῆς Μάτα Χάρι εἶχαν τόση σχέση με τοὺς ἱεροὺς χοροὺς τῶν Ἰνδιῶν ἢ τῆς Ἰάθας, ὅση οἱ μοντέρνοι σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ μετὰ τὴν ἀρχαία αἰσθητικὴ ἀρχιτεκτονική. Ὅλες τὶς χορευτικὲς γνώσεις τῆς τῆς ἀποτελοῦσαν μερικές κινήσεις τῶν χειρῶν, κάποια λυγίσματα τοῦ κορμιοῦ καὶ ὠρισμένοι κυματισμοὶ τῶν γοφῶν.

Ὁ Ἀντουάν, διευθυντής τότε τοῦ Μελοδράματος, βασιζόμενος στὴν ἐντύπωσιν ποὺ εἶχε προξενήσει ἡ Μάτα Χάρι στὸ κοινό, τὴν προσέλαβε γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ μερικὲς χορευτικὰς σκηνὲς στὸ «Ἀντάρ», ἕνα ἔμμετρο δράμα σὲ πέντε πράξεις. Ἐκείνη δὲν παρουσιάστηκε στὶς δοκιμὲς. Ἐμφανίστηκε μόνον τὴν παραμονὴ τῆς πρεμιέρας. Προσπάθησε, τρέκλισε καὶ τέλος δήλωσε ἀδυναμία καὶ κατὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς

Ἐν τούτοις, ἡ ἐπιτυχία τῆς στῆς Παρίσις ὑπῆρξε μεγάλη. Τὴν χειροκρότησαν με ἐνθουσιασμό, τόσο στὰ «Ὀλύμπια», ὅσο καὶ στὶς «Φαλί Πρεζέρ». Ἦταν ἡ ἐποχὴ ποὺ ὁ Πιερ Λοτί εἶχε ξαναφέρει στὴ μόδα τὸν ἐξωτισμό. Οἱ ἀριστοκράτες προσκαλοῦσαν τὴν εἰσὴρὴ χορεύτρια νὰ χορέψῃ στὰ σαλόνια τους. Ἀκόμη καὶ τὸ αὐστηρὰ μουσεῖο Γκιμὲ τῆς ἀνοίξε τὴς πύλες του. Ἐκαψαν λιθωνωτῶ

πρὸς τιμὴν της καὶ φώτισαν μὲ λαμπάδες τὰ ἀρχαῖα ἀγάλματα τοῦ Βούδδα. Μπροστὰ στὸ ἀγαλμα τῆς θεᾶς Σίβα χόρευε τὸν χορὸ τοῦ Αἰώνιου Ἑρώτα. Ὑστερα ἔδωσε μιὰ διάλεξι γιὰ τὴν τέχνη της. Οἱ ἀκροαταὶ δυσκολεύτηκαν κάπως νὰ τὴν καταλάβουν γιατί ἄρχισε τὴν ὁμιλία της γαλλικά, συνέχισε ἀγγλικά, ἔπειτα γερμανικά, ὁλλανδικὰ καὶ στὸ τέλος στὴ διάλεκτο τῆς Ἰάβας. Μιλοῦσε τὶς πέντε αὐτὲς γλῶσσες ἀπταιστα καὶ χωρὶς ξενικὴ προφορά.

Ὅλα αὐτὰ τὰ χαρίσματα, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν ἐξωτισμὸ της, τὴν ἔκαναν νὰ γνωρίσῃ μιὰ ἐπιτυχία ἄνευ προηγουμένου. Ἐμφανίστηκε στὸ θέατρο συνοδευόμενη ἀπὸ ἕναν στρατηγὸ, πρῶην ὑπουργὸ τῶν Στρατιωτικῶν.

Πολὺ γρήγορα, τὸ Παρίσι δὲν τὴ χωροῦσε πιά. Σύμφωνα μὲ τὴ δική της ἔκφρασι, ἔγινε γυναικὰ «διεθνής». Ἐμφανίστηκε στὴ Ρώμη καὶ τὶς Βρυξέλλες, στὸ πλευρὸ πάντοτε ἀνθρώπων ποὺ κατεῖχαν ἀνώτατα ἀξιώματα. Ἀλλὰ ἡ Γερμανία φαινόταν νὰ τὴν προσελκύη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα. Ἀπὸ καπρίτσιο ὑποχρέωσε ἕναν ἀπὸ τοὺς γιουοὺς τοῦ Κάιζερ νὰ τὴν πάρῃ μαζί του στὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια. Κατέστρεψε ἕναν ἀξιωματικὸ, τὸν ὑπολοχαγὸ Κρέπερτ. Ὁ δούξ τοῦ Μπρουνσβίκ καὶ ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν, φὸν Γιάφωφ, διεκδικοῦσαν τὴν εὐνοία της.

Τὴν 1η Αὐγούστου 1914, στὸ Βερολίνο, τὸ πλῆθος συγκεντρωμένο μπροστὰ στὸ ἀνάκτορο τοῦ Γουλιέλμου ζητωκραύγαζε τὸν αὐτοκράτορα καὶ ζητοῦσε πόλεμο κατὰ τῆς Γαλλίας. Ἡ Μάτα Χάρι παρακολούθησε αὐτὴ τὴ συγκέντρωσι μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, μέσα σὲ ἕνα αὐτοκίνητο,

δίπλα στὸν ἀρχηγὸ τῆς Ἀστυνομίας Γκρίμπελ.

Τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ πολέμου, οἱ Γάλλοι ἔχασαν τὰ ἰχνη τῆς χορεύτριας. Ἀλλὰ τὸ 1915, τὸ γαλλικὸ Β' Γραφεῖο, πῆρε ἕνα τηλεγράφημα τῆς Ἰταλικῆς ἀντικατασκοπείας ποὺ ἔλεγε ὅτι στὸν κατάλογο τῶν ἐπιβατῶν ἑνὸς γιापωνέζικου πλοίου περαστικοῦ ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Νεαπόλεως ὑπῆρχε τὸν ὄνομα τῆς Μάτα Χάρι. Μιὰ προσεκτικὴ ἔρευνα εἶχε ἀποκαλύψει ὅτι ἡ χορεύτρια δὲν ἔκρυβε πιά τὴ συμπαθεία της γιὰ τὴ Γερμανία καὶ ὅτι ὑπῆρχε καθε λόγος νὰ ὑποτεθῇ πὼς πήγαινε στὴ Γαλλία ὡς κατασκοπος.

Οἱ Γάλλοι ἔλαβαν, φυσικά, τὰ μέτρα τους καὶ μόλις ἡ Μάτα Χάρι πέρασε στὸ γαλλικὸ ἔδαφος, δυὸ ἀστυνομικοὶ ἄρχισαν νὰ παρακολουθοῦν τὶς κινήσεις της.

Ἐγκαταστάθηκε στὸ Παρίσι, στὸ Γκραντ Ὀτέλ. Ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς στὸ ξενοδοχεῖο αὐτὸ δὲν εἶχε χάσει τὴν ζωηρότητά του. Μόνο ποὺ τὴ θέσι τῶν φράκων εἶχαν πάρει οἱ στρατιωτικὲς στολὲς ὅλων τῶν ὅπλων καὶ ὅλων τῶν χωρῶν. Ἐπίσης ἡ κοσμικὴ κίνησι ἦταν ζωηρὴ παρ' ὅλο ποὺ ὁ πόλεμος θρῑσκόταν στὴ μεγαλύτερή του ἔντασι. Δὲν δίνονταν πιά χοροί, ἀλλὰ γίνονταν κοσμικὲς συγκεντρώσεις ὑπὲρ τῶν πολεμιστῶν. Ἡ Μάτα Χάρι κινήθηκε μὲ ἄνεσι, σὰν νὰ μὴν εἶχε ἐγκαταλείψει σιγμὴ τὸ Παρίσι. Θυμήθηκε ὅλες τὶς παλιές της γνωριμίες — καὶ δὲν ἦταν λίγες — ποὺ ὁ πόλεμος εἶχε διακόψει.

Οἱ ἀστυνομικοὶ ποὺ τὴν παρακολουθοῦσαν, ὑποχρεώθηκαν νὰ γίνουν θαμνῶνες ὅλων τῶν ὑποπτῶν νυκτερινῶν κέντρων τοῦ Παρισιοῦ. Ἡ χορεύτρια σὺχναζε στὰ πόδι ἀπόμερα καταφύγια τῶν γλεντζέδων, στὶς ἔρημες γειτονιές

τοῦ Ὁτέιγ ἢ τοῦ Πασσύ, ὅπου τὸ ταγκὸ χορευόταν ὑπὸ τοὺς ἤχους γραμμοφώνου σκεπασμένου μὲ πεσιέτες γιὰ νὰ μὴν ἀκούγεται ἔξω ἡ μουσική. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀθῶες αὐτὲς νυκτερινὲς ἐξόδους, οἱ ἀστυνομικοὶ δὲν κατάρθωσαν νὰ ἀνακαλύψουν τίποτα τὸ ἐπιλήψιμο.

Ἐν τούτοις ὑπῆρχε κάτι ποὺ προκαλοῦσε ἐκπληξι στὶς ὑπηρεσίες ἀντικατασκοπείας: Πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, ἡ χορεύτρια ἔκανε συντροφιά μόνο μὲ ἀνθρώπους πλουσίους καὶ κάπως προχωρημένης ἡλικίας. Τώρα διάλεγε τοὺς καθ'αλλιέρους της ἀνάμεσα στοὺς ἀξιωματικούς, ποὺ δὲν εἶχαν ἄλλη περιουσία ἀπὸ τὸ μισθό τους. Πάντως αὐτὸ δὲν ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ στηριχθῇ μιὰ ὁποιαδήποτε κατηγορία ἐναντίον της.

Ξαφνικά μιὰ μέρα, τὸ Β' Γραφεῖο πληροφορήθηκε ὅτι ἡ Μάτα Χάρι χρησιμοποίησε τοὺς σάκους τῆς διπλωματικῆς ἀλληλογραφίας οὐδετέρων κρατῶν γιὰ νὰ στέλνῃ ἀλογόκριτα μηνύματα στὸ ἐξωτερικὸ. Κατασχέθηκε ἡ ἀλληλογραφία τῆς ὁλλανδικῆς πρεσβείας, καὶ θρέθηκαν ἐπιστολὲς μὲ ὑπογραφή Μάτα Χάρι. Ἐπρόκειτο ὅμως γιὰ ἐντελῶς ἀθῶα μηνύματα ἀπευθυνόμενα πρὸς συγγενεῖς της ποὺ κατοικοῦσαν στὸ Ἀμστερνταμ.

Ο ΜΟΝΟΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ

Ὑστερα ἀπὸ μερικὲς ἐβδομάδες, νέος συναγεμὸς τῆς ἀντικατασκοπείας. Ἡ Μάτα Χάρι ζητοῦσε ἄδεια νὰ πάῃ στὸ Βιττέλ, ὅπου μόλις εἶχε κατασκευασθῇ ἕνα νέο ἀεροδρόμιο. Ἡ ἄδεια δόθηκε μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἦταν μιὰ εὐκαιρία νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ κατασκοπία. Στὸ Βιττέλ, ὅμως, ἄλλη ἀπογοήτευσις. Ἡ χο-

ρεύτρια οὔτε κὰν πλησίασε στὸ ἀεροδρόμιο. Κλείστηκε στὸ δωμάτιο ἐνὸς τραυματία, τοῦ Ρώσου λοχαγοῦ Βαρντίν ντε Μασσώφ, ποὺ εἶχε τυφλωθῇ προσωρινά, καὶ τὸν περιποιόταν. Ὁ ἄρχοντας αὐτὸς μὲ τὸ ἀκατάβλητο θάρρος καὶ τὸ τσακισμένο ἀπὸ πληγὲς σῶμα, ὑπῆρξε ὁ μόνος ἄνθρωπος ποὺ ἀγάπησε ἡ Μάτα Χάρι.

Ὅπως δὴποτε, ἀποφασίστηκε ἡ ἀπέλασί της ἀπὸ τὴ Γαλλία. Τὴν κάλεσαν στὸ ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν γιὰ νὰ τῆς τὸ ἀνακοινώσουν. Ἡ Μάτα Χάρι ἦταν μὲν ἀδέξια χορεύτρια ἀλλὰ περίφημη ἡθοποιός. Ἀγανάκτησε ὅταν ἄκουσε ὅτι δὲν τῆς εἶχαν ἐμπιστοσύνη καὶ ὠρκίστηκε πίστη στὴ Γαλλία. Παραδέχτηκε πὼς εἶχε ἄλλοτε φιλίες μὲ Γερμανοὺς καὶ προσφέρθηκε νὰ τοὺς προδώσῃ γιὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀγάπη της πρὸς τοὺς Γάλλους. Εἶπε πὼς γνώριζε πολὺ καλὰ τὸν στρατηγὸ Μόριτς φὸν Μπίσινγκ, ποὺ θρῑσκόταν τότε στὶς Βρυξέλλες, καὶ πρότεινε νὰ πάῃ νὰ τὸν συναντήσῃ γιὰ νὰ τοῦ ἀποσπάσῃ πληροφορίες. Ἡ συμφωνία κλείστηκε καὶ τῆς ἀποκαλύφθηκαν τὰ ὀνόματα 6 μυστικῶν πρακτῶν τῆς Γαλλίας ποὺ δροῦσαν στὸ Βέλγιο.

Ποτὲ τὸ Β' Γραφεῖο δὲν πῆρε πληροφορίες ἀπὸ τὴ Μάτα Χάρι. Ὅμως, ἕνας ἀπὸ τοὺς 6 πράκτορες ποὺ τῆς εἶχαν ἀποκαλυφθῇ, πιάστηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς ἐνῶ τὴν ἴδια μέρα ἡ κατασκοπία ἐφευγε γιὰ τὴν Ἀγγλία.

Ἡ Σκότλαντ Γκράντ κινήτο-ποιήθηκε. Μόλις ἡ Μάτα Χάρι πῆγε στὸ ἀγγλικὸ ἔδαφος συνελήφθη καὶ ὠδηγήθηκε στὸν σὲρ Μπάξιλ Θόμσον. Αὐτὸς δὲν τὴ φυλάκισε, ἀλλὰ τὴν συμβούλεψε πατρικά νὰ σταματήσῃ τὸ ἐπικίν-

δυο παιχνίδια της και να ξαναγυρίσει στο "Αμστερνταμ. Για μία στιγμή, ή χορεύτρια έμεινε σκεπτική. Φάνηκε να διστάζει και στο τέλος, με μία θεατρική χειρονομία, φώναξε: «Δώστε μου διαβατήριο για την "Ισπανία!» "Η αϊτησίς της έγινε δεκτή.

Η ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΚΑΙ Η ΚΑΤΑΔΙΚΗ ΤΗΣ

Στις 13 Δεκεμβρίου του 1916, έφθανε στη Μαδρίτη. "Η πρώτη της δουλειά ήταν να συναντήσει τον Γερμανό στρατιωτικό ακόλουθο φόν Κάλλε και τον ναυτικό ακόλουθο Βίλχελμ Κανάρη, τον γνωστό αρχηγό της γερμανικής κατασκοπείας κατά τον τελευταίο πόλεμο, που τον εξετέλεσε ο Χίτλερ με την κατηγορία ότι συνωμοτούσε έναντίον του.

Στις αρχές του 1917, ή Μάτα Χάρι ξαναγύρισε στη Γαλλία. "Αμέσως όμως κατάλαβε ότι ο κλοιός είχε πολύ στενέψει γύρω της. Τα γράμματά της άνοιγονταν, στο δρόμο την παρακολουθούσαν.

Στις 13 Φεβρουαρίου του 1917, ενώ ή κατάσκοπος κοιμόταν, ένας αστυνομικός μπήκε στο δωμάτιό της κρατώντας ένα ένταλμα συλλήψεως. Την ώρα που ντυνόταν, είχε ακόμη το κουράγιο να χαμαγελάσει νιαζιάρικα στον αστυνομικό και να του προσφέρει ένα σοκολατάκι λέγοντας: «Πάρτε το, μου τ'όστειλε ο λοχαγός Μασλφ.»

Την ώδήγησαν μπροστά στον ανακριτή Μπουσαρντόν. Αυτός την ρώτησε γιατί μόλις έφθασε στη Μαδρίτη επισκέφθηκε τον φόν Κάλλε. "Απάντησε ότι είχε προσπαθήσει να του αποσπάσει πληροφορίες που διαβίβασε στον Γάλλο στρατιωτικό ακόλουθο. "Ο ανακριτής φάνηκε να πέφτη στην

παγίδα. "Η χορεύτρια ξαναθρήκε στη στιγμή την αυτοπεποίθησή της. "Ηταν σίγουρη πως είχε κερδίσει το παιχνίδι. Διαμαρτυρήθηκε που την ένώλησαν την ώρα που κοιμόταν για τέτοιο ασήμαντο ζήτημα και διευθύνθηκε με λικνιστικά θήματα προς την πόρτα. Νόμιζε πως ήταν ελεύθερη. Μόλις βγήκε στο διάδρομο δυο αστυνομικοί την συνέλαβαν και την ώδήγησαν στις φυλακές του Σαιν — Λαζάρ.

Την 1η Μαΐου την ξαναπήγαν στον ανακριτή. "Ως τότε, ή Μάτα Χάρι είχε περάσει μέρες φοβερής αγωνίας γιατί δεν ήξερε τί στοιχεία υπήρχαν έναντίον της. "Ο ανακριτής της τ'αποκάλυψε: Τό Β' Γραφείο είχε στά χέρια του τηλεγραφήματα του φόν Κάλλε προς τους προϊσταμένους του στο Βερολίνο, από όπου φαινόταν καθαρά ότι ο πράκτωρ Η. 21 — ή Μάτα Χάρι — του είχε αποκαλύψει τις κινήσεις των γαλλικών πλοίων στη Μεσόγειο.

"Η κατάσκοπος υπεράσπισε τον εαυτό της με λύσσα. "Ισχυρίστηκε ότι ήταν θύμα της έρωτικής αντιζηλίας του φόν Κάλλε και του Κανάρη και ότι αυτοί είχαν στείλει επίτηδες τ'α τηλεγραφήματα για να την καταστρέψουν. "Ενα πράγμα όμως δεν μπόρεσε να εξηγήσει: Γιατί είχε πάρει τρεις φορές χρήματα από τις γερμανικές μυστικές υπηρεσίες.

Μετά τρεις μήνες, ή Μαργαρίτα - Γερτρούδη Ζέλλε καταδικάζοταν σε θάνατο από τ'ό 3ο έκτακτο στρατοδικείο.

Την αύγη της 15ης "Οκτωβρίου 1917 ο κυβερνητικός "Επίτροπος Ζυλλιέν άνοιξε την πόρτα του κελλιού της. Τρεις γυναίκες ήταν ξαπλωμένες πάνω σ'α σίδερένια κρεβάτια.

— Ποιά είναι; ρώτησε ο Ζυλλιέν τη μοναχή που τον συνώδευε.

— Αυτή στη μέση.

— Θάρρος, Μάτα Χάρι! φώναξε ο ήλικιωμένος αξιωματικός.

"Η κατάσκοπος ανακάθησε στο στρώμα της. "Ηταν τώρα μι'α γρηά με γκρίζα μαλλιά και ρυτιδωμένο πρόσωπο. Για μία στιγμή φάνηκε να δειλιάζει. "Υστερα ξαναβρήκε τον παλιό εαυτό της και όταν ο αρχιφύλακας θέλησε να την πιάσει από τ'ό χέρι, τον έσπρωξε απότομα και τ'ό φώναξε:

— "Ορίστε τρόπος! Μήπως νομίζεις πως είμαι καμιά κλέφτρα; Την ώδήγησαν στο πεδίο βολής

του Βενσέν. "Ενώ οι στρατιώτες έβαζαν τ'α όπλα τους «επί σκοπόν», ή Μάτα Χάρι αποχαιρετούσε, από τη θέση της, τ'ό δικηγόρο της.

"Η ιστορία όμως δεν τελειώνει εδώ. Στις αρχές τ'ό πολέμου της Κορέας, μι'α γυναίκα συνελήφθη από τ'α κομμουνιστικά στρατεύματα. Την χαρακτήρισαν ως κατάσκοπο και την τουφέκισαν επί τόπου, χωρίς δίκη. "Η δυστυχισμένη αυτή ήταν ή κόρη της Μάτα Χάρι. Για να εξαγοράσει τ'ό εγκλημα της μητέρας της είχε γίνει πράκτωρ των Συμμάχων!

Σ'ε μι'α συγκέντρωσι, όπου είχε πάει λίγο μετά από την επιστροφή της από τη Βαγδάτη, όπου ο άνδρας της είχε κάμει πολύ ενδιαφέρουσες ανασκαφές, κάποιος ρώτησε την πασίγνωστη "Αγκάθα Κρίστι: — Πώς τ'α καταφέρατε εσείς να παντρευτήτε ένα άνθρωπο, που διαρκώς ασχολείται με τ'α αρχαία; — "Ο αρχαιολόγος είναι ο ιδεωδέστερος σύζυγος που μπορεί να βρη μι'α γυναίκα, άπάντησε ή Κρίστι. Σκεφθήτε: όσο πιο πολύ γεννάει, τόσο περισσότερο τ'ον ενδιαφέρει.

★
Μέγας Ναπολέων: Σε δεβαιώ, Μπουριέν, ότι θα μείνεις κι' εσύ αθάνατος.
Μπουριέν: Γιατί, στρατηγέ μου;
Μέγας Ναπολέων: Μ'α άφου είσαι δικός μου γραμματεός!
Μπουριέν: Ποιός ήταν άραγε ο γραμματεός τ'ό Μεγάλου "Αλεξάνδρου;
Strand Magazine

Ἀθήνας ἀρχίζει μετὸν σχηματισμὸ τοῦ μεγάλου πολεμικοῦ στόλου πού ὑπῆρξε ἡ θάσι τῆς ἐπιρροῆς τοῦ πλούτου τῆς πολιτείας. Ὁ στόλος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολυάριθμους κωπηλάτες καὶ οἱ κωπηλάτες αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ὀπλισμό. Ἡ Ἀθηναϊκὴ πολιτεία λοιπὸν μπορεῖ νὰ χρησιμοποιοῖ γιὰ τὴν στρατιωτικὴ τῆς ἰσχὺ ὅλους τοὺς πολίτες τῆς. Καὶ αὐτοὶ ὅμως δὲν ἀρκοῦν. Ναυτολογεῖ λοιπὸν καὶ ξένους κωπηλάτες πού τοὺς πληρώνει μισθό. Ὅλοι ὅμως οἱ πολίτες τῆς, ἀκόμη καὶ οἱ πῖο φτωχοὶ, βοηθοῦν γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῆς. Ἡ Ἀθηναϊκὴ ἡγεμονία ἀρχίζει μετὰ τὴν νίκη τοῦ στόλου τῶν Ἀθηναίων στὴ Σαλαμίνα τὸ 480 π.Χ. Ἀπὸ τὸ 450 π.Χ. περίπου ἡ Ἀθήνα ἀποκτᾷ πολίτευμα δημοκρατικώτερο.

Ὅταν πῆραν τὰ στρατιωτικὰ πρωτεῖα οἱ πελαιοὶ

Σὲ ἄλλες ἀρχαῖες Ἑλληνικὲς πόλεις ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξέλιξι μπορεῖ νὰ συσχετισθῇ μετὰ τὴν ἐμφάνισι καὶ τὶς ἐπιτυχίες ἐνὸς νέου τύπου στρατιώτου, τοῦ πελταστοῦ, πού εἶναι

ὥπλισμένος ἀκόμη ἐλαφρότερα. Ὁ πελταστής κρατεῖ μιά πολὺ μικρὴ καὶ πολὺ ἐλαφριά ἀσπίδα, τὴν πέλτη, καὶ ξέρει νὰ πολεμᾷ κατὰ παράταξιν καὶ ἐκ τοῦ συστάδην. Ἔως τότε ἡ Σπάρτη ἦταν ἡ ἀδιαμφισβήτητη πρωταθλήτρια στὴ μάχη κατὰ παράταξιν. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 4ου π.Χ. αἰῶνος ἡ συντριβὴ τῆς Σπαρτιατικῆς παρατάξεως ἀπὸ τοὺς πελταστάς παίρνει τὴν ἀξία συμβόλου. Τὰ στρατιωτικὰ πρωτεῖα περνοῦν τότε σὲ μιά κοινωνικὴ τάξι πῖο ταπεινὴ καὶ ἔχουμε κατὰ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ διεύρυνσι τῆς δημοκρατίας σὲ διάφορες πολιτείες.

Ἐχουν ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ πυρρίτις κατέστρεψε τὴν μεσαιωνικὴ φεουδαρχία καὶ ὅτι ἀπὸ τὰ τουφέκια προῆλθε ἡ καθολικὴ ψηφοφορία. Οἱ ἐκφράσεις αὐτὲς εἶναι ὑπερβολικὲς γιὰτὶ παρουσιάζουν σὰν ἀπλά, φαινόμενα πολυσύνθετα. Περιέχουν ὅμως ἀσφαλῶς μέρος ἀπὸ τὴν ἀλήθεια. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἱστορία μᾶς ἀναγκάζει νὰ ἀναζητήσουμε στὸν πόλεμο τουλάχιστον μιά ἀπὸ τὶς αἰτίες τῆς ἐξελίξεως τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ πολιτεύματος.

Τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου καὶ πρὶν ἀκόμη ἡ Ἰαπωνία ἐπιτεθῇ ἐναντίον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἕνας Ἀμερικανὸς ἔστειλε ἀπὸ τὸ Τόκιο ἕνα γράμμα στὴν πατρίδα του, καὶ στὸ ὑστερόγραφο προσέθεσε: «Δὲν ξέρω ἂν θὰ λάβῃς τὴν ἐπιστολή μου, γιὰτὶ ἡ Ἰαπωνικὴ Λογοκρισία μπορεῖ νὰ τὴν ἀνοίξῃ». Λίγες μέρες ἀργότερα τὰ Ἰαπωνικὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ ἔστειλαν ἕνα σημείωμα πού ἔλεγε: «Τὸ ὑστερόγραφο τῆς ἐπιστολῆς σας δὲν ἦταν σωστό. Ποτὲ δὲν ἀνοίγουμε ἰδιωτικὰ γράμματα!»

Pourquoi Pas?

Κουίζ

ΠΟΙΑ ΖΩΑ ΣΑΣ ΘΥΜΙΖΟΥΝ;

Στὸν κατάλογο πού ἀκολουθεῖ ὁ θε προσώπου ἡ ἱστορία ἢ ἡ μορφή παρchoυν τὰ ὀνόματα ἱστορικῶν καὶ σχετίζεται ἡ θυμίζει ἕνα ζῶο. Προσμουθικῶν προσώπων καὶ παραπλεύρα παθήστε νὰ πλησιάσετε τὰ ὀνόματά ῶς τὰ ὀνόματα διαφόρων ζῶων. Κάτους σωστά.

1. Ἰωνᾶς
2. Ἅγιος Γεώργιος
3. Οὐίνστον Τσώρτσιλ
4. Νῶε
5. Ρωμύλος καὶ Ρῶμος
6. Λόεγκριν
7. Εὐᾶ
8. Κάρμεν
9. Μωϋσῆς
10. Κλεμανσώ

Ταῦρος
Μπουλντόγκ
Περιστέρι
Λύκαινα
Κύνκος
Φεῖδι
Δράκων
Φάλαινα
Τίγρις
Μόσχος

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΜΑΓΟΣ

Τὸ τυχερό σας νούμερο

Γράψτε τὸν ἀριθμὸ 12345679. Δεῖξτε τὸν σ' ἕναν τῆς συντροφιάς σας καὶ πέστε του νὰ διαλέξῃ τὸ νούμερο πού συμπαθεῖ. Ἄν σας πῇ πῶς τὸ εὐνοούμενο νούμερό του εἶναι 7, τότε πέστε του νὰ πολλαπλασιάσῃ τὸν ἀριθμὸ ἐπὶ 63. Ὅταν τελειώσῃ ὁ πολλαπλασιασμὸς θὰ ἔχῃ ἕνα ἀριθμὸ ὅλο ἀπὸ 7άρια.

Μὲ τὸ παιχνίδι αὐτὸ μπορεῖτε νὰ ἱκανοποιήσετε ὅλες τὶς προτιμήσεις. Δεδομένου ὅτι ὁ ἀριθμὸς σας ἔχει ὅλα τὰ νούμερα. Ἄν ὁ φίλος σας σας πῇ ὅτι ὁ ἀγαπημένος του ἀριθμὸς εἶναι τὸ 3, τί θὰ κάνετε;

(Λύσεις στὴ σελίδα 110)

1	2	3	4	5	6	7	9
					X	6	3
3	7	0	3	7	0	3	7
7	4	0	7	4	0	7	4
7	7	7	7	7	7	7	7

ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΣ ΑΦΟΒΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Του

ALDOUS HUXLEY

Από το βιβλίο του «Brave New World»

Φανατικός εχθρός του μύθου της τεχνικής προόδου, ο Χάξλεϊ, έγραψε το «Brave New World» μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στο βιβλίο του παρουσιάζει στους ούτοπιστές το όνειρό τους πραγματοποιημένο. Και το όνειρό έχει γίνει εφιάλτης. Σε μία κοινωνία, όπου τα άτομα αναπτύσσονται σύμφωνα με τις ανάγκες του κράτους σε επιστημονικές μεγαλοφυΐες, σε άπλους κηπουρούς ή αποβλακωμένους εργάτες χωρίς στα χημικά συστατικά, με τα οποία τρέφουν τα έμβρυα μέσα σε μπουκάλια, ο πόνος, η αγωνία και οι πνευματικές ανησυχίες έχουν καταργηθεί, όπου όλοι δουλεύουν σαν ρολοί και οι σεξουαλικές σχέσεις έχουν γυμνωθεί από τη γοητεία τους, εμφανίζεται μία μέρα ένας νέος. Κάτοικος περιοχής «άγριων», δεν καταλαβαίνει τα καινούργια ιδεώδη. Την ημέρα που θα τα καταλάβει, θα πάει την απόφασί του: Θα προτιμήσει τον θάνατο και θα κρεμαστεί από ένα δέντρο, γιατί ο «Καινούριος, άφοβος κόσμος» δεν γνωρίζει ούτε τον πόνο, ούτε τον έρωτα και μόνο μιάν άσυνείδητη ευτυχία μπορεί να του προσφέρει.

Ενα πελώριο κτίριο, όχι τόσο ψηλό μ'ά έκτεταμένο, με 34 πατώματα μόνο. Πάνω από την κεντρική είσοδο οι λέξεις «ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΕΚΚΟΛΑΠΗΡΙΑ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΟΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ» και σε μιά πλάκα το έμβλημα του Παγκόσμιου Κράτους «ΚΟΙΝΟΤΗΣ, ΤΑΥΤΟΤΗΣ, ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΣ».

Η τεράστια αίθουσα του ισόγειου έβλεπε στο βοριά. Κρύα, παρ' όλο το καλοκαίρι που έλαμπε έξω από τα παράθυρα, παρ' όλη την τροπική θερμοκρασία του ίδιου του δωματίου. Ένα σκλη-

ρό, θαμπό φως περνούσε απ' τα παράθυρα ζητώντας πεινασμένο καμιά ξαπλωμένη μορφή, κα- νένα μαλακό σχήμα, μ'ά έβρισκε μόνο τα γυαλιά και τα νικελ και την άστραφτερή πορσελάνη του εργαστηρίου. Ο χειμώνας με τον χειμώνα. Οι στολές των εργαζομένων ήταν κατάσπρες και τα χέρια τους κρυμμένα μέσα σε ά- χρωμο καουτσούκ. Το φως ήταν ψυχρό, νεκρό, σαν φάντασμα. Μό- νο από τους κίτρινους σωλήνες των μικροσκοπίων έπαιρνε κάποια ζωή.

—Αυτή είναι ή «Αίθουσα Γονι-

μοποίησης», είπε ό Διευθυντής άνοίγοντας την πόρτα.

Σκυμμένοι πάνω στα όργανά τους, τριακόσιοι Γονιμοποιηταί ή- ταν βυθισμένοι στην άδιάσπαστη οιωπή της έντατικής συγκεντρώ- σεως, στην απόλυτη, αφαίρεσι.

Μιά ομάδα από νεοφερμένους σπουδαστές, πολύ νέους, ροδα- λούς και αδέξιους, ακολουθούσε νευρικά το Διευθυντή. Καθένας τους κρατούσε ένα σημειωματά- ριο, όπου έγραφε με αγωνία κάθε λέξι του μεγάλου ανθρώπου. Ά- πό το στόμα του Διευθυντού κατ' ευθείαν! Το προνόμιο ήταν σπά- νιο. Ο Διευθυντής του Κέντρου του Λονδίνου είχε την άρχή να ό- δηγή μόνος του τους καινούρ- γιους σπουδαστές σε όλα τα τμή- ματα του Κέντρου.

—Άπλως για να πάρετε μιά ί- δέα, τους έξηγουσε.

Γιατί θέβαια έπρεπε να έχουν κάποια γενική ιδέα άν ήταν να κάνουν τη δουλειά τους αποδο- τικά και ήταν να γίνουν καλά και ευτυχισμένα μέλη της κοινωνίας, όσο τουτο ήταν δυνατό. Γιατί ό- πως έξέρι ό καθένας, οι λεπτομέ- ρειες φτιάχνουν την άρετή και την ευτυχία. Οι γενικότητες εί- ναι άναγκαία κακά. Άλλωστε τη σπονδυλική στήλη της κοινωνί- ας δεν την άποτελούν οι φιλόσο- φοι, αλλά οι συλλέκτες γραμμα- τοσήμων.

—Αύριο, ήθελε να πη στους νέ- ους σπουδαστές, χαμογελώντας με, μιά έλαφρώς άπειλητική έκ- φρασι, θα στρωθήτε στη σοβαρή δουλειά. Δεν θα έχετε καιρό για γενικότητες. Στο μεταξύ...

Στο μεταξύ ήταν οι προνομιού- χοι. Τώρα λόγια από πρώτο χέρι και κατευθείαν στο σημειωματά- ριο. Τα παιδιά έγραφαν με μανία. Ψηλός, μάλλον αδύνατος, αλλά στητός, ό Διευθυντής προχώρησε

στην αίθουσα. Είχε μεγάλο ού- γονι και μεγάλα πεταχτά δόντια που όταν δεν μιλούσε μόλις σκε- πάζονταν από τα παχειά του χεί- λια. Γέρος; Νέος; Τριάντα; Πε- νήντα; Πενήντα πέντε; Δύσκολο να πη κανείς. Άλλωστε κανείς δεν ρωτούσε. Στο σωτήριο αυτό έτος της σταθερότητας 632 Α. Ε. κανείς δεν είχε την περιέργεια να μάθ.

—Θά άρχισω από την άρχή, εί- πε ό Διευθυντής των Κεντρικών Έκκολαπηριών.

Οι πιό έπιμελείς σπουδασταί έγραφαν στο χαρτί την πρόθεσί του: Άρχίζει από την άρχή.

—Αυτά, είπε με μιά κίνησι του χεριού, είναι οι έπωαστήρες. Καί άνοίγοντας μιά πόρτα τους έδειξε άπανωτές σειρές από άριθμημένους δοκιμαστικούς σω- λήνες.

—Η προμήθεια ωαρίων αυτής της έβδομάδος, είπε. Τα κρατού- με στη θερμοκρασία του αίματος. Τα άρσενικά σπέρματα όμως, εί- πε άνοίγοντας μιά άλλη πόρτα, πρέπει να διατηρούνται σε 35 βαθμούς αντί 37. Η μεγίστη θερ- μοκρασία του αίματος, άποστει- ρώνει.

Με την πλάτη στηριγμένη στους έπωαστήρες και ενώ τα μολύβια έτρεχαν χαράζοντας όρ- νιθοσκαλίσματα στα σημειωμά- τρια, τους περιέγραψε το σύγχρονο σύστημα γονιμοποίησης. Μίλη- σε πρώτα θέβαια για τη χειρουρ- γική φάσι, την έγχείρησι που υ- φίσταται κανείς έθελοντικά για να το καλό της Κοινωνίας, για να μην άναφέρουμε το γεγονός ότι συνεπάγεται ένα επίδομα που ίσο- δυνάμει με «μισθό» έξη μηνών. Συνέχισε άναφέροντας λίγα για την τεχνική της διατήρησης του ωαρίου στη ζωή και για την ανά-

πτυξί του. Μετά, πέρασε στο θέμα της ευνοϊκότερης θερμοκρασίας, τής περιεκτικότητας σε άλλα, μίλησε για το υγρό μέσα στο οποίο διατηρούνται τα ώριμα-μένα ώάρια και οδηγώντας τους υπηκόους του στα εργαστηριακά τραπέζια τους έδειξε πώς έβγαίνε το υγρό αυτό από τους δοκιμαστικούς σωλήνες, πώς έπεφτε σταγόνα-σταγόνα στις ειδικές θερμοσμένες πλάκες των μικροσκοπίων, πώς τα ώάρια που περιείχε έλέγχονταν μήπως παρουσιάζουν ανωμαλίες, πώς γινόταν ή άριθμησί τους και πώς μεταφέρονταν σε ένα πορώδες δοχείο. Και φέρνοντάς τους να δουν την εργασία, τους είπε πώς το δοχείο αυτό το θύθιζαν μέσα σε ένα θερμό υγρό που περιείχε ελεύθερα σπερματοζωάρια. Το λιγότερο έπρεπε να είναι 100.000 στο κυβικό εκατοστόμετρο. Τόνισε πώς ύστερα από δέκα λεπτά το δοχείο έβγαίνει από το υγρό και το περιεχόμενο του εξετάζοταν ξανά, πώς τα γονιμοποιημένα ώάρια ξαναγύριζαν στους έπωαστήρες όπου τα ώάρια "Αλφα και Βήτα παραμένουν ώσπου να μπούν όριστικά στις μπιλιές, ενώ τα ώάρια Γάμα, Δέλτα και Έψιλον τα έβγαζαν ύστερα από 36 ώρες για την επεξεργασία «Μποκανόφσκυ».

Την μέθοδο Μποκανόφσκυ, επανέλαβε ο Διευθυντής και οι σπουδαστές υπογράμμισαν τις λέξεις στα σημειωματάρια τους.

"Ένα ώάριο σημαίνει ένα έμβρυο και ένα έμβρυο σημαίνει έναν φυσιολογικό οργανισμό. Άλλα ένα Μποκανοφσκυκοποιημένο ώάριο θα θλαστήση, θα γονιμοποιηθί, θα πολλαπλασιαστή. Από 8 έως 96 θλαστώρια και κάθε θλαστώρι θα γίνι ένα τέλει έμβρυο και κάθε έμβρυο κανονι-

κός άνθρωπος. Να θγάξης 96 ανθρώπινα όντα εκεί που πρώτα έβγαίνει μόνο ένα! Πρόδος.

—Βασικά, κατέληξε ο Διευθυντής, ή μποκανοφσκυκοποίησης συνίσταται από μιá σειρά άναστολών τής άναπτύξεως. Συγκρατούμε τή φυσιολογική άνάπτυξι και —πράγμα παράδοξο— το ώάριο άναπακρίνεται θλαστώνοντας και πάλι.

Άναπακρίνεται θλαστώνοντας και πάλι. Τα μολύβια έτρεχαν στο χαρτί.

Ο Διευθυντής έδειξε με το χέρι του. Έπάνω σε μιá ταινία που έκινείτο σιγά μιá σειρά πειραματικοί σωλήνες έμπαιναν σ' ένα μεγάλο μετάλλινο κουτί ενώ μιá άλλη σειρά έβγαίνε. Η μηχανή έκανε έναν έλαφρό θόρυβο. Χρειάζοταν 8 λεπτά για να περάσουν οι σωλήνες, τους είπε. Οκτώ λεπτά κάτω από ίσχυρες άκτίνες Χ. Μερικά ώάρια πέθαιναν από τα υπόλοιπα τα λιγότερο εύαίσθητα χωρίζονταν σε δυό, τα περισσότερα όμως χωρίζονται στα τέσσερα, άλλα στα όκτώ. Και όλα ξαναγύριζαν στους έπωαστήρες, όπου τα θλαστώρια άρχιζαν να άναπτύσσονται. "Υστερα από δυό μέρες ξαφνικά τα πάγωναν. Τα πάγωναν και σταματούσαν την άνάπτυξι τους. Δυό, τέσσερα, όκτώ, τα θλαστώρια θλαστώναν με τή σειρά τους και τότε τους έδιναν άλκοόλ τόσο, σχεδόν όσο να πεθάνουν. Η συνέπεια ήταν να θλαστήσουν και πάλι, και πάλι ώσπου για να μη γίνι καμμιá νέα διχοτόμησης που θα ήταν μοιραία γι' αútά, τα άφηναν να άναπτυχθούν με την ήσυχία τους.

Πανομοιότυπα άδελφια. "Όχι όμως όπως στην εποχή που οι άνθρωποι γεννιόνταν, και ένα ώάριο χωριζόταν τυχαία στα δυό.

Έδω ή διχοτόμησης γινόταν σε ντουζίνες.

—Ντουζίνες, είπε ο Διευθυντής και άνοιξε διάπλατα τα χέρια του σαν να σκόρπιζε την άφθονία.

Όστόσο ένας από τους σπουδαστές είχε τή άνοησία να ρωτήση ποιό ήταν το πλεονέκτημα τής μεθόδου.

—Καλό μου παιδί! Ο Διευθυντής γύρισε άπότομα προς το μέρος του. Δέν το θλέπεις; Μά δέν το θλέπεις; Η έκφρασί του έγινε έπισημη. Η μέθοδος Μποκανόφσκυ είναι ένας από τους μεγαλύτερους παράγοντες τής κοινωνικής σταθερότητας!

Μεγαλύτερος παράγων τής κοινωνικής σταθερότητας, έτρεχαν τα μολύβια.

"Άντρες και γυναίκες σάνταρτ. Ένα όλόκληρο εργοστάσιο επανδρωμένο από ένα και μόνο μποκανοφσκυκοποιημένο ώάριο!

—Ένεήντα έξη όμοιοι άνθρωποι που κινούν 96 όμοιες μηχανές! Η φωνή σχεδόν έτρεμε από ένθουσιασμό. Για πρώτη φορά στην Ιστορία ξέρεις επί τέλους πού θρίσκεσαι. Και πρόφερε το έμβλημα του πλανήτη «Κοιότης, Ταυτότης, Σταθερότης». Μεγάλα λόγια. "Αν μπορούσαμε να μποκανοφσκυκοποιούμε συνεχώς, όλο το πρόβλημα θα είχε λυθί.

Θά είχε λυθί από τυποποιημένα ώάρια Γάμα, άπαράλλακτα Δέλτα, όμοιόμορφα Έψιλον. Έκατομμύρια πανομοιότυπα δίδυμα. Η άρχή τής μαζικής παραγωγής έφαρμοσμένη επιτέλους στη βιολογία!

—Δυστυχώς όμως δέν μπορούμε να έφαρμόζουμε το σύστημα άπειρίορστα.

Τό άνώτατο όριο φαίνεται πως ήταν 96 και το 72 ένας καλός μέ-

σος όρος. "Από το ίδιο ώάριο και με σπερματοζωάρια του ίδιου άρσενικού να παράγονται όσο το δυνατόν περισσότερα δίδυμα. Αυτό ήταν το καλύτερο που μπορούσε να γίνι (δυστυχώς όχι το ίδεώδες). Άλλά άκόμη κι αυτό παρουσίαζε δυσκολίες.

Η Μέθοδος Πόντοναπ επιτάχυνε πάρα πολύ το χρόνο ώριμάσεως. Μέσα σε δυό χρόνια μπορούσαν τώρα πιά να έξασφαλισθούν τουλάχιστον 150 ώριμα ώάρια. Με γονιμοποίησι και Μποκανοφσκυκοποίησι, με άλλα λόγια με πολλαπλασιασμό επί 72, έχετε κατά μέσο όρο 11.000 άδελφούς και άδελφές σε 150 σειρές από όμοια δίδυμα, όλα τής ίδιας ήλικίας μέσα σε δυό χρόνια.

—Σε έξαιρετικές περιπτώσεις μπορούμε να κάνουμε ένα ώάριο να μάς δώση πάνω από 15.000 όντα.

Άπευθυνόμενος σε έναν κοκκινομάλλη νεαρό που περνούσε εκείνη τήν ώρα του είπε:

—Κύριε Φόστερ, μπορείτε να μάς ήγτε τήν άπόδοσι ενός ώαρίου;

—Δεκαέξη χιλιάδες δώδεκα, σ' αυτό το κέντρο, άπάντησε χωρίς δισταγμό.

Μιλούσε γρήγορα, είχε ζωηρό βλέμμα και ήταν φανερό πως του άρεσε να λή νούμερα.

—Δεκαέξη χιλιάδες δώδεκα σε 189 σειρές από όμοια. Άλλά σε 189 σειρές από όμοια κέντρα πέτυ-ώριμένα τροπικά κέντρα πέτυχαν κάτι καλύτερο. Η Σιγκαπούρη είχε συχνά παραγωγή πάνω άπό 16.500 και ή Μομπάσα έφτασε τις 17.000. Άλλά έχουν πλεονεκτήματα που δέν τα έχουμε μεις. Το νέγρικο ώάριο αντίδρά πολύ καλύτερα. Όστόσο (και τά μάτια του έλαμψαν από τή χαρά τού άγώνα) θα τους θάλουμε κάτω. Δουλεύω τώρα ένα θαυμά-

σιο ώάριο Δέλτα "Ελασσον, μό-
νο 18 μηνών. "Εχει ήδη πάνω από
12.700 παιδιά. Καί ακόμη άντέ-
χει! Θά τους ξεπεράσουμε άσφα-
λώς.

—Αυτό το πνεύμα μου άρέσει
και ό Διευθυντής χτύπησε τόν
Φόστερ στόν ώμο. "Ελα μαζί μας
και χάρισε στα παιδιά την πείρα
σου.

Στην αίθουσα Έμφιαλώσεως
βασίλευε άρμονική δραστηριό-
τητα. Οί φιάλες προχωρούσαν
πάνω στην ταινία και δέχονταν
κομματάκια όμοιόμορφα κομμέ-
νες μεμβράνες από περιτόναιο.
Γρήγορα έρχόταν ή σειρά τών
Ληξιάρχων. Κληρονομικότης, ή-
μερομηνία γονιμοποιήσεως, σχέ-
σεις με την ομάδα Μποκανόφσκυ
— όλες οί λεπτομέρειες μεταφέ-
ρονταν από τόν δοκιμαστικό σω-
λήνα στη φιάλη. "Η πομπή προ-
χωρούσε όχι πιά άνώνυμη αλλά
καταγεγραμμένη, με ταυτότητα.
Και από κει περνούσε άργα στην
Αίθουσα Κοινωνικού Προορισμού.

—Όγδόντα όκτώ κυβία μέ-
τρα δελτία, είπε ό κ. Φόστερ με
αγαλλίασι, καθώς έμπαιναν.

—Δελτία που περιέχουν όλες
τις άναγκαίες πληροφορίες, συμ-
πληρώσε ό Διευθυντής.

—Ένημερώνονται κάθε πρωί.

—Και συντονίζονται κάθε ά-
πόγευμα.

—Με βάσι αυτά, κάνουν τούς
ύπολογισμούς τους.

—Τόσα άτομα αυτής κι' αυτής
της ποιότητας, είπε ό κ. Φόστερ.

—Κατανεμημένα σε τόσες πο-
σότητες.

—Τά άπρόοπτα περισσέματα
άμέσως χρησιμοποιούνται.

—Όταν παρουσιαστή έλλει-
ψις, τά κενά συμπληρώνονται ά-
μέσως.

—Βιβαίως, είπε ό κ. Φόστερ.
"Αν ξέρατε τί ύπερωρίες έκάνα-

με μετά τούς τελευταίους σει-
σμούς της 'Ιαπωνίας! Χαμογέλα-
σε και κούνησε τό κεφάλι του.

—Οί άρμόδιοι του Προορισμού
στέλνουν τούς αριθμούς στους
Γονιμοποιούς.

—Κι' αυτοί δίνουν τά έμβρυα
που τούς ζητούν.

—Μετά την ταξινόμησι οί φιά-
λες πηγαίνουν στην 'Αποθήκη
'Εμβρύων.

—Όπου και φθάσαμε.

Προχώρησαν σε μιá σκάλα στο
ύπόγειο. "Η θερμοκρασία έξακο-
λουθούσε να είναι τροπική. Τό
φώς γινόταν όλο και πιό λιγοστό.
Δυό πόρτες και ένας διάδρομος
που έστριβε και ξνάστριβε έξα-
σφάλιζαν την αποθήκη από κά-
θε διείδουσι του φωτός της ήμέ-
ρας.

—Τά έμβρυα είναι σάν τά φω-
τογραφικά φίλμ. Δεν μπορούν
να δεχθούν παρά μόνο κόκκινο
φώς, είπε ό κ. Φόστερ ανοίγοντας
τη δεύτερη πόρτα. "Όλα ήταν
κοκκινωπά και οί άνδρες και οί
γυναίκες που πηγαινόερχονταν
άνάμεσα στίς σειρές τά μου-
κάλια έμοιαζαν σάν κόκκινα φαν-
τάσματα.

—Δόστε τους μερικούς άρι-
θμούς, κ. Φόστερ, είπε ό Διευθυ-
ντής, που είχε κουρασθή να λήψ.

Ό κ. Φόστερ ήταν πανευτυχής
να δίνη αριθμούς: Μήκος 220 μ.,
πλάτος 200 μ., ύψος 10 μ. "Εδει-
ξε πρὸς τά έπάνω. Οί σπουδα-
στές σήκωσαν τά μάτια τους σάν
κοτοπουλάκια που πίνουν νερό.
Τρία πατώματα: ισόγειο, πρώτη
γαλαρία, δεύτερη γαλαρία.. Κον-
τά τους τρία κόκκινα φαντάσμα-
τα ξεφόρτωναν βιαστικά τίς
μπουκάλες από μιá κινητή σκά-
λα που είχε φθάσει από την Αί-
θουσα Κοινωνικού Προορισμού.
Κάθε μπουκάλι μπορούσε να το-
ποθετηθή σε μιá από τίς 15 σει-

ρές, που ήταν κινούμενοι ίμάντες
και προχωρούσαν 33 1)3 εκατο-
στά την ώρα επί 267 μέρες όκτώ
μέτρα την ήμέρα. 2.136 μέτρα έν
όλω! "Ο κ. Φόστερ τούς μίλησε
για όλα.

Τούς είπε για τό έμβρυο που
μεγάλωνε πάνω στο στρώμα του
από περιτόναιο. Τούς έβαλε να
δοκιμάσουν τό πλούσιο αίματινο
ύγρὸ από τό όποιο τρέφονταν.
Τούς μίλησε για τίς ούσιες που
έπρεπε να τούς χορηγούν. Τούς
είπε για την αυξανόμενη δόσι
του θυρεοειδούς στα τελευταία
ένενηντα έξη μέτρα της πορείας.
Τούς έδειξε την αποθήκη του υ-
ποκαταστήματος του αίματος,
την κεντρόφυγα άντλία που κρα-
τούσε τό ύγρὸ σε κίνησι πάνω
άπ' τόν πλακοῦντα και τό περ-
νούσε μέσα άπ' τόν συνθετικό
πνεύμονα και τό φίλτρο τών ά-
χρηστων ούσιων. Μίλησε για την
ένοχλητική τάσι τών εμβρύων
πρὸς την άναιμία.

Τούς έδειξε τόν άπλό μηχανι-
σμό στα τελευταία δυό μέτρα: ά-
νατάραξε όλα τά έμβρυα και τά
συνήθιζε στην κίνησι. "Ανέφερε τά
πειράματα και έξηγήσε τό σύστη-
μα της έτικέτας κάθε μπουκά-
λας: ένα T για τά άρσενικά, έ-
νας κύκλος για τά θηλυκά και έ-
να έρωτηματικό μαύρο έπάνω σε
άσπρο φόντο, για τά ουδέτερα
ελεύθερα.

—Θέλουμε να μπορούμε να δια-
λέξουμε, είπε ό κ. Φόστερ. Και
αφήνουμε μεγάλο περιθώριο ά-
σφαλείας. "Αφήνουμε τά 30% τών
θηλυκων να αναπτυχθούν κανονι-
κά. Στα άλλα δίνουμε μιá δόσι
άρσενικής όρμόνης κάθε 24 μέ-
τρα.

—Αποτέλεσμα: γίνονται
στείρα. Φυσιολογικά όργανικώς,
μόνο που έχουν την τάσι να βγά-
ζουν γένεια. Πάντως είναι στείρα.
"Απόλυτη στειρότης. Κι' αυτό

μάς βγάζει επιτέλους από τό θα-
σίλειο της δουλικής μιμήσεως της
φύσεως και μάς οδηγεί στόν πιό
ένδιαφέροντα κόσμο της ανθρώ-
πινης έφευρετικότητας.

"Ετριψε τά χέρια του ευχα-
ριστημένος. Γιατί θέβαια δεν πε-
ριωριζόταν στην άπλη έκκόλαψι
εμβρύων. Αυτό θά μπορούσε να
τό κάνη οποιαδήποτε άγελάδα.

—"Επίσης προορίζουμε και έ-
λέγχουμε. Ξεχωρίζουμε τά μόριά
μας σάν κοινωνικά όντα, σάν Α,
ή σάν Ε, σάν μέλλοντες έργατες
ή μέλλοντες ... Πήγαινε να πη,
μέλλοντες Κυβερνήτες του κό-
σμου, αλλά τό διώρθωσε και είπε,
... ή μέλλοντες Διευθυντές Κέν-
τρων Έκκολλάψεως.

Ό Διευθυντής δέχτηκε τό κομ-
πιμένο με ένα χαμόγελο.

Καθώς κυκλοφορεί τό ύγρὸ έ-
λέγχουμε τόν ρυθμό του. "Όταν
περνάη από τόν πνεύμονα κατά
μεγαλύτερα διαστήματα δίνει στο
έμβρυο λιγώτερο όξυγόνο. Και
μόνο ή έλειψις όξυγόνου άρκεί
για να κρατήση τό έμβρυο κάτω
άπ' τό έρτιο.

—Μά γιατί τό κάνετε αυτό;
ρώτησε ένας περίεργος σπουδα-
στής.

—Ανόητε, είπε ό Διευθυντής
διακόπτοντας την σιωπή. Δεν
σκέπτεσαι πως ένα έμβρυο Ε πρέ-
πει να έχη περιβάλλον Ε και κλη-
ρονομικότητα Ε;

Τό παιδί φαίνεται πως δεν τό
είχε σκεφθή. Και κοκκίνισε κα-
ταστεναχωρημένο.

—"Αν μπορούσε να βρεθή μιá
τεχνική για να ελαττωθή ή περί-
οδος της ώριμάσεως, τί θρίαμ-
βος, τί εύεργέτημα για την Κοι-
νωσία!

—"Ας σκεφθούμε τό άλογο.

Οί σπουδαστάι σκέφθηκαν τό ά-
λογο.

—Ωριμάζει στα έξη χρόνια. "Ο έ-

λέφας στα δέκα, ενώ στα δεκατρία ο άνθρωπος δεν έχει ακόμη ωριμάσει σεξουαλικά και στα είκοσι έχει συμπληρωθεί η ανάπτυξί του. Γι' αυτό υπήρχε και αυτός ο καρπός της άρροπορημένης ανάπτυξεως: η ανθρώπινη διάνοια.

Στα Ε δεν χρειάζονταν ευφυΐα και δεν την είχαν. Ένω όμως το μυαλό των Ε ώριμαζε στα δέκα, το σώμα τους δεν ήταν κατάλληλο για εργασία πριν απ' τα 18. Πολλά χρόνια άχρηστης και σπαταλημένης ανωριμότητας. "Α ή σωματική ανάπτυξη μπορούσε να επιταχυνθεί τόσο, όσο π.χ. της αγελάδας, τί τεράστια οικονομία για το σύνολο!...

—Τεράστια! μουρμούριζαν οι σπουδασταί.

Ο ένθουσιασμός του κ. Φόστερ ήταν μεταδοτικός.

Η περιπλάνησί τους μέσα στο κοκκινωπό φως τους έφερε κοντά στα 170 μέτρα της σειράς 9. Από κει και πέρα οι φιάλες περνούσαν από θερμές και ψυχρές σήραγγες, ώστε να συνηθίσουν τα έμβρυα στις μεταβολές της θερμοκρασίας. Στο τέλος της πορείας τους τα έμβρυα αυτά θα είχαν μάθει να μισούν το κρύο. Είχαν προοριστή να γίνουν ανθρακωρύχοι, να πάνε στους τροπικούς.

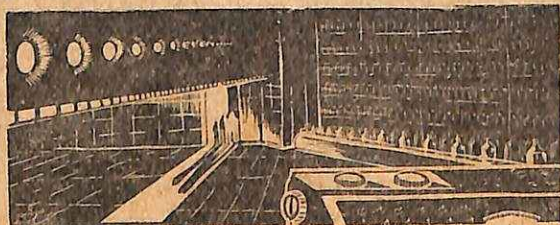
—Αυτά θέλουμε να ακμάζουν

στη ζέστη. Οι συνάδελφοί μας επάνω, θα τους μάθουν να την αγαπούν.

—Κι' αυτό, είπε ο Διευθυντής, είναι το μυστικό της ευτυχίας και της άρετης. Να αγαπάς αυτό που πρέπει να κάνεις. Κάθε έγκληματισμός έχει αυτό το σκοπό: να κάνει τους ανθρώπους να αγαπούν την αναπόφευκτη κοινωνική τους μοίρα.

Στη Σειρά 10 τα έμβρυα των χημικών της επόμενης γενεάς έγκλιματίζονταν στο μόλυβδο, την καυστική σόδα, την πίσσα, το χλώριο. Η πρώτη ομάδα από 250 έμβρυα μηχανικών αεροπλάνων—ρουκετών περνούσε από το 1.100 μ. της Σειράς 3. Ένας ειδικός μηχανισμός κρατούσε το περιεχόμενο κάθε φιάλης σε συνεχή περιστροφή.

—Για να βελτιωθεί το αίσθημα ισορροπίας, έξηγήσε ο κ. Φόστερ. Η επιδιόρθωσι ενός αεροσκάφους στον άερα είναι ζόρικη δουλειά. Ελαττώνουμε την παροχή του θρεπτικού υγρού όταν τα έμβρυα στέκονται ίσια και τη διπλασιάζουμε όταν είναι με το κεφάλι κάτω και τα πόδια επάνω. Έτσι μαθαίνουν να συνδυάζουν την θέσι με την ευχάριστη διάθεσι και ή ευτυχία τους θα είναι να στέκονται με το κεφάλι κάτω και τα πόδια επάνω.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΚΑΛΟΙ ΤΡΟΠΟΙ

Νέος οδηγός καλής συμπεριφοράς

(Συνέχεια).

Οι καλοί τρόποι αλλάζουν συχνότατα μορφή, ή ζωή τους παρασύρει και η πρόοδος τους δημιουργεί νέα προβλήματα. Σ' αυτή τη σειρά των άρθρων που προσφέρει η «Εκλογή» στους αναγνώστες της, θα προσπαθήσει να μεταδώσει ό,τι πρέπει να γνωρίζουν καλώς σχετικά με τους καλούς και λογικούς τρόπους που ζητεί η σύγχρονη ζωή.

Πώς να δέχεσθε σωίλι σας

Την φιλοξενία την έχουν οι Έλληνες μέσα τους και γι' αυτό οι περισσότεροι, χωρίς να διαβάσουν κανένα οδηγό καλής συμπεριφοράς, ξέρουν πώς να δεχθούν τους ξένους πολύ καλύτερα και με πολύ περισσότερη άρχοντιά από ό,τι θα το μάθουν ποτέ κάτοικοι άλλων χωρών, όσα βιβλία και αν διαβάσουν. Αλλά μιά και βρισκόμαστε στο κεφάλαιο των τύπων, ας αρχίσουμε από την αρχή.

Υπάρχουν πάρα πολλές μορφές δεξιώσεων και προσκλήσεων. Οι απλούστερες είναι οι μικρές συγγενικές, το γεύμα, ή μαστίχα, το γλεντάκι και προχωρώντας φθάνουμε στις πιο μεγάλες. Στο γεύμα με ξένους, με επισήμους, στην χορευτική μαστίχα στον χορό. Εκτός απ' αυτά έρχεται μια στιγμή, όπου κάθε σπίτι έχει να αντιμετωπίσει την δεξίωσι της χαράς. Είναι οι άρραβώνες, ο γάμος, τα γενέθλια, οι έορτές κλπ. Αλλά ας πάρουμε α-

πό την αρχή την πρόσκλησι. Πρέπει να ιδούμε τον τρόπο με τον οποίο ή κυρία του σπιτιού ή ο κύριος ή και οι δυο μαζί θα προσκαλέσουν τον ξένο. Για τον πολύ φίλο και πολύ οικείο, το τηλέφωνο είναι ό,τι χρειάζεται. Ένα τηλεφώνημα «πολύ θα θέλαμε να σάς δούμε μεθαύριο Τετάρτη», σάς στείλει και περισσεύει. Μόλις ξεφθάνει και περισσεύει τον στενό φιλικό κύκλο, τότε το τηλεφώνημα πρέπει να γίνεται προσεκτικότερα, αρκετές ημέρες πριν, και να διδω προ πάντος ευχέρεια στους καλεσμένους να απαντήσουν να ή όχι. Προσοχή! Υπάρχει ένας τρόπος προσκλήσεως, ο οποίος μπορεί να σας δημιουργήσει βαρύτατες αντιπάθειες, και αυτός είναι ο εξής: «Καλημέρα σας κύριε Άλφα, τί κάνετε, πώς είσθε; Ο άνδρας μου και εγώ θα θέλαμε τόσο πολύ να σας δούμε και να έλθετε να φάτε στο σπίτι. Ποιά μέρα της άλλης εβδομάδας είσθε ελεύθερος;» Αυτό το

«ποιά μέρα της άλλης έβδομάδος είσθε έλεύθερος», άποτελεί για τόν προσκαλούμενο μιά τρομερή παγίδα. Γιατί, τί να πη;... "Αν για κάποιον λόγο δέν θέλει να δεχθί την πρόσκλησι, πώς να κα- νη; Να πη πως όλόκληρη την άλ- λη έβδομάδα είναι πιασμένος; Και άκόμη άν τόν πη, συνήθως εί- ναι άνεπαρκές, γιατί τότε θα τοῦ προτείνουν να διαλέξει μιά ήμέρα από την μεθεπομένη έβδομάδα, ό- πότε άναγκάζεται ή να γίνη φα- νερά πρόστυχος ή να ένδώση και να διαλέξει μιά ήμέρα.

Η πρόσκλησι πρέπει, όπωςδή- ποτε, να γίνεται για μιά ώρισμέ- νη μέρα ή τόν πολύ για δύο. «Θέ- λουμε να σάς δοῦμε. Λέμε να συγκεντρωθοῦμε ή την Τετάρτη ή τόν Σάββατο. Ποιά μέρα θα σάς βόλευε καλύτερα;» Όποτε ή άρ- νησις δέν περιέχει καμιά παρε- ξήγησι, γιατί μπορεί έκ συμπτώ- σεως και τις δυό ήμέρες ό ξέ- νος να είναι πιασμένος. Έάν δέ είναι πραγματικά πιασμένος και θέλει να έρθη σπíti σας, τότε ό ίδιος θα σάς προτείνη άλλη ή- μέρα. Θα σάς πη: «Τί κρίμα, δέν θα μπορούσε να γίνη την Παρα- σκευή ή την Κυριακή; γιατί και μείς θέλουμε πολύ να σάς δοῦ- με». Έάν ή συνεννόησις προχω- ρήση μ' αὐτόν τόν φιλικόν τρόπο, υπάρχει θεβαιότης ότι ή πρόσ- κλησις σας γίνεται δεκτή με πραγματική εύχαρίστησι. Και αὐ- τόν δέν ισχύει μόνο για ανθρώπους τούς όποιους καλείτε για πρώτη φορά, αλλά σχεδόν για όλο τόν κόσμο, τόν όποιο δέν παρακολου- θείτε από πάρα πολύ κοντά. Αὐ- τοί οί ίδιοι πού πέρυσι σάς συμ- παθοῦσαν τόσο πολύ, μπορεί έ- φέτος να μὴ θέλουν να έρθουν στό σπíti σας. "Απειρα θέματα γεννιώνται και χωρίζουν τούς άν- θρώπους: πολιτικά, κοινωνικά,

οικογενειακά. "Ερχονται νέες φι- λίες, οί όποιες σήνουν τις πα- λίες, δημιουργούνται νέοι κύκλοι, νέες συμπάθειες, νέες αντιπάθει- es. Συνεπώς ποτέ δέν μπορεί να είναι κανείς θέβαιος για τόν άλ- λον, όπως δέν είναι και για τόν έαυτό του και για τις συμπάθει- es, τις όποιες θα έχη τόν χρόνου ή τοῦ άντιχρόνου. Η πρόσκλη- σις λοιπόν, όπως και άν γίνεται, δέν πρέπει να είναι φορτική, και έάν ένα πρόσωπο, τόν όποιο έχε- τε προσκαλέσει μιά και δυό φο- ρές δέν έρθη στό σπíti σας, δέν υπάρχει κανείς λόγος να τόν κα- λέσετε και πάλι.

Φυσικά ή τηλεφωνική πρόσκλη- σις πρέπει άπαραιτήτως να γίνε- ται από τόν ίδιο τόν προσκαλούν- τα και όχι από τήν ύπη- ρέτριά του και να βρίσκε- ται αὐτός στό τηλέφωνο και όχι ή υπηρέτρια, ή όποία να λή «μιά στιγμή περιμένετε, θέλει να σάς μιλήση ή κυρία μου». Αὐτά είναι προστυχίες, οί όποιες γίνονται συ- χνότατα στήν "Αθήνα. Η άπάντη- σις είναι άπλή και έπιβεβλημένη: Τόν κλείσιμο τοῦ τηλεφώνου χω- ρίς κουβέντα, χωρίς να φαίνεται καν άν αὐτός πού τόν έκκλεισε είναι ή υπηρέτρια ή τόν κέντρο ή ή ίδια ή κυρία. Αὐτός πού ζητεί ένα άλ- λον άνθρωπο όφείλει να είναι στό τηλέφωνο, έκτός άν είναι "Υπουρ- γός, άνώτατος υπάλληλος ή έπί- σμος ή τέλος πάντων κάποιος σπουδαίος άνθρωπος, ό όποιος δέν μπορεί να χάνη τόν καιρό του τηλεφωνώντας. "Αλλά ή κυρία, ή όποία θέλει να προσκαλέση στό σπíti της, δέν μπορεί να σάς κα- λή μέσω τρίτου και να σάς άφή- νη να περιμένετε στό άκουστικό, έως ότου σηκωθί από τόν κρεβ- θάτι της ή άφήση τόν καφεδάκι της και πλησιάση στό τηλέφωνο από τόν όποιο σάς πήρε ή υπηρέτριά

της. "Αλλά αφήνοντας τόν τηλέφω- νο κατά μέρος, πού άποτελεί πάν- τως μιά άνεπίσημη μορφή προσ- κλήσεως ως προχωρήσουμε πρὸς την εύγενεστέρα πρόσκλησι, την γραπτή. Μιά άπλή κάρτα ή όποία να γράφη:

Αγαπητέ Κύριε Βήτα,

Θά είμαστε πολύ εύτυχείς άν θέλα- τε να έλθετε να φάτε στό σπíti μας την προσεχή Πέμπτη, ... τόν μηνός τόν βράδυ. Θά είμαστε λίγοι φίλοι, τί- ποτε τόν έπίσημο και θα γίνουν μετά δυό τραπέζια πινάκι,

Με φιλία

Οδός..... αριθ. Τηλ.

Φυσικά σ' αὐτήν την πρόσκλη- σι μπορείτε να άπαντήσετε και γραπτώς και τηλεφωνικώς όσο τόν δυνατόν γρηγορώτερα. Αὐτή ή πρόσκλησις μπορεί να είναι γραμμένη με τόν χέρι, μπορεί να είναι γραμμένη με την γραφομη- χανή (ή γραφομηχανή πλέον εί- ναι παραδεκτή σέ όλες τις περι- στάσεις) και μπορεί να είναι φυ- σικά και τυπωμένη.

Στό ζήτημα τών τυπωμένων προσκλήσεων παρουσιάζεται συ- χνά μιά υπερβολική έπισημότης. Δέν υπάρχει λόγος, όταν μιά νέα κυρία άποφασίση να άνοίξη τόν σπíti της και να δεχθί κόσμο, να τυπώση καρτόνια με την ίδια θα- ρια φρασεολογία πού έχουν τά καρτόνια τοῦ "Υπουργοῦ τών Έ- ξωτερικών. Δηλαδή ώρα είναι να εγκαταλειφθοῦν τά «Ο κύριος και ή κυρία ... παρακαλοῦν τόν κύριο και την κ. όπως τι- μήσωσι δια της παρουσίας τών τών δοθησομένην κλπ. κλπ.». "Υ- πάρχει τρόπος άπλούστερος, να γραφοῦν τυπωμένες προσκλήσεις, οί όποιες να έχουν αὐτήν την μορ- φή:

Ο κ. και ή κ. παρακαλοῦν τόν κ. και την κ. να τούς κά- λουν την χαρά να έλθουν σπíti τους

την.....
Διεύθυνσις Τηλ.
Π. Α.

Φυσικά ή κάρτα αὐτή μπορεί να γραφί κατά μύριους τρόπους χωρίς τόν σκληρό κολλάρο μιάς υπερβολικής καθαρεύουσας.

Οί προσκλήσεις αὐτές πρέπει να φεύγουν τοῦλάχιστον δέκα ή- μέρες πρὸ της ήμέρας της δεξιώ- σεως, όπως και γενικά όλες οί προσκλήσεις, και οί τηλεφωνικές, πρέπει να γίνονται τοῦλάχιστον μιά έβδομάδα πρὶν. Συχνότατα στήν Ελλάδα στέλνονται προσ- κλήσεις την τελευταία στιγμή χω- ρίς καν να συνοδεύονται από κά- ποια δικαιολογία, όπως θα ήταν ή άπρόσπη άφιεί ενός έπιφανούς ξένου. Αὐτές τις προσκλήσεις μπορεί ή μάλλον πρέπει κανείς να τις άγνοήση.

"Αλλά σταματήσαμε πολλή ώ- ρα στόν πρόλογο της δεξιώσεως και πρέπει να φθάσουμε τοῦλάχι- στον σέ μιά από αὐτές τις δεξι- ώσεις πρὶν προχωρήσουμε τόν άλλο μήνα στίς ύπολοιπες. Και για να πάρουμε την μιά, την πιό κοινή και πρακτική μορφή της ά- θηναϊκής δεξιώσεως, ως ξεκινή- σουμε με τόν πῶς πρέπει να δίδε- ται μιά καλή μαστίχα.

Πρῶτον και κύριον πρέπει να μελετηθί ό χώρος τοῦ σπιτιοῦ και να προσκληθοῦν άνάλογοι καλε- σμένοι. Η μαστίχα έπιτρέπει με- γαλύτερο αριθμό καλεσμένων ά- πό όποιαδήποτε άλλη μορφή προσκλήσεως, χωρίς όμως αὐτός ό αριθμός να είναι και άπερίορι- στος, όπως πιστεύουν πολλοί. Τά κοινά άθηναϊκά σπίτια, αὐτά τά όποία διαθέτουν ένα χώλλ, μιά τραπεζαρία και ένα σαλόνι, μπο- ροῦν να προσκαλέσουν 40-50 άν- θρώπους, ύπολογίζοντας ότι όλοι δέν θα έρθουν συγχρόνως και με-

έχουν κάμει την εμφάνισί τους έφέτος τον χειμώνα για πρώτη φορά. Το έμπριμέ, το σχέδιο, παύει να ανήκει στο καλοκαίρι και έρχεται να φέρη το κέφι των χρωμάτων στον χειμώνα. Υφάσματα πολύχρωμα φτιάχνουν στενά κολλάτα φορεματάκια. Έπάνω από αυτά έρχεται ένα ριχτό παλτό μονόχρωμο ντουπλετισμένο με το ίδιο ύφασμα από μέσα. Υφάσματα κεντημένα, νταντέλλες, μποκάρ, γκρό με φαρδύες ρίγες, όλα ακολουθούν περίπου την ίδια συνταγή: "Η ταγιέρ ή φουρρά, ή κοντό φόρεμα μπαλλαρίνας. Χαρακτηριστικά σημεία είναι οι στρογγυλοί ώμοι, τα απέριττα ντεκολτέ, είτε μυτερά είτε τετράγωνα είτε όβάλ, (μακριά από μικρούς γιακάδες και από στενά πέττα, αυτά γερνούν το φόρεμά σας περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια). Πολύ λίγες ζώνες, το φόρεμα έφαρμυστό σε γραμμή «πρενσές» δεν έχει ανάγκη από ζώνη για να σημειώσει την μέση δόλου λοξά. Σχεδόν καμιά φούστα

δεν εμφανίζεται λοξή έφέτος τον χειμώνα. "Ισιες πιέτες, πλισσέ, φάρδος δοσμένο απότομα από την μέση και πέρα, αλλά όχι το ύφασμα κομμένο «μπιέ». Έξαιρετικά της μόδας από το πρωί έως το βράδυ και από το βράδυ έως το άλλο πρω είναι το ζέρσεϋ. Ντραπαρισμένα φορέματα όπογευματινά και βραδυνά από ζέρζεϋ ίσια γραμμή είναι ιδεώδη για όσες δεν φοβούνται να δείξουν την γραμμή τους. Είναι πρακτικά, ελαφρά, εύχρηστα και πολύ ολιγώτερο δαπανηρά από τα μεγάλα βραδυνά φορέματα από σατέν με τις πελώριες φούστες τα όποια είναι όμολογούμενως θαύματα όμορφιάς, αλλά για νύ επιδειχθούν χρειάζεται ανάλογον πλίσσιον. Και ακόμη δεν έχει φανή τί είδους χειμώνας μάς έτοιμάζεται έφέτος στην Αθήνα. Θα έχουμε μεγάλους χορούς, κοσμική κίνησι, δεξιώσεις ή θα περάσουμε νοικοκυρεμένα και οικονομικά; "Εως τον άλλο μήνα θα ξέρωμε.

ΜΑΡΙΝΑ

Τί ακριβώς έννοεΐτε όταν λέτε

Για κάθε μιά από τις παρακάτω λέξεις διαλέξτε ανάμεσα στους 3 όρσμούς εκείνον που νομίζετε ότι αποδίδει την ακριβή σημασία της.

- 1) ΑΔΗΡΙΤΟΣ.— Α: Καταστρεπτικός. Β: Ακατανίκητος. Γ: Ανυπόφορος.
- 2) ΑΡΡΙΒΙΣΤΑΣ.— Α: Φιλόδοδος. Β: Σαδιστής. Γ: Νεόπλουτος.
- 3) ΕΙΔΥΛΛΙΑΚΟΣ.— Α: Έρωτικός. Β: Ποιητικός. Γ: Απόκοσμος.
- 4) ΕΠΙΔΑΨΙΛΕΥΩ.— Α: Κάτω ψιλά. Β: Δίνω με άφθονία. Γ: Περιποιούμαι.
- 5) ΜΟΛΩΧ.— Φωτιά. Β: Ηφαίστειο. Γ: Θεός των Έβραίων.
- 6) ΜΥΣΤΗΣ.— Α: Κατηχημένος. Β: Έχέμθος. Γ: Μυστηριώδης.
- 7) ΝΤΕΜΠΟΥΤΑΡΩ.— Α: Άρ

χίζω. Β: Τελειώνω. Γ: Καταστρέφω.

8) ΞΟΑΝΟ.— Α: Ατεχνο άγαλμα. Β: Άρχαίο άγαλμα. Γ: Θείο άγαλμα.

9) ΟΞΥΔΕΡΚΗΣ.— Α: Έξυπνος. Β: Διορατικός. Γ: Ικανός.

10) ΠΑΡΡΗΣΙΑ.— Α: Παρουσίασις. Β: Παράταξις. Γ: Είλικρίνεια.

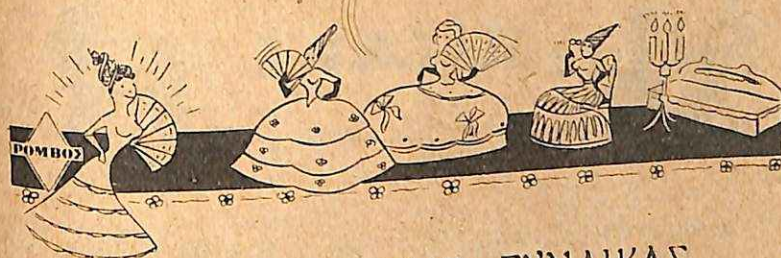
11) ΣΤΗΛΙΤΕΥΩ.— Α: Στιγματίζω. Β: Στερεώνω. Γ: Κηρύσσω.

12) ΤΕΚΤΑΙΝΟΜΕΝΑ.— Α: Δόλιες ενέργειες. Β: Έκδουλεύσεις. Γ: Οικοδομικά υλικά.

13) ΦΕΣΤΙΒΑΛ.— Α: Μεγάλος χορός. Β: Έορταστική συγκέντρωσις. Γ: Συναυλία.

14) ΨΥΧΩΣΙΣ.— Α: Ίδιοτροπία. Β: Μεγάλη επιθυμία. Γ: Υπερβολική προσήλωσις.

(Απαντήσεις στη σελίδα 110)

Ο ΦΡΟΥΡΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Τού
GR. LOSANGE

Η ιστορία μας αρχίζει πριν από πολλά χρόνια, την εποχή του Μεσαίωνα. Σε κάποιο φεουδαρχικό πύργο της Γαλλίας ή πυργοδέσποινα, μία χονδρούλη και πλασαρή γυναίκα, παρουσιάζεται σε μία γιορτή, πολύ μεσάτη, με στήθος όρθο και στητή σαν λαμπάδα. Οι άλλες καλεσμένες, όλες αρχόντισσες και άρχοντοπούλες, τα είχαν χάσει. Δεν μπορούσαν να εξηγήσουν την αϊφνίδια αυτή μεταβολή και άρχισαν να λέγονται τα πιο άπίθανα πράγματα. Άκόμα και ότι για να το επιτύχει είχε πουλήσει την ψυχή της στο διάβολο.

Τίποτε όμως απ' αυτά δεν ήταν σωστό. Απλούστατα, τον μαγικό αυτόν τρόπο της κομψής εμφάνισής της, τον είχε ανακαλύψει ένας ταπεινός υπηρέτης πο της κομψής εμφάνισής της, θά ήταν διάσημος και πλούσιος.

Αν όμως έμεινε στην ιστορία άγνωστο το όνομά του, το επινόημά του έγινε σύντομα γνωστό σ' όλην την Εύρώπη και στον 14' αιώνα είχε γενικευθεί πια η χρήσις του. Από τότε, εδώ δηλαδή και 700 χρόνια, κάθε γυναίκα που σεβότανε τον έαυτό της, ήταν αδύνατον να εμφανισθή χωρίς το θαυματουργό και άθεατο αυτό επινόημα, που είναι μέχρι σήμερα ο πολύτιμος φρουρός της γυναικείας κομψότητας.

Έγιναν πόλεμοι, ο χάρτης της Εύρώπης άλλαξε πολλές φορές, νέοι κόσμοι ανακαλύφθηκαν, επαναστάσεις ανέτρεψαν όλα έθεωρούντο ιερά και απαραβίαστα, νέες ιδέες διαδόθηκαν και ό πιστός αυτός φρουρός στάθηκε ακλόνητος στο πλευρό της.

Φυσικά ένα τέτοιο πολύτιμο σύντροφο και προστάτη δεν μπόρεσαν να άγνοήσουν και οι γυναίκες της Ελλάδος. Από την εποχή των γιάγκων μας κάθε γυναίκα, μικρή ή μεγάλη, πλούσια ή πτωχή, έσπευδε να ζητήσει την βοήθειά του για να μπορεί να παρουσιάζεται άφοβα στα περιεργά μάτια των ανδρών και στα άνακριτικά βλέμματα των άλλων γυναικών.

Πού όμως μπορούσε να βρεθή αυτός ο φρουρός της κομψότητάς της; Δεν είναι εύκολο πράγμα να βρη ή γυναίκα αυτό που όνειρεύεται, όταν μάλιστα στην περίπτωσι αυτή δεν γίνονται συμβιβασμοί. Ένας καλός φρουρός όχι μόνο είναι άχρηστος, αλλά και επιζήμιος. Είναι σωστή καταστροφή.

Το πρόβλημα αυτό δεν άπασχολεί εδώ στην Ελλάδα τις γυναίκες, γιατί το έλυσε από πενηνταεταίρια, κατά τον καλύτερο τρόπο, ένα γνωστό κατάρχημα της όδοι Έρμού. Κάθε γυναίκα μπορεί να προμηθευθή από εκεί ό,τι θέλει και ό,τι της ταιριάζει, με την μικρότερη δυνατή δαπάνη.

Δεν είναι άναγκη, μου φαίνεται, να πώ ότι ό φρουρός αυτός της γυναικείας κομψότητας είναι ό Κορσές και στην Ελλάδα ό Κορσές Στρατηγίου.

MAYPA (14)

Αγ8. Ιζ8. Θ5. Σα6. β7. γ6. δ5. ζ6.
η7. θ7.

Μαῦρα (4): Ρδ5. Πθ3. Σγ3. ζ5.

Constellation

Γράμματα

τῶν ἀναγνωστῶν μας

ΠΑΛΙ "ΚΑΝΑΣΤΑ"

Ἀγαπητὴ «Ἐκλογή».

Ἄν καὶ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον ἡ συντροφιά μας ἄρχισε νὰ παίξει τὸ παιχνίδι τοῦτο, ἐν τούτοις πολὺ γρήγορα βρεθήκαμε σὲ δύσκολη θέσι καὶ διάφορα ἐμπόδια παρουσιάστηκαν, τὰ ὁποῖα δὲν μπορέσαμε νὰ ὑπερπηδήσουμε. Γιὰ τοῦτο ζητοῦμε τὴν βοήθειά σου καὶ σὲ παρακαλοῦμε, ἐὰν εἶναι δυνατόν, νὰ μᾶς διευκρινίσῃς ὠρισμένα σημεῖα.

ΔΗΜ. ΚΑΓΙΑΣ

Τὰ διευκρινίζουμε εὐχαρίστως, ἂν καὶ νομίζουμε ὅτι ἡ προσεκτικὴ ἀνάγνωσις τοῦ πρώτου ἀρθροῦ καὶ τῶν ἀπαντήσεων στὸ πρῶτο γράμμα, θὰ ἐφθάνει...

ΕΡΩΤΗΣΙΣ 1η:

Οἱ 50 πόντοι, τοὺς ὁποίους δείχνει ὁ παίκτης γιὰ νὰ κατεβάσῃ, λογαριάζονται μὲ τὰ χαρτιά πού κατεβάζει ἢ ὄχι;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ:

Τοὺς 50 αὐτοὺς πόντους πρέπει νὰ τοὺς κατεβάσῃ ὁ παίκτης ἀπὸ τὰ χαρτιά πού ἔχει στὸ χέρι του, συμπληρώνοντάς τοὺς μόνον μὲ τὸ ἓνα χαρτὶ πού του ἐπιτρέπει νὰ πάρῃ τὸ πακέτο. Δηλαδή ἂν τοῦ παίξῃ ὁ ἀριστερὸς ἓνα ὀκτάρι καὶ βρίσκεται νὰ ἔχῃ στὰ χέρια του 4, τότε παίρνει τὸ ὀκτάρι ὁμοχρόνως φυσικὰ μὲ 3, τὶ χαρτιά ὅπου πάρχουν ἀπὸ κάτω, καὶ συμπληρώνει τοὺς 10 πόντους αὐτοῦ τοῦ ὀκταρίου μὲ τοὺς 40 πόντους ἔχει στὸ χέρι του. Δηλαδή τοὺς 50 ἢ τοὺς 90 ἢ τοὺς 120 πόντους πρέπει νὰ τοὺς συμπληρῶνῃ τὸ ἓ ν α χαρτὶ τοῦ πακέτου σὺν τὰ χαρτιά πού ἔχει ὁ παίκτης στὸ χέρι του.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ 2α:

Ὅταν ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο συντρόφους τελειώσῃ καὶ ὁ ἄλλος σύντροφος καθῶς καὶ οἱ ἀντίπαλοι πού ἔχουν ἄλλα μὲν χαρτιά κατεβάσει, ἄλλα δὲ στὸ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ:

Τὰ χαρτιά τὰ κατεβασμένα μετριοῦνται «σύν». Τὰ χαρτιά τὰ ὁποῖα κρατεῖ κανεὶς στὸ χέρι του μετριοῦνται «πλήν» (ποτὲ διπλά). Συνεπῶς μετρά

χέρι, τότε τί γίνεται; Δηλαδή πῶς θὰ μετρηθοῦν οἱ πόντοι καὶ τί θὰ γίνουν τὰ χαρτιά πού κρατοῦν οἱ ἄλλοι στὰ χέρια; (Ἡ τράπουλα δὲν ἔχει τελειώσει).

ΕΡΩΤΗΣΙΣ 3η:

Πῶς θβάνουν οἱ παίκτες στοὺς 1.500 καὶ 3.000 πόντους; Δηλαδή πῶς καὶ πότε μετριοῦνται οἱ πόντοι;

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ:

Στὸ τέλος κάθε μοίρασις ἡ κάθε ὁμάδα μετρά πρώτα τὰ τριάρια τὰ κόκκινα καὶ τὶς κανάστες (αὐτὰ τὰ ἔχουμε ξαναπῇ) καὶ ἔπειτα τοὺς πόντους. Τὰ προσθέτει καὶ θβάνει σὲ ἓνα ἄλφα ἀριθμὸ. Ὅταν αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς ξεπάρσῃ τὸ 5.000, ἡ ὁμάς πού τὸν θβάνει ἔχει κερδίσει.

Ἐπίσης πολὺ θὰ θέλαμε νὰ μᾶς διευκρινίσῃς καὶ τὰ ἐξῆς σημεῖα, πού γράφεις στὸ ἄρθρο «Κανάστα»:

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ:

α) Δηλαδή ἂν τοὺς πετᾷ ἓνα ὀκτάρι, πρέπει νὰ ἔχουν καὶ τοὺς 50 πόντους... καὶ ἐπιτρέπει στὸν παίκτη νὰ πάρῃ ὅλα τὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα ἔχουν μαζευτῇ. (Σελὶς 103, τελευταῖοι στίχοι).

β) Φυσικὰ αὐτὸς θὰ μείνῃ μὲ τρία χαρτιά μόνον, ἂν κατεβάσῃ χωρὶς νὰ πάρῃ τὸ πακέτο. (Σελὶς 105, στίχος 21, στήλη α').

γ) Ὅταν ἓνας παίκτης ρίξῃ ἓνα πινακλ, τότε... ἀπὸ ὅμοια χαρτιά πού σοῦ παίξουν. (Σελὶς 104, πρώτοι στίχοι, στήλη β').

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ σημεῖα αὐτά, δὲν βλέπουμε πῶς μποροῦμε νὰ τὰ ἐξηγήσουμε περισσότερο. Ἐνα φυσικὸ ζευγὸς καὶ οἱ πόντοι χρειάζονται γιὰ νὰ κατεβάσῃ κανεὶς καὶ νὰ πάρῃ καὶ τὸ πακέτο. Πάντα ὁ παίκτης, ὁ ὁποῖος παίρνει τὸ ἀπὸ πάνω χαρτὶ, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πάρῃ ὁλόκληρο τὸ πακέτο.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σημεῖο β', ἐὰν ἓνας παίκτης κατεβάσῃ χωρὶς νὰ πάρῃ τὸ πακέτο, τότε φυσικὰ θὰ μείνῃ μὲ ὅσα χαρτιά τοῦ περισσέψουν. Ἐὰν υπολογίσουμε ὅτι κατεβάσῃ 90 πόντους μὲ τὸν καλύτερο δυνατό συνδυασμὸ, δηλαδή ἓνα μπαλαντέρ καὶ δύο ἄσσους, τότε θὰ τοῦ μείνουν ὀκτὶ χαρτιά κ.ο.κ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τρίτη ἀπορία, καὶ αὐτὴν δὲν μποροῦμε νὰ τὴν ἐξηγήσουμε, παρὰ ἐπαναλαμβάνοντας τὰ ἴδια. Ὅταν ἓνας παίκτης, παίζοντας στὴ σειρά του, θυσίῃσῃ ἓνα πινακλ, τότε ἐπαναφέρει τὸ πρῶτο καθεστῶς, ὅπου δὲν μπορεῖ νὰ πάρῃ κανεὶς τὸ πακέτο, παρὰ μόνον ἐὰν ἔχῃ ἓνα φυσικὸ ζευγάρι, φυσικὰ, ὅσοι ἔχουν σὶ κ ὁ ζευγάρι, φυσικὰ, ὅσοι ἔχουν κατεβάσει τοὺς πόντους τοὺς, χρειάζονται μόνον τὸ φυσικὸ ζευγάρι καὶ ὄχι πάλι νὰ κατεβάσῃ ὠρισμένους πόντους.

στρατιώτας ἀναγνώστας σου, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχαν τὸ θάρρος ἴσως νὰ σὰς γράψουν.

Ἄν σὰς εἶναι δυνατόν μπορεῖτε νὰ προσθέσετε αὐτὴν τὴν δικαία στήλη

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγαπητὴ «Ἐκλογή»,
Βέβαια ἴσως λίγο ἀργά νὰ ἐρχώ-
μαι διὰ νὰ κάμω ἓνα παράπονο, τὸ
ὁποῖο ἴσως νὰ ἐθίξε πολλοὺς ἀπὸ τοὺς

της 'Αλληλογραφίας χάριν των αναγνωστών σας, οι οποίοι είναι στρατιώτες:

Αυτά ως προς το ζήτημα του παραπεπόνου.

ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Στρατιώτης
Κ.Ε.Ν. Κορίνθου 1ος λόχος ΣΤΓ 909

Η στήλη «Ζητώ αλληλογραφία» καταργήθηκε γιατί, δυστυχώς, μερικοί παρεξηγήσαν την αποστολή της. Λυπούμεθα που το μέτρο αυτό στέρησε πολλούς φίλους μας από μία ευχαρίστηση, ήταν όμως απαραίτητο και δεν μπορεί να αναθεωρηθῇ.

ΠΑΛΙΑ ΤΕΥΧΗ «ΕΚΛΟΓΗΣ»

Ο Νίκος Μαρκάκης μας γράφει ότι διαθέτει παλιά τεύχη της «Εκλογής», από το 1945 και εντεύθεν. Οποιος από τους αναγνώστες μας ενδιαφέρεται ως του γράψη στην διεύ-

θυνση: Κον Νίκον Μαρκάκη, Poste Restante, Πλατεία Συντάγματος, Αθήναι.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΓΟΥΣ...

(Απάντησις στο γράμμα του κ. Π. Τζαβανάρα)
Το «Ελάτε να γίνετε μάγος» είναι σωστό, αλλά θέλει και λίγη...μαγική φλέβα.

Λοιπόν: 'Αντί	θα γράψετε:
635	635
— 536	— 536
= 99	— 099
Και αντί	θα γράψετε:
99	099
+ 99	+ 990
198	1089

Είπαμε. Χρειάζεται και ταλέντο ή τουλάχιστον εξάσκησης!

ΑΠΟ ΤΩΝ Δ' ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ:

(Μία ενδιαφέρουσα καθυστερημένη συνεργασία)

«...Δεν μπορώ να καταλάβω, γιατί χρειάζεται άδεια ο δάσκαλος, ο γιατρός, ο ηλεκτρολόγος, ακόμη κι' αυτός που έκκενώνει θόβρους, και δεν χρειάζεται κανενός είδους «χαρτί», όποιος υπεύθυνα ασχολείται με την ελληνική κρατική ραδιοφωνία. Οι υπάλληλοι —πλην των τεχνικών— ούτε το άλφα δεν γνωρίζουν και στην καμπούρα μας διαπράττουν τους ραδιο...φόνους των! Νομίζω ότι είναι αντισυνταγματικό το χαράτσι της συνδρομής, αφού πληρώνονται οι διαφημίσεις που μας υποχρεώνουν να τις παρακολουθούμε... Έξ' άλλου ο ύπουλος τρόπος, με τον όποιον έθεσπίσθη να διαφημίζονται όλα τα είδη, δημιουργεί πρόβος άλλων παρεμβάσεων των κειμένων νόμων... Ο μέλλον να ιδρυθῇ «'Αντι-Ε.Ι.Ρ.» —ικός Σύλλογος» θα άσχοληθῇ και με την νομική πλευράν του θέματος. Έχει η ραδιοφωνία μας πλούσια γραφεία, πολύ προσωπικό, δίδει τεράστιες άμοιβές, και άλλα πολλά, μόνο που δεν έχει φωνή ή μάλλον το περιεχόμενον της φωνούλας της είναι άνοητο! Με τον νέο πομπό ή «Μαριωρή θ' αποκτήση και τον φερ-τζέν». Ποιός θα την ξεσκεπάση όμως; Είναι, ώστόσο, άτύχημα ότι οι σταθμοί του Ε.Ι.Ρ. δεν ακούγονται και εις το έξωτερικόν. Γιατί τά ήχητικά κύματα μοιάζουν με πρέσβεις της Ελλάδος, αφού μεταφέρουν, ότι το ελληνικό στο έξωτερικό. Αλλοίμονο, λοιπόν, αν δεν αλλάξη το Ε.Ι.Ρ., όταν θα ιδρυθῇ ο νέος μεγάλος πομπός. Τότε, το ρεζίλεμα θα είναι και επικίνδυνο...»

ΜΑΡΚΟΣ ΒΡΑ·Ι·ΛΑΣ

"Εμαθα τά 'Αγγλικά σέ 3 μήνες

διασκεδάζοντας, και ή
προφορά ήλθε μόνη της,...

έτσι γράφει ένας σπουδαστής του
LINGUAPHONE ό όποιος προσδέτει:

«Θέλοντας να μάθω 'Αγγλικά, θάλδηκα να μελετήσω μαζί με φίλους μου που ήξεραν λίγo τή γλώσσα, κι'άρχισαμε με βιβλίο. Κοπίαζα πάρα πολύ για να συγκρατήσω τίς λέξεις, όσο δέ για τήν προφορά, άμέσως διεπίστωσα ότι ή κατά προσέγγισιν προφορά απέχει πολύ από τή σωστή. Μία μέρα παρακολούθησα άκράσσι μαθήματος LINGUAPHONE, στα γραφεία του 'Ινστιτούτου και τόσο ένδουσα-όδηκα που τήν ίδια στιγμή προμηθεύθηκα τό Σύστημα. Τρείς μήνες ύστερα, ύποδεχθηκα συγγενείς μου από τήν 'Αμερική, οι όποιοι δέν μπορούσαν να πιστέψουν ότι μένοντας στην 'Ελλάδα κατώρθωσα να μάθω να μιλάω τά 'Αγγλικά με τόσο εύχέρεια και με μία τόσο άψογη προφορά»

— Γιατί τό Linguaphone είναι τό μόνο μέσο για να μάθω κανείς 'Αγγλικά όπως τά μιλούν στην 'Αγγλία: Οι όμιλούντες δισκοί του Συστήματος LINGUAPHONE σάς φέρνουν σε άμεση έπαφή με τους καθηγητάς, που τους άκούτε να μιλούν στή μητρική τους γλώσσα. Έπιταχύνετε τήν εκμάθησιν σύμφωνα με τήν επιθυμία σας, επαναλαμβάνοντας τά μαθήματα όσες φορές θέλετε, άφου οι καθηγητάς σας είναι πάντα κοντά σας, έτοιμοι να σας διδάξουν. Εύθως έξ αρχής θα μεταφερθήτε στο περιβάλλον τής ξένης χώρας, θα πάρετε μέρος στή ζωή, στην κίνησιν του τόπου και 60 ώρες φθάνουν για να συνδιαλέγεσθε με μεγάλη εύχέρεια. Είναι ότι πιο γρήγορο και πιο εύκολο να μάθω κανείς μία ξένη γλώσσα με τό LINGUAPHONE και ό,τι πιο διασκεδαστικό για να περάση τήν ώρα του

ΔΩΡΕΑΝ ΔΟΚΙΜΗ

Ζητήστε μας αυτό τό δωρεάν εικονογραφημένο τεύχος, με όλες τίς λεπτομέρειες για τό καταπληκτικό Σύστημα και για τήν δωρεάν δοκιμή 8 ημερών στο σπίτι σας

ΔΩΡΕΑΝ ΕΠΙΔΕΙΞΙΣ

«Αν μένετε στάς 'Αθήνας, έλάτε να πάρετε ένα μάθημα LINGUAPHONE, χωρίς καμιά ύποχρεωσί σας, έντελώς δωρεάν. "Αν μένετε σε επαρχία, ταχυδρομηάτε μας τό παραπεύρως δελτίο για να έπωληθήτε τήν προσφορά μας τής δωρεάν δοκιμής.

ΣΕΙΡΕΣ ΣΕ 29 ΓΛΩΣΣΕΣ

ΓΑΛΛΙΚΑ-ΑΓΓΛΙΚΑ-ΙΤΑΛΙΚΑ-ΙΣΠΑΝΙΚΑ-ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ-ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΑ, κλπ

**ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ
LINGUAPHONE**

Πανεπιστημίου 10 - 'Αθήνας

Στείλτε μου, παρακαλώ, τό δωρεάν 'Αναλυτικό τεύχος σας του LINGUAPHONE και τίς λεπτομέρειες τής δωρεάν δοκιμής των 8 ημερών στο σπίτι μου.

Όνομα

Επάγγελμα

Δ/σις

ΛΥΣΕΙΣ

«ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ» από σελίδα 15.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ:

1) ΑΠΟΣΙΩΠΗΤΙΚΑ. 2) ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΑ. 3) ΙΣΠΑΝΙΑ. — ΑΜΦΙ. 4) ΡΟΤΑ. — ΟΣΤΙΑ. 5) ΛΟΣΙΟΝ. — ΤΟΝ. 6) ΛΥΠΑΣ. — ΜΥΔΙΑ. 7) ΑΣΕ. — ΧΑΛΙΚΙΑ. 8) ΡΗΧΑ. — ΑΓΑΠΩ. 9) ΤΣΙΤΩΜΕΝΟ. — ΕΡ. 10) ΟΠΤΙΚΗ. — ΔΟΥ. 11) ΟΗΝ. — ΛΗΓΟΥΣΑ. 12) ΑΡΣΙΝΟΗ. — Ν.Σ.

ΚΑΘΕΤΩΣ:

1) ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΟ. 2) ΠΙΣΤΟΥΣ. — ΣΠΟΡ. 3) Ο «ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ». 4) ΣΚΑΡΙΑ. — ΗΤΙΝΙ. 5) ΙΟΝ. — ΟΣ. — ΧΩΚ. 6) ΩΝΙΩΝ. — ΧΑΜΗΛΟ. 7) ΠΙΑΣ. — ΜΑ. — Η. Η. 8) ΗΣ. — ΤΟΥΛΩΝ. 9) ΤΣΑΙ. — ΔΙΠΟΔΟΝ. 10) ΙΑΜΑΤΙΚΑ. — ΟΥΣ. 11) Ο «ΑΙΓΕΥΣ». 12) ΑΞΙΟΝ. — ΑΑΡ. — ΑΧ.

«ΣΚΑΚΙ» από σελίδα 104.

Αρ. 204. 1) ΙΘ4—η6+, ζ7ΧΠ 2) Θ2—Θ3! και τὰ Μαύρα ἀναγκάζονται νὰ ἐγκαταλείψουν.

Αρ. 205. 1) α4—α5! και τὰ Μαύρα ἀναγκάζονται νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν παρτίδα, ὅτι ἐάν Π64+, τότε 2) ΒΧ Π, ΑΧΒ 3) α5—α6!

Αρ. 206. 1) Α53ΧΘ7+, Ιζ8ΧΑ (Ε'—αν ΡΘ8, τότε Ιζ7+ μάτ) 2) Ιε5—η6 και τὰ Μαύρα ἀναγκάζονται νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν παρτίδα.

Αρ. 207. 1) Πη7+ΙΧΠ 2) ΒΧΙ+, Ρε6 (Ε'—αν Ρε8, Βη8+ μάτ) 3) Βη4+, Ρζ7 4) ΒΧΒ+ και τὰ Μαύρα ἐγκαταλείπουν ἀναγκαστικῶς.

Αρ. 208. 1) Βη4!! Β65 2) Βγ4!! Β67 3) Βγ7!! Β65 4) α2—α4! ΒΧα4 5) Πε4!! Β65 6) ΒΧη7!! και τὰ Μαύρα ἐγκαταλείπουν.

Αρ. 209. 1) Ιγ1—ε3! Απειλή 2) Ι63—γ5+ μάτ.

Αρ. 210. 1) α2—α3! Απειλή. 2) Π66—ε4+ μάτ.

Αρ. 211. 1) ΒΘ1—ε1! Ε'—εξαναγκασμός κινήσεως!

Αρ. 212. 1) Ιδ4—ε3!! Εἶναι ἀληθεύς περίεργο ὅτι μόνο μὲ Ι63 μπορεῖ νὰ δοθῇ σάχ ἐξ ἀποκαλύψεως.

Αρ. 213. 1) Πη3—α3! Απειλή 2) Βη7—η2+ μάτ.

Αρ. 214. 1) Ιε6—ζ4! Ε'—εξαναγκασμός κινήσεως.

«ΤΙ ΕΝΝΟΕΙΤΕ ΟΤΑΝ ΛΕΤΕ» από σελίδα 102.

1) ΑΔΗΡΙΤΟΣ: Β. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὸν καταπολεμήσῃς. Ἡ ἀδήριτος ἀνάγκη τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλει θυσίες. Ἡ λέξι συνθετὴ ἀπὸ τὸ στερητικὸ α και δηρίω=καταπολεμῶ.

2) ΑΡΡΙΒΙΣΤΗΣ: Α. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ σκοπὸ του μὲ κάθε μέσο και χωρὶς κανένα ἠθικὸ φραγμό. Ἡ γαλλικὴ λέξι *arriviste*.

3) ΕΙΔΥΛΙΑΚΟΣ: Β. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ ἀνήκει ἡ ἀναφέρεται σὲ εἰδυλλία=μικρὸ ποιητικὸ, συνήθως ἐρωτικὸ, ποίημα: Εἰδυλλιακὴ ποίησι. Κατ'ἐπέκτασι, ἐκεῖνος ποὺ μοιάζει μὲ τὰ περιγραφόμενα στὰ εἰδυλλία: εἰδυλλιακὸς ἔρωας—εἰδυλλιακὴ ζωὴ—περιθόλλων.

4) ΕΠΙΔΑΨΙΛΕΥΩ: Β. Παρέχω και μὲ ἀφρονία και γενναιοδωρία: Ε'—επιδαψιλεύω—περιποιήσεις σὲ κάποιον. Ἡ λέξι συνθετὴ ἀπὸ τίς ἐπὶ και δαψιλῆς=ἀφρονος γενναιοδωρος.

5) ΜΟΛΩΧ: Γ. Θεὸς τῶν ἀρχαίων Μολαίων και Ἀμμωνιτῶν, ἀλλίως Βάαλ, σὸν ὅποιο προσφέρουν ἀνθρώπινα θύματα και μάλιστα παιδιά. Σήμερα, προσωποποιήσεις τοῦ πολέμου, ποὺ καταστρέφει ἀνθρώπινες υπάρξεις και τίς κάνει θυσία στὸ Μολώχ.

6) ΜΥΣΤΗΣ: Α. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ ἔχει μυσθῇ, κατηχηθῇ σὲ μυστήρια, μυστηριακά σύμβολα και τελετές. Μεταφ. ἐκεῖνος ποὺ κατέχει μ' ἐμπερίθεια κάποιαν ἐπιστήμη ἢ τέχνη: Μύστης τῆς ἐπιστήμης—τῆς μουσικῆς.

7) ΝΤΕΜΠΟΥΤΑΡΩ: Α. Ἀρχίζω και, κάνω τὰ πρῶτα μου θήματα σὲ κάτι, και ἰδίως στὸ θέατρο: Ὁ ἡθοποιός... ἐντεμπουτάρωσθε στὸ θέατρο τὸ 1925 μὲ τὸ ἔργο... Ἡ γαλλικὴ λέξι *débuter*.

8) ΞΟΑΝΟ: Γ. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ ἀρχαῖοι τὰ παλαιότατα ξύλινα ἢ πετρῖνα πρωτόγονα ἀγάλματα τῶν θεῶν ποὺ τὰ θεωροῦσαν σὰν οὐρανοκατέβητα. Σήμερα, μεταφ. ὁ ἀσχημος: Ε'—εἰς τοὺς ποὺ εἰναι. Ἡ λέξι ἀπὸ τὸ ρῆμα ξέω.

9) ΟΞΥΔΕΡΚΗΣ: Β. Ε'—εἰς τοὺς ποὺ

μπορεῖ νὰ προβλέψῃ μὲ ἀκρίβεια τὴν ἐξέλιξι τῶν πραγμάτων: Ὁ ξυδερκὴς πολιτικός. Ἡ μεταφορά ἀπὸ κελὸν ποὺ ἔχει ὀξείαν ὄρασι, ποὺ δὲρκεται (θλέπει) ὀξύ (ὀξέως, καθαρά).

10) ΠΑΡΡΗΣΙΑ: Γ. Τὸ νὰ λέῃ κανεῖς ἐλεύθερα τὸ φρόνημά του, ἐλευθεροστομία, εὐλικρίνεια: Ὁμιλεῖ μὲ παρρησίαν (χωρὶς καμμιὰ ἐπφύλαξι, ἀναφανδόν). Ἡ λέξι ἀπὸ τὴν πανρῆσι (Πάν και ρητός τὸ ρήματος λέγω—τὰ πάντα λέγω).

11) ΣΤΗΛΙΤΕΥΩ: Α. Ε'—εὐτελίζω, στιγματίζω δημοσίᾳ κάτι ἢ κάποιον γιὰ κακὴ ἐνέργεια. Στὸς ἀρχαίους ἐσήματε ἀναγράφω ἐπάνω σὲ στήλη τὸ ὄνομα κάποιου μαζί μὲ τὴν πράξι του γιὰ νὰ δυσφημισθῇ δημοσίᾳ και νὰ παραδειγματισθοῦν οἱ ἄλλοι: Τὸν ἐστήλιτευσεν—Ε'—εὐτελίτευσεν τὴν ἀνηθικότητα ἀπὸ τοῦ ἄμθωνος.

12) ΤΕΚΤΑΙΝΟΜΕΝΑ: Α. (Απὸ τὸ ρῆμα τεκταίνω=κατασκευάζω) ποὺ λέγονται ἀρχικά γὰ τοὺς τέκτονες (κτίστες). Μεταφ. σχεδιάζω κάτι δολίως και εἰς θάρος κάποιου: Δὲν γνωρίζει τὰ τεκταίνόμενα εἰς θάρος του.

«ΠΟΙΑ ΖΩΑ ΣΑΣ ΘΥΜΙΖΟΥΝ» ἀ

1. Ἰωνᾶς
2. Ἅγιος Γεώργιος
3. Οὐίνστον Τσώρτσιλ
4. Νῶε
5. Ρωμύλος και Ρώμος
6. Λόεγκριν
7. Εὐά
8. Κάρμεν
9. Μαύσθης
10. Κλεμανσώ

13) ΦΕΣΤΙΒΑΛ: Β. Μεγάλῃ μουσικῇ ἢ γενικά καλλ. τεχνικῇ ἑορτῇ, ἑορταστικῇ συγκέντρωσι μὲ διαγωνιστικὸ σκοπό: Μουσικὸ—καλλιτεχνικὸ φεστιβάλ. Ἀπὸ τὴ λατινικὴ λέξι *festivus*=εὐρυστατικός.

14) ΨΥΧΩΣΙΣ: Γ. Παθολογικὴ κατάσταση τῆς ψυχῆς κατὰ τὴν ὁποία ἐκεῖνος ποὺ πάσχει ἔχει ψευδαισθήσεις και ζεῖ μὲ τὴν μόνιμη ἰδέα ὅτι θέλουνε νὰ τὸν θλάσουν. Μεταφ. λόγῳ τῆς ἐκείνου ἐπιθυμεί, ἀγαπᾷ κάτι παθολογικά. Ε'—χει ψύχωση, μεγάλη ἀδυναμία σὲ κάτι.

«ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΜΑΓΟΣ» ἀπὸ σελίδα 89.

Ἀπλῶς θὰ πολλαπλασιάσετε τὸ τελευταῖο νούμερο τοῦ 12345679, δηλαδὴ τὸ 9, μὲ τὸ νούμερο ποὺ σὰς ζητοῦν και μὲ τὸ νούμερο ποὺ θὰ βρῆτε θὰ πῆτε νὰ πολλαπλασιάσουν τὸν μεγάλο ἀριθμὸ. Π.χ.: ἂν σὰς ποῦνε πῶς ὁ ἀριθμὸς τους εἶναι τὸ 3, θὰ τοὺς πῆτε νὰ πολλαπλασιάσουν Χ27. Τὸ γινόμενο θὰ εἶναι ὅλο 3άρια. Ἄν θέλουν τὸ 8, τότε θὰ πολλαπλασιάσουν Χ72 και θὰ πλημμυρίσουν ἀπὸ θάρια.

πὸ σελίδα 89.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΖΑΧΑΡΩΔΗΝ ΠΡΟ-Ι-ΟΝΤΩΝ

"ΓΩΓΟΣ"

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΙΚΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΟ 1881

ΓΡΑΦΕΙΑ — ΠΡΑΤΗΡΙΑ:

ΟΔΟΣ ΚΑΛΑΜΙΣΤΟΥ 12

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 24.965

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ — ΑΠΟΘΗΚΗ:

ΟΔΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 248

ΤΗΛΕΦ. 96.585 και 968.844

ΚΟΥΦΕΤΑ, ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑΙ ΩΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΙΔΗ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

*η Πρώτη
ξένη τροφή
για βρέφη*

ΑΝΘΟΣ ΟΡΥΖΗΣ

Ι. ΓΙΩΤΗ

ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ
ΤΑΣ ΕΝΤΕΡΙΚΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ

ΓΙΝΕΤΑΙ

ΚΡΕΜΑ-ΣΟΥΠΑ-ΡΙΖΟΝΕΡΟ
ΕΓΓΥΗΜΕΝΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΘΡΕΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ι. ΓΙΩΤΗ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΥΓΕΝ. ΚΑΡΑΒΙΑ 146

ΤΗΛ. 880791

Τύποις : 'Ελληνικής 'Εκδοτικής 'Εταιρείας Α. Ε. — Παπαδιαμαντιπούλου 44
'Εκμετάλλευσις : 'Αλεξάνδρου Α. Φιλοπούλου